

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 294

**Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve İstanbul Milletvekili
Nurettin Alan ile 87 Milletvekilinin Tasfiyesine Karar
Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi
(2/3939) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3939 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Katılma Yazıları.....6
- Genel Gerekçesi 6
- Madde Gerekçeleri 9

• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu.....13

• Muhalefet Şerhleri.....27

• Teklif Metni.....182

• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 182

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Ersan Aksu</i>	<i>Nurettin Alan</i>	<i>İsa Mesih Şahin</i>
Samsun	İstanbul	İstanbul
<i>Atay Uslu</i>	<i>Yücel Arzen Hacıoğulları</i>	<i>Ahmet Salih Dal</i>
Antalya	İstanbul	Kilis
<i>Mehmet Sait Yaz</i>	<i>Ömer Oruç Bilal Debgici</i>	<i>Ejder Açıkkapı</i>
Diyarbakır	Kahramanmaraş	Elâzığ
<i>Resul Kurt</i>	<i>Süleyman Şahan</i>	<i>İsmail Erdem</i>
Adıyaman	Yozgat	İstanbul
<i>Erol Keleş</i>	<i>Çiğdem Koncagül</i>	<i>Lütfiye Selva Çam</i>
Elâzığ	Tekirdağ	Ankara
<i>Hakan Aksu</i>	<i>Ali Kıratlı</i>	<i>Sunay Karamık</i>
Sivas	Mersin	Adana
<i>Mehmet Demir</i>	<i>Adil Biçer</i>	<i>İsmail Güneş</i>
Kütahya	Kütahya	Uşak
<i>Mehmet Uğur Gökgez</i>	<i>Mustafa Alkayış</i>	<i>Ziya Altunyalız</i>
Isparta	Adıyaman	Konya
<i>Veysel Tipioğlu</i>	<i>Cüneyt Yüksel</i>	<i>Sevan Sivacıoğlu</i>
Kocaeli	İstanbul	İstanbul
<i>Mustafa Oğuz</i>	<i>Cevahir Asuman Yazmacı</i>	<i>Cevahir Uzkurt</i>
Burdur	Şanlıurfa	Niğde
<i>Kayhan Türkmenoğlu</i>	<i>Nazım Elmas</i>	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i>
Van	Giresun	Kocaeli
<i>Nilgün Ök</i>	<i>Seydi Gülsoy</i>	<i>Süleyman Özgün</i>
Denizli	Osmaniye	Nevşehir
<i>Gökhan Diktaş</i>	<i>Mesut Bozatlı</i>	<i>Orhan Yegin</i>
Tekirdağ	Gaziantep	Ankara
<i>Adem Çalkın</i>	<i>Orhan Ateş</i>	<i>Ahmet Kılıç</i>
Kars	Bayburt	Bursa
<i>Arslan Tatar</i>	<i>Mervan Gül</i>	<i>İsmail Ok</i>
Şırnak	Siirt	Balıkesir
<i>Mustafa Hakan Özer</i>	<i>Tuba Köksal</i>	<i>Havva Sibel Söylemez</i>
Konya	Kahramanmaraş	Mersin
<i>Şahin Tin</i>	<i>Turan Bedirhanoglu</i>	<i>Ahmet Gökhan Sarıçam</i>
Denizli	Bitlis	Kırklareli

<i>İbrahim Yurdunuseven</i>	<i>Suna Kepolu Ataman</i>	<i>Abdurrahim Fırat</i>
Afyonkarahisar	Diyarbakır	Erzurum
<i>Mehmet Baykan</i>	<i>Osman Zabun</i>	<i>Zehranur Aydemir</i>
Konya	Isparta	Ankara
<i>Abdürrahim Dusak</i>	<i>Ayhan Salman</i>	<i>Kaan Koç</i>
Şanlıurfa	Bursa	Ardahan
<i>Derya Yanık</i>	<i>Nimet Özdemir</i>	<i>Murat Cahid Cıngı</i>
Osmaniye	İstanbul	Kayseri
<i>Emre Çalışkan</i>	<i>Ersin Beyaz</i>	<i>Tahir Akyürek</i>
Nevşehir	İstanbul	Konya
<i>Suat Pamukçu</i>	<i>Yaşar Kırkpınar</i>	<i>Mustafa Hamarat</i>
İstanbul	İzmir	Ordu
<i>Murat Baybatur</i>	<i>Ahmet Fethan Baykoç</i>	<i>Hasan Arslan</i>
Manisa	Ankara	Afyonkarahisar
<i>Mestan Özcan</i>	<i>Harun Mertoğlu</i>	<i>Şebnem Bursalı Aksoy</i>
Tekirdağ	Rize	İzmir
<i>Şengül Karslı</i>	<i>Seda Sarıbaş</i>	<i>Latif Selvi</i>
İstanbul	Aydın	Konya
<i>Halil Uluay</i>	<i>Saffet Bozkurt</i>	<i>Fatma Serap Ekmekci</i>
Kastamonu	Zonguldak	Kastamonu
<i>Meliha Akyol</i>	<i>Emine Yavuz Gözgeç</i>	<i>Fehmi Alpay Özalan</i>
Yalova	Bursa	İzmir
<i>Dursun Ataş</i>	<i>Rümeysa Kadak</i>	<i>Bünyamin Bozgeyik</i>
Kayseri	İstanbul	Gaziantep
<i>Mehmet Ali Cevheri</i>	<i>Halit Yerebakan</i>	
Şanlıurfa	İstanbul	

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3939 Esas Numaralı Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

12.10.2026

Şamil Ayrım
İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 09/10/2026 tarihinde sunulan 2/3939 Esas Numaralı Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi'ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

Sena Nur Çelik Kanat
İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3939)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 128 inci maddesi uyarınca alınan Sermaye Piyasası Kurulunun 17/9/2026 tarihli kararlarıyla tasfiyesine karar verilen 131 yatırım fonunda ortaya çıkan durum, olağan bir fon tasfiyesinin ötesinde; fon varlıklarının gerçek ekonomik değerlerinin tespiti, fon pay sahipliğinin güvenilir kayıtlar üzerinden belirlenmesi, mevcut varlıkların mümkün olan en yüksek ekonomik değerle nakde çevrilmesi, fon malvarlığından hukuka aykırı şekilde çıkarılan değerlerin geri kazanılması ve tasfiye sonunda karşılanamayan tutarların sorumlulardan tahsili süreçlerinin birlikte yürütülmesini gerektirmektedir.

Mevcut sermaye piyasası mevzuatında yatırım fonlarının olağan tasfiyesine ilişkin esasları belirleme yetkisi Sermaye Piyasası Kuruluna ait olmakla birlikte, Kanun Teklifi kapsamındaki fonların kendine özgü durumu; olağan bir tasfiye usulü dışında hukuki yollarla geri kazanılabilen değerlerin de fon pay sahiplerinin menfaatine tesis edilmesi amacıyla geri kazanım, ceza soruşturması kapsamında elkonulan veya müsadere edilen malvarlığı değerlerinin iadesi, sorumlulardan tahsilat ve sınırlı kaynağın yatırımcılara ödenmesi süreçlerinin 17/9/2026 tarihli karar kapsamındaki fonlar bakımından tek ve bütüncül bir sistem içinde düzenlenmesini gerekli kılmıştır. Bu kapsamda düzenleme genel ve sürekli bir fon tasfiye rejimi kurmamakta; yalnızca 17/9/2026 tarihli Kurul kararlarıyla tasfiyesine karar verilen ve Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış fonlara özgü bir çözüm getirmekte ve fakat kamu bütçesine herhangi bir mali yük getirmemektedir.

Teklifin temel yaklaşımı, öncelikle her fonun kendi malvarlığının ve gerçek fon pay sahiplerinin tespit edilmesi, fon varlıklarının yatırımcıların ortak menfaati gözetilerek ekonomik değer kaybına yol açmaması hedeflenerek tasfiye edilmesi ve elde edilen nakdin fon pay sahiplerine adil biçimde dağıtılmasıdır. Bu amaçla Kurula; piyasa fiyatının gerçek değeri yansıtmadığı veya olağan satış yöntemlerinin tasfiyeyi geciktirdiği durumlarda geri alım, hâkim ortağa satma hakkı, toptan satış, özel işlem bildirimi, farklı fiyat marjı ve gerektiğinde Borsa dışı satış gibi yöntemlere karar verebilme imkânı tanınmaktadır. Böylece tasfiye, yalnızca varlıkların süratle satılması şeklinde değil, yatırımcılar bakımından mümkün olan en yüksek ekonomik değer ve aynı zamanda borsa işlemlerinin sıhhatinin korunmasını hedefleyen kontrollü bir süreç olarak kurgulanmaktadır.

Fon pay sahipliğinin MKK, Takasbank, TEFAŞ, portföy saklama ve dağıtım kuruluşlarının kayıtlarının mutabakatı suretiyle fon bazında belirlenmesi öngörülmekte olup bazı fonlar bakımından fon malvarlığının bütün fon pay sahiplerine aynı anda ve oransal dağıtım esasıyla ödeme yapılmasına yeter düzeyde nakde dönüşemediği aşamada ise, yatırımcıların fona fiilen koydukları ve fondan çektikleri tutarları esas alan “net yatırım tutarı” ölçütü benimsenmektedir. Geçmiş tarihlerdeki nakit hareketlerinin bugünkü değerinin karşılaştırılabilmesi amacıyla da TÜFE ve Yİ-ÜFE değişim oranlarının aritmetik ortalamasına dayalı bir güncelleme yapılması ve çıkışların ilk giren ilk çıkar yöntemiyle mahsup edilmesi öngörülmektedir. Bu tutar, yatırımcının nihai hakkını peşinen belirleyen yeni bir alacak yaratmamakta; nakdin yetersiz olduğu aşamada yapılacak ödemeler için objektif bir sınır ve dağıtım ölçütü oluşturmaktadır, nitekim Teklifin devamında düzenlenen geri kazanım hesaplarından yapılacak ödemelerin oransal dağıtım esası ile gerçekleştirileceği de ayrıca hükme bağlanmaktadır.

Teklifle, yatırımcıların tasfiye tamamlanıncaya kadar hiçbir ödeme alamamasının önüne geçmek amacıyla, maddede belirlenen sınır aşılmamak üzere kişi başına azami avans niteliğinde 1.000.000 TL ara ödeme yapılabilmesine de imkân sağlanmaktadır. Dağıtılabılır nakdin bu tutarların tamamını karşılamaması halinde mevcut nakdin fon pay sahipleri arasında en fazla sayıda fon pay sahibine ödeme yapılmasını teminen Kurula yetki veren bir yöntem kurulmaktadır. Ara ödeme karşılığında katılma payları hemen iade edilmeyerek, yatırımcının nihai tasfiyedeki bakiye hakkının korunması ve nihai aşamada daha önce yapılan tüm ödemelerin mahsup edilmesi suretiyle mükerrer ödemenin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Teklif ayrıca, gerçeğe aykırı değerler üzerinden fondan tasfiye tarihinden önce çıkış yaparak olağan piyasa koşullarının üzerinde kazanç elde etmiş kişiler ile fon portföyünde yer alan ve fiyatlarının gerçeğe aykırı olduğu tespit edilen paylardan olağan getirinin üzerinde kazanç elde etmiş kişiler bakımından isteğe bağlı iade mekanizması öngörmektedir. İade tutarının keyfi biçimde belirlenmemesi için fonun türü ve yatırım stratejisine uygun emsal fon getirileri ile ilgili payın dâhil olduğu endeks veya Kurulca belirlenecek diğer objektif piyasa ölçütleri esas alınacaktır. Tasfiye kapsamındaki fonların olağan dışı getirilerinin emsal hesabını bozmasını önlemek üzere bu fonların emsal hesaplama dâhil edilmemesi öngörülmektedir. Bu mekanizma cezai veya hukuki sorumluluğun yerine geçmemekte olup ilgili mevzuat uyarınca hukuki veya cezai sorumluluğu bulunan kişiler hakkında uygulanacak hükümlerin saklı olduğu tabiidir. Diğer yandan, isteğe bağlı olarak yapılacak iadeler, herhangi bir hukuki yükümlülük, borç ikrarı veya sorumluluk kabulü anlamına gelmemek üzere ve tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak yapılacaktır.

Fon malvarlığından mevzuata aykırı şekilde veya görünüşte mevzuata uygun olmakla birlikte fon yararına gerçek bir ekonomik amaç taşımayan işlemlerle çıkarılan değerlerin geri kazanılması, Teklifin ikinci temel ayağını oluşturmaktadır. Muvazaalı veya karşılıksız kredi, borç, avans, teminat, devir, temlik, alım-satım, repo, ters repo ve benzeri işlemlerle ilişkili taraflara veya üçüncü kişilere aktarılan değerler ile bunların yerine geçen değerlerin fon malvarlığıyla bağlantısı korunmaktadır. Öncelikle fonun kurucusu ve/veya yöneticisi portföy yönetim şirketinin, bunun yeterli olmadığı durumda ise zarar veya kaybin oluşumunda sorumluluğu belirlenen gerçek ve tüzel kişilerin şahsi sorumluluğuna gidilmesi öngörülmektedir. Kurulca belirlenen tutarların TMSF tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu hükümlerine istinaden takip ve tahsil edilmesiyle geri kazanımın etkili ve süratli biçimde gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Ceza soruşturması veya kovuşturması kapsamında elkonulan yahut müsadere edilen malvarlığı değerlerinin de hukuken fonla doğrudan bağlantısı kurulabildiği ölçüde yatırımcıların zararının giderilmesine hizmet etmesi hedeflenmektedir. Fona doğrudan iadesi mümkün para ve sermaye piyasası araçlarının 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 131 inci maddesi çerçevesinde ilgili fona veya geri kazanım hesabına mağdura iade hükümlerine kıyasen iadesi; mahkemece fon malvarlığından çıktığı veya fon zararının karşılığı olduğu belirlenen müsadere konusu değerlerin ise Hazineye gelir kaydedilemeksizin ilgili fon veya geri kazanım hesabına aktarılması düzenlenmektedir. Doğrudan fona devredilemeyen malvarlığı bakımından ise TMSF'nin kayyım sıfatıyla satış veya tasfiye işlemlerini yürütmesi suretiyle ekonomik değerın nakde dönüştürülmesi ve hızla ilgili fonlara aktarılması amaçlanmaktadır. Birden fazla fonla bağlantılı tutarların dağıtımında ise fon türü, likidite yeterliği, katılma payı sahipliği yapısı, yatırımcının korunması ve tasfiye oranı gibi nesnel kıstaslar dikkate alınarak Kurula belirleme yapma yetkisi tanınmaktadır.

Geri kazanılan tutarların hangi fon için elde edildiğinin izlenebilmesi amacıyla her fon için ayrı alt hesaplardan oluşan özel bir geri kazanım hesabı oluşturulmaktadır. Bu hesaptaki değerlerin yalnızca ilgili fonun tasfiyesi ve fon pay sahiplerine ödeme amacıyla kullanılabilmesi; haciz, ihtiyati haciz, ihtiyati tedbir ve teminat işlemlerine konu edilememesi öngörülerek geri kazanılan değerlerin tahsis amacı korunmaktadır.

Görüldüğü üzere, öngörülen sistem, kamu bütçesine herhangi bir mali yük getirmemekte olup fon pay sahiplerine yapılacak ödemelerde kamu kaynağı veya bütçe imkanı kullanılmayacak; ödemeler yalnızca fonların tasfiyeye konu malvarlığı ile geri kazanılan, tahsil edilen veya iade edilen tutarlardan karşılanacaktır.

Böylece bir yandan yatırımcıların haklarının mümkün olan en yüksek ölçüde ve süratle korunması, diğer yandan tasfiye ve geri kazanım işlemlerinin hukuki belirlilik, hesap verebilirlik ve kurumlar arası eşgüdüm içinde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak Teklifte, sermaye piyasalarının güven, açıklık ve istikrar içinde işleyişinin korunması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin güvence altına alınması ve hukuka aykırı fiillerin ekonomik sonuçlarının bu fiillerle ilgisi bulunmayan yatırımcılara yansıtılmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Düzenleme, hukuka aykırı fiillerde sorumluluğu bulunan kişilerin tespit edilerek sorumluluklarının gereğinin yerine getirilmesini esas almakta; bu yönüyle kamu bütçesine hiçbir mali külfet getirmedeği gibi, bu fiillerle herhangi bir ilgisi bulunmayan yatırımcıların haklarının korunmasını ve ortaya çıkan olumsuz sonuçların sermaye piyasalarının geneline sirayet etmesini önlenmesini hedeflemektedir.

Bu yönüyle Teklif, Devletin sermaye piyasalarında hukuka aykırılık, usulsüzlük ve yolsuzlukla mücadeledeki kararlılığını somut biçimde ortaya koyarken, yatırımcı güveninin tesisine ve finansal piyasaların sağlıklı ve istikrarlı işleyişinin sürdürülmesine hizmet etmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle Kanunun amacı ve kapsamı belirlenmektedir. Düzenleme, Kurulun 17/9/2026 tarihli kararlarıyla tasfiyesine karar verilen 131 yatırım fonundan Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi devam eden yatırım fonlarıyla sınırlıdır. Amaç; bu fonların adil, şeffaf ve etkin biçimde tasfiye edilmesi, fon malvarlığından hukuka aykırı çıkarılan değerlerin geri kazanılması, fon kayıp veya zararının sorumlulardan tahsil edilmesi ve elde edilen değerlerin fon pay sahiplerine ulaştırılmasıdır.

İkinci fıkrayla düzenlemenin istisnai ve olaya özgü niteliği açıkça ortaya konulmakta; diğer yatırım fonları bakımından genel veya sürekli bir tasfiye ve sorumluluk rejimi oluşturulmadığı hükme bağlanmaktadır. Böylece Kanunun uygulama alanının sonradan ortaya çıkabilecek olağan fon tasfiyelerine kendiliğinden genişletilmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2- Maddeyle Kanunun uygulanmasında kullanılacak temel kavramlar tanımlanmaktadır. “Fon” tanımıyla kapsam 17/9/2026 tarihli Kurul kararları ve yayım tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış olma şartıyla sınırlandırılmaktadır. “Geri kazanım hesabı”, farklı hukuki kaynaklardan tahsil veya iade edilen değerlerin TMSF nezdinde TMSF’nin kendi malvarlığından ayrı ve fon bazında izlenmesini sağlayan özel hesap olarak tanımlanmaktadır. “Fon pay sahibi” tanımı ise tek bir kurum kaydına değil; MKK, Takasbank, TEFAS, portföy saklama kuruluşları, dağıtım kuruluşları ve tasfiye ile görevli kuruluş kayıtlarının mutabakatına dayandırılmaktadır.

Madde 3- Maddeyle tasfiyenin Kurulun gözetim ve denetiminde, tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından yürütülmesi ve tasfiye sürecinin temel usul ve esaslarının belirlenmesi düzenlenmektedir. Kurula tanınan yetki; varlık tespiti ve nakde çevirme, değerlendirme, fon pay sahipliği mutabakatı, ara ve nihai ödeme ile dağıtım sırası gibi birbirine bağlı tasfiye aşamalarının tek bir idari çerçevede yürütülmesini sağlamaya yöneliktir.

Fon varlıklarının satışında temel ölçüt, yalnızca işlemin süratle tamamlanması değil, fon pay sahiplerinin ortak menfaati gözetilerek mümkün olan en yüksek ekonomik değerin elde edilmesidir. Özellikle borsa fiyatının gerçek ekonomik değeri yansıtmadığı veya olağan satışın tasfiyeyi gereksiz biçimde geciktirdiği durumlarda, geri alım, hâkim ortağa satma hakkı, toptan satış, özel işlem bildirimi, geçici farklı fiyat marjı ve sermaye piyasası mevzuatı ile Borsa mevzuatında yer alan diğer yöntemlerin kullanılabilmesi öngörülmektedir. Örneğin, likiditesi son derece düşük bir payın kısa sürede piyasaya yoğun biçimde satılması fiyatı daha da düşürerek doğrudan yatırımcı zararını büyütebilecekse, Kurul kontrollü bir satış yöntemi veya Borsa dışı satışa izin verebilecektir. Satın alanların belirli süre Borsada satış yapmasının sınırlandırılabilmesi de özel tasfiye yönteminin hemen ardından piyasaya satış yapılarak amacının etkisizleştirilmesini önlemeye yöneliktir.

Tasfiye sırasında tahsil edilen tutarların tasfiye malvarlığına, tasfiye tamamlandıktan sonra gelen tutarların ise mükerrer ödeme yaratmayacak şekilde geri kazanım hesabına alınmasıyla tasfiye sonrasında da yatırımcı lehine değer kazanımının sürdürülmesi amaçlanmaktadır. Dördüncü fıkrafta öngörülen bilgi verme yükümlülüğü ise Kurul, YTM ve TMSF’nin görevlerini eksiksiz yerine getirebilmesi için gerekli veri akışını güvence altına almaktadır.

Maddeyle ayrıca fon pay sahipliğinin fon bazında ve farklı kayıt sistemlerinin mutabakatı sonucunda belirlenmesi esası getirilmektedir. Böylece ödeme yapılacak kişilerin yalnızca tek bir tarih veya tek bir kurum kaydına göre değil, MKK, Takasbank, TEFAS, portföy saklama ve dağıtım kuruluşlarının birbirini doğrulayan kayıtları üzerinden belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, 6362 sayılı Kanunun 104, 106 veya 107 nci maddelerinde düzenlenen fiilleri işlediği veya bunlarla birlikte hareket ettiği Kurulca tespit edilen kişi ve kurumların, bu Kanuna özgü tasfiye ve geri kazanım mekanizmasından ödeme alamayacağı hükme bağlanmaktadır. Bu düzenleme, hukuka aykırı fiillerin oluşumuna katılan kişilerin, yatırımcıların korunması amacıyla kurulan özel geri kazanım sisteminden yararlanmasının önlenmesine yöneliktir.

Madde 4- Maddeyle, tasfiye malvarlığının bütün fon pay sahiplerine ödeme yapılmasına yetecek ölçüde nakde dönüşmediği durumda uygulanacak ödeme sistemi düzenlenmektedir. Bu aşamada amaç; fonun kâğıt üzerindeki veya gerçeğe aykırı biçimde oluşmuş geçmiş değerini ödeme ölçüsü yapmak yerine, fon pay sahibinin fona fiilen koyduğu ekonomik değeri esas alan nesnel bir ara dağıtım zemini oluşturmaktır.

Net yatırım tutarı, fon pay sahibinin fona yaptığı nakit giriş ve çıkışların tasfiye tarihine kadar TÜFE ile Yİ-ÜFE değişim oranlarının aritmetik ortalamasıyla güncellenmesi ve çıkışların “ilk giren ilk çıkar” yöntemiyle mahsup edilmesi suretiyle MKK tarafından hesaplanacaktır. Örneğin farklı tarihlerde birden fazla giriş yapıp daha sonra kısmi çıkış yapan bir yatırımcı bakımından, çıkış tutarı önce en eski girişten düşülecek; kalan girişler tasfiye tarihine kadar belirlenen referansla güncellenecek, bu suretle yatırımın enflasyon karşısında korunması sağlanacaktır. Bu hesap, yatırımcının nihai alacağının yerine geçen bağımsız bir tazminat hesabı olmayıp, nakdin yetersiz olduğu aşamada ödeme için kullanılacak üst sınır ve dağıtım ölçütüdür.

İkinci ve üçüncü fıkralarla, maddede belirlenen sınır aşılmamak üzere kişi başına azami 1.000.000 TL ara ödeme yapılabilmesi; mevcut nakdin bu ödemelerin tamamına yetmemesi halinde ise net yatırım tutarı en düşük olan fon pay sahibinden başlanmak suretiyle ödeme yapılmasına ve/veya tüm fon pay sahipleri bakımından uygulanacak asgari bir ara ödeme tutarı belirlenerek bu tutara kadar ödeme yapılmasına Kurulca karar verilebileceği düzenlenerek en fazla sayıda fon pay sahibinin alacağının tam olarak ödenmesi amaçlanmaktadır.

Dördüncü fıkrayla iki ayrı isteğe bağlı iade alanı oluşturulmaktadır. Birincisi, gerçeğe aykırı değerler üzerinden fondan çıkış yapmış kişilerin, fiilî net yatırımları ile fonun türü ve yatırım stratejisine göre aynı veya benzer nitelikteki fonların olağan getirisi toplamını aşan kısmı gönüllü olarak iade edebilmesidir. Emsal hesabında tasfiye kapsamındaki fonların dışarıda bırakılması, olağan dışı değer artışlarının emsal getiriyi de yapay biçimde yükseltmesini önlemektedir. Örneğin para piyasası fonu niteliğindeki bir fon bakımından emsal grup aynı nitelikteki fonlardan, hisse senedi fonu bakımından ise aynı veya benzer yatırım stratejisine sahip fonlardan oluşturulabilecektir. İkinci isteğe bağlı iade alanı, fon portföylerinde bulunan ve fiyatlarının gerçeğe aykırı olduğu Kurulca tespit edilen paylardan elde edilen kazançlara ilişkindir. Burada da iade konusu, elde edilen kazancın tamamı değil; ilgili payın elde tutulduğu dönemde dâhil olduğu endeksin veya Kurulca belirlenecek diğer objektif piyasa ölçütünün sağlayacağı olağan getiriyi aşan kısımdır. Böylece genel piyasa yükselişinden kaynaklanan olağan kazanç ile gerçeğe aykırı fiyat oluşumundan kaynaklanan olağan dışı kazanç ayrıştırılabilecektir. Emsal fon grubu, dönem, endeks ve hesaplama yöntemlerinin Kurulca belirlenmesi, farklı fon ve payların özelliklerine uygun teknik hesaplama yapılabilmesini sağlar. İsteğe bağlı iade, ilgilinin hukuki veya cezai sorumluluğu hakkında sonuç doğuran bir af veya ibra mekanizması değildir; ilgili mevzuat hükümleri saklıdır. Diğer yandan, isteğe bağlı olarak yapılacak iadeler, herhangi bir hukuki yükümlülük, borç ikrarı veya sorumluluk kabulü anlamına gelmemek üzere ve tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak yapılacaktır.

Nihai ödeme aşamasında ise tasfiye malvarlığı, geri kazanım hesabı veya diğer hukuki yollarla daha önce yapılan tüm ödemeler mahsup edilerek aynı zarar veya hak için birden fazla ödeme yapılması önlenmektedir.

Madde 5- Maddeyle fon malvarlığından hukuka aykırı çıkarılan değerlerin kapsamı ve bu nedenle doğan zarar veya kayıptan sorumluluk düzenlenmektedir. Yalnızca açıkça mevzuata aykırı işlemler değil, şeklen mevzuata uygun görünmekle birlikte fonun menfaatine uygun gerçek bir ekonomik amacı bulunmayan karşılıksız veya muvazaalı işlemler de kapsama alınmaktadır. Kredi, borç, avans, teminat, devir, temlik, alım-satım, repo, ters repo gibi işlem türlerinin sayılması örnekleyici niteliktedir; ekonomik sonucu itibarıyla fon değerinin haklı bir neden olmaksızın üçüncü kişilere aktarılmasına yol açan benzeri işlemler de kapsam içindedir.

Sorumluluk bakımından öncelikle fonun kurucusu ve/veya yöneticisi portföy yönetim şirketine başvurulması; buradan tamamen veya kısmen tahsil sağlanamaması ya da tahsil edilemeyeceğinin açık olması halinde zarar veya kaybın oluşumunda sorumluluğu Kurulca belirlenen gerçek ve tüzel kişiler ile birlikte hareket edenlere gidilmesi öngörülmektedir. Görevden ayrılmanın geçmiş dönemdeki işlem ve kararlardan doğan sorumluluğu kaldırmaması da sürekliliği sağlamaktadır.

Kurulun denetim ve inceleme sonuçlarına göre fon bazında zarar veya kaybı ve sorumluları belirleyerek TMSF'ye bildirmesi; TMSF'nin de 6183 sayılı Kanun ile maddede belirtilen 5411 sayılı Kanun hükümlerine istinaden takip ve tahsil yapması öngörülmektedir. Böylece sermaye piyasası alanındaki teknik tespit Kurul tarafından, malvarlığına yönelik takip ve tahsil ise bu alanda kanuni yetki ve kurumsal altyapıya sahip TMSF tarafından yürütülecektir.

Madde 6- Maddeyle ceza soruşturması ve kovuşturması kapsamında elkonulan veya müsadere edilen malvarlığı değerlerinin, fonla hukuki ve ekonomik bağlantısı bulunduğu ölçüde geri kazanım sistemine dâhil edilmesi düzenlenmektedir.

Elkonulan değerler arasında doğrudan fona iadesi hukuken mümkün para veya sermaye piyasası araçlarının bulunması halinde, Ceza Muhakemesi Kanununun 131 inci maddesi çerçevesinde Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından ilgili fona veya geri kazanım hesabına mağdura iade hükümlerine istinaden iade edilmesi öngörülmektedir. Böylece fonun kendisine ait olduğu belirlenebilen bir değer için ceza yargılaması nedeniyle gereksiz yere tasfiye dışında tutulmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Kurulca yapılan suç duyurularına dayanak raporlar, 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinde düzenlenen suçtan elde edilen değere ilişkin rapor sayılmaktadır.

Doğrudan fona devredilemeyen ve sorumlulara ait gayrimenkul gibi diğer malvarlığı değerleri bakımından TMSF'nin kayıym olarak atanabilmesine ve 5411 sayılı Kanunda tanınan yetkileri kullanarak bu değerleri dava sonucu beklenmeksizin satmasına veya tasfiye etmesine imkân sağlanmaktadır. Amaç, elkonulan malvarlığının ekonomik değer kaybına uğramasını önlemek ve mümkün olan en kısa sürede nakde dönüştürülerek fon pay sahiplerinin yararına tahsis edilebilir hale getirmektir.

Yargılama sonunda müsadere edilen bir değer için suçtan zarar gören fonun malvarlığından çıktığının veya fon zararının karşılığı olduğunun mahkemece belirlenmesi halinde, bu değer için Hazineye gelir kaydedilmek yerine ilgili fona; tasfiye tamamlanmışsa geri kazanım hesabına aktarılması öngörülmektedir. Burada belirleyici olan, malvarlığı değeri ile fon zararı arasındaki bağlantının mahkemece kurulmasıdır.

Maddeyle ayrıca geri kazanım hesabının hukuki ve mali rejimi düzenlenmektedir. Kanun kapsamında tahsil veya iade edilen tutarlar ile suçla bağlantılı malvarlığı değerlerinden ilgili fona veya fon pay sahiplerine aktarılmasına karar verilen tutarlar, TMSF nezdinde her fon için ayrı alt hesaplarda izlenecektir. Hesapların TMSF'nin kendi malvarlığından ayrı tutulması, geri kazanılan tutarların hangi fon ve fon pay sahipleri için tahsis edildiğinin açık biçimde izlenmesini sağlar.

Hesaptaki değerlerin yalnızca ilgili fonun tasfiyesi ve fon pay sahiplerine ödeme amacıyla kullanılabilmesi; başka amaçla kullanılamaması, teminat gösterilememesi ve kamu alacakları dâhil haciz, ihtiyati haciz veya ihtiyati tedbire konu edilememesi suretiyle bu değerlerin yatırımcıya tahsis amacı korunmaktadır.

Tasfiye devam ediyorsa biriken tutarlar zorunlu masraflar düşüldükten sonra tasfiye ile görevli kuruluşa; tasfiye tamamlanmışsa Kurulca bildirilen fon pay sahiplerine ödenmek üzere YTM'ye aktarılacaktır. Nihai dağıtım dışındaki küçük tutarlı ödemelerde işlem ve aktarım maliyetinin ödeme tutarına göre ölçüsüz hale gelmesini önlemek amacıyla Kurula asgari ödeme eşiği belirleme yetkisi tanınmakta; eşiık altında kalan tutarlar fon pay sahibi adına kayden izlenerek sonraki dağıtımlara eklenmektedir. Böylece hak ortadan kalkmamakta, yalnızca ekonomik olmayan çok küçük transferlerin biriktirilerek yapılması sağlanmaktadır.

Bir malvarlığı değerinin veya tahsilatın birden fazla fonla bağlantılı olması halinde, tek bir fon lehine tahsis yapılmaması için fon türü, likidite yeterlik oranı, katılma payı sahipliği yapısı, yatırımcının korunması ve ilgili fonlardaki tasfiye oranı gibi nesnel ölçütler çerçevesinde dağıtım usulünü belirleme yetkisi Kurula verilmektedir.

Madde 7- Maddeyle, tasfiye, takip ve dava süreçlerinin çok sayıda işlem, farklı uzmanlık alanları ve yoğun hukuki çalışma gerektirebilmesi nedeniyle, koşulları Kurul Karar Organınca belirlenmek üzere Kurul ve YTM'nin dışarıdan hizmet temin edebilmesine imkân sağlanmaktadır. Maddeyle ayrıca Kanunun uygulanmasına ilişkin ikincil düzenlemeleri yapma yetkisi Kurula verilmektedir.

Kanunda özel hüküm bulunmayan durumlarda 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir.

Madde 8- Yürürlük maddesidir.

Madde 9- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

19/10/2026

Esas No: 2/3939

Karar No: 1

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3939 esas numaralı “*Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi*” Komisyonumuzun 14/10/2026 tarihinde yaptığı 2’nci birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

Samsun Milletvekili Ersan AKSU ve İstanbul Milletvekili Nurettin ALAN ile 87 Milletvekili tarafından 9/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/3939 esas numaralı “*Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi*”, Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 14/10/2026 tarihinde yaptığı 2’nci birleşiminde 2/3939 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahipleri Samsun Milletvekili Ersan AKSU ve İstanbul Milletvekili Nurettin ALAN ile Hazine ve Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Sayıştay Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK), Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Borsa İstanbul A.Ş., İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Yatırımcı Tazmin Merkezi (YTM), Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK), Türkiye Bankalar Birliği (TBB), Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB), Finansal Kurumlar Birliği (FKB), Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB), Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş. ve Türkiye İş Bankası A.Ş. temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuzun 2’nci birleşiminde tamamlanan 2/3939 esas numaralı Kanun Teklifinin görüşmeleri; toplam 11 saat 43 dakika sürmüş ve görüşmelerde 111 sayfa tam tutanak tutulmuştur.¹

2. 2/3939 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/3939 esas numaralı Teklifin metni ve gerekçesi incelendiğinde, Teklifte;

- Kanunun amacı ve kapsamının, Sermaye Piyasası Kurulunun 17/9/2026 tarihli kararlarıyla tasfiyesine karar verilen 131 yatırım fonundan Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi devam eden yatırım fonlarıyla sınırlı olmak üzere, bu fonların adil, şeffaf ve etkin biçimde tasfiye edilmesi, fon malvarlığından hukuka aykırı çıkarılan değerlerin geri kazanılması, fon kayıp veya zararının sorumlulardan tahsil edilmesi ve elde edilen değerlerin fon pay sahiplerine ulaştırılması olarak belirlenmesine,

- Düzenlemenin istisnai ve olaya özgü niteliği açıkça ortaya konularak diğer yatırım fonları bakımından genel veya sürekli bir tasfiye ve sorumluluk rejimi oluşturulmadığının hükme bağlanmasına, bu suretle Kanunun uygulama alanının sonradan ortaya çıkabilecek olağan fon tasfiyelerine kendiliğinden genişletilmesinin önüne geçilmesine,

- Kanunun uygulanmasında kullanılacak temel kavramların tanımlanmasına, bu kapsamda “Fon” tanımıyla kapsamın 17/9/2026 tarihli Kurul kararları ve yayım tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış olma şartıyla sınırlandırılmasına, “Geri kazanım hesabı”nın farklı hukuki kaynaklardan tahsil veya iade edilen değerlerin TMSF nezdinde TMSF’nin kendi malvarlığından ayrı ve fon bazında izlenmesini sağlayan özel hesap olarak tanımlanmasına, “Fon pay sahibi” tanımının ise tek bir kurum kaydına değil; MKK, Takasbank, TEFAS, portföy saklama kuruluşları, dağıtım kuruluşları ve tasfiye ile görevli kuruluş kayıtlarının mutabakatına dayandırılmasına,

- Tasfiyenin Kurulun gözetim ve denetiminde, tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından yürütülmesine ve tasfiye sürecinin temel usul ve esaslarının belirlenmesine, Kurula tanınan yetkiyle varlık tespiti ve nakde çevirme, değerlendirme, fon pay sahipliği mutabakatı, ara ve nihai ödeme ile dağıtım sırası gibi birbirine bağlı tasfiye aşamalarının tek bir idari çerçevede yürütülmesinin sağlanmasına,

¹ Plan ve Bütçe Komisyonunun 14/10/2026 tarihli 2’nci birleşiminin tutanaklarına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: <https://www.tbmm.gov.tr/Tutanaklar/TutanakGoster/5472>

- Fon varlıklarının satışında temel ölçütün yalnızca işlemin süratle tamamlanması olmayıp, fon pay sahiplerinin ortak menfaati gözetilerek mümkün olan en yüksek ekonomik değerin elde edilmesi olmasına, özellikle borsa fiyatının gerçek ekonomik değeri yansıtmadığı veya olağan satışın tasfiyeyi gereksiz biçimde geciktirdiği durumlarda geri alım, hâkim ortağa satma hakkı, toptan satış, özel işlem bildirimi, geçici farklı fiyat marjı ve sermaye piyasası mevzuatı ile Borsa mevzuatında yer alan diğer yöntemlerin kullanılabilmesine, özel tasfiye yönteminin hemen ardından piyasaya satış yapılarak amacının etkisizleştirilmesini önlemek üzere satın alanların belirli süre Borsada satış yapmasının sınırlandırılabilmesine,

- Tasfiye sırasında tahsil edilen tutarların tasfiye malvarlığına, tasfiye tamamlandıktan sonra gelen tutarların ise mükerrer ödeme yaratmayacak şekilde geri kazanım hesabına alınmasıyla tasfiye sonrasında da yatırımcı lehine değer kazanımının sürdürülmesine, ayrıca bilgi verme yükümlülüğü ile Kurul, YTM ve TMSF'nin görevlerini eksiksiz yerine getirebilmesi için gerekli veri akışının güvence altına alınmasına,

- Hukuka aykırı fiillerin oluşumuna katılan kişilerin yatırımcıların korunması amacıyla kurulan özel geri kazanım sisteminden yararlanmasının önlenmesi amacıyla 6362 sayılı Kanunun 104,106 veya 107'nci maddelerinde düzenlenen fiilleri işlediği veya bunlarla birlikte hareket ettiği Kurulca tespit edilen kişi ve kurumların bu Kanuna özgü tasfiye ve geri kazanım mekanizmasından ödeme alamamasına,

- Tasfiye malvarlığının bütün fon pay sahiplerine ödeme yapılmasına yetecek ölçüde nakde dönüşmediği durumda uygulanacak ödeme sisteminin, fonun kâğıt üzerindeki veya gerçeğe aykırı biçimde oluşmuş geçmiş değerini ödeme ölçüsü yapmak yerine fon pay sahibinin fona fiilen koyduğu ekonomik değeri esas alan nesnel bir ara dağıtım zemini oluşturacak şekilde düzenlenmesine,

- Net yatırım tutarının, fon pay sahibinin fona yatırdığı ve fondan çektiği nakit tutarlarının tasfiye tarihine kadar TÜFE ile Yİ-ÜFE değişim oranlarının aritmetik ortalamasıyla güncellenmesi ve çıkışların “ilk giren ilk çıkar” yöntemiyle mahsup edilmesi suretiyle MKK tarafından hesaplanmasına,

- Maddede belirlenen sınır aşılmamak üzere kişi başına azami 1.000.000 TL ara ödeme yapılabilmesine, mevcut nakdin bu ödemelerin tamamına yetmemesi hâlinde ise en fazla sayıda fon pay sahibinin alacağını tam olarak ödenmesi amacıyla net yatırım tutarı en düşük olan fon pay sahibinden başlamak suretiyle ödeme yapılmasına ve/veya tüm fon pay sahipleri bakımından uygulanacak asgari bir ara ödeme tutarı belirlenerek bu tutara kadar ödeme yapılmasına Kurulca karar verilebilmesine,

- İki ayrı isteğe bağlı iade alanı oluşturularak gerçeğe aykırı değerler üzerinden fondan çıkış yapmış kişilerin fiili net yatırımları ile fonun türü ve yatırım stratejisine göre aynı veya benzer nitelikteki fonların olağan getirisi toplamını aşan kısmı ile fon portföylerinde bulunan ve fiyatlarının gerçeğe aykırı olduğu Kurulca tespit edilen paylardan elde edilen kazançların ilgili payın elde tutulduğu dönemde dâhil olduğu endeksin veya Kurulca belirlenecek diğer objektif piyasa ölçütünün sağlayacağı olağan getiriyi aşan kısmının gönüllü olarak iade edilebilmesine, böylece genel piyasa yükselişinden kaynaklanan olağan kazanç ile gerçeğe aykırı fiyat oluşumundan kaynaklanan olağan dışı kazancın ayrıştırılabilmesine,

- Olağan dışı değer artışlarının emsal getiriyi de yapay biçimde yükseltmesini önlemek üzere emsal hesabında tasfiye kapsamındaki fonların dışarıda bırakılmasına, farklı fon ve payların özelliklerine uygun teknik hesaplama yapılabilmesini teminen emsal fon grubu, dönem, endeks ve hesaplama yöntemlerinin Kurulca belirlenmesine,

- İsteğe bağlı iadenin ilgilinin hukuki veya cezai sorumluluğu hakkında sonuç doğuran bir af veya ibra mekanizması olmamasına, ilgili mevzuat hükümlerinin saklı tutulmasına ve isteğe bağlı olarak yapılacak iadelerin herhangi bir hukuki yükümlülük, borç ikrarı veya sorumluluk kabulü anlamına gelmemek üzere tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak yapılmasına,

- Nihai ödeme aşamasında tasfiye malvarlığı, geri kazanım hesabı veya diğer hukuki yollarla daha önce yapılan tüm ödemeler mahsup edilerek aynı zarar veya hak için birden fazla ödeme yapılmasının önlenmesine,

- Fon malvarlığından hukuka aykırı çıkarılan değerlerin kapsamı ve bu nedenle doğan zarar veya kayıptan sorumluluğun düzenlenmesine, bu kapsamda yalnızca açıkça mevzuata aykırı işlemlerin değil, şeklen mevzuata uygun görünmekle birlikte fonun menfaatine uygun gerçek bir ekonomik amacı bulunmayan karşılıksız veya muvazaalı işlemlerin de kapsama alınmasına, kredi, borç, avans, teminat, devir, temlik, alım-satım, repo, ters repo gibi ekonomik sonucu itibarıyla fon değerinin haklı bir neden olmaksızın üçüncü kişilere aktarılmasına yol açan benzeri işlemlerin de kapsam içinde tutulmasına,

- Sorumluluk bakımından öncelikle fonun kurucusu ve/veya yöneticisi portföy yönetim şirketine başvurulmasına, buradan tamamen veya kısmen tahsil sağlanamaması ya da tahsil edilemeyeceğinin açık olması hâlinde zarar veya kaybın oluşumunda sorumluluğu Kurulca belirlenen gerçek ve tüzel kişiler ile birlikte hareket edenlere gidilmesine, görevden ayrılmanın geçmiş dönemdeki işlem ve kararlardan doğan sorumluluğu kaldırmamasına,

- Kurulun denetim ve inceleme sonuçlarına göre fon bazında zarar veya kaybı ve sorumluları belirleyerek TMSF'ye bildirmesine, TMSF'nin de 6183 sayılı Kanun ile 5411 sayılı Kanun hükümlerine istinaden takip ve tahsil yapmasına, bu suretle sermaye piyasası alanındaki teknik tespitin Kurul tarafından, malvarlığına yönelik takip ve tahsilin ise bu alanda kanuni yetki ve kurumsal altyapıya sahip TMSF tarafından yürütülmesine,

- Ceza soruşturması ve kovuşturması kapsamında elkonulan veya müsadere edilen malvarlığı değerlerinin, fonla hukuki ve ekonomik bağlantısı bulunduğu ölçüde geri kazanım sistemine dâhil edilmesine, bu kapsamda fonun kendisine ait olduğu belirlenebilen bir değer için ceza yargılaması nedeniyle gereksiz yere tasfiye dışında tutulmasının önüne geçilmesi amacıyla elkonulan değerler arasında doğrudan fona iadesi hukuken mümkün para veya sermaye piyasası araçlarının bulunması hâlinde, Ceza Muhakemesi Kanununun 131 inci maddesi çerçevesinde Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından ilgili fona veya geri kazanım hesabına mağdura iade hükümlerine istinaden iade edilmesine, Kurulca yapılan suç duyurularına dayanak raporların 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinde düzenlenen suçtan elde edilen değere ilişkin rapor sayılmasına,

- Elkonulan malvarlığının ekonomik değer kaybına uğramasını önlemek ve bu malvarlığını mümkün olan en kısa sürede nakde dönüştürerek fon pay sahiplerinin yararına tahsis edilebilir hâle getirmek amacıyla, doğrudan fona devredilemeyen ve sorumlulara ait gayrimenkul gibi diğer malvarlığı değerleri bakımından TMSF'nin kayyım olarak atanabilmesine ve 5411 sayılı Kanunda tanınan yetkileri kullanarak bu değerleri dava sonucu beklenmeksizin satmasına veya tasfiye etmesine,

- Yargılama sonunda müsadere edilen bir değer için suçtan zarar gören fonun malvarlığından çıktığının veya fon zararının karşılığı olduğunun mahkemece belirlenmesi hâlinde, bu değer Hazineye gelir kaydedilmek yerine ilgili fona, tasfiye tamamlanmışsa geri kazanım hesabına aktarılmasına,

- Geri kazanım hesabının hukuki ve mali rejiminin düzenlenerek Kanun kapsamında tahsil veya iade edilen tutarlar ile suçla bağlantılı malvarlığı değerlerinden ilgili fona veya fon pay sahiplerine aktarılmasına karar verilen tutarların TMSF nezdinde, her fon için ayrı alt hesaplarda ve TMSF'nin kendi malvarlığından ayrı olarak izlenmesine, böylece geri kazanılan tutarların hangi fon ve fon

pay sahipleri için tahsis edildiğinin açıkça belirlenmesine, bu değerlerin yatırımcıya tahsis amacının korunması amacıyla hesaptaki değerlerin yalnızca ilgili fonun tasfiyesi ve fon pay sahiplerine ödeme amacıyla kullanılabilmesine, başka amaçla kullanılamamasına, teminat gösterilememesine ve kamu alacakları dâhil haciz, ihtiyati haciz veya ihtiyati tedbire konu edilememesine,

- Tasfiye devam ediyorsa biriken tutarların zorunlu masraflar düşüldükten sonra tasfiye ile görevli kuruluşa, tasfiye tamamlanmışsa Kurulca bildirilen fon pay sahiplerine ödenmek üzere YTM'ye aktarılmasına, nihai dağıtım dışındaki küçük tutarlı ödemelerde işlem ve aktarım maliyetinin ödeme tutarına göre ölçüsüz hâle gelmesini önlemek amacıyla Kurula asgari ödeme eşiği belirleme yetkisi tanınmasına ve eşik altında kalan tutarların fon pay sahibi adına kayden izlenerek sonraki dağıtımlara eklenmesi suretiyle bir hak kaybına yol açılmaksızın yalnızca ekonomik olmayan çok küçük transferlerin biriktirilerek yapılmasına,

- Bir malvarlığı değerinin veya tahsilatın birden fazla fonla bağlantılı olması hâlinde, tek bir fon lehine tahsis yapılmaması için fon türü, likidite yeterlik oranı, katılma payı sahipliği yapısı, yatırımcının korunması ve ilgili fonlardaki tasfiye oranı gibi nesnel ölçütler çerçevesinde dağıtım usulünü belirleme yetkisinin Kurula verilmesine,

- Tasfiye, takip ve dava süreçlerinin çok sayıda işlem, farklı uzmanlık alanları ve yoğun hukuki çalışma gerektirebilmesi nedeniyle, koşulları Kurul Karar Organınca belirlenmek üzere Kurul ve YTM'nin dışarıdan hizmet temin edebilmesine, Kanunun uygulanmasına ilişkin ikincil düzenlemeleri yapma yetkisinin Kurula verilmesine,

- Kanunda özel hüküm bulunmayan durumlarda 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına,

yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- Teklifin yaklaşık 455 bin yatırımcıyı doğrudan, aileleriyle birlikte yaklaşık 2 milyon kişiyi dolaylı olarak ilgilendiren kapsamlı bir mağduriyete ilişkin olduğu, tasfiye kararına götüren süreçle ilişkin detaylar hakkında ilgili kurumlarca milletvekillerine bilgi verilmeden sağlıklı bir değerlendirme yapılmasının güç olduğu, ayrıca Teklifin aynı mahiyetteki 2/3895 esas numaralı Kanun Teklifi ile birleştirilerek görüşülmesinin ve konunun ayrıntılı biçimde incelenebilmesi için bir alt komisyon kurulmasının yasama kalitesi açısından yerinde olacağı,

- Tasfiye kapsamındaki fonlarda ekonomik gerçeklikle açıklanamayan fiyat hareketlerinin 2025 yılının son çeyreğinde tespit edildiği, Cumhuriyet başsavcılığının 26 Şubat 2025 tarihinde ilgili kurumlara yazı yazdığı, Finansal İstikrar Komitesinin konuyu 2 Aralık 2025 tarihinde görüştüğü ve uluslararası endeks kuruluşunun (MSCI) Haziran 2026'da uyarıda bulunduğu hâlde serbest fonlara ilişkin rehberin ancak Ağustos 2026 sonunda yayımlanabildiği, önlemlerin yeterince hızlı alınmaması nedeniyle söz konusu fonlardaki yatırımcı sayılarının ve portföy büyüklüklerinin çok yüksek düzeylere ulaşmasıyla mağdur kesimin genişlediği,

- Tasfiyeye konu fonlardan biri olan TLY fonunun SPK onayı aranmaksızın 7 Temmuz 2025 tarihinde Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformunda (TEFAS) işleme açıldığı ve bu aykırılığa yaklaşık 11 ay sonra yaklaşık 4 milyon TL tutarında idari para cezasının uygulandığı, söz konusu gecikmenin anlaşılabilir olmadığı ve kesilen cezaların caydırıcılık açısından çok yetersiz kaldığı,

- Cumhuriyet başsavcılığınca söz konusu fonlara ilişkin kurumlara yazı yazılmasının ardından dahi ilgili gruplara bağlı şirketlere tahvil ihracı ve bankacılık faaliyet izinlerinin verildiği, yatırım bankası kuruluş izinlerinde kurucuların mali güç ve itibar şartlarının yeterince sorgulanmadığı, ayrıca borsadaki olağan dışı işlemlerin SPK'ya bildirim yükümlülüğünün ve para transferlerindeki şüpheli işlem bildirimlerinin de etkin şekilde yerine getirilmediği, dolayısıyla 1-16 Eylül döneminde tasfiye kapsamındaki bazı fonlardan yüksek tutarda çıkış gerçekleştirildiğinin hiçbir kurumca zamanında tespit edilemediği,

- Bu süreçte denetim ve gözetim görevini ihmal eden kamu görevlileri hakkında etkin soruşturma yapılmasına, soruşturmanın selameti açısından gerektiğinde görevden uzaklaştırılmalarına ve ihmalden doğan zararın sorumlulara rücu edilmesine yönelik bir mekanizmanın Teklifte yer alması gerektiği, ayrıca denetimle görevli kurumların bazı yöneticilerinin daha önce denetlenecek kuruluşların yönetim organlarında görev almış olmasının yapılacak denetimlerin sağlıklı ve tarafsız yürütülmesi bakımından bazı çıkar çatışmalarını doğurma ihtimali olduğu hususunun da göz ardı edilmemesi gerektiği,

- Tasfiye yöntemi, satış esasları, fiyatlama, ödeme sırası, ödeme dışı bırakılacak kişilerin belirlenmesi ve ikincil düzenleme gibi geniş ve sınırları belirsiz yetkilerin, denetim görevini zamanında yerine getirmemekle eleştirilen, önceki Başkanı hakkında soruşturma izni verilen ve üyelerinin önemli bir bölümü aynı dönemde görev yapmış olan SPK'ya bırakılmasının kamuoyu güvenini zedeleyebileceği, sürecin bağımsız ve uzman bir tasfiye kurulu eliyle yürütülmesinin daha doğru olacağı, borsa dışı satış, toptan satış ve hâkim ortağa satış gibi yöntemler için objektif eşiklerin, bağımsız değerlendirme ve rekabetçi satış yükümlülüklerinin ve hızlandırılmış itiraz yollarının kanunda düzenlenmesi, en yüksek ekonomik değer hedefinin portföydeki değer kaybı dikkate alınarak gerçekçi biçimde değerlendirilmesi, tasfiyeyle görevli kuruluşların özen yükümlülüğündeki muğlaklığın giderilmesi ve ödeme dışı bırakma kararlarının sınırları, gerekçesi ve itiraz yolunun açıkça belirlenmesi gerektiği,

- Ara ödeme mekanizmasıyla küçük yatırımcının öncelikli olarak korunmasının olumlu olduğu, ancak kamuoyunda kişi başına 1 milyon TL ödeme yapılacağı beklentisi oluşmasına karşın ara ödemenin fonlardaki mevcut nakitle ve para piyasası fonları dışındaki fonlarda ise payların bir önceki gün sonundaki değeriyle sınırlı tutulduğu, bu nedenle değeri düşen hisse senedi fonlarındaki yatırımcıların düşük bir ödemeye sınırlı kalabileceği, 1 milyon TL eşığının hangi ölçüte göre belirlendiğinin, yatırımcıların tutar dilimlerine göre dağılımının, nakdin fon büyüklüğünü karşılama oranının ve ödeme takviminin kamuoyuna şeffaf bir şekilde açıklanmasının sürecin yönetilmesi bakımından daha doğru bir yaklaşım olacağı,

- Ödemelere en düşük net yatırım tutarından başlanmasının kayıp yükünü büyük yatırımcılara kaydıracağı, fon payı sahipliğinin doğası gereği kaybın pay oranında paylaşılması gerektiği ve yüksek tutarda yatırım yapmış olmanın tek başına olumsuz bir sonuç doğurmaması gerektiği, bu nedenle net yatırım tutarı 1 milyon TL'nin üzerinde olan yatırımcılara fona nakit girdikçe belirli dönemler itibarıyla oransal ilave ara ödeme yapılmasının hakkaniyete daha uygun olacağı,

- Haksız ve fahiş kazanç elde edenlere yönelik isteğe bağlı iade mekanizmasının koşulları ve iade yapılmaması hâlinde uygulanacak sonuçlar bakımından belirsiz olduğu, cezai ve hukuki sorumluluğun saklı tutulduğu bir sistemde gönüllü iadenin işlerliğinin sınırlı kalacağı, fahiş kazancın tanımı ile emsal getirinin hesaplanmasının SPK'nın takdirine bırakılmasının keyfiliğe yol açabileceği, bu nedenle suça iştirak etmemiş olsa dahi manipülatif fiyat hareketlerinden yararlanarak emsal getiriyi aşan kazançla fondan çıkanlardan bu kısmın MKK kayıtları üzerinden hesaplanarak ve yargı yolu açık tutularak cebren geri alınmasının daha uygun olacağı, ayrıca farklı yollarla ve içeriden tasfiye olacağına dair duyumlara

istinaden fonlardan ayrılan fon pay sahipleri ile birinci derece yakınlarının geçmiş hesap hareketlerinin ayrıntılı incelenmesi gerektiği, buna ek olarak bilgi suistimali ve piyasa dolandırıcılığı fiilleriyle elde edilen kazançların geri kazanım hesabına aktarılması, iade mekanizmasından yararlananların kimlik ve iade tutarlarının şeffaf biçimde kamuoyuyla paylaşılması ve para iadesinin hiçbir koşulda sorumluların aklanması sonucunu doğurmaması gerektiği,

- Kısa vadeli nakitlerini yüksek risk almayarak ve fahiş kâr beklentisine girmeyerek nispeten likit ve güvenilir olarak sınıflandırılan para piyasası fonlarında değerlendiren bireysel yatırımcılar ile reel sektör firmalarının tasfiye kapsamındaki fonlar nedeniyle likidite sıkıntısıyla karşı karşıya kaldığı, özellikle düşük riskli ve likit yatırım araçları olarak kabul edilen bu tür fonlarda kayıplar yaşanmasının finansal piyasalara güven bakımından ciddi bir sorun oluşturduğu, bu nedenle para piyasası fonlarının yüksek riskli fonlarla aynı kapsamda değerlendirilmeyerek para piyasası fonlarındaki yatırımcıların alacaklarının öncelikle ödenmesinin daha uygun olacağı, nitekim bu fonların portföylerinin önemli bir kısmının ters repo işlemlerine yönlendirilmesiyle ciddi kayba uğratılmasının zamanında fark edilmediği, ayrıca sorunun reel sektöre sirayetin önlenmesi amacıyla fon paylarının teminat gösterilebilmesi gibi likidite sağlayıcı çözümlerin geliştirilmesi gerektiği,

- Tasfiye kararından önce en son 16 Eylül 2026 günü saat 13:30 öncesi TEFAS üzerinden satış talimatı veren ve MKK kayıtlarında pay blokajı (PBLK) statüsünde görünen fon yatırımcılarının alacaklarının, yatırım fonlarının temerrüde düşmesi nedeniyle ödenmediği, temerrüt oluşması için bir alacaklı olmasının temel hukuk ilkesi olduğu, yatırım fonlarının tasfiyesinde alacak ve borç ilişkisinden doğan bu borçların ödenmesi ve ayrıca varsa bu tarih dahil öncesinde de yatırım fonlarından şüpheli fon pay satışlarının MKK üzerinden takip edilerek fona iadesinin sağlanması gerektiği, fon payları MKK kayıtlarında PBLK statüsünde görünen yatırımcıların tasfiye sürecinde alacaklı statüsünün korunması gerektiği, aksi takdirde 6362 sayılı Kanunun 79’uncu maddesinde düzenlenen ve takasa konu talimatların tasfiye işlemlerine başlanması hâlinde dahi geri alınamayacağını ve iptal edilemeyeceğini öngören takasın kesinliği ilkesi gereğince alacaklıların dava hakkının doğacağı, Anayasa’da yer alan mülkiyet hakkı ilkesi ile uluslararası hukukta esas alınan sermayenin güvenliği ilkesinin ciddi anlamda zedelenmesinden ötürü sermaye piyasalarımıza olan güvenin sarsılması tehlikesinin bulunduğu, dolayısıyla bu alacakların genel tasfiye paylaşımına dâhil edilmeksizin tasfiye hesabında oluşacak ilk nakitten öncelikli olarak ödenmesi gerektiği, SPK’nın bu konudaki açıklamaları ile tasfiye kararı hakkında yaptığı resmi duyuruları arasında kamuoyunda tereddütlerin oluştuğu, konunun mutlaka tekrar gözden geçirilerek açıklığa kavuşturulması gerektiği,

- Düzenlemenin yalnızca SPK’nın 17 Eylül 2026 tarihli kararlarıyla tasfiyesine karar verilen fonlarla sınırlı tutulmasının benzer durumdaki yatırımcılar arasında farklı sonuçlar doğurabileceği, aynı portföy yönetim şirketlerine ait olup tasfiye kapsamına alınmayan ancak işlemleri durdurulan fonların yeniden işleme açılmasının şirketlerin inisiyatifine bırakılmasının belirsizliğe neden olduğu, tasfiye kapsamından çıkarılarak ödemesi yapılan fonlarda ödemelerin hangi esasa göre yapıldığının açıklanması gerektiği, sağlıklı işleyen fonlar dikkate alınarak sorunun fon piyasasının geneline zarar vermemesinin gözetilmesi ve her olayda yeni bir kanun çıkarılması yerine yatırımcıyı koruyacak kalıcı ve bütüncül bir çerçeve ile etkin denetim mekanizmalarının oluşturulması gerektiği,

- Finansal piyasalarda gerçekleşen söz konusu durumun münferit bir vaka değil, organize bir yapı tarafından gerçekleştirilen piyasa dolandırıcılığı olarak örgütlü suç kapsamında ele alınması, şüphelilerin dijital materyallerine zamanında el konulması ve ilişkili kişilerin banka, kripto varlık ve yan hesaplarının MASAK raporlarıyla incelenmesi gerektiği, mal varlıklarına uygulanan tedbirlerin kısa sürede kaldırılmasının tahsilatı zorlaştırıp yargıya güveni zedeleyebileceği, kamuoyunun yetkili

kurumlarca düzenli ve doğru bilgilendirilmesi ve bu kapsamda haksız kazanç elde edenlere ilişkin bilgilerin kamuoyu ile paylaşılması gerektiği, bu çerçevede SPK’nın tasfiyeye ilişkin kararları ve hesaplamalarını düzenli olarak yayımlamasının, Plan ve Bütçe Komisyonuna üç ayda bir rapor sunmasının, tasfiye işlemlerinin Sayıştay denetimine tabi tutulmasının ve TBMM’de bir araştırma komisyonu kurulmasının yerinde olacağı,

- Fon zararından öncelikle portföy yönetim şirketinin sorumlu tutulmasının, bu şirketlerin mal varlıklarının büyük ölçüde tükenmiş olması nedeniyle tahsilatı geciktirebileceği, bu nedenle bağlı olunan ana şirket ve holdinglerin de müteselsil sorumluluk kapsamına alınması, yöneticiler, hâkim ortaklar ve ilişkili kişiler için sıralı değil eş anlı sorumluluk ile erken koruma tedbirlerinin öngörülmesi gerektiği, sorumluluğun şahsi sorumluluk olarak nitelendirilmesinin üçüncü kişiler adına kaydırılan varlıklara ulaşılmasını güçleştirebileceği,

- El konulan veya müsadere edilen varlıkların hazineye gelir kaydedilmeksizin fonlara aktarılmasının olumlu olduğu, ancak kesinleşmiş yargı kararı beklenmeksizin yapılacak satışların masumiyet karnesi ve mülkiyet güvencesi bakımından tereddütler doğurabileceği, bu satışların ölçülülük, bağımsız değerlendirme ve yargısal denetime bağlanması, birden fazla fona dağıtım ölçütlerinin “ve benzeri kıstaslar” ifadesiyle Kurul takdirine bırakılmayıp Kanunda sıralanması, yurt dışına aktarıldığı ileri sürülen varlıkların geri getirilmesi için hangi ülkelerle iş birliği başlatıldığının açıklanması gerektiği, ayrıca risk düzeyi düşük olan para piyasası fonlarında yaşanan kayıpların bireysel yatırımcılar ile reel sektörü likidite sıkıntısına soktuğu, bu fonların öncelikle ödenmesi ve fon paylarının teminat gösterilebilmesi gibi likidite sağlayıcı çözümler geliştirilmesi gerektiği,

- Tasfiye sürecinde kamu kaynağı kullanılmayacağının ifade edilmesine karşın kamu sermayeli bir katılım bankasının tasfiye kapsamındaki gruplara ait finans kuruluşlarını devralmasının, Türkiye Varlık Fonunun alt fonlar aracılığıyla yaptığı pay alımlarının ve Kurul bütçesinden karşılanacak hizmet alımlarının kamu kaynağı kullanımı niteliği taşıdığı, bu nedenle zararın sorumlulardan tahsil edilmesi ve kamu kaynağı kullanılmayacağı taahhüdünün Kanunla açıkça güvence altına alınması gerektiği,

şeklinde görüş, eleştiri ve öneriler dile getirilmiştir.

Teklifin ilk imza sahiplerinden Samsun Milletvekili Ersan AKSU ile ilgili kamu idarelerinin temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

- Bazı yatırım fonlarının tasfiyesine ilişkin süreç hakkında 7 Ekim 2026 tarihinde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından TBMM Genel Kurulunun bilgilendirildiği, ilgili tüm kurumların katılımıyla oluşturulan Fon Koordinasyon Kurulunun süreci eş güdüm içinde sürdürdüğü ve Devlet Denetleme Kurulunun meselenin tüm boyutlarıyla incelenmesi için görevlendirildiği, tasfiyesine karar verilen fonların toplam fon sayısının %4,6’sını, toplam portföy değerinin %7,7’sini ve hane halkı finansal varlıklarının %2,4’ünü oluşturduğu, dolayısıyla sorunun fon piyasasının sınırlı bir bölümünde yaşandığı ve tüm finansal yapıyı etkileyecek sistemik bir riskin bulunmadığı,

- Teklifin kamu bütçesine herhangi bir yük getirmedeği, ödemelerin yalnızca fon varlıkları ve sorumlulardan tahsil edilecek tutarlardan karşılanacağı, bu süreçte herhangi bir hazine kaynağının kullanılmasının öngörülmediği, bu kapsamda Türkiye Emlak Katılım Bankasının ilgili katılım tasarruf finansman şirketlerinin pay devir işlemlerinin hiçbir şekilde kamu kaynağı kullanılmaksızın gerçekleştirileceği, fon tasfiye süreçlerine ilişkin SPK’nın artması beklenen muhtemel davaları takip edebilmesini teminen yalnızca bu tasfiyelerle sınırlı olarak dışarıdan avukatlık hizmeti alımına ilişkin kanuni dayanak oluşturulmasının zorunlu olduğu,

- Teklifin fon varlıklarının mümkün olan en yüksek ekonomik değerle tasfiyesi ve gerçek pay sahiplerinin belirlenmesi, fonlardan hukuka aykırı biçimde çıkarılan veya el konulan değerlerin geri kazanılarak sorumlulardan tahsil edilmesi ve elde edilen kaynakların yatırımcılara adil, etkin ve hızlı biçimde dağıtılması olmak üzere üç temel ayak üzerine kurulduğu, bu nedenle yatırımcıların beklentilerinin karşılanabilmesi için Teklifin milletvekillerinin görüş ve önerileriyle ivedilikle görüşülerek yasalaşmasının önem arz ettiği, tasfiye süreçlerini yönetmek üzere Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Türkiye İş Bankasının görevlendirildiği, nitekim Fon Koordinasyon Kurulunca açıklandığı üzere 66 yatırım fonunda 43.643 yatırımcıya 64 milyar TL ödendiği, 40,5 milyar TL'lik tasfiyenin kısa sürede tamamlanmasının öngörüldüğü ve kalan 65 fona ilişkin sürecin ise devam ettiği,

- Teklifin genel ve sürekli bir fon tasfiyesi rejimi kurmadığı, yalnızca 17 Eylül 2026 tarihli SPK kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlardan Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi devam eden fonlara özgü geçici ve istisnai bir çözüm paketi olduğu, nitekim 6362 sayılı Kanunda olağan tasfiyeye ilişkin hükümler bulunmakla birlikte net yatırım tutarı ve ara ödeme mekanizmalarının, TMSF'ye hızlı takip ve tahsil yetkisi verilmesinin ve saklamacı kuruluşların görevlendirilmesinin mevcut mevzuatta yer almadığı, bu nedenle olağanüstü bir tasfiye sürecinin ancak kanunla düzenlenebileceği, yurt dışında 2008'de başlayan benzer bir vakada ilk ödemenin 2011'de yapılabildiği de dikkate alınarak yatırımcıların haklarına en kısa sürede kavuşmasının hedeflendiği, öte yandan sermaye piyasalarını güçlendirecek kapsamlı bir yasal düzenleme hazırlığının sürdürüldüğü ve bütçe görüşmelerinin ardından Komisyon gündemine gelmesinin öngörüldüğü,

- Serbest fonların fon piyasasındaki payının 2021'de yaklaşık %35'ten 2026'da %65'e yükselmesi üzerine konunun Finansal İstikrar Komitesinin 2 Aralık 2025 tarihli toplantısında değerlendirildiği, bu kapsamda nitelikli yatırımcı tanımındaki finansal varlık tutarının 1 milyon TL'den 10 milyon TL'ye yükseltildiği, Borsa İstanbul, Takasbank, Merkezî Kayıt Kuruluşu ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğinin görüşleri alınarak hazırlanan yatırım fonlarına ilişkin rehber taslağının Hazine ve Maliye Bakanlığına sunulduğu, TEFAS uygulama esaslarının 20 Temmuz 2026 tarihinde yenilendiği, fon portföylerindeki gayrimenkul ve girişim sermayesi yatırım fonu paylarının 31 Temmuz 2026 tarihinden itibaren borsa fiyatı yerine net aktif değerle değerlendirilmeye başlandığı ve 28 Ağustos 2026 tarihinde yayımlanan rehberle serbest fonlara yoğunlaşma limitleri ile portföy yönetim şirketlerinin kurumsal kapasitesine ilişkin ilave şartların getirildiği, temerrüt riski oluşan fonlar için ise belirlenen uyum süresinin tamamlanması beklenmeksizin 17 Eylül 2026'da tasfiye kararının alındığı,

- Savcılık yazıları ve Borsa İstanbul bildirimleri üzerine SPK'nın denetim, gözetim ve hukuk birimlerince incelemelerin yapıldığı, bugüne kadar 117 kişi hakkında piyasa dolandırıcılığı nedeniyle suç duyurusunda bulunulduğu, 117 gerçek ve 5 tüzel kişiye 2 yıl süreyle işlem yasağı getirildiği, 64 kişinin lisanslarının iptal edildiği ve ilgili portföy yönetim şirketleri ile aracı kurumlara çok sayıda idari para cezası uygulandığı, ayrıca onay alınmadan TEFAS'ta işleme açılan TLY fonunun Takasbank tarafından Kamuyu Aydınlatma Platformundaki bildirimi esas alınarak sisteme dâhil edildiği, SPK'nın 1 Ağustos 2025 tarihli bildirimi üzerine alım yönlü işlemlerin derhâl durdurulduğu ve ilgili şirkete idari yaptırım uygulandığı,

- Düzenleyici ve denetleyici kurumların olası ihmal ve sorumluluklarının Devlet Denetleme Kurulunun yürüttüğü denetim sonucunda ortaya konulacağı ve bu raporun ileride yapılacak yasal düzenlemelere esas teşkil edeceği,

- BDDK'nın kuruluş başvurularında ilgili tüm kurumlardan ve gerektiğinde yurt dışından bilgi alarak karar verdiği, gündeme gelen katılım bankasına Aralık 2024'te kuruluş onayının verildiği dönemde olumsuz bir bilginin bulunmadığı, faaliyet izninin ise tedbiren verilmediği ve bankanın fiilen faaliyete geçmediği,

- MASAK’ın 5549 sayılı Kanun ve Mali Eylem Görev Gücü (FATF) standartları uyarınca yükümlülerin ‘müşterini tanı’ ilkesi çerçevesinde yaptıkları şüpheli işlem bildirimleri üzerinden çalıştığı, işlemlerin gerçekleşmeden önce Kurum onayına tabi olmadığı, MASAK’ın yılda 600 binden fazla şüpheli işlem bildirimini değerlendirdiği ve bilgilerin en erken işleminden 2 gün sonra intikal ettiği, bunun yanı sıra Borsa İstanbul’un da bildirim yükümlülüklerini yerine getirdiği,

- Olağanüstü bir tasfiye ihtiyacı doğduğundan 6362 sayılı Kanun çerçevesinde bu alandaki yetki ve görevin hâlihazırda SPK’da bulunduğu, varlık tespiti, nakde çevirme, değerlendirme, pay sahipliği mutabakatı, ödeme ve dağıtım gibi birbirine bağlı aşamaların tek bir idari çerçevede yürütülmesinin sürece işlerlik kazandıracağı, yetkilerin kişilere değil Kurula tanındığı, satışta temel ölçütün yalnızca sürat değil pay sahiplerinin ortak menfaati gözetilerek en yüksek ekonomik değerin elde edilmesi olduğu, borsa fiyatının gerçek değeri yansıtmadığı veya olağan satışın tasfiyeyi geciktireceği durumlarda toptan satış ve hâkim ortağa satış gibi yöntemlere başvurulabileceği, SPK’nın tüm karar ve işlemlerinin idari yargı denetimine tabi olduğu ve ödeme dışı bırakılanların dava açarak kararın iptali hâlinde ödemediye yararlanabileceği,

- Tasfiye sürecinde geri kazanılan tutarların fonlar arasındaki dağıtımında; fon türü bakımından para piyasası fonlarının, ödeme sırası bakımından ise küçük yatırımcıların önceliklendirildiği, ayrıca kredili işlemlerde teminat tamamlanması ve reel sektörün likidite ihtiyacına ilişkin olarak Komisyonda dile getirilen önerilerin not alınarak kurumların çalışmalarında dikkate alınacağı,

- Net yatırım tutarının yatırımcının fona fiilen yaptığı nakit giriş ve çıkışları üzerinden, tasfiye tarihine kadar tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksi değişim oranlarının aritmetik ortalamasıyla güncellenerek MKK tarafından hesaplanacağı, çıkışların mahsubunda yatırımcı lehine sonuç doğuran ve her alım-satımın kendi fiyatıyla değerlendirilmesini sağlayan ilk giren ilk çıkar yönteminin uygulanacağı, net yatırım tutarını aşmamak kaydıyla her bir fon bazında kişi başına 1 milyon TL’ye kadar ara ödeme yapılabilmesi, 1 milyon TL’nin toplam ödeme için bir üst sınır olmayıp yalnızca ara ödemenin üst sınırı olduğu, sınırın fon bazında uygulanmasının ise fonlar arasında adaletsizlik oluşmaması bakımından gerekli olduğu,

- Ara ödemede mevcut nakdin yetmemesi hâlinde ödemelere en küçük yatırımcıdan başlanmasının mümkün olan en fazla sayıda yatırımcının ödemeye kavuşmasını amaçladığı, bununla birlikte ara ödemenin pay sahipliğini sona erdirmeyeceği, ara ödemede uygulanmayan endekslemenin nihai ödemede uygulanacağı ve TMSF tarafından nakit dışındaki varlıklar ile portföy yönetim şirketlerinin kurucu, sahip ve yöneticilerinin şahsi mal varlıklarından tahsilat yapıldıkça ödemelerin sürdürüleceği, dolayısıyla bu tercihin büyük yatırımcıların haklarının ortadan kalktığı anlamına gelmediği,

- İsteğe bağlı iade mekanizmasının hiçbir şekilde af, ibra veya cezasızlık sonucunu doğurmadığı, Teklifte etkin pişmanlığa ilişkin bir hükmün bulunmadığı, belirlenen hesaplara iade yapanların 6362 sayılı Kanun ve Türk Ceza Kanunu kapsamındaki cezai ve hukuki sorumluluklarının devam ettiği ve etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağına münhasıran yargının takdirinde olduğu, iadenin zorunlu değil isteğe bağlı düzenlenmesinin Anayasa’ya aykırılık kaygıları dikkate alınarak tercih edildiği, belirsizliğe neden olabilecek “gerçeğe aykırı değer” ölçütü yerine ise 6362 sayılı Kanunun 104, 106 ve 107’nci maddelerine atıf yapıldığı, fiyat hareketlerinin hisse bazında analizi teknik olarak mümkün olmadığından iade tutarında emsal fon getirileri yerine net yatırım tutarındaki endeks ortalamasının esas alındığı ve iade edilen tutarların TMSF nezdinde her fon için ayrı izlenen geri kazanım hesabına aktarılacağı,

-17 Eylül 2026 tarihinde tasfiyeye konu fonların işlemlerinin durdurulduğu ve bu tarihte iletilen talimatların iptal edildiği, 14, 15 ve 16 Eylül tarihlerinde bir fiyatla eşleşerek tamamlanan satış işlemlerinden doğan ödeme yükümlülüklerinin yerine getirildiğinin Takasbank ve TEFAS yetkililerince teyit edildiği, ancak pay blokajı (PBLK) statüsünün fon fiyatının açıklanmaması veya fonun kendi finansal koşulları nedeniyle temerrüde düşmesi hâllerinde ortaya çıktığı, pay blokajı kaydının nakdin yatırımcı hesabına geçtiği anlamına gelmediği ve tasfiye kararı alınmamış olsaydı dahi bu talimatların karşılanamayacağı, bu nedenle 28 Eylül 2026 tarihli SPK duyurusunda belirtildiği üzere söz konusu talimatların tasfiye kapsamında değerlendirildiği, yalnızca satış talimatı verilmiş olmasının pay sahipliğini sona erdirmeyeceği ve bu yatırımcıların haklarının pay sahibi sıfatıyla tasfiye kapsamında korunacağı,

- İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca suç işlemek amacıyla örgüt kurma, nitelikli dolandırıcılık ve suç gelirlerini aklama suçları ile 6362 sayılı Kanunun 104, 106 ve 107’nci maddelerine muhalefet suçları kapsamında soruşturmanın sürdürüldüğü, bugüne kadar 84 kişinin tutuklandığı, 282 kişi hakkında işlem yapıldığı, 27 şüpheli hakkında arama kararı çıkarıldığı ve haksız kazanç sağlayanların mal varlıklarına el konulduğu, MASAK’ın finansal hareketleri takip ederek adli mercilere raporladığı, ancak Anayasa’nın 9’uncu maddesi uyarınca yargı yetkisinin bağımsız mahkemelerce kullanıldığı ve 5271 sayılı Kanunun 157’nci maddesi gereğince soruşturmanın gizli olduğu, bu nedenle tedbir kararları dâhil soruşturmalara Adalet Bakanlığının müdahil olma veya bilgi alma imkânının bulunmadığı, öte yandan şeffaflığın artırılması amacıyla serbest fonların portföy dağılımlarının haftalık olarak, belirli eşikleri aşan yatırımcıların ise MKK tarafından kamuya açıklanmasına yönelik düzenlemelerin hayata geçirildiği,

- Fon malvarlığından mevzuata aykırı olarak veya mevzuata şeklen uygun olsa dahi fonun menfaatine uygun gerçek bir ekonomik amacı bulunmaksızın karşılıksız ya da muvazaalı işlemlerle ilişkili taraflar, hâkim ortaklar, yöneticiler ve üçüncü kişiler lehine çıkarılan değerlerin hukuka aykırı çıkarılmış sayılarak fonun zarara uğratılmış kabul edileceği, bu zarardan öncelikle portföy yönetim şirketinin, tahsilin mümkün olmadığının anlaşılması hâlinde ise sorumluluğu Kurulca belirlenen gerçek ve tüzel kişiler ile bunlarla birlikte hareket edenlerin tüm mal varlıklarıyla şahsen sorumlu olacağı, görevden ayrılmış olmanın sorumluluğu ortadan kaldırmayacağı ve tespit edilen zararların TMSF tarafından 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edileceği,

- Komisyon toplantısı tarihine kadar İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca 189 kişi hakkında el koyma tedbiri uygulandığı, el konulan veya müsadere edilen varlıkların hazineye gelir kaydedilmeksizin ilgili fona veya TMSF nezdindeki geri kazanım hesabına aktarılacağı, kayyım olarak atanan TMSF’nin değer kaybını önlemek için dava sonucunu beklemeksizin satış yapabileceği, elde edilen tutarların haczedilemeyen özel hesaplarda nemalandırılacağı, yargılama sonucunun farklı çıkması hâlinde dağıtılan tutarların pay sahiplerinden geri istenmesi riskinin önlendiği, varlıkların esas itibarıyla hangi fondan çıkarılmış ise o fona iade edileceği,

- MASAK tarafından 29 farklı ülkeye 48 ayrı talepte bulunularak 278 gerçek ve tüzel kişinin kripto varlıklar dâhil tüm hesap ve varlıklarına ilişkin bilginin istendiği ve adli istinabe yoluyla yurt dışındaki varlıkların ülkeye getirilmesi sürecinin başsavcılıklarla eş güdüm içinde takip edildiği, Merkez Bankasının piyasanın sağlıklı işleyişini desteklemek amacıyla repo ihalesi açarak piyasalara ilave likidite sağladığı, devredilen yatırım bankalarının sektör içindeki payının binde 2 düzeyinde kaldığı ve mevduat toplamadıkları için yapılan stres testlerinde sektöre ve piyasaya dikkate değer bir etkinin öngörülmediği,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin maddelerinin görüşmelerine geçilmesinin oylanmasından önce;

- Teklif metninin 1, 3, 4, 5, 6 ve 7’nci maddelerinin Anayasanın 2, 7 ve 10’uncu maddelerine aykırı olduğu gerekçesiyle İçtüzüğün 38’inci maddesi uyarınca bir adet önerge,

- 2/3895 esas numaralı “Yatırımcıların Korunması Amacıyla Bazı Yatırım Fonlarının Adil Tasfiyesi Hakkında Kanun Teklifi”nin görüşülen Kanun Teklifi ile birleştirilmesi amacıyla İçtüzüğün 35’inci maddesi uyarınca bir adet önerge,

- 2/3939 esas numaralı Kanun Teklifinin daha ayrıntılı görüşülebilmesini teminen bir alt komisyon kurulması hakkında bir adet önerge olmak üzere,

toplam üç adet önerge verilmiş, işleme alınan önergeler oylamaya sunulmuş ve kabul edilmemiştir.

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Madde 1

Teklifin 1’inci maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 2

Teklifin 2’nci maddesi; Kanun yapım tekniğine uyumun sağlanması amacıyla madde başlığına “ve kısaltmalar” ibaresinin eklenmesini; ayrıca fon katılma payı sahipliğine ilişkin kayıtların Merkezi Kayıt Kuruluşu nezdinde tutulması ve 17/9/2026 tarihli Kurul kararları kapsamında tasfiyesine karar verilen fonlara ilişkin kayıt mutabakatı işlemlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşu ile tasfiyeyle görevli kuruluş arasında yürütülmesi dikkate alınarak, fon pay sahiplerinin ve bunların tasfiye bakiyesinden ödeme alma haklarının tespitinde uygulama birliğinin sağlanması ve tereddütlerin giderilmesi amacıyla, birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan fon pay sahibi tanımında esas alınan “MKK, Takasbank, TEFAS, portföy saklama kuruluşları, dağıtım kuruluşları ve tasfiye ile görevli kuruluş kayıtlarının mutabakatı” yerine “MKK ve tasfiye ile görevli kuruluş kayıtlarının mutabakatı” esasını teminen kabul edilen önerge doğrultusunda değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 3

Teklifin 3’üncü maddesi; Teklifin 2’nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yapılan değişikliğe paralel olarak, fon katılma payı sahipliğine ilişkin kayıtların MKK nezdinde tutulması ve tasfiye işlemlerinin sağlıklı şekilde yürütülmesi ve bu doğrultuda fon pay sahiplerinin ve bunların tasfiye bakiyesinden ödeme alma haklarının tespitinde uygulama birliğinin sağlanması ve tereddütlerin giderilmesi amacıyla, fon pay sahipliğinin tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından MKK kayıtları ile mutabakat sağlanmak suretiyle yapılmasını teminen kabul edilen önerge doğrultusunda değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 4

Teklifin 4’üncü maddesi; olağanüstü getirilerin isteğe bağlı iadesinde esas alınacak hesaplama yönteminin sadeleştirilerek emsal fon getirileri ve diğer piyasa ölçütleri yerine tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalamasının esas alınmasını, böylece emsal getirinin belirlenmesinde ortaya çıkabilecek güçlüklerin giderilmesini, hesaplamaların objektif ve yeknesak bir ölçüte dayandırılmasını ve uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütlerin önlenmesini teminen kabul edilen önerge doğrultusunda değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 5, 6 ve 7

Teklifin 5'inci, 6'ncı ve 7'nci maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Madde 8

Teklifin yürürlüğe ilişkin 8'inci maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 9

Teklifin yürütmeye ilişkin 9'uncu maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Teklifin; maddelerinin kabul edilmesinin ardından tümü oylanmış ve kabul edilmiştir.

Ayrıca, Komisyondan alınan yetki çerçevesinde Teklif metninin tümü; kanun dili ve tekniği, anlatıma açıklık kazandırılması ile kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. GENEL KURULDA TEMSİL

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Adıyaman Milletvekili Resul KURT,
- Aksaray Milletvekili Hüseyin ALTINSOY,
- Ankara Milletvekili Orhan YEGİN,
- Bursa Milletvekili Ahmet KILIÇ,
- Elâzığ Milletvekili Ejder AÇIKKAPI,
- İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki ERSOY,
- Kırşehir Milletvekili Necmettin ERKAN,
- Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI,
- Konya Milletvekili Orhan ERDEM,
- Osmaniye Milletvekili Seydi GÜLSOY,
- Sakarya Milletvekili Ertuğrul KOCACIK,
- Samsun Milletvekili Ersan AKSU,
- Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ,
- Yozgat Milletvekili Süleyman ŞAHAN,

özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan <i>Mehmet Muş</i> Samsun	Başkanvekili <i>İsmail Faruk Aksu</i> İstanbul	Sözcü <i>Orhan Erdem</i> Konya (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>Ayyüce Türkeş Taş</i> Adana (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Sadullah Kısacık</i> Adana (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Resul Kurt</i> Adıyaman (Bu raporun özel sözcüsüdür)

Üye <i>Hüseyin Altınsoy</i> Aksaray (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Orhan Yegin</i> Ankara (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Cavit Arı</i> Antalya (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Hakkı Saruhan Oluç</i> Antalya (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ahmet Kılıç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Gülizar Biçer Karaca</i> Denizli (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Adalet Kaya</i> Diyarbakır (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ejder Açıkkapı</i> Elâzığ (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Özgür Karabat</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Cevdet Akay</i> Karabük (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mustafa Baki Ersoy</i> Kayseri (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>Necmettin Erkan</i> Kırşehir (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu</i> Manisa (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Kamuran Tanhan</i> Mardin (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Seydi Gülsoy</i> Osmaniye (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Tahsin Ocaklı</i> Rize (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Ertuğrul Kocacık</i> Sakarya (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Erhan Usta</i> Samsun (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ersan Aksu</i> Samsun (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>İsmail Güneş</i> Uşak (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Süleyman Şahan</i> Yozgat (Bu raporun özel sözcüsüdür)	

MUHALEFET ŞERHİ

9/10/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve 14/10/2026 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen 2/3939 esas numaralı *Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi*nde karşı olduğumuz hususlar ve muhalefet şerhimiz gerekçeleri ile birlikte aşağıda belirtilmiştir.

1. USÛLAÇISINDAN DEĞERLENDİRME

Kanun teklifinin görüşülmesine ilişkin genel değerlendirme

Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmasından yalnızca beş gün sonra, tek bir oturumda tümü ve maddeleri görüşülerek kabul edilmiştir. Tali komisyonlar olan Adalet Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda gündeme dahi alınmayarak görüşülmemiştir. Ceza muhakemesi, mülkiyet hakkı, kamu alacağı takibi ve sermaye piyasası düzeni gibi çok önemli alanlarda düzenleme öngören bir kanun teklifi için bu süre sağlıklı yasama incelemesine olanak sağlayamayacak kadar kısa bir süredir.

Teklif, işlenen sermaye piyasası suçları ve yetkili kamu kurumlarının denetim ve gözetim faaliyetlerini gerektiği gibi yerine getirmemeleri nedeniyle yaşanan ve çok sayıda yatırımcının malvarlığını etkileyen ve yatırım fonları üzerinden gerçekleştirilen yolsuzluk zincirine ilişkin olağanüstü nitelikte düzenlemeler içermektedir.

Teklifin görüşülmesi sırasında yalnızca tasfiye işlemlerinin nasıl yürütüleceğinin değil; yolsuzluğun ortaya çıkış sürecinin, yetkili kamu kurumlarının denetim ve gözetim yetkilerinin neden gerektiği gibi kullanılmadığının, yatırımcıların uğradığı zararların boyutunun ve nihayetinde bu yolsuzluk sarmalında sorumluluğu olanların belirlenmesinin de görüşülmesi ve teklifin buna göre düzenlenmesi gerekirdi.

Teklif üç temel ölçüt olarak; mağdurun hakkını güvence altına alması, sorumluluğu olanları açıkça ortaya koyması ve sürecin TBMM ile kamuoyunun denetimine açık olması hususlarından hiçbirini karşılamamaktadır. Yatırımcıya ödeme bir hak olarak değil duruma bağlı bir olasılık olarak düzenlenmektedir. Krizin oluşumunda denetim sorumluluğu tartışılan Sermaye Piyasası Kuruluna neredeyse sınırsız bir düzenleme ve karar yetkisi devretmektedir. Gerçeğe aykırı fiyatlardan elde edilen olağanüstü kazançların zorunlu takip ve tahsile konu edilmesi yerine gönüllü iade öngörülmektedir. Sürecin TBMM'ye de bilgi verilerek yürütülmesi hususu da kabul edilmemiştir. Bu teklif mağduriyeti gideren bir yasa değil; yolsuzluğa gözünü kapatan gözetim ve denetim zincirini sorgulamadan, tasfiyenin yönetimini de aynı Kuruma teslim eden bir yetki yasasıdır.

Komisyon görüşmelerinde bu hususlar dile getirilmiş olmakla birlikte, ne getirdiğimiz eleştiriler ne de verdiğimiz önergeler dikkate alınmıştır. Siyasi iktidar, her zaman olduğu gibi, Plan ve Bütçe Komisyonundaki sayısal üstünlüğüne dayanarak sermaye piyasalarında yaşanan bu krizin çözümünde ortak akli harekete geçirme ihtiyacı duymamıştır.

Krizin nedenleri ve kamu kurumlarının sorumluluğu yeterince araştırılmadan görüşmelere başlanması

Anayasa'nın 167 nci maddesi, para ve sermaye piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayacak tedbirleri alma görevini devlete yüklemektedir. Bu nedenle risklerin hangi tarihte öğrenildiğinin, mevcut denetim ve müdahale yetkilerinin neden zamanında kullanılmadığının ve gecikmenin yatırımcı zararlarını nasıl artırdığının araştırılması, anayasal sorumluluğun gereğidir.

Kanun teklifinin görüşülmeye başlanmasından önce başta Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) olmak üzere ilgili kurumlardan krizin gelişimine ilişkin ayrıntılı bilgi alınması ve bu kapsamda özellikle;

- Krizin ve olağan dışı işlemlerin ilk kez ne zaman tespit edildiği,
- Denetim ve gözetim kurumlarına ulaşan ihbarların tarihleri ve içerikleri,
- İlgili kurumların hangi tarihlerde hangi tedbirleri aldığı,
- Gerekli tedbirlerin alınmasını engelleyen bir durum bulunup bulunmadığı,
- Süreçteki siyasi ve bürokratik bağlantıların ve kurumsal sorumlulukların neler olduğu hususlarının açıklığa kavuşturulması istenmiştir.

Bu bilgilerin yalnızca krizin geçmişini anlamak için değil, hazırlanacak kanunun gerçek sorunları çözecek şekilde oluşturulabilmesi için de gerekli olduğu belirtilmiştir. Tasfiye işlemlerine yönelik düzenleme yapılması, geçmişteki denetim ve gözetim eksikliklerinin hesabının sorulmasını erteleyen bir gerçekçeye dönüştürülmemelidir. Bununla birlikte Komisyon, bu kapsamlı araştırma talebini öncelikli bir inceleme aşamasına dönüştürmeden teklifin görüşülmesine devam etmiştir. Bu yaklaşım, krizin nedenlerine ve sorumluluklara ilişkin olarak yeterince tespitle bulunmadan, krizin sonuçlarını düzenlemeye odaklanan bir kanun yapılmasına neden olmuştur.

Alt komisyon kurulması ve gündemdeki kanun teklifinin Yeni Parti tarafından sunulan teklifle birleştirilmesi önergelerimizin reddedilmesi

Komisyon görüşmelerinde, kanun teklifinin teknik detaylarının ve fon krizinin tüm boyutlarının daha ayrıntılı incelenebilmesi amacıyla bir alt komisyon kurulması talep edilmiştir. Bu talebimizin gerekçesi, yatırımcıların ve kamu maliyesinin karşı karşıya bulunduğu risklerin boyutunun henüz yeterince açıklığa kavuşmamış olması ve 455 bini aşkın vatandaşın ilgilendiren devasa boyuttaki vurgunun tüm detaylarıyla incelenmesi, mağdurların ve sektör paydaşlarının dinlenerek daha nitelikli bir yasa hazırlanmasıdır.

Ayrıca Yeni Parti Milletvekili Sayın Ümit ÖZLALE tarafından 28/9/2026 tarihinde sunulan (2/3895) esas numaralı *Yatırımcıların Korunması Amacıyla Bazı Yatırım Fonlarının Adil Tasfiyesi Hakkında Kanun Teklifinin*, İçtüzük'ün 35'inci maddesi uyarınca, görüşülmekte olan teklifle birleştirilmesi önerilmiştir.

Birleştirme önergesinin gerekçesinde, iki teklif arasında ortak noktalar bulunduğu; ancak yatırımcıların korunması, krizin kalıcı biçimde çözüme kavuşturulması, şeffaflık ve hesap verebilirlik bakımından mevcut teklifte eksiklikler olduğu belirtilmiştir. Amacımızın yaşanan fon krizine yüzeysel ve tek seferlik pansuman çözümler yerine bütüncül ve kalıcı bir sistem getirmek ve TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu denetimini yasal güvenceye kavuşturmak olduğu ifade edilmiştir. Açıklamalarımıza karşın verilen alt komisyon kurma ve birleştirme önergelerimiz kabul edilmemiştir.

Meclis'in yasama sürecindeki asli yetkisini etkisiz kılan ve muhalefetin somut önerilerini dikkate almayan bu yaklaşım sorunun çözümünün değil üstünün örtülmesinin amaçlandığı anlamına gelmektedir.

İlgili Bakanın ve karar verici kurum temsilcilerinin katılımına ilişkin eksiklikler

Komisyon görüşmelerine Hazine ve Maliye Bakanı da fon krizinin asıl sorumlusu olan SPK'nın Başkanı da katılmamışlar ve yerlerine Bakan Yardımcısı ile Kurul İkinci Başkanını göndermişlerdir. Borsa İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı Erişah Arıcan da toplantıya katılmamıştır.

Türkiye tarihinin en büyük finansal skandallarından biri olan fon yolsuzluğına ilişkin bir kanun teklifi görüşülürken, sürecin birinci derecede siyasi sorumlusu olan Cumhurbaşkanı'nın temsilcisi olan Hazine ve Maliye Bakanı'nın komisyona gelmemesi siyasetin, kendisini, kendi yarattığı yıkıntıdan uzak tutma çabasıdır.

Siyasetçilerle birlikte, en az 1 yıl boyunca denetim görevini tam anlamıyla yapmayarak yolsuzluğun büyümesine yol açan Sermaye Piyasası Kurulu'nun mevcut Başkanının "rahatsızlık" mazeretinin arkasına saklanarak komisyona gelmemesi ve yerine yardımcısını göndermesi de elbette yine aynı siyasetçilerin talimatı gereğidir.

Benzer şekilde Borsa İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı Erişah Arıcan'ın komisyon görüşmelerine katılmaması da aynı zihniyetin ürünüdür ve bu durum onu aynı zamanda Türkiye Varlık Fonunun Yönetim Kurulu Başkan Vekili sıfatıyla dinlememizi de engellemiştir.

Bir kanun teklifi görüşülürken yürütme organının ilgili kurumlarının en üst düzeydeki temsilcilerinin Komisyon görüşmelerine katılmaması TBMM'nin yürütme üzerindeki hesap sorabilme hakkını köreltmektedir. Uygar bir toplumda ve çağdaş bir demokraside bu affedilmez bir davranıştır. Sonuç olarak bu durum ülkemizdeki tek adam yönetiminin geldiğı yeri yani hesap verebilirlik kavramının yürürlükten kaldırılmaya çalışılmasında yeni bir aşamayı ifade etmektedir.

2. TEKLİFİN GENELİ ÜZERİNDE DEĞERLENDİRMELERİMİZ

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 4/11/2025 Tarihli Açıklamalarından Tasfiye Kararına Kadar Yaşananlar

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, 4/11/2025 tarihinde düzenlenen Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği 9. Sermaye Piyasaları Kongresi'nde yaptığı açıklamada, bazı fonlar üzerinden manipülasyon yapıldığını bildiklerini ve bu alandaki cezaları artırarak düzenleyici çerçeveyi güçlendireceklerini belirtmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulu da 18/9/2026 tarihinde yaptığı basın açıklamasında, 2025 yılının son çeyreğinde bazı yatırım fonlarının özellikle fiili dolaşım oranı düşük şirket paylarında, ekonomik gerçeklik ve şirketlerin temel finansal büyüklükleriyle açıklanamayacak fiyat hareketlerine neden olduğunun gözlemlendiğini belirtmiştir

SPK'nın bu açıklamasına göre;

- 2/11/2025 tarihli Finansal İstikrar Komitesi'nde (FİK), anılan hususlar gündem konusu yapılmış ve SPK tarafından alınabilecek makroihtiyati tedbirler hususunda tavsiye kararı verilmiştir.
- Bu tedbirler kapsamında, ilk olarak, 18/11/2025 tarihinde, SPK tarafından nitelikli yatırımcı şartlarında aranan 1 milyon TL olan finansal varlıklar toplamı tutarının 10 milyon TL olarak güncellenmesine karar verilmiştir.
- Rehber Taslağı ile ilgili olarak öncelikle 15/11/2025 tarihinde Borsa İstanbul A.Ş. (Borsa) ve İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin (Takasbank) görüş ve değerlendirmeleri talep edilmiştir.
- Gelen görüşler değerlendirildikten sonra revize edilen Rehber Taslağı 28/1/2026 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığına sunulmuştur.
- Bu ön hazırlıklar sonrasında; Rehber Taslağı 13/2/2026 tarihli yazıyla Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'ne (TSPB) gönderilerek tüm sektörün görüşüne açılmıştır.
- Ayrıca, Rehber ile ilgili olarak 18/2/2026 tarihinde Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'den (MKK) görüş talep edilmiştir.
- Süreç içerisinde, TSPB ve Takasbank tarafından; Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu'nun (TEFAS) işleyişine ilişkin muhtelif konularda değişiklik yapılmasının; özellikle, TEFAS Uygulama Esaslarının mevcut netleştirme, takas ve alacak dağıtım esaslarının, Rehber'in yayımlanmasından önce, kapsamlı şekilde değiştirilmesi talep edilmiştir.

Bu açıklamalara göre fon krizinin işaretleri tasfiye kararlarından en geç bir yıl önce ortaya çıkmıştır. Bu husus, fonlar üzerinden manipülasyon yapıldığının en azından 2025 yılının son çeyreği itibarıyla hükümet düzeyinde bilindiğini göstermesi bakımından önemlidir.

Serbest fonlara ilişkin düzenlemeler 2026 yılı içinde aşamalı olarak hayata geçirilmiştir. TEFAS uygulama esasları 17/6/2026 tarihinde SPK tarafından onaylanmış ve 20/7/2026 tarihinde Takasbank tarafından uygulanmaya başlanmıştır. 29/8/2026 tarihinde kamuoyuna duyurulan Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber düzenlemesiyle serbest fonların portföy dağılımlarını haftalık olarak açıklaması ve yatırımcıların belirli eşiklerin üzerindeki paylarının MKK tarafından

kamuya duyurulması gibi şeffaflığı artırıcı tedbirler getirilmiştir. Serbest fonlara yönelik yoğunlaşma limitleri ve portföy yönetim şirketlerinin kurumsal kapasitesini güçlendirmeye yönelik düzenlemeler de bu çerçevede ele alınmıştır.

Bu düzenlemeler, fon piyasasında gözetim ve şeffaflık ihtiyacının bulunduğu kamu makamlarınca da kabul edildiğini göstermektedir. Ancak bu düzenlemelerin, 2025'in son çeyreğinde tespit edildiği bildirilen olağan dışı fiyat hareketlerinden neredeyse bir yıl sonra yürürlüğe girmesi, piyasa bozucu işlemlere karşı mevcut mevzuat kapsamında alınabilecek geçici veya acil tedbirlerin neden yeterli ölçüde alınmadığını da açıklamamaktadır. Bu nedenle aradaki dönemde yatırımcıların korunması için gerekli somut önlemlerin neden alınmadığı sorusu halen yanıtlanmamıştır.

Yetkili kamu kurumlarındaki kamu görevlilerinin; görevlerini kötüye kullanmaları, görevlerini ihmal etmeleri veya en hafif deyişle görevlerini gerektiği gibi yerine getirmemeleri nedeniyle bu süreçte özellikle tasfiye edilen serbest fonların yoğunlaştığı, likiditesi düşük ve spekülâtif fiyat hareketlerine açık hisselerde taban serileri ve sert değer kayıpları olmuş ve BIST Tüm-100 Dışı (XTUMY) endeksinde tam anlamıyla bir "fiyat ve likidite depremi" gerçekleşmiştir.

Bunun sonucunda BIST Tüm-100 Dışı (XTUMY) endeksi 3/11/2025 tarihinde 58.825 puan iken 16/10/2026 kapanış seviyesi ise 42.673 puandır. Toplam değişim %27,46 değer kaybını göstermektedir ki bu arada aylık bazda rekor düşüşler, yıl içinde görülen zirvelerden sert gerilemeler yani çok yüksek dalgalanma (volatilité) da görülmüştür.

Fon krizinin Borsa İstanbul'un BIST Tüm (XUTUM) endeksine etkilerine baktığımızda ise şirketlerin toplam piyasa değerinin 3/11/2025 ile 16/10/2026 arasında ABD doları cinsinden %21,6 oranında ve yaklaşık 84 milyar ABD doları tutarında bir düşüş gösterdiği ve yaklaşık 305,18 milyar ABD dolarına gerilediği görülmektedir.

Tasfiye kapsamındaki fonların büyüklüğü ise Kasım 2025 ile Eylül 2026 arasında yaklaşık üç katına çıkmıştır. Şişkin değerlemelerle büyüyen bu fonlar, tasarruf sahiplerine güvenli bir yatırım aracı olarak sunulmuş, kamuya ait elektronik fon platformu üzerinden geniş kitlelere ulaştırılmıştır.

Nihayetinde fon krizi patlamış ve SPK 17/9/2026 tarihinde yedi portföy yönetim şirketinin kurucusu olduğu 131 yatırım fonunun tasfiyesine karar vermiştir. Tasfiye kapsamındaki şirketler Tera, A1 Capital, Atlas, Bulls, Hedef, Pardus ve Pusula Portföy Yönetim şirketleridir. İzleyen gün ise Tera fonlarının tasfiyesi için Türkiye İş Bankası, diğer altı şirketin fonları için ise Ziraat Bankası görevlendirilmiştir.

Bununla birlikte, 131 fonun tasfiyesine karar verilmesi, krizin çözümü değil, en fazla sonuçlarını yönetmeye yönelik bir adımdır. Tasfiye işlemi ile yatırımcıların uğradığı zararın giderilmesi aynı şey değildir. Kaldı ki yatırımcıların anaparaları geri ödenebilse bile ödemeler yapıncaya kadar geçen sürede yaşanan sıkıntılar ve mahrum kalınan kazançlar gibi görünmeyen birçok maliyet de yatırımcıların üzerinde kalmış olacaktır.

Fon krizinin kökenleri 1: Dış güçler

Morgan Stanley Capital International (MSCI) tarafından 23/6/2026 tarihinde açıklanan 2026 Piyasa Sınıflandırma İncelemesinde Türkiye için; kurumsal yatırımcıların küçük ölçekli şirketler ile bağlantılı serbest fonlar üzerinden gerçekleştirilen koordineli ve manipülatif işlemlerden duyulan ciddi endişeler, halka açıklık (fiili dolaşım) tahminlerinin güvenilirliği ve genel piyasa güvenilirliği sorunları nedeniyle uyarıda bulunmuştur.

Bunun ardından 7/7/2026'da bu kez dünyanın önde gelen endeks sağlayıcılarından bir diğeri, S&P Dow Jones Indices (S&P DJI), yıllık ülke sınıflandırma değerlendirmesinin ardından Türkiye'yi 2027 izleme listesine eklemiştir. Karar, piyasalara erişim ve hisse senedi sahipliğine ilişkin şeffaflık konularındaki endişelerin devam etmesi gibi benzer nedenlerle alınmıştır. Rapora göre; Türkiye'nin mevcut "Gelişmekte Olan Piyasa" statüsünün gözden geçirilmesi gündemde bulunmaktadır. Kurum, Türkiye'nin "Sınır Piyasa" kategorisine düşürülmesi ya da piyasaya yönelik "Özel Önlemler" uygulanması seçeneklerini de değerlendirmeye almıştır. Açıklamada ayrıca, bu sorunların söz konusu tarihten itibaren bir takvim yılı içinde çözülmemesi halinde Türkiye'nin piyasa sınıflandırmasının en yakın yıllık gözden geçirme döneminde yeniden değerlendirileceği ifade edilmiştir.

17/8/2026 ise bir başka uluslararası endeks sağlayıcısı FTSE Russell, Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun fiili dolaşım oranı hesaplama metodolojisindeki değişiklikler nedeniyle Türk hisse senetlerine yönelik bazı endeks güncellemelerini ertelediğini açıklamıştır.

Daha sonra gelişen olaylar sonucunda MSCI bu kez 15/10/2026 tarihinde aldığı bir karar ile Türkiye endekslerinde yapmayı değerlendirdiği tüm değişiklikleri geçici olarak dondurmıştır.

MSCI, 2026 Piyasa Sınıflandırma İncelemesi kapsamında vurgulanan sorunları çözümüne yönelik olarak alınan önlemlerin gerçekten etkili olup olmadığını görmek için Haziran 2027'ye kadar bekleyeceklerini, bu süreçte yeterli ilerleme sağlanmadığının görülmesi durumunda ise MSCI Türkiye Endeksleri'nin, Gelişmekte Olan Piyasa statüsünden Sınır Piyasa Statüsüne veya Bağımsız Piyasa statüsüne yeniden sınıflandırılması konusunda danışma sürecinin başlatılabileceğini açıklamıştır.

MSCI'nin finans dünyasındaki önemi; MSCI endekslerinin, dünya genelindeki kurumsal yatırımcılar, portföy yöneticileri ve emeklilik fonları için piyasaların ortak dili olmasından, fon yöneticileri ile yönetilen portföylerin ne kadar başarılı olduğunun bu endeksler ile kıyaslama yapılarak ölçülmesinden yani bu endekslerin küresel bir referans ve performans ölçütü olmalarından gelmektedir.

Ayrıca, dünyadaki trilyonlarca dolarlık pasif yatırım fonu ve borsa yatırım fonları, yatırımlarını doğrudan MSCI endekslerindeki ağırlıklara göre yapmaktadır. Bir şirketin veya ülkenin (örneğin MSCI Türkiye Endeksi) ilgili endekse dahil edilmesi veya çıkarılması, o pazara yabancı kurumsal fonlardan milyarlarca dolarlık giriş veya çıkış olabileceği anlamına gelmektedir.

Türkiye'nin de içinde yer aldığı gelişmekte olan pazarların performansını izleyen Gelişmekte Olan Piyasalar Endeksi, en yaygın kullanılan MSCI Endeksleri arasında bulunmaktadır. MSCI endekslerinin Türkiye ekonomisi ve Borsa İstanbul üzerindeki etkileri, doğrudan yabancı sermaye akışları ve piyasa itibarı kanallarıyla gerçekleşmektedir.

Bu durumun kısa ve orta vadeli yansımalarının aşağıdaki gibi olması beklenmektedir.

- Endekse yeni hisse eklenmesi ve yabancı payı katsayı artışları dondurulduğu için, küresel pasif fonlardan gelebilecek milyarlarca dolarlık potansiyel taze döviz girişi kesintiye uğrayacak ve yatırımlar mevcut büyük hisselerde sıkışıp kalacaktır.
- Kurumsal güvensizlik dalgası aktif yabancı fonların da Türkiye pozisyonlarını azaltmasına yol açabilecektir.
- MSCI'nin işaret ettiği "şeffaflık ve koordineli işlemler" şüphesi, Türkiye'nin genel kurumsal yönetim algısını da zedelemiştir. Bu durum, büyük Türk şirketlerinin ve bankalarının uluslararası piyasalardan sendikasyon kredisi veya eurobond ihraç ederken daha yüksek faiz (risk primi) ödemesine neden olacaktır.
- En kötü senaryo olarak; eğer Haziran 2027'ye kadar beklenen şeffaflık adımları atılmazsa, Türkiye "Gelişmekte Olan Piyasa" statüsünden "Sınır Piyasa" seviyesine düşürülebilecektir. Bu gerçekleşirse, milyarlarca dolarlık devasa küresel fonların Türkiye'den çıkması ve makroekonomik bir sermaye kaçıışı krizinin tetiklenmesi olasıdır.

MSCI'nin uyarıları, Türkiye'deki düzenleyici otorite olan SPK'yı uluslararası piyasalara "fiyat güvenliği" ve "şeffaflık" mesajı vermek adına bu adımları atmaya zorlayan en önemli dış etkenlerden biri olmuştur. Nitekim SPK'nın, 29/8/2026'da yayımladığı rehberde yer alan fiili dolaşım ve derinlik eksikliği, serbest fonlarda kapalı yapılar ve koordineli ve manipülatif işlemler gibi MSCI'nin 2026 Piyasa Sınıflandırma İncelemesinde yer alan eleştirilere borsa dışı hisse satışına %2-%4 arasında sınırlama, haftalık portföy açıklama zorunluluğu ve serbest fon sayısına sınır ve MKK takibi gibi yaptılar verilmeye çalışılmıştır.

Kaderin de bir cilvesi olarak, harekete geçmekte nazlanan kamu kurumlarının, “dış güçlerin” zorlamasıyla zamanında almadıkları önlemleri almaya çalışmaları bir anlamda bu fon krizinin tetikleyicisi olmuş ve alınmak zorunda kalınan bu önlemler fon balonunu patlatmıştır. Komisyonda iktidar sözcüleri tarafından dile getirilen "sistemik bir risk bulunmadığı" beyanı ise bu gerçekler karşısında gerçeği yansıtmamaktadır.

Son yıllarda yüksek gelirli ülkeler sınıfına girdiğimiz propagandasını yapan AKP iktidarının günün sonunda ülkemizi getirdiği gerçek yer maalesef artık gelişmekte olan ülke statümüzün bile sorgulanır hale gelmesi olmuştur.

Fon krizinin kökenleri 2: İç güçler

Yaşanan bu fon krizi, sermaye piyasalarında zaman zaman görülebilen fiyat dalgalanmalarından, bazı yatırımcıların para kaybetmesinden ve hatta birkaç yatırım fonunun tasfiye edilmesinden çok öte bir durumdur. Bu olay; piyasa dolandırıcılığının, denetim ve gözetim zaaflarının ve kamu otoritelerinin en hafif deyimle görevini ihmal etmesinin neden olduğu ağır bir sermaye piyasası krizidir.

Sermaye Piyasası Kurulunun açıklamaları olayın büyüklüğünü ortaya koymaktadır. Milyonlarca yatırımcının olduğu bir piyasada, fiyat hareketlerinin ekonomik gerçeklikle açıklanamadığının kamu otoritesince tespit edilmesi ve yüz binlerce yatırımcının birikimlerinin buharlaşması son derece ciddi bir durumdur.

Piyasa dolandırıcılığı ve bilgi suistimali iddialarının merkezinde, fiyatların serbest piyasanın olağan işleyişi içinde oluşması yerine, belirli işlemler yoluyla yapay biçimde yönlendirilmiş olduğu ve başta iktidardaki bazı siyasetçiler ile bazı bürokratlar olmak üzere seçkin bir kesimin bu durumdan olağanüstü maddi çıkar sağladığı tespiti bulunmaktadır.

Eğer yatırım fonları bu tür işlemlerin aracı hâline getirilmişse, sorun artık yalnızca bazı yatırımcıların yanlış karar vermesi değil, sermaye piyasasının temelini oluşturan güvenin zedelenmesidir.

Krizin bu kadar çok sayıda kişiyi etkilemesi de aslında dolaylı olarak Devletin finansal piyasaların gelişimine yönelik yaptığı çalışmaların sonucunda olmuştur. 1980 sonrası faiz kontrollerinin ve sermaye hareketlerinin serbest bırakılması, 2001 sonrasında bankacılık sisteminin yeniden yapılandırılarak sermaye piyasalarının teşvik edilmesi ve nihayetinde dijital yatırım kanallarının yaygınlaşmasıyla ortaya bir yatırımcı patlaması çıkmıştır.

Ancak bu aşamada ortaya çıkan gerçeklik varlık sahibi yatırımcıdan çok, ücretleri ve birikimleri eriyen ve geleceğe dair umutlarını kaybeden insanların, kayıplarını finansal piyasalarda telafi etmeye çalışmasıyla ortaya çıkan “*mecburi yatırımcı*” kategorisidir. Eşitsiz gelir ve servet ilişkileri sürerken finansal sisteme katılım, piyasa risklerinin daha geniş kesimlere yayılmasına neden olmaktadır.

Fon yolsuzluğunun ekonomik arka planında yüksek enflasyon ile gelir ve tasarrufların satın alma gücündeki aşınma karşısında bu “*mecburi yatırımcı*” kategorisindeki yurttaşların birikimlerini korumak ve mümkünse de reel bir getiri elde edebilmek için daha yüksek getirili yatırım araçlarına yönelimi de etkilidir. Elbette sermaye piyasalarında herkesin kazanç elde etmesi mümkün değildir. Yatırımın doğasında risk vardır. Ancak yatırımcının piyasa riskini üstlenmesiyle, piyasanın kurallarının kötüye kullanılması sonucunda zarara uğratılması başka şeylerdir. Bir yatırımcı, yanlış yatırım kararı nedeniyle para kaybedebilir; fakat manipülatif işlemlerle fiyatların yapay biçimde yönlendirildiği, denetim mekanizmalarının etkisiz kaldığı veya bazı kişilerin ayrıcalıklı biçimde korunduğu bir düzende kaybetmeye mahkûm edilmesi bir yatırım riski değildir ve olağan görülemez.

Bu kadar geniş bir yatırımcı kitlesini etkileyen, çok sayıda portföy yönetim şirketini ve çok sayıda fonu ilgilendiren bir olayda, yalnızca bireysel yatırım kararlarına veya bazı fon yöneticilerinin suç işlemiş olmasına odaklanmak yeterli değildir. Burada araştırılması gereken asıl soru, fonların bazı hisselerin fiyatlarını etkilemek için nasıl kullanılabildiği, fiyat hareketlerinden kimlerin kazanç sağladığı, fonların yönetim ve işlem süreçlerinde hangi ilişkilerin bulunduğu ve bürokrasi ve siyasetin buradaki rolüdür.

Bu nedenle yapılacak çalışmalar fon yöneticileriyle sınırlı kalmamalıdır. Şirketlerin ortaklık yapıları, yöneticileri ve bağlantılı taraflarla işlemleri; fonların varlıklarının hangi koşullarda edinildiği ve elden çıkarıldığı; ilgili kurumların kararları, yazışmaları ve bilgi paylaşımı; denetim ve yatırım süreçlerinde görev alan yetkililerin işlemleri bir bütün olarak incelenmelidir.

Buraya kadar değinilen hususlar bizi *yolsuzluk sarmalına* götürmektedir.

Yolsuzluk Sarmalı, akademik literatürde yolsuzluğun sadece bir ahlak sorunu ya da tekil bir suç olmadığını, aksine kendi kendini besleyen, derinleşen ve yapısal hale gelen dinamik bir süreç olduğunu ifade eder.

Literatürde yolsuzluk sarmalı, kurumsal zayıflıkların ekonomik ve sosyal yapıları çöktürdüğü, bu çöküşün ise daha fazla yolsuzluğa zemin hazırladığı nedensel döngüler üzerinden açıklanır. Yolsuzluk yaygınlaştıkça bireyler ve işletmeler işlerini yürütebilmek için gayriresmi yollara sapsak zorunda kalırlar. Akademisyenler bu durumu "yolsuzluğun kurumsallaşması ve kanıksanması" olarak tanımlar. Toplumsal normlar erir ve dürüstlük rasyonel bir davranış olmaktan çıkar.

Klitgaard Formülü ve Dinamikler:

Klitgaard Formülü, ekonomist ve yönetim bilimci Robert Klitgaard tarafından 1988 yılında ortaya atılan, yolsuzluğun nedenlerini ve nasıl ortaya çıktığını açıklar.

Yolsuzluk = Tekel Gücü + Takdir Yetkisi - Hesap Verebilirlik formülüne göre şeffaflık azaldıkça denetim mekanizmaları çöker, bu çöküş sistemi daha tekelsel ve hesap vermez hale getirerek sarmalı büyütür.

Formülde yer alan;

- Yolsuzluk; sistemdeki yolsuzluk düzeyini,
- Tekel; bir mal, hizmet veya karar süreci üzerinde tekel gücüne sahip olmayı,
- Takdir Yetkisi; kuralları uygulama, kimin ne alacağına veya hangi kararın verileceğine dair geniş ve keyfi bir takdir yetkisine sahip olmayı ve
- Hesap Verebilirlik; görevlilerin eylemlerinden dolayı denetlenmesi ve sorumlu tutulmasını ifade eder.

Formüle göre; bir kişi veya kurum tekel gücüne sahipse, bu gücü kullanırken geniş takdir yetkisi bulunuyorsa ve yaptığı işlemlerden dolayı hesap vermiyorsa, o kurumda yolsuzluk ortaya çıkma olasılığı çok yüksek olur. Tekel ve takdir yetkisi arttıkça yolsuzluk potansiyeli yükselir. Hesap verebilirlik arttıkça yolsuzluk potansiyeli azalır. Bu nedenle formülde eksi işaretiyle yer alır. Klitgaard'ın yaklaşımına göre yolsuzluğu önlemek veya azaltmak için bu denklemin tersine işletilmesi gerekir.

Türkiye’de 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne geçiş sonrasındaki gelişmeleri değerlendirmek için bu formül, özellikle karar alma yetkisinin merkezileşmesi, takdir yetkisinin genişliği ve hesap verebilirlik mekanizmalarının etkinliği bakımından yararlıdır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile yürütme yetkisi Cumhurbaşkanında toplanmış, Bakanların siyasi yetki ve sorumlulukları azalmıştır. Yani merkezileşme gerçekleşmiştir.

Bu merkezileşme sonucunda; kamu ihaleleri, kamu kaynaklarının tahsisi, üst düzey atamalar ve ekonomik düzenlemeler gibi alanlarda yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanının kararları tek belirleyici hale gelmiştir.

Hesap verebilirliğin uygulamada pek bir anlamının kalmadığına dair yakın tarihimizde bolca örnek vardır.

Özetle Klitgaard Formülü bakımından yolsuzluk riskini artıran üç koşulun da Türkiye’de önemli ölçüde mevcut olduğuna ilişkin yaygın kanaat mevcuttur. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz fon krizinin nedenlerini uzakta ve dış güçlerde aramadan önce ev ödevimizin doğru bir şekilde yapılması gerekmektedir.

Sermaye piyasasında vurgun ve iktidarın siyasi sorumluluğu

Sermaye piyasaları, yalnızca yatırımcıların kendi risklerini üstlendiği bir alan değildir. Bu piyasaların güvenilir, şeffaf ve dürüst biçimde işlemlerini sağlamak; manipülasyonu önlemek, suç teşkil eden işlemleri ortaya çıkarmak ve yatırımcıları korumak devletin temel görevleri arasındadır. İnsanlar birikimlerini değerlendirirken, çalışırken, vergi öderken, geleceklerini planlarken, belirli toplumsal kuralların geçerli olduğuna, bu kuralların herkes için aynı işleyeceğine, denetim kurumlarının görevlerini yapacağına ve haksızlık karşısında hukuk yoluyla sonuç alınabileceğine güvenmek isterler. Bir iktidarın görevi de, bize güvenin demek değil bu güveni oluşturmaktır. Bu iktidarların birincil sorumluluğudur.

Bu ülkenin yatırımcıları da, birikimlerini koruyacak kurumlara güvenmek zorundadır. Fon krizinde ihtiyaç duyulan şey, yalnızca bir tasfiye değil; gerçeğin eksiksiz ortaya çıkarılması, zararların adil biçimde giderilmesi ve kamu gücünü kullanan herkesin hesap verebildiği bir düzenin kurulmasıdır.

14 Ekim 2026 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonu’nda fon vurgunu görüşülürken; aynı gün adliye koridorlarında Cumhurbaşkanı Adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu’nun savunmasının başlaması ve eş zamanlı olarak olayı kamuoyuna aktaran bağımsız basına (Halk TV) kayyum atanarak yayınların durdurulması tesadüf değildir.

Sayın İmamoğlu’nun savunma metninde altını çizdiği “yargı bağımsızlığının yok edilmesi, kurumların çürütülmesi ve hukuk teminatının ortadan kaldırılması” gerçekliği, bugün sermaye piyasalarımızda yaşanan çöküşün de ana nedenidir. Ekrem İmamoğlu ve arkadaşlarının yargılanmasına konu olan iftiraların, “para kulelerinin, fonların” tamamı bu vurgun sürecinde iktidar kanadındaki kişilerde, yakınlarında ve bağlantılı oldukları iş dünyasındaki kişilerde ortaya çıkmıştır. 2025 yılında titizlikle yürütülmesi gerekirken yarıda bırakılan, üzerine gidilmeyen fon vurgunu, bu soruşturma için harcanmayan mesai, aynı tarihlerde Sayın Ekrem İmamoğlu’nun diplomasının iptal edilmesine, hakkında tutuklama kararı verilmesine, 19 Mart Darbesi’ne harcanmıştır. 19 Mart 2025 Darbesi’nin siyasi, hukuki, iktisadi, finansal sonuçları tüm topluma etki ederken, 19 Mart-31 Ekim arasında dokuz ayrı operasyon düzenlenirken, Eylül 2026’da patlak verecek fon vurgununda adı geçen yatırım fonları ve hisse senetleri ise o dönemde de fahiş büyümesini sürdürmüştür. İktidar; yargısı, finans kurumları, düzenleyici ve denetleyici kurumlarıyla görevini bilerek yapmamış; muhalefetin üzerine içi boş dosyalarla giderken vurguncuların önü 19 Mart Darbe sürecinde tümüyle açılmıştır. Öyle ki, mutlak butlan kararının açıklandığı 21 Mayıs 2026 tarihi ve sonrasında borsa yine düşerken, bahse konu yatırım fonlarında büyük çaplı alımlar yapılmış, yaşanan siyasi darbeyle eşzamanlı olarak fon vurgununun devam etmesine izin verilmiştir.

Hukuk güvenliğinin bulunmadığı, idarenin keyfî kararlarla mülkiyet ve haber alma hakkını kısıtladığı bir sistemde, ne 455 bini aşkın mağdur vatandaşın hakkı korunabilir ne de finansal piyasalara güven yeniden tesis edilebilir.

SPK ve ilgili denetim organlarının aylarca müdahalede bulunmaması ve yetkilerin yine bu kurumlara devredilmesi, savunma metninde ifade edilen “sorumsuzluk ve denetimsizlik rejiminin” somut bir tezahürüdür.

Bu krizin sorumluları, yalnızca Sermaye Piyasası Kurulunun aldığı veya almadığı kararları üzerinden değerlendirilemez. Türkiye’de yürütme yetkisinin merkezinde Cumhurbaşkanı bulunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi’nde yürütmenin genel siyaseti, bakanların atanması ve görevden alınması, kamu yönetiminin üst düzey yapılanması ve ekonomi politikalarının yönü Cumhurbaşkanının siyasi liderliği altında belirlenmektedir. Sermaye piyasalarının düzenlenmesi ve denetlenmesinden sorumlu kurumların başkan ve üyeleri de Hazine ve Maliye Bakanı gibi Cumhurbaşkanı tarafından atanmakta olup bu kurumların etkili çalışıp çalışmamasından da Cumhurbaşkanı sorumludur.

Yürütmenin yetkilerinin merkezileştirildiği, siyasi karar alma gücünün Cumhurbaşkanında toplandığı bir sistemde, kamusal başarısızlıklar ortaya çıktığında sorumluluğun yalnızca alt kademelerde aranması kabul edilemez. Cumhurbaşkanı, kendi yönetim sistemi içinde görev yapan kurumların başarılarından siyasi pay aldığı gibi bu kurumların başarısızlıkları karşısında da siyasi sorumluluk üstlenmelidir.

Hukuk devleti, yalnızca suç şüphesi altındaki kişilerin yargılanmasını değil, kamu gücünü kullananların da hesap verebilmesini gerektirir. Nasıl ki bir yatırımcıdan kurallara uyması bekleniyorsa siyasi sorumluluğu taşıyanların da düzenleyici ve denetleyici kurumların da kendi görevlerini hangi ölçüde yerine getirdiklerini açıklayabilmesi gerekir.

Cumhurbaşkanı, ülke yönetiminde bütün temel kararların merkezinde yer alan bir siyasi lider olarak, sermaye piyasalarında yüz binlerce yatırımcıyı etkileyen böylesine ağır bir krizin siyasi sorumluluğundan kendisini ayrı tutamaz. Bu sorumluluk nedeniyle ve yürütmenin başı olarak; denetim ve gözetim sisteminin neden işlemediğini açıklamak, bu krizde sorumluluğu olan kamu görevlilerinin hesap vermesini sağlamak ve benzer olayların tekrarlanmasını önlemek yükümlülüğü TBMM ile birlikte Cumhurbaşkanıdır.

Bununla birlikte bu hususlar değerlendirilmeden hızla tasfiye işlemlerinin başlatılmış olması, kamu yönetiminin görevini yerine getirdiği anlamına gelmediği gibi maalesef tam tersine yaşanan yolsuzluğu bir an önce gündemden düşürme çabasından başka bir anlam da taşımamaktadır. Nitekim TBMM Genel Kurulunda muhalefetteki siyasi parti grupları tarafından verilen tüm araştırma önergeleri de yine AKP ve MHP iş birliğiyle reddedilmiştir.

Bu bağlamda çok önemli olan konu ise fon yolsuzluğunun yapılabilmesinde asli sorumluluğu olduğu anlaşılan SPK’nın, mevcut üyelerinde bir değişiklik gerçekleştirilmeden, tasfiyenin yürütülmesinde her türlü kararı vermeye yetkili kılınmasıdır. SPK başkan ve üyelerinin sorumlulukları bağımsız biçimde idari ve adli yönden incelenmeden bu kurumun aynı kişilerin yönetiminde tasfiye sürecini yönetmesinin öngörülmesi yaşanan bu fon krizinin aslında iktidarın bilgisi dahilinde gerçekleştirildiğinin bir göstergesidir.

Komisyon görüşmelerine katılanların yanıtlardaki yetersizlikler

Komisyonunda gerçekleştirilen görüşmelere katılan kamu görevlilerinin açıklamaları çok zaman yeterli olmamıştır. Bazı açıklamalar hatalı bilgiler içerirken, bazı sorulara karşı verilen bilgiler

de soruyu yanıtlama konusunda yetersiz kalmıştır. Milletvekillerimizin "fonlarda bugün ne kadar nakit bulunmaktadır" sorusuna dahi yanıt verilmemiş, bilginin çalışma yapıldıktan sonra paylaşılacağı ifade edilmiştir.

Bir bütün olarak, yapılan açıklamalar, krizin nasıl büyüdüğünü ve hangi kurumun hangi aşamada ne yaptığını ya da yapmadığını belirlemeye yetecek ölçüde somut bilgi içermemiştir. Daha da önemlisi komisyon üyelerinde, hem veriler hem de tespitler bakımından bazı bilgilerin, sahip olunmakla birlikte söylenmemeye çalışıldığı izlenimi uyanmıştır.

Nitekim Komisyon Başkanı Mehmet Muş da toplantının sonlarına doğru, *“Milletvekilleri sordukları sorularda istedikleri veya tam anlamıyla sorularının cevabını bulamıyorlar.”* ve *“Ben de çalışarak geldiklerini varsayarak toplantıyı organize ettim ama demek ki biraz daha çalışmaları gerekiyor sorulan sorulara göre.”* şeklinde eleştirel ifadeler kullanmıştır.

Dolayısıyla cevapların yetersiz olduğu yönündeki değerlendirmemiz yalnızca muhalefet milletvekillerinin eleştirilerinden olmayıp Komisyon Başkanının da tutanağa geçen tespitidir.

Görüşülmekte olan teklif ile birleştirilmesini önerdiğimiz, Yeni Parti Milletvekili Ümit ÖZLALE tarafından verilen Yatırımcıların Korunması Amacıyla Bazı Yatırım Fonlarının Adil Tasfiyesi Hakkında Kanun Teklifinin temel farklılıkları

Komisyon’da görüşülmekte olan teklifte fon portföylerinde gerçeğe aykırı fiyatlarla olağan dışı kazanç sağlayıp fondan erken çıkan kişiler için bir "isteğe bağlı iade" yani gönüllülük esası mekanizması öngörülmektedir. Yeni Parti’nin teklifinin temel farkı ise tam da şişirilmiş değerler üzerinden vurgun yapanların kazançlarının geri kazanılması yönünden ortaya çıkmaktadır. Teklifimizde; gönüllülüğe yer yoktur ve fon malvarlığını eksilten haksız kazançların iadesi zorunludur.

Teklifimizde ayrıca;

- Fon kurucusuna, portföy yöneticisine, dağıtım kuruluşuna ve ilişkili kişilere ödenen yönetim, performans, danışmanlık ve benzeri ücretlerin, nihai tasfiye değeri üzerinden hesaplanmış tutarını aşan kısmı da fonun zararı veya kaybı olarak değerlendirilmiş ve bu kapsamda yapılan tahsilatların da fona gelir olarak kaydedilmesi ve
- Kurul tarafından tasfiyeye tabi fonlara ilişkin olarak uygulanacak idari para cezalarının, gelir kaydedilmeksizin ilgili yatırım fonuna; tasfiyenin tamamlanmış olması hâlinde ise geri kazanım hesabına aktarılması

öngörülmüştür. Ancak verilen birleştirme önergemiz kabul edilmemiştir.

3. TEKLİFİN MADDELERİ ÜZERİNDE DEĞERLENDİRMELERİMİZ

Aşağıda kanun teklifinin maddeleri üzerindeki değerlendirmelerimiz ve karşı olduğumuz hususlar maddeler itibarıyla sunulmuştur.

Teklifin 1. Maddesi üzerindeki değerlendirmelerimiz

Madde ile kanunun amacı ve kapsamı belirlenerek, Sermaye Piyasası Kurulunun 17/9/2026 tarihli kararlarıyla tasfiyesine karar verilen yatırım fonlarından bu Kanunun yayımı tarihinde

tasfiyesi tamamlanmamış olanlar için özel bir tasfiye ve geri kazanım usulü oluşturulmakta ancak diğer yatırım fonları için genel veya sürekli bir rejim oluşturmamaktadır.

Maddenin, yalnızca 17/9/2026 tarihli SPK kararıyla tasfiyesine karar verilenlerden kanun teklifi yayımlandığında tasfiyesi devam eden fonlarla sınırlandırılmaması gerektiği ve bu konuda Yeni Parti tarafından verilen kanun teklifinde olduğu gibi kanunun olağanüstü durumlarda uygulanmak üzere genel bir kanun olarak tasarlanması gerektiği temel bir eksiklik olarak ifade edilmiştir.

Ayrıca aynı portföy yönetim şirketlerine ait olan ancak resmi tasfiye kapsamına alınmayıp işlemleri durdurulan/bloke edilen fonların bu özel koruma rejimi dışında bırakıldığı vurgulanmıştır. Daha sonra bu fonlarda usulsüzlük veya hile tespit edilmesi halinde mağdur vatandaşların bu kanunun getirdiği geri kazanım mekanizmalarından yararlanamayacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca düzenlemenin sadece fon pay sahiplerini kapsadığı ancak fonlar üzerinden yürütülen manipülatif işlemler nedeniyle, aynı hisseleri doğrudan borsadan alıp zarar gören hisse senedi yatırımcılarını kapsam dışı bırakmasının doğru olmadığı ve bu hususun da değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiş ve organize fon manipülasyonlarının Borsa İstanbul'daki şirket hisselerinde yarattığı çöküşün göz ardı edildiği, mağduriyetlerin bir bütün olarak ele alınması gerektiği belirtilmiştir.

Teklifin 2. Maddesi üzerindeki değerlendirmelerimiz

Madde ile kanunun uygulanmasında kullanılacak tanımlar düzenlenmektedir. Komisyon görüşmeleri sırasında iktidar partisi milletvekilleri tarafından verilen önerge ile “Fon pay sahibi” tanımında değişiklik yapılmış ve Takasbank, TEFAS, portföy saklama kuruluşları ve dağıtım kuruluşları fon pay sahipliğine ilişkin olarak tasfiye ile görevli kuruluşların mutabakat yapacağı kurumlar arasından çıkarılmıştır. Buna göre tasfiye ile görevli kuruluşlar mutabakatı sadece Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi ile yapacaklardır.

Teklifin gerekçesinde; fon pay sahibi tanımında fon katılma payı sahipliğinin ve tasfiye bakiyesinden ödeme alma hakkının tespitinde buna ilişkin merkezi kayıtların Merkezi Kayıt Kuruluşu nezdinde tutulması ve tasfiyesine karar verilen fonlara ilişkin kayıt mutabakatı işlemlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşu ile tasfiyeyle görevli kuruluş arasında yürütülmesi dikkate alınarak bentte değişiklik yapıldığı ifade edilmektedir. (Aynı gerekçeyle benzer bir değişiklik 3 üncü maddenin beşinci fıkrasında da yapılmıştır.)

Söz konusu işlemlere ilişkin olarak ilgili kurumların yetkilerinde, teklifin TBMM’ye sunulmasıyla Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeye başlanması arasında geçen 5 gün içerisinde bir değişiklik olmadığına göre, teklifin kamu kurumlarının yetki ve sorumlulukları dikkatlice değerlendirilmeden hazırlandığı sonucu doğmaktadır.

Teklifin 3. Maddesi üzerindeki değerlendirmelerimiz

Madde ile fonların tasfiyesinin Kurulun gözetim ve denetiminde, görevlendirilen kuruluşlarca yürütülmesi öngörülmektedir.

Ayrıca Kurula;

- Tasfiye sürecinin aşamalarını, fon varlıklarının tespitini ve nakde çevrilmesini, değerlendirme esaslarını, fon pay sahipliğinin belirlenme şeklini, ara ve nihai ödemeyi, dağıtım sırasını ve tasfiyeye ilişkin diğer usul ve esasları belirleme yetkisi,
 - Borsada oluşan fiyatın ilgili varlığın gerçek değerini yansıtmadığının veya tasfiyeyi geciktireceğinin Kurulca belirlendiği hallerde, tasfiye işlemlerinde geri alım, hâkim ortağa satma hakkı, toptan satış ve özel işlem bildirim yöntemleri ile geçici farklı fiyat marjına ve sermaye piyasası mevzuatı ile Borsa mevzuatında yer alan diğer yöntemlere karar verme yetkisi,
 - Tasfiye ile görevli kuruluşların talebi üzerine ilgili varlıkların Borsa dışında satışına onay verme yetkisi
- verilmektedir.

Yine maddeye göre, tasfiye sürecinde tahsil edilen tutarlar, fonun yönetim ve tasfiyesi için yapılan zorunlu giderler düşüldükten sonra tasfiye malvarlığına dâhil edilecek ve tasfiyenin tamamlanmasından sonra tahsil edilen tutarlar ise mükerrer ödemeye yol açmayacak şekilde geri kazanım hesabına aktarılacaktır.

Fon pay sahipliğine ilişkin olarak 2 nci maddede yapılan değişikliğe uygun bir değişiklik bu maddenin beşinci fıkrasında da yapılmıştır.

Son fıkrada ise 6362 sayılı Kanunun 104, 106 veya 107 nci maddelerinde düzenlenen fiillerin Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlar tarafından ya da bu fonlar ile birlikte hareket edilmesi veya fonların iştirakiyle işlenmesi halinde bu fiilleri işlediği veya bunlarla birlikte hareket ettiği Kurulca tespit edilen kişi ve kurumlara, Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları uyarınca tasfiyesine karar verilen fonların tasfiye ve geri kazanım hesabından ödeme yapılmayacağı düzenlenmektedir.

Komisyon görüşmelerinde ifade ettiğimiz;

Tasfiyenin yürütülmesi, varlık tespiti, nakde çevirme, değerlendirme ve dağıtım sırası gibi tüm kritik yetkilerin, yaşanan devasa skandalın ve denetimsizliğin birinci derecede sorumlusu olan Sermaye Piyasası Kurulu'na devredilmesinin sakıncaları ve;

Eski SPK Başkanı hakkında soruşturma izni verilmişken ve diğer kurul üyeleri görevlerine devam etmekte iken teklifteki geniş takdir yetkilerinin yine bu kuruma bırakılmasının "failin suç ortağına olay yerini temizletmek" veya "kurda kuzu teslim etmek" anlamına geleceği şeklindeki uyarılarımız dikkate alınmamıştır.

Yeni Parti milletvekilleri olarak, öncelikle tasfiye sürecinin kamuoyunda sorgulanan ve yıpranmış kadrolar yerine liyakatli, uzman ve siyasetten bağımsız bir "Bağımsız Tasfiye Kurulu" eliyle yürütülmesi önerimiz de kabul edilmemiştir.

Hak sahipliği tespiti kısa ve kesin bir süreye bağlanmalı, her yatırımcı kendi hesabına ilişkin bilgiye kolayca erişebilmeli, hatalı kayıtlara itiraz için açık ve hızlı bir yol tanınmalıdır.

Borsa dışı satış ve değerlendirme ölçütlerinin somutlaştırılmamasının batan fon portföyündeki değerli varlıkların iktidara yakın sermaye gruplarına peşkeş çekileceği şüphesini yarattığı ifade

edilmiş ve satış süreçlerine bağımsız değerlendirme zorunluluğu, rekabetçi satış ilkesi ve gerekçeli idari karar şartı getirilmesi önerilmiştir.

Altıncı fıkradaki piyasa bozucu eylemler (SPK md. 104, 106, 107) nedeniyle kimlerin tasfiye ödemelerinden mahrum bırakılacağına sınırları muğlak bırakılmıştır. Bu kişilerin ödeme dışı bırakılmasına ilişkin sürecin nasıl yürütüleceğine ve yargısal denetimine ilişkin olarak gerekli düzenlemeler fıkraya eklenmelidir. Kararın gerekçesinin açıklanıp açıklanmayacağı ve savunma hakkı verilip verilmeyeceği gibi hususlar kanun metninde açıkça düzenlenmelidir.

17/9/2026 tarihi öncesinde fona iade talimatı vermiş, takas süreci başlatılmış ancak parası takas blokajında (PBLK) kalmış vatandaşların hukuki durumu bir an önce açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Son olarak bu madde tasfiye sürecine ilişkin olarak herhangi bir şeffaflık hükmü içermemektedir. Bu nedenle, tasfiye işlemlerine ilişkin olarak Kurul tarafından verilen her türlü kararın kamuoyuna açıklanması ve Kurul'un Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna rapor sunması gerekçesiyle teklife aşağıdaki maddenin eklenmesi önerilmiştir. Ancak öneremiz reddedilmiştir.

“MADDE ... (1) Bu Kanun uyarınca Kurul tarafından; belirlenen usul ve esaslar, tasfiye kuruluşlarının talebi üzerine verilen kararlar ve onaylar, Kurul'a verilen yetki kapsamında re'sen verilen kararlar ile her türlü hesaplamalar, sorumluluk yüklenen gerçek ve tüzel kişiler ile hak sahipliğine ilişkin her türlü bilgiler, bunlara ilişkin verilen karar veya onayı izleyen işgününde Kurul'un internet sayfasında açılacak özel bir bölümde kamuoyuna açıklanır.

(2) Kurul, bu Kanun kapsamında yapılan işlemlere ilişkin olarak üç ayda bir Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna bir rapor sunar ve bu rapor Komisyonunda bir hafta içinde görüşülür.

(3) Tasfiye işlemlerinin sonuçlanmasının ardından hazırlanacak ayrıntılı nihai rapor, Kurul tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulur ve bu rapor kamuoyuna açıklanır.”

Teklifin 4. Maddesi üzerindeki değerlendirmelerimiz

“Net yatırım tutarı, ara ödeme ve nihai ödeme” başlıklı 4. Madde kapsama dahil fonların tasfiyesine ilişkin en temel hükümleri içeren maddedir.

Maddenin birinci fıkrasıyla net yatırım tutarı tanımı yapılmakta ve ödemeye esas olabilecek en yüksek tutar olarak bu net yatırım tutarı belirlenmektedir. Net yatırım tutarı, önce maddedeki kurala göre endekslenerek ve pozitif bir yatırım tutarının varlığı halinde ise fondan fon pay sahibine yapılan her bir nakit çıkışının tutarının ilk giren ilk çıkar esası ile düşülmesi suretiyle hesaplanacaktır. Ancak bu net yatırım tutarının nasıl hesaplanacağına dair madde metninde yazan ifadelerle madde gerekçesinde yazan ifadeler birbiriyle çelişmektedir.

Madde metnine göre önce fona para giriş ve çıkışlarının tasfiye tarihine kadar endekslenmesi ve sonra netleştirme yapılması gerekmektedir.

Madde gerekçesine göre ise; “farklı tarihlerde birden fazla giriş yapıp daha sonra kısmi çıkış yapan bir yatırımcı bakımından, çıkış tutarı önce en eski girişten düşülecek; *kalan girişler tasfiye tarihine kadar belirlenen referansla güncellenecektir.*” Yani önce netleştirme sonra endeksleme ifade edilmektedir.

Böyle bir durumda fona para giriş ve çıkışları arasında uzun süreler geçen bir yatırımcının fona yatırdığı paraların zaman değeri dikkate alınmamış olacak ve örneğin üç yıl önce fona yatırılan para ile üç yıl sonra fondan çekilen para aynı değerde dikkate alınmış olacaktır. Bu da enflasyon karşısında yaşanan değer kaybının dikkate alınmaması anlamına gelecektir. Bu nedenle bunun yerine önce güncelleme sonra netleştirme yapılması daha adil olacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, fon pay sahiplerinin tasfiye bakiyesinden alacakları ödemelerden mahsup edilmek üzere yapılacak ara ödeme hususu düzenlenmektedir. Burada esas olarak iki ayrı sınır öngörülmektedir.

Birinci sınır olarak bir önceki fıkrada tanımlanan net yatırım tutarı dikkate alınacaktır. Ancak ara ödeme bakımından net yatırım tutarına endeksleme uygulanmayacaktır. Yani para giriş ve çıkışlarının zaman değeri dikkate alınmayacak ve örneğin üç yıl önce fona yatırılan para ile üç yıl sonra fondan çekilen para aynı değerde dikkate alınmış olacaktır.

Ara ödeme sırasında paranın zaman değerinin korunması amacıyla teklifin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “net yatırım tutarının endeksleme uygulanmaksızın bulunan kısmını” ibaresinin “net yatırım tutarını” olarak değiştirilmesine yönelik önerge verilmiştir. Ancak önergemiz reddedilmiştir.

İkinci sınır ise, para piyasası niteliğindeki fonlar haricindekiler için, ara ödeme tutarının hesaplandığı tarihten bir önceki gün sonu itibarıyla hesaplanan, ilgili fon pay sahibinin hesabında bulunan fon katılma paylarının toplam değeridir.

Ara ödeme tarihi henüz belirlenmediği ve ileri bir tarih olarak belirleneceği için ara ödeme için gerçek sınır yatırımcıların fon katılma paylarının hali hazırdaki değeri düşmüş halinden ibarettir.

Bu da göstermektedir ki AKP sözcüleri tarafından kanun teklifi daha sunulmadan önce yayılmaya başlanan “1 milyon liraya kadar olan alacaklar hemen ödenecek.” ifadesi aslında içi boş bir balondur.

Keza fıkra ile getirilen düzenleme sadece, işleme kapatılan fonların tasfiye süreciyle birlikte işlemlere başlaması ve bu fonlardaki değeri düşmüş varlıklara göre hesaplanacak pay tutarlarının bu düşük değerleriyle fon katılımcılarına iade edilmesinden ibarettir. Eğer bir fonun değeri ara ödeme tarihi itibarıyla %80 oranında düşmüş durumdaysa, fonda 1 milyon lira parası olan bir katılımcının alabileceği ara ödeme tutarı bu fıkra göre 200 bin lirayı geçemeyecektir.

Bu da göstermektedir ki kanun teklifiyle amaçlanan önce fonları tasfiye edip ara ödeme yapmak daha sonra ise diğer maddelerde öngörülen tahsilatlar yapılabilirse de bu paraları zaman içinde dağıtmaktır. Bu sonuca varmak için ise özel bir kanun teklifine gerek dahi yoktur.

Ara ödeme tutarına getirilen sınırın kaldırılması amacıyla fıkranın ikinci ve üçüncü cümlelerinin madde metninden çıkarılmasına yönelik önerge verilmiştir. Ancak önergemiz reddedilmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, mevcut nakdin bu ödemelerin tamamına yetmemesi halinde, net yatırım tutarı en düşük olan fon pay sahibinden başlanmak suretiyle ödeme yapılmasına ve/veya tüm fon pay sahipleri bakımından uygulanacak asgari bir ara ödeme tutarı belirlenerek bu tutara kadar ödeme yapılmasına Kurulca karar verilebileceği düzenlenmektedir. Gerekçe olarak da en fazla sayıda fon pay sahibinin alacağına tam olarak ödenmesi amacı ifade edilmektedir.

Bu düzenlemede yer alan “mevcut nakitten mümkün olan en fazla sayıda fon pay sahibinin tam yararlanması amacıyla, net yatırım tutarı en düşük olan fon pay sahibinden başlanmak suretiyle ödeme yapılmasına” ifadesi Anayasa’nın 10. maddesine aykırıdır. Bu bağlamda 1 milyon liralık üst sınır için de objektif ve ölçülü bir ölçüt gösterilmemiştir.

Böyle bir tercih siyasi olarak anlamlı görülebilir ancak hukuki bakımdan “mevcut nakitten mümkün olan en fazla sayıda fon pay sahibinin tam yararlanması” diye bir amaç olamaz. Fondan alacağı kalan yatırımcıların alacakları arasında ayırım yapılmasının haklı bir nedeni yoktur. Alacağı az olanın bu paraya ihtiyacının daha fazla olduğu da, alacağı fazla olanın bu paraya ihtiyacının daha az olduğu da kolaylıkla öne sürülemez. Bu durum tamamen yatırımcıların öznel durumlarına bağlıdır.

Bu nedenle 4 üncü maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “mevcut nakitten mümkün olan en fazla sayıda fon pay sahibinin tam yararlanması amacıyla, net yatırım tutarı en düşük olan fon pay sahibinden başlanmak suretiyle ödeme yapılmasına ve/veya” ibaresinin madde metninden çıkarılmasına yönelik önerge verilmiştir. Böylece cümlenin devamındaki “tüm fon pay sahipleri bakımından uygulanacak asgari bir ara ödeme tutarı belirlenmesi” kuralı benimsenmiş olacaktır. Ancak önergemiz reddedilmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla, iki ayrı isteğe bağlı iade alanı oluşturulmaktadır. Teklif edilen fıkra, madde üzerindeki görüşmeler sırasında kabul edilen önerge ile değiştirilmiştir. Dolayısıyla aşağıdaki değerlendirmelerimiz fıkranın değiştirilmiş haline yöneliktir.

Birincisi, tasfiye tarihine kadar ödeme almış olan kişilerin, girişlerinin tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kistelyevm usulü uygulanarak bulunacak miktarı aşan tutarda elde ettikleri getirinin gönüllü olarak iade edebilmesidir.

İkinci isteğe bağlı iade alanı, fon portföylerinde bulunan ve 6362 sayılı Kanunun 104, 106 ve 107 nci maddelerine konu edilen paylardan elde edilen kazançlara ilişkindir. Burada da iade konusu, elde edilen kazancın tamamı değil; ilgili payın elde tutulduğu dönemde alım maliyetinin tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kistelyevm usulü uygulanarak bulunacak tutarı aşan kısımdır.

Madde gerekçesine göre, isteğe bağlı iade, ilgilinin hukuki veya cezai sorumluluğu hakkında sonuç doğuran bir af veya ibra mekanizması değildir; ilgili mevzuat hükümleri saklıdır. Diğer yandan, isteğe bağlı olarak yapılacak iadeler, herhangi bir hukuki yükümlülük, borç ikrarı veya

sorumluluk kabulü anlamına gelmemek üzere ve tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak yapılacaktır.

Bu fıkra da öngörülen “isteğe bağlı iade” kavramının bir hukuk düzeninde yeri yoktur. Fonlar veya paylar üzerinden enflasyonun üzerinde elde edilen getirinin Kurulca ilan edilen hesaplara isteğe bağlı olarak iade edilmesi hayatın olağan akışına aykırıdır. Bu şekilde beklenenin veya ortalamanın üstünde gelir elde etmiş bir yatırımcının bu fazla parayı iade etmeyi düşünmesi anlamsızdır ve herhangi bir kimse de böyle bir beklenti içinde değildir. Bu fıkra ile getirilen düzenleme aslında SPK’nın 1/10/2026 tarihinde yayınladığı İsteğe Bağlı İade Hesaplarına İlişkin Duyurudaki açıklamalara yasal dayanak oluşturmak amacıyla.

Bir başka sorunlu husus da bu ödemenin Sermaye Piyasası Kanununun 107/3 maddesinde yer alan “etkin pişmanlık” hükmü karşısındaki durumunun belirsizliğidir. Her ne kadar fıkranın değiştirilmiş halinde 6362 sayılı Kanunun 104, 106 ve 107 nci maddelerine konu edilen paylardan kazanç elde edilmesinden bahsedilmekte ise de bu ödeme 107 nci maddenin üçüncü fıkrasında yer alan etkin pişmanlık hükmü kapsamında değerlendirilemeyecektir. Ayrıca etkin pişmanlık kapsamında ödenmesi gereken tutar, beş yüz bin Türk Lirasından az olmamak üzere, elde ettiği veya elde edilmesine sebep olduğu menfaatin iki katı olarak tanımlanmıştır. Bu isteğe bağlı ödemeler ise doğal olarak bu tutarın altında olacaktır. Dolayısıyla bu kişilerin ödeyecekleri paraların hukuk düzenindeki karşılığı belirsiz kalacaktır.

Yukarıda yer alan gerekçelerle 4 üncü maddenin dördüncü fıkrasının madde metninden çıkarılması önerilmiştir. Ancak önergemiz reddedilmiştir.

Bu madde bağlamında değinilmesi gereken bir husus da idarenin hizmet kusurundan doğan sorumluluğudur. Anayasa’nın 125’inci maddesi uyarınca idare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür. Anayasa’nın 129’uncu maddesinin beşinci fıkrası da kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davalarının, ilgili görevliye rücu edilmek kaydıyla ve kanuni şartlar içinde idareye yönelttilmesini öngörmektedir. Bu nedenle özel tasfiye düzenlemesi ve bu hükümlere göre yapılacak ödemeler, denetim ve gözetim hizmetindeki kusurdan kaynaklanan tazminat taleplerinin yerine geçen veya bu talepleri daraltan bir müessese olarak uygulanamaz. İdarenin sorumluluğu ve kusurlu kamu görevlilerine rücu hükümlerinin saklı olduğu açıkça ifade edilmelidir.

Teklifin 5. Maddesi üzerindeki değerlendirmelerimiz

Maddeyle fon malvarlığından hukuka aykırı çıkarılan değerlerin kapsamı ve bu nedenle doğan zarar veya kayıptan sorumluluk düzenlenmektedir.

Sorumluluk bakımından öncelikle fonun kurucusu ve/veya yöneticisi portföy yönetim şirketine başvurulması; buradan tamamen veya kısmen tahsil sağlanamaması ya da tahsil edilemeyeceğinin açık olması halinde zarar veya kaybın oluşumunda sorumluluğu Kurulca belirlenen gerçek ve tüzel kişiler ile bu kişiler ile birlikte hareket ettiği tespit edilenlere gidilmesi öngörülmektedir.

Kurulun denetim ve inceleme sonuçlarına göre fon bazında zarar veya kaybı ve sorumluları belirleyerek Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (TMSF) bildirmesi; TMSF'nin de 6183 sayılı Kanun ile maddede belirtilen 5411 sayılı Kanun hükümlerine istinaden takip ve tahsil yapması öngörülmektedir. Böylece sermaye piyasası alanındaki teknik tespit Kurul tarafından, malvarlığına yönelik takip ve tahsil ise bu alanda kanuni yetki ve kurumsal altyapıya sahip TMSF tarafından yürütülecektir.

Madde uyarınca zararların tazmininde öncelikle portföy yönetim şirketinin mal varlığına başvurulması ve ancak oradan tahsil imkânsızlığı anlaşıldıktan sonra sorumluların şahsi mal varlığına gidilmesi yerine yöneticiler, hâkim ortaklar ve ilişkili taraflar için baştan itibaren eş anlı koruma tedbirleri ve müteselsil sorumluluk esasları getirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Fon yöneticileri ve kurucularının, yapay olarak şişirilmiş ve fiktif fon değerleri üzerinden fahiş yönetim, performans ve danışmanlık ücretleri tahsil ettikleri; ancak teklifte bu haksız gelirlerin geri alınmasına ilişkin bir mekanizmanın bulunmadığı belirtilmiştir.

Fon kurucusuna, portföy yöneticisine, dağıtım kuruluşuna ve ilişkili kişilere ödenen yönetim, performans, danışmanlık ve benzeri ücretlerinin şişirilmiş fon değeri üzerinden hesaplanmış kısımlarının da fonun zararı veya kaybı olarak değerlendirilmesi gerekçesiyle 5 inci maddenin birinci fıkrasının sonuna “*Fon kurucusuna, portföy yöneticisine, dağıtım kuruluşuna ve ilişkili kişilere ödenen yönetim, performans, danışmanlık ve benzeri ücretlerin, nihai tasfiye değeri üzerinden hesaplanmış tutarını aşan kısmı da fonun zararı veya kaybı olarak değerlendirilir.*” cümlesinin eklenmesi önerilmiştir. Ancak öneremiz reddedilmiştir.

Teklifin 6. Maddesi üzerindeki değerlendirmelerimiz

Maddeyle ceza soruşturması ve kovuşturması kapsamında elkonulan veya müsadere edilen malvarlığı değerlerinin, fonla hukuki ve ekonomik bağlantısı bulunduğu ölçüde geri kazanım sistemine dâhil edilmesi düzenlenmektedir.

Elkonulan değerler arasında doğrudan fona iadesi hukuken mümkün para veya sermaye piyasası araçlarının bulunması halinde ilgili fona veya geri kazanım hesabına iade edilmesi öngörülmektedir.

Doğrudan fona devredilemeyen ve sorumlulara ait gayrimenkul gibi diğer malvarlığı değerleri bakımından TMSF'nin kayyım olarak atanabilmesine ve 5411 sayılı Kanunda tanınan yetkileri kullanarak bu değerleri dava sonucu beklenmeksizin satmasına veya tasfiye etmesine imkân sağlanmaktadır.

Yargılama sonunda müsadere edilen bir değer suçtan zarar gören fonun malvarlığından çıktığının veya fon zararının karşılığı olduğunun mahkemece belirlenmesi halinde, bu değer Hazineye gelir kaydedilmek yerine ilgili fona; tasfiye tamamlanmışsa geri kazanım hesabına aktarılması öngörülmektedir. Bu düzenlemeyi olumlu buluyoruz.

Maddeyle ayrıca geri kazanım hesabının hukuki ve mali rejimi düzenlenmektedir.

TMSF eliyle yapılacak hızlı satış süreçlerinde zorunluluk ve ölçülülük şartlarının gözözetilmediği, bağımsız değerlendirme zorunluluğunun getirilmediği, üçüncü kişilerin mülkiyet

haklarına ilişkin başvuru/itiraz imkânlarının açıkça tanımlanmadığı ve hatalı satış durumunda zararın tazmin mekanizmasının metinde bulunmadığı hususları vurgulamıştır.

Ayrıca, satış kararlarına karşı yargısal denetimde farklı illerdeki idare mahkemelerinin farklı kararlar vermesinin eşitsizlik yaratacağını belirtilerek, yetki ve temyiz süreçlerinin yeknesaklaştırılması gerektiği ifade edilmiştir.

Usulsüzlük ve dolandırıcılık yapan finansal kurum ve aktörlerden tahsil edilen idari para cezalarının kamu bütçesine aktarılması yerine, fon varlığı boşaltılan vatandaşların mağduriyetinin giderilmesinde kullanılması gerektiği vurgulanmıştır.

Yeni Parti olarak verdiğimiz kanun teklifinde de yer alan bu hususun 6 ncı maddeye eklenmesi amacıyla maddeye aşağıdaki fıkranın eklenmesine yönelik verdiğimiz önerge reddedilmiştir.

“(4) Kurul tarafından bu Kanun kapsamında tasfiyeye tabi fonlara ilişkin olarak uygulanacak idari para cezaları, gelir kaydedilmeksizin ilgili yatırım fonuna; tasfiyenin tamamlanmış olması hâlinde ise geri kazanım hesabına aktarılır.”

Teklifin 7. Maddesi üzerindeki değerlendirmelerimiz

Maddenin birinci fıkrasıyla, tasfiye süresince, açılacak dava ve takipler için dışarıdan avukatlık hizmeti, muhasebe ve yazılım geliştirme hizmeti temin edilebilmesi ve hizmet alımıyla ilgili koşulların Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenebilmesi hususu düzenlenmektedir.

Fon krizinin ilk günlerinden bu yana, krizin etkilerinin giderilmesi sürecinde iktidar tarafından hep kamu kaynağı kullanılmayacağını ifade edilmiştir. Buna karşın anlaşılmaktadır ki fonların tasfiyelerinde ve bu süreçte açılacak binlerce dava nedeniyle (etki analizinde dahi davaların 10 katına çıkacağı öngörülmektedir) SPK’ya dışarıdan avukatlık, muhasebe ve yazılım hizmeti alma yetkisi tanınması gereği doğmuş olup sadece bu husus bile doğrudan kamusal bir maliyet ve zarar oluşturacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından belirlenmesi öngörülmektedir. Bu genel hükümden ayrı olarak birçok maddede de Kurul’a her türde karar, onay, izin vb. vermesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Krizin oluşumundaki denetim sorumluluğu Devlet Denetleme Kurulu ve yargı tarafından incelenen bir kuruma, kendi sorumluluğunu da etkileyecek kararları verme yetkisi tanınması açık bir çıkar çatışmasıdır.

4. SONUÇ

Yaşanan, bir "fon sorunu" değil; yüz binlerce yurttaşın birikiminin eritildiği, piyasanın itibarının yerle bir edildiği ve denetim mekanizmalarının iflas ettiği büyük bir kamusal çöküştür. 455 binden fazla yatırımcı mağdur olmuş, Borsa İstanbul'un piyasa değeri kısa sürede önemli derecede erimiş, Türkiye endeksleri uluslararası piyasalarda güven kaybetmiştir.

Krizin işaretleri yaklaşık bir yıl önce görülmüş, ancak gerekli tedbirlerin alınmasında geç ve yetersiz kalınmıştır. Bunun bedelini ise denetimden sorumlu olanlar değil, yurttaşlar ödemektedir. Böyle bir tabloda iktidar, sorumluluğunun gereğini yerine getirmeye değil, hesap sorulmasının önüne geçmeye çalışmaktadır.

Teklif, tali komisyonlar devre dışı bırakılarak, alt komisyon talebi reddedilerek ve muhalefetin önergeleri dikkate alınmadan tek oturumda kabul edilmiştir. Hazine ve Maliye Bakanı ile SPK Başkanı komisyona gelmemiş, sorulara tatmin edici yanıt verilmemiş, Komisyon Başkanı dahi yanıtların yetersizliğine işaret etmiştir. Meclis'in denetim yetkisini böylesine hiçe sayan bir anlayış, yasama organını yürütmenin onay makamına indirgemektedir.

Teklifin özü de bu anlayışı yansıtmaktadır. Mağdura hakkı değil, SPK'nın takdirine bağlı bir vaatte bulunulmakta; tasfiyenin kritik yetkileri krizdeki denetim sorumluluğu tartışılan kuruma bırakılmakta; Meclis sürecin dışında tutulmaktadır.

Ara ödemeler düşen fon değerine bağlanarak "hemen ödeme" vaadi içi boş bir söze dönüştürülmüş, kapsam dar tutularak kalıcı bir yatırımcı koruma rejimi kurulması engellenmiştir.

Haksız kazanç sağlayanlara tanınan "isteğe bağlı iade" ise sorumlulara hesap sorulmayacağı kuşkusunu doğurmaktadır. Bu kuşku, kamuoyunun gözünde ancak bağımsız ve şeffaf bir soruşturmayla giderilebilir.

Teklifin müsadere gelirlerinin fona aktarılması gibi birkaç olumlu hükmü ise bu temel eksiklikleri örtmeye yetmemektedir.

Yukarıda açıklanan gerekçelerle bu teklifin mevcut haliyle kabulüne karşıyız.

Yeni Parti olarak yatırımcıların hakkının eksiksiz teslim edilmesi, tüm sorumluların hesap vermesi ve sermaye piyasalarımızın güvenilirliğinin yeniden tesis edilmesi için her türlü katkıyı sunmaya hazırız.

Cavit Arı
Antalya

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Özgür Karabat
İstanbul

Tahsin Ocaklı
Rize

MUHALEFET ŞERHİ

GENEL DEĞERLENDİRME

İktidar, kendi sorumluluğunun bulunduğu ülke tarihinin en büyük vurgunlarından biri olan fon vurgununda kamuoyu tepkisini soğurmak ve gereğinin yapılmaya çalışıldığı algısını yaratmak için 2/3939 Sayılı Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi'ni getirmiştir. Ancak bu kanun teklifi vurgunun yapısal nedenlerine çözüm geliştirme aklına sahip olmadığı gibi getirdiği çözüm mantığıyla da fon vurgununun vahametini anlamaktan uzak olduğunu göstermektedir.

Teklifin en önemli sorunu, düzenlemenin 17 Eylül 2026 tarihli Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) kararlarıyla tasfiyesine karar verilen ve kanunun yayımlandığı tarihte tasfiyesi tamamlanmamış fonlarla sınırlandırılmış olmasıdır. Yani karşımızda genel ve kalıcı bir denetim reformundan ziyade, belirli bir kriz için tasarlanmış özel bir düzenleme vardır.

Peki gelecekte benzer mağduriyetlerin yaşanmaması için hangi yapısal önlemler alınacaktır? Gerçek çözüm, zarar ortaya çıktıktan sonra sadece tasfiye işlemleri yürütmekle değil, bir daha böylesi vurgunların ortaya çıkmasını önleyecek ekonomi politik aklın kurumsal inşasını ve etkili, bağımsız ve şeffaf bir denetim sistemini kurmakla mümkündür.

Bu kanun teklifi, iş işten geçtikten sonra fon varlıklarının geri kazanılmasını, sorumlulardan tahsilat yapılmasını, el konulan veya müsadere edilen malvarlıklarının yatırımcıların zararlarının giderilmesinde kullanılmasını ve yatırımcılara ara ödeme yapılabilmesini öngören bir mantıkla hazırlanmıştır.

Sorulması gereken soru şudur: Bu noktaya nasıl gelinmiştir ve kamu adına denetim yapan kurumlar neden yatırımcıların birikimlerini korumamış ve gerekli tedbirleri almamıştır?

Kurumların Bilgisi Dahilinde Devasa Bir Fon Vurgunu Yapılmıştır

Resmi verilere göre yaklaşık 900 milyar lira yani yaklaşık 18 milyar dolarlık, doğrudan 455 bin civarında yatırımcının etkilendiği fon vurgununda A’dan Z’ye tüm ekonomi yönetiminin ve dolayısıyla iktidarın sorumluluğu vardır. Örneğin bu alanı düzenlemek ve denetlemekle yükümlü Sermaye Piyasası Kurulu’na (SPK) göre:

- 2025’in son çeyreğinde bazı fonlarda ve düşük fiili dolaşıma sahip hisselerde ekonomik ve finansal göstergelerle “açıklanamayan fiyat hareketleri” tespit edildi.
- Konu 2 Aralık 2025’te Finansal İstikrar Komitesi’nde görüşüldü.
- 3 Aralık 2025’te SPK bünyesinde bir çalışma grubu oluşturuldu ve Rehber hazırlıklarına başlandı.

Yine aynı şekilde Hazine ve Maliye Bakanı, 4 Kasım 2025 tarihinde:

“Sermaye piyasalarımızda derinliği artırırken, adil ve şeffaf bir yatırım ortamının tesisi en temel önceliğimizdir. Bu doğrultuda, piyasaların sağlıklı işleyişini bozan, ekonomik gerçeklikten kopuk ve manipülatif amaç taşıyan her türlü finansal hareket yakından takip edilmektedir.

Son dönemde yapılan incelemeler neticesinde, 17 yatırım fonuyla ilgili piyasa bozucu işlemler ve usulsüzlükler tespit edilmiş olup bu fonlara yönelik geniş kapsamlı denetim süreçleri başlatılmıştır. Sermaye piyasalarında hiçbir şekilde manipülatif işlemlere izin verilmeyecektir. Yatırımcılarımızın haklarını korumak ve güvenli bir liman sunmak adına gereken idari ve hukuki tedbirler kararlılıkla uygulanacaktır” açıklamasını yapmıştır.

Yine bazı uluslararası kuruluşların Türkiye’yi sermaye piyasaları ve fonlar konusunda uyardığı da kamuoyuna yansımıştır. Örneğin dünyanın en büyük endeks sağlayıcılarından ve finans dünyasının en etkili “kılavuz” kurumlarından biri olarak kabul edilen, dünyanın en büyük fonlarının (trilyonlarca dolarlık emeklilik fonları, yatırım ortaklıkları vb.) hangi ülkeye veya hangi şirketlere yatırım yapacaklarına karar verirken doğrudan referans aldıkları MSCI (*Morgan Stanley Capital International*) henüz geçtiğimiz haziran ayında, yani dört ay kadar önce Türkiye’ye özel başlık açmış ve uyarıda bulunmuş ve şu açıklamayı yapmıştır:

“MSCI’a iletilen şikayetler bazı küçük şirketlerin paylarının, kâğıt üzerinde halka açık görünmesine rağmen fiilen bu şirketlerle ilişkili fonlar tarafından tutulduğu yönünde. Bu durum hem fiili dolaşım oranını yapay olarak yükseltiyor, hem de piyasada oluşan fiyatın güvenilirliğini bozuyor. Dolayısıyla yabancı kurumsal yatırımcı ne serbest dolaşım verisine ne de gözlemlediği fiyata güvenerek portföy kurabiliyor.”

Yani MSCI demiştir ki, “borsada işlem gören bazı hisselerde koordineli işlem davranışları ve yapay fiyat oluşumu algısı yaratan yapılar vardır, eğer bu konuda somut ilerleme olmazsa Türkiye’yi geliştirmekte olan ülke endekslerinden çıkarabiliriz”. Ne hikmetse buna da kulak asılmamıştır.

Bizzat ekonomi yönetiminin en tepesinden, bu alanı düzenleyip denetlemekle görevli kuruldan ve hatta sermaye piyasaları alanında dünyanın en

büyük endeks sağlayıcılarından ciddi uyarılar gelmiş olmasına rağmen fonların tasfiyesi kararı ancak 17 Eylül 2026’da gerçekleşebilmiştir.

Bu noktada kritik soru şudur: Risk 2025’in sonunda tespit edilmişse, neden ancak Eylül 2026’da iş işten geçtikten sonra müdahale edilmiştir?

Gizli bir el “durun karışmayın veya ağırdan alın” mı demiştir? Çünkü her şey ortadadır. Her şey gözler önünde yaşanmıştır. Bizzat Hazine ve Maliye Bakanı’nın, bizzat SPK’nın kamuoyu önünde şikayetçi olduğu bir konunun üzerine gidilmemesi mümkün değildir. Dolayısıyla meseleyi basitçe bir denetimsizlik ve ihmalkarlık olarak görmek saflık olacaktır. Bizzat iktidar temsilcilerinin de ifade ettiği gibi bile isteye, kurumların ve siyasetin dahil olduğu organize bir vurgun yapılmıştır.

Organize fon vurgunundaki en büyük sorumlulardan biri olan SPK’yla ilgili önemli bir hususun da hatırlatılması gerekmektedir. SPK gibi düzenleyici kurumlar ya da üst kurullar, tüm dünyada siyasi iktidardan ve piyasa aktörlerinden yani sermaye sınıfından ayrı ve özerk olarak oluşturulmuş, kamu yararı adına kamusal denetim ve düzenleme yapan otoritelerdir. 1980’lerin sonu, 1990’ların başında *Washington Uzlaşması* dönemi olarak ifade edilen agresif neoliberal düzenin istenen sonuçları vermemesinin ardından *Post-Washington Uzlaşması* döneminin rijit piyasa fetişizmi anlayışından vazgeçilerek piyasaların etkin işlemesi için kamusal denetimin yapılması gerektiği fikriyle yapılandırılmışlardır.

Ancak Türkiye’de 2011 yılında iktidar tarafından çıkarılan bir kararname ile iyi kötü özerk konumları bulunan tüm bu üst kurullar ve düzenleyici kurumlar adeta siyasi iktidara bağlanmıştır. Bu nedenle SPK ve örneğin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu’nun (BDDK) icraatlarını siyasi iktidarın tercihleri ve politikaları dışında görmek mümkün değildir.

Dolayısıyla tekrar altını çizmek gerekirse, ortada organize bir vurgun vardır. Bir örgütlü şebekeyle karşı karşıyayız. Aksi takdirde bizzat en üst düzeyden ekonomi yönetiminin sözlerine rağmen bu devasa vurgun yapılamazdı.

Örneğin birilerinin birilerine “gel bu fon uçacak, neyin varsa yatır” suflesini verdiği açıktır. Bu durum bir şirketin hisse değerini etkileyebilecek, henüz kamuoyuna duyurulmamış gizli bilgilere sahip olan kişilerin, bu bilgileri kullanarak borsada hisse alım-satımı yapması ve bu sayede haksız kazanç elde etmesi veya zarardan kaçınmasını ifade eden *insider trading* yani içeriden öğrenenlerin ticaretidir. Bu da bir örgütlü şebeke işidir. Doğal olarak her şebekede olduğu gibi bu şebekenin de kendi arasında geniş bir bilgi ve haberleşme ağı vardır.

İnanması güç, ancak bu vurgunda adı geçen fonun sahiplerine banka kurma izni de verilmiştir. Tera Bank, BDDK’dan banka kuruluş iznini 28 Ekim 2021 tarihinde almıştır. Resmi kuruluşu ve ticaret siciline tescili 7 Temmuz 2022 tarihinde gerçekleşmiş, gerekli hazırlıkların tamamlanmasının ardından faaliyet iznini alarak aktif bankacılık operasyonlarına ise 28 Ekim 2023 tarihinde başlamıştır. Bankanın kurulduğu dönemde de bankanın kuruluş sermayesinin kara para aklamaya dayandığına ilişkin kamuoyunda ciddi soru işaretleri ortaya çıkmıştır.

Burası da oldukça önemlidir. Bilindiği üzere Türkiye’de banka kurmak özellikle 2001 Krizi’nden sonra daha da zorlaştırılmıştır. Çünkü 2001 Krizi esasen bir bankacılık kriziydi. 2001 Krizi sonrası yapılan düzenlemelerle banka kurmak zorlu ve detaylı prosedürlere dayandırılmıştır. Süreç 5411 sayılı Bankacılık Kanunu hükümlerine tabidir ve BDDK iznine bağlanan son derece sıkı şartlar içermektedir. Ancak ne hikmetse bu şaibeli kesime banka kurma izni verilmiştir. Örneğin bankanın kurucularının gerekli mali güç ve itibara sahip olması gerekir. Demek ki BDDK ve MASAK, bu kişileri banka kuracak kadar güvenilir ve itibarlı bulmuştur.

Kısaca vurgulamak gerekirse, SPK, BDDK, Borsa İstanbul yönetimlerinin sürecin bu hale gelmesinde ve vurgunun payının olağanüstü artmasında büyük ihmalleri ve katkıları olmuştur. Yangın büyürken itfaiye görevi görmesi gereken

kurumlar bürokratik çürüme, ihmal ve belki de bilerek ağırdan alma fiilleriyle yangını söndürme çabasına girmemişlerdir.

Fon Vurgununda Yer Alanların Listesini Kamuoyunun Bilme Hakkı Vardır

Bilindiği üzere geçtiğimiz günlerde Adalet Bakanı Akın Gürlek, Tera, Pusula ve Hedef fonlarına yönelik incelemelerde 141 kişi ve 73 şirketin toplam 187 milyar 653 milyon lira kazanç elde ettiğinin belirlendiğini açıkladı. Hazırlanan listenin İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na (TMSF) iletildiği ve kazançların iadesi için bildirim sürecinin başlatıldığı bilgisi de kamuoyuna yansıdı.

Ancak listedeki isimlerin tamamı kamuoyuyla paylaşılmamıştır. Ülke tarihinin en büyük vurgunlarından biri olan fon vurgununda fahiş kazanç sağlayanların kimler olduğu açıklanmalı ve soruşturma şeffaf bir şekilde yürütülmelidir. Bu liste hukukun çizdiği sınırlar içerisinde, şeffaf ve denetlenebilir biçimde kamuoyuyla paylaşılmalıdır. Çünkü kamuoyunda vurgun yapan kişilerin listeleri ve soruşturma kapsamındaki isimler hakkında belirsizlik sürmektedir.

Mesele, herhangi bir kişiyi peşinen suçlu ilan etmek ya da siyasi saiklerle hedef göstermek değildir. Mesele, herkes için geçerli olması gereken hukuk kurallarının herkese eşit uygulanmasıdır. Sıradan bir yurttaşın yaptığı işlem en ince ayrıntısına kadar incelenirken, söz konusu nüfuz sahibi kişiler olduğunda sessiz kalınması adil değildir. Hukuk, kişiye, makama, finansal güce veya siyasi yakınlığa göre değişmez.

Yetkililer, belirli fonlar üzerinden olağanüstü kazançlar elde edildiğine ilişkin verilerden söz ediyorsa, kamuoyunun bu kazançların hangi işlemlerden kaynaklandığını, hangi denetim mekanizmalarının işletildiğini ve olası usulsüzlüklerin nasıl araştırıldığını öğrenme hakkı vardır. Şayet listede hata

bulunduğu iddiaları da varsa, bu hataların nasıl meydana geldiği ve sorumluluğu kimde olduğu açıklanmalıdır. Bir yandan büyük kazançlardan söz edip diğer yandan isimler ve işlemler konusunda kamuoyunu karanlıkta bırakmak, soru işaretlerini ortadan kaldırmaz, aksine büyütür.

Elbette soruşturmanın gizliliği, kişisel verilerin korunması ve masumiyet karinesi gözetilmelidir. Ancak bu ilkeler, kamu yararını ilgilendiren soruların hiçbir zaman yanıtlanmaması için gerekçe hâline getirilemez. Gerekli hukuki değerlendirmeler yapılarak hangi bilgilerin açıklanabileceği belirlenmeli, doğrulanmış veriler, somut gerekçeler ve denetlenebilir sonuçlar kamuoyuna sunulmalıdır.

Kimin ya da kimlerin korunduğu, denetlendiği, hesap verdiği bilgisi siyasi polemiklerle değil, belgelerle ve şeffaf bir süreçle verilmelidir. İddialar bağımsız biçimde araştırılmalı, varsa usulsüzlüklerin üzerine gidilmeli ve sorumluluğu tespit edilen herkes hukuk önünde hesap vermelidir. Unutulmamalıdır ki, şeffaflık bir lütuf değil, demokratik yönetimin temel gereğidir. Gerçek bütün açıklığıyla ortaya çıkarılmalıdır. Liste açıklanmalı, iddialar aydınlatılmalı ve hiç kimseye ayrıcalık tanınmadığı somut biçimde gösterilmelidir.

Siyasetçilerin ve bürokratların özellikle *insider trading* ile bağlantılı olarak bu işin neresinde olduğu açık bir biçimde ortaya konmalıdır. Çünkü adaletin ölçüsü, kimin söz konusu olduğu değil, gerçeğin ne olduğudur.

Öte yandan kamuoyu aynı şekilde soğuk cüzdanlarla 3 milyar ve 5 milyar dolarlık dijital varlık transferi iddialarının da açıklıkla yanıtlanmasını beklemektedir. Eğer söz konusu büyüklükte transferler gerçekten gerçekleştiyse, bunların hangi tarihlerde, hangi hesaplardan ve hangi dijital cüzdanlara yapıldığı açıklığa kavuşturulmalıdır. Varlıkların yurt dışına çıkarılıp çıkarılmadığı, işlemlerin hukuki dayanağı ve ilgili şirketlerin mali kayıtları da bağımsız biçimde incelenmelidir.

Bu ölçekteki para hareketleri hakkında belirsizliklerin sürmesi, Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'na (MASAK) ve finansal denetim mekanizmalarına ciddi bir sorumluluk yüklemektedir. MASAK'ın mali hareketleri inceleyip inceleyemediği, savcılığın bu transfer iddialarına ilişkin somut bulgulara ulaşip ulaşamadığı ve varsa inceleme sonuçlarının hangi gerekçelerle kamuoyuyla paylaşılmadığı açıklanmalıdır. Milyarlarca dolarlık transfer iddiaları karşısında sessizlik, belirsizlik ve yetersiz açıklamalar kabul edilemez.

DEM Parti olarak kamuoyunda Kripto Yasası olarak bilinen yasanın görüşmeleri sırasında kripto varlıklar üzerinden kara para aklanması ve yurtdışına para kaçırılması hususlarının önemine dikkat çekmiş, dijital varlık alanlarının kamusal yarar temelinde gerçekten denetlemeye imkân sağlayacak hükümlerin yasada yer alması gerektiğini defaatle ifade etmiştik. Ancak tüm ısrarlı uyarı ve muhalefetimize rağmen kripto varlıklar üzerinden kara para aklanması ve yurtdışına para kaçırılması usulsüzlüklerine karşı tedbirler içeren düzenlemelere kanunda yer verilmemiştir. Fon vurgununda dijital varlıklar üzerinden yurtdışına para kaçırıldığı iddiaları endişelerimizi haklı çıkarmıştır.

Ekonomiyi Finansallaştıran ve Yurttaşları Alternatif Yollara Sürükleyen İktidarın Ekonomi Politik Aklıdır

Türkiye ekonomisinde uzunca bir süredir yaşanan yüksek enflasyon, işsizlik, hayat pahalılığı, yoksulluk ve açlık yurttaşları geçim stratejileri geliştirmeye iterek finansal piyasalar başta olmak üzere alternatif yollara başvurmaya mecbur bırakmıştır. Dahası bizzat iktidar yetkilileri tarafından örneğin 'yastık altı altınlar' metaforu kullanılarak bu değerlerin borsa vb. üzerinden ekonomiye kazandırılması gerektiği yönünde açıklamalar yapılarak yurttaşlar teşvik edilmiştir.

Ne var ki, bu alanlar belirli odakların spekülasyonlar, yolsuzluklar ve manipölasyonlar yoluyla büyük paralar elde ettiği vurgun alanlarına dönüştürülmüş; emeğiyle geçinen milyonların birikimleri sermaye piyasalarının karanlık ve denetimsiz alanlarına sürüklenerek siyasi iktidarın ve ekonomi yönetiminin bilgisi ve “denetimi” dahilinde belirli kişi ve çevrelerce iç edilmiştir.

Kayırmacılık, ahbap-çavuş ilişkileri bu iktidarın alameti farikalarından biri olmuştur. Siyaset bilimi çerçevesinde “ahbap-çavuş kapitalizmi” olarak da tanımlanan bu işleyiş, ekonomik imkanları kullanmada ve değerlendirmede siyasal bağlantıların belirleyici olduğu bir düzene işaret eder. Yani siyasal bağlantılar, kamu ihaleleri ve devlet teşviklerinde işlevsel olarak kullanılır. Fon vurgununda ‘insider trading’ olarak karşımıza çıkmış olan işleyiş işte bu anlayışın bir yansımasıdır.

Ülke ekonomisini daha fazla finansallaştıran bizzat Şimşek Programı olmuştur. Hatırlanacağı üzere, 2023 Seçimleri’nden sonra Hazine ve Maliye Bakanı olarak atanan Mehmet Şimşek ekonomide rasyonel zemine dönüş yapılacağı sözüyle işe koyulmuştu. Buna göre Nurettin Nebati dönemindeki politikalar irrasyonel olarak damgalanmış, enflasyonun düşürülmesi için emekçilerin ücretlerinin baskılanması politikası temelinde yüksek faizlerle *carry trade* üzerinden ekonomiye dolar kazandırmak hedeflenmiştir. Bu da sıklıkla iktidarın yayın organlarıyla, örneğin *Yeni Şafak* Gazetesi üzerinden, Şimşek’in sanayi-üretim sermayesiyle karşı karşıya gelerek ters düşmesine neden olmuştur.

Şimşek Programı’yla birlikte kredi maliyetleri reel sektörün yatırım ve üretiminde negatif baskı oluşturmuştur. Şimşek Programı özellikle yabancı yatırımcıların TL cinsi finansal varlıklara yönelmesi, faiz farkı üzerinden döviz çekilmesi, devletin faiz ödemelerinin yükselmesi, şirketlerin üretim yatırımı yerine finansal getiriyi değerlendirme teşviki, kredi büyümesindeki düşüş gibi göstergelerin de işaret ettiği üzere ülke ekonomisini daha da finansallaştırmıştır.

Dolayısıyla yaşanan fon vurgununun arkasındaki onu mümkün kılan ekonomi politik zemini bizzat bu iktidar yaratmıştır. Ülke tarihinin en büyük vurgunlarından ve yolsuzluklarından biri olan fon vurgunu, iktidarın sözünü ettiği gibi teknik bir finansal sorun değildir. “Şeytana uyan” veya “yoldan çıkan” kişilerin kişisel marifeti olarak görülemez. İktidarın sermayenin çıkarları temelindeki ekonomi politik tercihleri sayesinde büyüyen kontrolsüz sermaye ve finans piyasalarının işleyişinin doğrudan bir sonucudur.

Kanun Teklifini Hazırlayanlar Ülke Gerçeklerini Gözardı Ediyor

Bu kanun teklifini hazırlayanlar, iktidarın tarihini ve halihazırda olan bitenleri gözardı etmektedir. Örneğin kanun teklifinin “Genel Gerekçe” kısmını kaleme alanlar Türkiye’de değil sanki başka bir ülkede yaşamaktadırlar. Diyorlar ki, bu kanun teklifiyle “Devletin sermaye piyasalarında hukuka aykırılık, usulsüzlük ve yolsuzlukla mücadeledeki kararlılığı somut biçimde ortaya konmaktadır”.

AKP’nin iktidarda olduğu yaklaşık 25 yıl boyunca defalarca devasa yolsuzluklar yaşandı ve hesap sorulmadı. AKP, 3Y ile yani yolsuzluklar, yasaklar ve yoksullukla mücadele için geldik dedi. Ancak tam tersi biçimde çeyrek asır sonunda yolsuzluklar da yasaklar da yoksulluk da arttı.

Sormak gerekir, madem bu kadar yolsuzlukla mücadele konusunda kararlı bir iktidar vardı, neden zamanında müdahale edilmemiştir? Hazine ve Maliye Bakanı yaklaşık 1 yıl önce uyarmıştır, yetmemiş SPK uyarmıştır ve dört ay kadar önce MSCI uyarmıştır. Ancak harekete geçilmemiş ya da geçilememiştir. Tüm bunlar ortadayken “sermaye piyasalarında hukuka aykırılık, usulsüzlük ve yolsuzlukla mücadeledeki kararlılık”tan bahsedilmesi aklımızla alay edilmesinden başka bir şey değildir.

Yine kanun teklifini hazırlayanlar diyor ki, fon vurgununun sonuçlarının “sermaye piyasalarının geneline sirayet etmesinin önlenmesi hedeflenmektedir”. Geçmiş olsun! Fon vurgunu bırakın sermaye piyasalarını, yurttaşların gündelik geçim ekonomisine bile sirayet etmiş durumdadır. Örneğin Merkez Bankası’nın, sadece BIST’te sert düşüşün yaşandığı 17 Eylül tarihinde yaklaşık 5 milyar dolar sattığı basına yansımıştır. Fon vurgununun ekonomiye dolaylı maliyeti borsadaki kayıplar ve daha geniş ekonomik etkiler de dahil yaklaşık 100 milyar dolar olduğu iddia edilmektedir. Bu vurgunun ekonomideki çarpan etkisi de hala devam etmektedir.

Yine bununla bağlantılı olarak kanun teklifinde ısrarla ve defaatle “kamu bütçesine herhangi bir mali yük getirmeyecek”, “ödemelerde kamu kaynağı veya bütçe kullanılmayacak”, “ödemeler fonların tasfiyesinden elde edilecek tutarlardan karşılanacak” denmektedir. Bu mümkün değildir. Mevcut kapitalist piyasa ekonomisinin yapısını ve işleyişini bilen bir akıl asla böyle ifadeler kullanmaz. Bu, her şeyden önce kuru ve teknik bir bakış açısıdır. Hiç kuşku yoktur ki, bu fon vurgununun maliyeti dolaylı olarak yurttaşlardan, emekçilerden, emeklilerden çıkacaktır. Böylesi devasa bir fon vurgununun ekonominin genel işleyişinde negatif etkide bulunacağı ortadadır.

Fonlarla Bağlantılı Hisse Senetlerinde Küçük Yatırımcının Zararının Giderilmesi Önergemiz Reddedilmiştir

Mevcut kanun teklifi yaşanan devasa vurgunun etkilerini yalnızca fon pay sahibi olan yatırımcılarla sınırlı ele almakta ve sadece fon paylarının iadesini düzenlemektedir. Oysa TERA başta olmak üzere tasfiyesine karar verilen fonlarla bağlantılı hisse senetleri ve şirket payları vurgunun açığa çıkmasıyla birlikte ardı ardına taban fiyat görerek borsa tarihinde görülmemiş bir çöküş yaşanmıştır. Bu durum fon payı sahibi olmasa da söz konusu hisse senetlerinde işlem yapan yüz binlerce küçük yatırımcının birikimlerinin buharlaşmasına neden olmuştur.

Vurgunun ve manipülasyonun yol açtığı tahribat bir bütündür. Bu nedenle sadece fon pay sahiplerinin değil fonlarla bağlantılı hisse senetlerinde mağdur edilen küçük yatırımcıların zararlarının da tazmin edilmesi hukuk ve sosyal adaletin gereğidir.

Bu gerekçelerle kanun teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde DEM Parti olarak Tera başta olmak üzere fonlarla bağlantılı hisse senetlerinde yaşanan sert düşüşlerde de yatırımcının zararının tazmininin sağlanması için kanun teklifine bir madde eklenmesi için önerge verdik. Önergemizde “17/9/2026 tarihli Kurul kararlarıyla tasfiyesine karar verilen yatırım fonlarının portföyünde yer alan veya bu fonlarla iltisaklı/bağlantılı şirketlerin borsa bünyesinde işlem gören hisse senetlerinde; yapay fiyat oluşumu, manipülasyon ve fon krizinin sirayet etmesi nedeniyle mağduriyet yaşayan küçük hisse senedi yatırımcıların zararları da bu Kanun kapsamındaki tazmin ve geri kazanım mekanizmalarına dâhil edilir. Bu kapsamdaki yatırımcıların zarar tespiti ve ödeme usulleri Kurul tarafından belirlenir.” dedik.

Kanun teklifinin vurgunu sadece fon yatırımcılarıyla sınırlı ele alarak fon yatırımcılarının paralarının iadesi ile sınırlı tutulmuş olduğunun altını çizdik. Ancak önergemiz AKP-MHP oylarıyla reddedilmiştir.

Bir kez daha ifade ediyoruz ki, fonlarla bağlantılı hisse senetleri fon vurgununun açığa çıkmasıyla birlikte taban fiyatı görmüş durumdadır. Düzenleme, salt fon yatırımcılarıyla sınırlı ele alınarak fon yatırımcılarının paralarının iadesi ile sınırlı tutulmamalı, hisse senedi sahibi küçük yatırımcıların zararının giderilmesi için de düzenleme yapılmalıdır. Kamuoyunun bu yöndeki haklı beklentisi giderilmelidir.

Yine, kanun teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde fon vurgununun *insider trading* olarak sayılıp gereğinin hukuken yapılmasının sağlanması için teklifin 4. Maddesine eklenmek üzere önerge verdik.

Önergemizde “17/9/2026 tarihli Kurul Kararlarına konu fonlarda; 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 106'ncı maddesinde düzenlenen bilgi suistimali (*insider trading*) ve 107'nci maddesinde düzenlenen piyasa dolandırıcılığı fiillerini işleyerek haksız kazanç sağlayan veya içeriden bilgi almak suretiyle fondan zamanından önce çıkış yapan tüm kişilerin işlemleri geriye dönük olarak geçersiz sayılır. Bu yolla elde edilen tüm maddi menfaatler ve suç gelirleri, herhangi bir ‘gönüllü iade’ veya ‘isteğe bağlılık’ esasına bırakılmaksızın derhal adli ve idari mercilerce cebren tahsil edilerek Geri Kazanım Hesabı’na aktarılır ve sorumlular hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 6362 sayılı Kanun hükümleri uyarınca derhal adli süreçler işletilir” dedik. Böylelikle, içerden bilgi alarak vurgun yapanların sağladığı haksız kazançların cebren tahsil edilmesi, failler hakkında adli süreçlerin tereddütsüz işletilmesi ve elde edilen gelirlerin küçük yatırımcıların mağduriyetinin giderilmesinde kullanılmasının sağlanmasını talep ettik. Ancak bu önergemiz de AKP-MHP oylarıyla reddedilmiştir.

Yasa İhlallerinin Gerekleri Yerine Getirilmelidir

Fon vurgunu, başta 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu olmak üzere mevcut mevzuat bakımından pek çok ihlali içermektedir.

Fon vurgunu, 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun kritik maddelerinin ihlal edildiğini göstermektedir. Bunlardan en önemlisi piyasa dolandırıcılığını yani manipülasyonu düzenleyen 107. Maddedir. Buna göre hem “İşlem Bazlı Piyasa Dolandırıcılığı” (madde 107/1) hem de “Bilgi Bazlı Piyasa Dolandırıcılığı” (madde 107/2) söz konusudur. Yani fiyatlar, arz veya talep hakkında yanlış ya da yanıltıcı izlenim uyandırmak amacıyla yapılan alım-satım, emir verme veya hesap hareketleri vardır. Fiyatları etkilemek amacıyla yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi, haber veya söylenti yayarak menfaat sağlanması durumu söz konusudur.

İhlal edilen bir diğer madde de *insider trading* yani bilgi suistimalini düzenleyen 106. Maddedir. Çünkü gizli kalması gereken özel bilgilere dayanarak haksız kazanç sağlanmıştır ve içeriden bilgi alınarak işlem yapılmıştır.

Yine Sermaye Piyasası Kanunu’nun:

- Kolektif yatırım kuruluşlarının veya fon malvarlığının, ilişkili kişilere piyasa rayicine aykırı işlemlerle, emsaline uygun olmayan bedellerle aktarılması veya fon varlığının bu yolla eritilmesini yani Örtülü Kazanç Aktarımı’nı yasaklayan 21. Maddesi ve
- Portföy yönetim şirketlerinin veya fon yöneticilerinin, yatırımcıların güvenini kötüye kullanarak fon varlıklarını zarara uğratması durumunu yani Görevi Kötüye Kullanma’yı düzenleyen 110. Maddesi ihlal edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kanunu’nun yanı sıra vurgunun organize yapısı, hileli hareketler ve malvarlığı hareketleri nedeniyle Türk Ceza Kanunu’nun şu maddeleri de ihlal edilmiştir:

- Nitelikli Dolandırıcılık – Madde 158: Fon adı altında hileli davranışlarla yatırımcıların aldatılması, gerçeğe aykırı vaatlerde bulunulması veya malvarlıklarının irade sakatlığı yoluyla elden çıkarılması.
- Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma – Madde 220: Birden fazla kişinin hukuka aykırı fon hareketleri, manipülasyonlar ve mal kaçırma süreçlerinde hiyerarşik bir yapı içerisinde koordineli hareket etmesi.
- Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama (Kara Para Aklama).
- Madde 282: Hukuk dışı yollarla veya piyasa dolandırıcılığıyla elde edilen ekonomik menfaatlerin/suç gelirlerinin yasal finansal sistem içinde aklanmaya çalışılması.

Şayet yargının tarafsız ve bağımsız olduğu bir ülkede yaşasaydık, kişilerin kim olduğuna bakılmaksızın bu ihlallerin gereği derhal yerine getirilirdi.

MADDE DEĞERLENDİRMELERİ

Madde 1: Bu kanun teklifi, SPK’nın 17 Eylül 2026 tarihinde tasfiye kararı aldığı belirli fonlarda yaşanan suistimal, yolsuzluk veya ağır zararları tazmin etmek ve fon aktarımlarını geri toplamak amacıyla hazırlanmış özel bir “kurtarma ve tahsilat” kanunu niteliğindedir.

Maddenin 2. fıkrası bu düzenlemenin bunun genel bir rejime dönüşmesinin engellenmesi, krizin münferit ama devasa boyutlu bir operasyonla (TMSF dahil edilerek) çözülmeye çalışıldığını iddia etmektedir.

Düzenleme, genel ve sürekli bir tasfiye rejimi oluşturmamakta, doğrudan 17/9/2026 tarihli SPK kararlarıyla tasfiye edilen spesifik fonları hedef almaktadır. Bu durum, piyasada olağanüstü, sistemik risk barındıran ve adli/ıdari boyutu olan çok büyük çaplı bir fon vurgunu ile karşı karşıya kalındığını teyit etmektedir.

Öte yandan kanun teklifi fon vurgununu münferit bir olay gibi sunarak sistemin özünü gizlemeyi amaçlamaktadır. Bu kriz finansal piyasaların denetimsiz bırakılması sermaye gruplarına açılan kontrolsüz alanlar ve rant odaklı ekonomi politikalarının kaçınılmaz bir sonucudur.

Fon malvarlığından “hukuka aykırı olarak çıkarılan değerlerin geri kazanılması” ifadesi, denetim görevini yapmayan kamu idaresinin ve SPK, BDDK gibi kurumsal yapıların ihmalini gizlemeye dönüktür. Haksız kazanç aktarımına göz yuman anlayış sorgulanmadan, yalnızca kriz patladıktan sonra “kurtarma operasyonu” yapılması kabul edilemez.

Bu kanun halkın, emekçinin ve küçük tasarruf sahibinin haklarını korumaktan ziyade, finansal sistemin imajını ve büyük sermaye çevrelerini koruma kaygısıyla hazırlanmıştır.

Madde 2: Bu düzenlemeyle sermaye piyasası aktörleri (SPK, MKK, Takasbank, YTM) ile birlikte TMSF devreye sokulmaktadır. Bu durum, sürecin standart bir portföy yönetim şirketi tasfiyesinden ziyade bir “kriz yönetimi ve varlık geri kazanım” operasyonu olduğunu göstermektedir.

Geri kazanım hesabı ve ayrılmış malvarlığı güvencesini de bu düzenleme de görebiliyoruz. Tahsil edilen tutarların TMSF’nin kendi malvarlığından bağımsız tutulması ve her bir fon için ayrı alt hesaplarda izlenecek olması çok kritiktir.

Fon pay sahibinin tespiti ve hakkına dair ise hak sahipliğini yalnızca MKK (Merkezî Kayıt Kuruluşu) ve tasfiye ile görevli kuruluş kayıtlarının mutabakatı şartına bağlanmıştır. Bu durum, kayıt dışı işlemleri, usulsüz alacak iddialarını veya çifte kayıt karmaşasını önlemek adına MKK kayıtlarını nihai doğrulama mercii kılmaktadır.

Hak sahipliğinin yalnızca MKK ve atanmış tasfiye kuruluşunun mutabakatına bağlanması, finansal okuryazarlığı düşük olan, kayıt süreçlerinde suistimale uğramış veya usulsüz işlemlerle saf dışı bırakılmış küçük yatırımcıları, yurttaşları hak arama özgürlüğünden mahrum bırakacaktır.

Hak sahiplerinin tespiti sürecinde mağdur temsilcilerine, barolara, emek ve meslek örgütlerine hiçbir denetim veya katılım hakkı tanınmamıştır. Bu sürecin mağdur temsilcilerini, emek ve meslek örgütlerini (TMMOB, DİSK, KESK, Barolar vb.) kapsayan bağımsız bir denetim mekanizmasıyla yürütülmesi gerekir.

TMSF, hukuki güvenceden uzak, merkeziyetçi ve siyasi iktidarın “mülkiyete ve kurumlara el koyma/yönetme” aygıtı (kayyum rejimi) haline getirilmiştir. Tasfiye sürecinin TMSF gibi denetimi tartışmalı, şeffaf olmayan bir kuruma devredilmesi, süreci halkın ve kamunun denetiminden kaçırma amacını taşımaktadır.

Çözüm, “kriz yönetimi” adı altında merkezi bürokrasiye alan açmak değil; kamusal, bağımsız ve toplumsal denetime açık bir araştırma mekanizması kurmaktır.

Madde 3: Düzenleme ile tasfiyesine karar verilen 131 fonun varlık tespiti, değerlemesi, nakde çevrilmesi, pay sahipliğinin belirlenmesi ve ödeme sıralaması süreçlerinde SPK’nın yetkilendirilmesi öngörülmektedir. Komisyon görüşmelerinde kabul edilen önergeyle maddenin 5’inci fıkrasında değişiklik yapılarak fon pay sahipliğinin tespitinde MKK kayıtlarıyla mutabakat esası getirilmiştir. Ayrıca fon varlıklarının süratle ve en yüksek değerle satılması gerekçesiyle borsa dışı satış, hâkim ortağa satış, özel işlem bildirimi ve geçici farklı fiyat marjı gibi kapalı yöntemlerin uygulanması kararlaştırılmıştır. Sermaye Piyasası Kanunu’nun 104, 106 ve 107’nci maddelerindeki bilgi suistimali ve piyasa dolandırıcılığı fiillerini işleyenlerin veya bunlarla birlikte hareket edenlerin tasfiye ve geri kazanım mekanizmasından yararlanamayacağı hükmüne bağlanmıştır.

Krizin büyümesinde, uyarılara rağmen 10 ay boyunca göz yumulmasında ve denetim görevini aksatmakta birincil derecede sorumlu olan SPK’ya, bu maddeyle borsa dışı satış ve özel fiyat marjı belirleme gibi ucu açık yetkilerin devredilmesine itiraz ediyoruz. Şeffaflıktan uzak bu özel satış yöntemleri, batan fonların elindeki değerli portföy varlıklarının iktidara yakın sermaye çevrelerine ucuz fiyattan peşkeş çekilmesine ve şaibeli işlemlerin üzerinin örtülmesine zemin hazırlamaktadır. Satışların Kamuyu Aydınlatma Platformu’nda (KAP) ilanı ve Meclis denetimine sunulması yönündeki taleplerin reddedilmesi, kamuoyundan bilgi saklama iradesini göstermektedir.

Ayrıca idari kararlarla kimin “birlikte hareket eden” sayılacağı veya ödeme dışı bırakılacağına ilişkin somut hukuki sınırların ve itiraz mekanizmalarının

bulunmaması, yargı kararı olmaksızın idari keyfiyetle hak mahrumiyeti yaratacaktır.

Öte yandan, 16 Eylül 2026 saat 13.30 öncesinde TEFAS üzerinden satış talimatı vermiş, işlemi eşleşmiş ve MKK kayıtlarında PBLK (TEFAS İşlem Blokajı) statüsünde takasa giren masum yurttaşların durumu maddedeki belirsizlikle riske atılmıştır. 6362 sayılı Kanun’un 79’uncu maddesindeki “takasın kesinliği ilkesi” uyarınca bu alacaklar geri alınamaz ve muaccel alacak niteliğindedir.

Madde 4: Düzenleme ile fon varlıklarının ödemeleri karşılamaya yetmediği durumlarda uygulanacak ara ve nihai ödeme esasları düzenlenmektedir. Katılımcıların fona fiilen giren ve çıkan nakit tutarları esas alınarak “net yatırım tutarı” hesaplanacak; giriş ve çıkışlar TÜFE ile Yİ-ÜFE değişim oranlarının aritmetik ortalamasıyla tasfiye tarihine kadar güncellenecektir. Katılımcı başına azami 1.000.000 TL ara ödeme yapılması, mevcut nakdin yetersiz olması halinde ise net yatırım tutarı en düşük olan küçük yatırımcılardan başlanarak oransal dağıtım yapılması kurala bağlanmaktadır.

Komisyonunda kabul edilen AKP-MHP önergesiyle 4’üncü fıkrada değişiklik yapılmış, fona iade suretiyle elde edilen olağanüstü getirilerin “isteğe bağlı/gönüllü iadesinde” esas alınacak hesaplamadaki “emsal fon getirileri” ibaresi kaldırılarak doğrudan TÜFE-Yİ-ÜFE ortalaması tek ölçüt kılınmıştır.

İktidarın “1 milyon TL’ye kadar ödeme yapıyoruz” söylemi tam bir göz boyama ve propaganda malzemesidir. Maddede yer alan “dağıtılabilir nakdin yetersizliği halinde oransal ödeme yapılır” şartı nedeniyle, kasası boşaltılmış fonlardaki 540 bini aşkın küçük yatırımcı 1 milyon TL sınırının çok altında ödeme alacak veya eli boş kalacaktır. Denetim görevini yapmayan idarenin sorumluluğunu “kamu kaynağı kullanılmayacak” kılıfıyla gizlemesi ve zararı tamamen küçük yatırımcıya yıkması kabul edilemez.

İçeriden bilgi alarak (*insider trading*) ve manipölasyonla milyarlarca lirayı fondan çekenlere zorunlu yaptırım ve cebren el koyma uygulamak yerine “isteğe bağlı/gönüllü iade” mekanizmasının getirilmesi ise faillere sunulan açık bir aklama ve cezasızlık zırhıdır.

Yine güncellemede kullanılan resmi TÜFE-Yİ-ÜFE ortalaması halkın maruz kaldığı gerçek enflasyonu karşılamadığı gibi, endekslemenin paranın fiilen ödendiği tarih yerine tasfiye tarihiyle dondurulması birikimlerin enflasyon çarkında eritilmesidir.

Ayrıca TMV fonu gibi kapsama alınmayan ancak şirket yöneticileri işten çıkarıldığı için hesaplarına SPK tarafından bloke konulan 15 binden fazla yurttaşın mağduriyeti bu maddede çözümsüz bırakılmıştır. Haksız kazançların cebren tahsil edilmesi ve tüm yurttaşların mağduriyetinin eksiksiz giderilmesi gerekmektedir.

Madde 5: Kanun teklifinin bu maddesiyle yapılmak istenen düzenleme, fon zararını yalnızca açıkça kanuna aykırı işlemlerle sınırlamamakta; gerçek bir ekonomik amacı bulunmayan muvazaalı kredi, borç, teminat, devir ve repo işlemlerini de zarar kapsamına almaktadır. Zararın karşılanmasında öncelikle kurucu veya yönetici Portföy Yönetim Şirketi’ne başvurulması, tahsilat sağlanamazsa sorumluların görevlerinden ayrılmış olsalar dahi şahsi malvarlıklarına başvurulması öngörülmektedir.

Kanun teklifinin 5. Maddesine dair belirtilmesi gereken en temel husus; sermaye piyasalarında yaşanan ağır denetimsizlik, organize ihmaller ve siyasal bağlantılı rant ilişkilerinin yarattığı devasa yıkımın faturasını, hukuk devleti ve temel anayasal güvenceleri idari tasarruflarla askıya alarak kapatmaya çalışan tehlikeli bir mekanizmaya kapı aralamasıdır. “Yatırımcıları koruma” söylemi arkasına sığınarak getirilen bu kural; idarenin kanuniliği, masumiyet karanesi, adil yargılanma ve mülkiyet haklarını doğrudan zedelemektedir.

Maddenin 1. fıkrasında yer alan “mevzuata şeklen uygun olsa dahi fonun menfaatine uygun gerçek bir ekonomik amacı bulunmayan” muvazaalı veya karşılıksız işlemler ifadesi; son derece muğlak, sınırları belirsiz ve idari yoruma açık bir kavramdır. Oysa ceza ve sorumluluk hukukunda kanunilik ve öngörülebilirlik esastır. Hangi işlemin “gerçek bir ekonomik amaç taşımadığını”, hangi zararın doğduğunu ve kimlerin “birlikte hareket ettiğini” bağımsız mahkemeler yerine doğrudan siyasi iktidarın vesayetindeki SPK’nın tespit etmesi (3. fıkra), yargı yetkisinin açıkça idareye devredilmesidir. Bir idari kurulun tek taraflı tespitiyle kişilerin şahsi malvarlıklarına 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun 132-140. maddelerindeki olağanüstü kamusal cebri icra yetkileriyle (ihtiyati haciz, şirket tasfiyesi) TMSF marifetiyle el konulması; Anayasa’nın 35. Maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile 36. Maddesinde korunan adil yargılanma hakkının açık bir ihlalidir.

Bu teklif, sermaye piyasasında küçük yatırımcıyı sürekli koruyan genel ve yapısal bir denetim ve güvence hukuku kurmamaktadır. Yalnızca 17 Eylül 2026 tarihli SPK kararı kapsamındaki belirli fonlara özgü getirilerek geçmişe etkili ve adrese teslim bir rejim kurgulanmıştır. İktidar, yıllardır piyasa bozucu işlemlere, usulsüz halka arzlara ve fahiş oranlı spekülasyonlara göz yummuş; vurgun patlak verince kendi idari ve siyasal ihmallerini örtmek için olağanüstü hâl pratiklerini finansal alana taşımıştır.

Komisyon tutanaklarına ve kamuoyuna açıkça yansıdığı üzere; 2025’in son çeyreğinde Finansal İstikrar Komitesi’nde görüşülen, bakanlık ve savcılık düzeyinde tespit edilen manipülatif işlemler tam 9 ay boyunca izlen(me)miş, fon büyüklüğünün ve mağdur sayısının katlanmasına göz yumulmuştur. Kurumlarda ortaya çıkan bu çürüme ve bürokratik ihmaller zinciri soruşturulmazken, bu ağların siyasi bağlantıları aydınlatılmazken ve kamuoyunda tartışılan 100

milyonun üzerindeki çıkışları yapan kişilerin isimleri gizlenirken; zararın faturası belirsiz ve yıllarca sürecek tahsilat süreçlerine havale edilmektedir.

Devlet, kendi denetim mekanizmalarının ağır hizmet kusurundan doğan sorumluluğu üstlenmekten kaçınmakta; “kamu bütçesinden hiçbir sorumluluk almayacağını” iddia ederek yüz binlerce yurttaşın hakkını tahsil kabiliyeti şüpheli, batık şirket ve şahıs takiplerine bırakmaktadır. İktidara yakın odakların korunduğu, muhalif basının susturulduğu ve şeffaf olmayan bir yapıda adalet sağlanması mümkün değildir.

Madde 6: Kanun teklifinin bu maddesi, sermaye piyasalarında ortaya çıkan büyük çaplı usulsüzlüklerin, sistematik ihmallerin ve denetim eksikliklerinin yarattığı tahribatı telafi etme iddiasıyla gerekçelendirilmiştir. Ancak “yatırımcıyı koruma” ambalajıyla getirilmek istenen bu düzenleme; ceza muhakemesinin evrensel ilkelerini, mülkiyet güvencesini, masumiyet karinesini ve adil yargılanma hakkını doğrudan çiğneyen olağanüstü bir idari tasfiye mekanizmasını tesis etmektedir.

Maddenin 1. fıkrasında SPK raporlarının CMK Madde 128 kapsamında, doğrudan suçtan elde edilen değere ilişkin kesin delil/rapor sayılması, ceza yargıcının delil serbestisi ve takdir yetkisini bağlamakta; idari bir kurumu doğrudan ceza mahkemesi konumuna yükseltmektedir. Bununla birlikte soruşturma aşamasında el konulan para ve kıymetlerin kesinleşmiş bir hüküm olmaksızın CMK Madde 131 kıyasıyla doğrudan fona devredilmesinin önü açılmaktadır. Maddenin 2. fıkrasında ise doğrudan fona devredilemeyen gayrimenkul ve şirket hisseleri bakımından TMSF’ye kayyım sıfatıyla “dava sonucu beklenmeksizin derhal malvarlıklarını satma veya tasfiye etme” yetkisi tanınmaktadır.

Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 128. Maddesi uyarınca el koyma, geçici nitelikte bir koruma tedbiridir. Henüz suç isnadının sabit olmadığı bir aşamada

mülklerin satılması, mahkemelerin yerine geçilerek mülkiyetin idari yoldan gasp edilmesidir. Yargılama neticesinde beraat edecek kişilerin mülkiyet haklarının geri dönülemez biçimde yok edilmesi Anayasa’nın 35. Maddesindeki mülkiyet hakkını, 36. Maddesindeki adil yargılanma hakkını ve 38. Maddesindeki masumiyet karinesini açıkça ihlal etmektedir. Bu uygulama, siyasi alanda belediyelere dayatılan kayyımcı tahakküm ve mülksüzleştirme pratiğinin ceza-finans hukukuna taşınmasıdır.

Müşadere edilen suç gelirlerinin Hazine yerine fona aktarılması (3. fıkra) klasik müşadere rejimini değiştirmekte; TMSF bünyesinde her fon için açılacak “Geri Kazanım Hesabı”ndaki varlıkların “kamu alacakları dâhil hiçbir haciz, ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbire konu edilemeyeceğinin” hükmüne bağlanması (5. fıkra), yargısal denetimi tamamen devre dışı bırakmaktadır. Hak arama özgürlüğünü ve alacaklıların meşru takip yollarını engelleyen bu dokunulmazlık zırhı, Anayasa’nın 2. Maddesindeki hukuk devleti ve eşitlik ilkelerine bütünüyle aykırıdır.

Maddenin 6. fıkrasında getirilen “asgari ödeme tutarı” eşiğiyle, işlem ve aktarım giderleri bahane edilerek küçük tutarlı alacakların fiilen ödenmeyip ötelenmesi öngörülmektedir. Bu vurgunda en çok ezilen küçük tasarruf sahiplerinin hak edişleri ertelenirken; birden fazla fonla bağlantılı değerlerin paylaştırılmasında (7. fıkra) yasal ve objektif kriterler getirilmemiş, kaynak dağıtımı bütünüyle SPK’nın idari takdirine bırakılmıştır. Fonların batmasına göz yuman kamu otoriteleri hiçbir bütçe sorumluluğu almazken, yüz binlerce yurttaşın alacağı ne zaman sonuçlanacağı meçhul davalara ve TMSF’nin keyfi tasfiye süreçlerine terk edilmektedir.

İktidar sermaye piyasalarındaki yolsuzluk ve manipülasyonlarla mücadele etmek istiyorsa bunu anayasal güvenceleri, masumiyet karinesini ve mülkiyet hakkını yok sayan kayyımcı tasfiye yöntemleriyle değil; bilakis bağımsız yargı denetimini, kamusal şeffaflığı, denetim görevini savsaklayan siyasi ve idari

aktörlerin hesap vermesini sağlayarak ve küçük tasarruf sahiplerine doğrudan kamusal güvence sunan demokratik bir hukuk düzenini kurarak gerçekleştirebilir.

Madde 7: Kanun teklifinin bu maddesi, devletin asli ve sürekli kamu hizmetlerini piyasalaştıran, ihale ve denetim kurallarını bertaraf ederek belirli sermaye ve hukuk çevrelerine denetimsiz kaynak aktarımının önünü açan, yasama yetkisini yürütmenin idari kurullarına devreden ve hukuk devleti ilkesini ağır biçimde zedeleyen bir anlayışla kaleme alınmıştır.

Maddenin 1. fıkrasıyla; SPK ve Yatırımcı Tazmin Merkezi'ne (YTM), kanun kapsamındaki dava ve takip işleri ile muhasebe ve yazılım geliştirme süreçleri için dışarıdan hizmet alma yetkisi verilmektedir. Bu hizmet alımlarının koşul ve usullerini belirleme serbestisi ise bütünüyle SPK karar organının takdirine bırakılmıştır. Teklifin etki analizinde; SPK bünyesinde dava ve takip işlerine bakan yalnızca 1 avukat, 17 meslek personeli ve 9 meslek personel yardımcısı, YTM bünyesinde ise yalnızca 1 avukat bulunduğu belirtilerek kamu idaresinin kurumsal kapasite yetersizliği açıkça itiraf edilmektedir. Dava yükünün derdest dosyaların en az 10 katına çıkacağı öngörülmektedir.

Anayasa'nın 128. Maddesi gereğince, devletin yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmelidir. Ortaya çıkan bu personel açığı karşısında kadrolu, güvenceli kamu avukatı ve uzman istihdamı artırılmak yerine kamu hizmeti taşeronlaştırılmaktadır. Şartları idarece serbestçe belirlenecek bir dışarıdan alım mekanizması; Kamu İhale Kanunu ve Sayıştay denetiminin olağan güvencelerinden kaçırılarak belirli imtiyazlı hukuk bürolarına ve şirketlere kurul bütçesinden kontrolsüz kaynak transferi yapılmasının yasal kılıfı haline getirilmek istenmektedir.

Maddenin 2. fıkrasında kanunun uygulanmasına dair usul ve esasları belirleme yetkisi, genel çerçevesi ve sınırları kanunla belirlenmeksizin,

TMSF'nin görev alanına giren konularda bu kurumun görüşü alınmak kaydıyla, münhasıran SPK'ya devredilmiştir. Anayasa'nın 7. Maddesi gereğince yasama yetkisi devredilemez; idari kurullara sınırları belirsiz düzenleme yetkisi verilemez. Yüz binlerce yurttaşın mülkiyet ve alacak hakkını ilgilendiren böylesi oldukça kritik bir süreçte, temel ilkeleri Meclis tarafından belirlenmemiş keyfi bir ikincil düzenleme yetkisinin yürütmenin kontrolündeki idari kurullara bırakılması, keyfilığe açık bir idari tahakküm alanının kapısını sonuna kadar aralamaktadır.

Maddenin 3. fıkrasında; kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun bu kanuna aykırı olmayan hükümlerinin kıyasen uygulanacağı hükme bağlanmaktadır. Birbiriyle tamamen zıt amaç, koruma alanı ve usul kurallarına sahip ceza, idare ve bankacılık kanunlarının iç içe geçirilmesi, hangi somut uyuşmazlıkta hangi normun öncelikle uygulanacağını muğlak hale getirip belirsizleştirmektedir. Bu karma rejim, idari otoritelere istedikleri kanun hükmünü seçip uygulama serbestisi tanıyarak Anayasa'nın 2. Maddesinde güvence altına alınan hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerini tamamen yok sayarak ortadan kaldırmaktadır.

Kamuran Tanhan
Mardin

Adalet Kaya
Diyarbakır

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

MUHALEFET ŞERHİ

2/3939 esas numaralı **“Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi”**ne Cumhuriyet Halk Partisi Plan ve Bütçe Komisyonu Üyeleri olarak karşı olmamızın nedenleri aşağıda ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

I. USUL AÇISINDAN DEĞERLENDİRME

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen 2/3939 esas numaralı **“Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi”** genel kabul görmüş yasama ilkelerine ve kanun yapma teamüllerine aykırı bir biçimde hazırlanan 9 maddeden oluşan bir kanun teklifidir.

Yürürlük ve yürütme dahil 9 maddeden oluşan söz konusu kanun teklif metninin hem hazırlanma ve tedvininin hem de TBMM’de yasalaştırılma sürecinin usul yönünden önemli zaafırları bulunmaktadır.

Cumhuriyet Türkiye’sine Osmanlı’dan aktarılan en önemli kurumların başında Meclis gelmektedir. Millî mücadelele ilgili yöneten bu meclisin hafızasında parlamento hukukumuzun kurucu metinleri olan 1877 tarihli Heyeti Ayan Nizamname-i Dahilisi, 1927 tarihli TBMM Dahili Nizamnamesi ve halen meri olan 1973 tarihli TBMM İcütüzüğü bulunmaktadır. Ayrıca, yazılı hukuk kaynakları dışında Meclis teamülleri parlamentonun çalışmalarında başvurduğu diğer çok önemli bir kaynağı oluşturmaktadır.

Bununla birlikte, 2002’den günümüze Meclisin çoğunluğunu oluşturan AKP iktidarı parlamento hukukunun en temel kurum ve kurallarını ihlal ederek ve aşındırarak bu alandaki tarihsel birikimi ortadan kaldırmaktadır.

AKP iktidarı döneminde kanun yapma usul ve yöntemlerinin etkin ve verimli olmayan bir çerçevede oluşturulduğu ve uygulandığı görülmektedir. Nitekim kamuoyunda ‘torba kanun’ olarak adlandırılan ve istisnai hallerde kullanılmasının uygun olduğu düşünülen bazı kanunlarda ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılması hakkında kanun tekliflerinin son dönemlerde adeta hâkim norm

haline geldiği gözlenmektedir. Bu kapsamda, birbiriyle hiç ilgisi ve ilişkisi olmayan konular söz konusu 'torba kanun'¹ yöntemi kullanılarak yasalaştırılmaya çalışılmaktadır.

Öte yandan, kanun tekliflerinin **TBMM Genel Kurulunda 'Temel Kanun' olarak görüşülmesi de ciddi sakıncalar içermektedir.**

TBMM İçtüzüğü'nün temel kanunları düzenleyen 91. maddesi "düzenlediği alan yönünden bütünlüğünün ve maddeler arasındaki bağlantıların korunması zorunluluğunun bulunması" hükmünü taşımaktadır.

Bununla birlikte, bu tür kanun hazırlama ve yapma teknikleri, hem kanunda ele alınan konuların ilgili ana mevzuatıyla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmakta hem de uygulama aşamasında öngörülemeyen sonuçların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bunun sonucunda, bazen aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmakta ve bu kapsamda düzenlemelerden doğudan veya dolaylı olarak etkilenen vatandaşlar mağdur olmaktadır.

Bu çerçevede, konu yönünden birbiriyle hiç ilişkisi olmayan konuların Meclis Genel Kurulunda maddeler üzerinde gerekli tartışmalar yapılmadan hızlı bir biçimde **temel kanun** olarak görüşülmesi TBMM İçtüzüğü'ne aykırıdır.

Konu bu çerçevede ele alındığında;

1.1 Kanun Teklifi Tali Komisyonlarda Görüşülmemiştir

Samsun Milletvekili Erhan Aksu ve İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ile 87 Milletvekili tarafından hazırlanan kanun teklifi 09.10.2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonu'na, tali komisyon olarak Adalet, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına sevk edilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin 14.10.2026 Çarşamba günü saat 10.00'da Plan ve Bütçe Komisyonu'nun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe

¹ 2/3939 esas numaralı "Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi" torba kanun teklifi formatında değildir, ancak TBMM Genel Kurulunda acele yasalaştırılmak bahanesiyle temel kanun olarak görüşülmektedir.

Komisyonu Başkanlığı'nın yine 09.10.2026 tarih ve Z-13922241-130.02-1957252 sayılı yazıları ile Komisyon üyelerine bildirilmiştir.

9 maddelik kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonu'nun 14.10.2026 Çarşamba günü saat 10.00'da başlayan ve yaklaşık olarak 11 saat süren birleşiminde kabul edilmiştir.

Bununla birlikte, söz konusu kanun teklifinin tali komisyon olarak görevlendirilen Adalet; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarında görüşülmediği öğrenilmiştir.

Finans ve sermaye piyasalarını ve çok sayıda mağdur vatandaşımızı ilgilendiren, sınırsız ölçüde düzenleme ve belirleme yetkisini, söz konusu fon yolsuzluğu ve vurgunu sırasında denetim ve gözetim yetkilerini yerine getirmeyen uygulamacı kuruluşlara veren düzenlemeler içeren söz konusu kanun teklifinin tüm maddelerinin Adalet; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarında ilgili tüm tarafların görüş ve değerlendirmelerine başvurularak detaylı bir şekilde incelenmesi ve görüşülmesi gerekmekte idi.

Parlamentolarda ihtisaslaşma yasama kalitesi açısından çok önemlidir. Bu konuda İltüzükte ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir İltüzükte tali komisyonların çalışmadığı bir durum söz konusu değildir. Bu konu İltüzüğün 23, 34 ve 37. maddelerinde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Nitekim TBMM İltüzüğünün 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, İltüzüğün 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. İltüzüğün 34'üncü maddesinin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir.

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık alanları göz önüne alınmaktadır. Bu çerçevede, özel uzmanlık alanı ve değerlendirme ve tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonu'nun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonu'nda karara bağlanması hem İktüzüğe uygun olacak hem de yasama faaliyetinin daha sağlıklı yürütülmesini sağlayacaktır. Böylelikle de yasama kalitesi güçlenecektir.

Ancak bu kanun teklifi ile bu perspektiften yoksun olduğu görülmektedir. Bu durum parlamento hukukunu zayıflatmakta ve etkin iş bölümünü ortadan kaldırmaktadır. Bu yaklaşım doğru bir yaklaşım olmayıp, parlamento hukukunda ana komisyon-tali komisyon ilişkisini tartışmalı hale getirmektedir.

Kod yasalarda gerçekleştirilmeyen, **TBMM'nde ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle ve sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilen yasalarla getirilen hükümlerle bütüncül olmayan yasa yapma alışkanlığı** ilave problemlere neden olmakta, kod yasalardaki bazı hükümlerin sık sık değişimine sebebiyet vermektedir.

Geçmiş dönemlerde de kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemez sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenerek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır. Hatta bu düzenlemelerden bazıları bilahare Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı bulunularak iptal edilmektedir.

Uygulamada yasama çalışmalarının mutfağı niteliğindeki komisyonlar bir tür yasak savma süreci olarak görülmekte; Genel Kurul'da ise müzakere süreci işletilememekte; iktidar partisi milletvekillerinin oyu yasama çalışmaları sırasında belirleyici olmaktadır.

Teklifte yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşölüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

Konuya bu çerçevede bakıldığında ihtisaslaşmadan yararlanmak suretiyle komisyonların görece teknik çalışmaları yürütebilmesine imkân sağlanması büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinde tali Komisyonların kendi görev alanındaki sorumluluğu yerine getirmekten kaçınması ciddi sakıncalar içermektedir.

1.2 Alt komisyon kurulması yönündeki talepler kabul edilmemiştir.

T.B.M.M.'nin geçmiş yasama dönemlerinde kanun tasarıları ve tekliflerinin acele ile gündeme getirilerek kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmiş bulunmaktadır.

Kanun teklifinin tali komisyonlarda görüşölmemesi de dikkate alınarak, **kamuoyunda “fon vurgunu” “ fon faciası”** diye adlandırılan, finans ve sermaye piyasalarını ve çok sayıda mağdur vatandaşımızı yakından ilgilendiren söz konusu kanun teklifinin, teknik konularda daha ayrıntılı çalışmalarda bulunmak üzere Plan ve Bütçe Komisyonu bünyesinde kurulacak bir alt komisyonda görüşölerek ayrıntılı bir değerlendirme ve görüşme sürecinden sonra yasalaştırılması yönündeki öneriler de dikkate alınmamıştır.

Devlet yönetimini, finans ve sermaye piyasalarını ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

1.3 Etki Analizi Raporu Ciddi Eksiklikler İçermektedir

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik “Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri” başlıklı 14'üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu

giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Kanun teklifinin komisyonda görüşülmesi sırasında teklifin bütünü ile ilgili olarak sunulan Etki Analiz Raporunun özenle hazırlanmadığı, yetersiz olduğu ve bazı bilgi ve mali yük hesaplamalarını içermediği anlaşılmıştır.

Örneğin; kanun teklifinde yer alan 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7. maddelerdeki düzenlemelerin gelir artışı veya azalışına etkileri konusunda detaylı herhangi bir projeksiyon yapılmamıştır.

Etki analizindeki tüm hesaplamalar; 131 fon ve bu fonlardaki 455.758 tekil yatırımcı sayısı ilişkilendirilmiştir.

Etki analizinde ; “*Tasfiye halindeki 131 fon, toplam fon sayısının %4,6’sını, toplam portföy değerinin ise %7,7’sini oluşturmaktadır. Dolayısıyla, söz konusu süreç fon piyasasının sınırlı bir alanında yaşanmıştır.*” şeklinde bir ifadeye yer verilmiştir.

Fon skandalı yalnızca tasfiye kapsamındaki 131 fona yatırım yapan yaklaşık 455.758 kişiyi etkilememiştir.

Söz konusu hesaplamalarda, yaklaşık 7 milyon yatırımcıyı ilgilendiren borsadaki kayıplar dikkate alınmamış, halka açık şirketlerin piyasa değerindeki kaybın 100 milyar dolara ulaştığı belirtilen kayıplardan söz edilmemektedir.

Ayrıca etki analizinde yer alan “*Ayrıca, tasfiye işlemleri kamu bütçesine yük getirmeden yürütülecektir.*” şeklindeki ifade inandırıcı olmaktan uzaktır.

Etki analizindeki hesaplamalarda doğrudan ve dolaylı etkilerin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Fonla hukuki ve ekonomik bağlantısı bulunduğu ölçüde geri kazanım sistemine dâhil edilmesi düşünülen/tahmin edilen; Ceza soruşturması ve

kovuşturması kapsamında el konulan/konulacak veya müsadere edilen/edilecek malvarlığı değerlerinin miktarı konusunda da herhangi bir değerlendirmeye yer verilmemiştir.

Söz konusu fonların gelir gider dengesini ilgilendiren düzenlemelerle ilgili olarak daha detaylı hesaplamaların ve uzun süreli projeksiyonların etki analizinde bulunması icap etmektedir.

5018 sayılı Kanunun 14. maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanılması, yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Erkler ayrılığı ilkesini zedeleyen TBMM’nin denge ve denetleme mekanizmasını tamamen ortadan kaldıran Cumhurbaşkanlığı hkmet sistemi olarak adlandırılan yeni durumda; kanun tekliflerinin bizzat milletvekilleri tarafından hazırlanmış olduğu varsayımıyla kanun teklifleri ve etki analizleri ile ilgili mekanizmanın nasıl kurulacağı, etki analizi için gereken sayısal verilerin yürütme organından ne tür bir yöntemle edinilip komisyon üyelerine sunulacağı konusunda belirsizlikler mevcut bulunmaktadır. Bu sorunun ivedilikle ele alınarak çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

II. CUMHURBAşKANLIğI HKMET SİSTEMİNİN MEVCUT UYGULAMASI TBMM’Yİ NİTELİKLİ YASA YAPMA HAK VE YüKüMLüLüğüNDEN ALIKOYMAKTADIR.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı Hkmet Sistemi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişikler ve “atanmış bakan” müessesesi kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilemekte, bu durum ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.’ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yasa nerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM’yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlüğe giren Anayasa’nın “Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi” başlıklı 88. maddesine göre, kanun teklif etmeye

milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Ancak T.B.M.M.’nin yasama faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda yüz aydan beri yaşanan problemler güncelliğini korumaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilen Temmuz 2018 ortalarından bu yana 200² adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişikliklerinin, “atanmış bakan” müessesesinin kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilediği, ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.’ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmektedir.

“İstismarcı anayasa değişikliğinin istismarcı uygulanması”, Türkiye devletini, Anayasal devlet özelliğinden uzaklaştırmış bulunmaktadır.

2018 seçimlerinden sonra geçen yüz aylık süreç sonunda yasama sürecinde, kanun tekliflerinin, erkler ayrılığı ilkesine aykırı olarak yürütme tarafından TBMM’de en fazla üyeye sahip bulunan parti grubu üyeleri aracılığıyla genel olarak “torba yasa” biçimiyle muvazaalı bir biçimde parlamentoya sunulduğu, kanun tekliflerinin komisyonlarda ve genel kurulda görüşülmesi aşamasında tam bir belirsizlik ve kargaşa yaşandığı, kanun teklifini hazırlayıp (!) komisyona sunan milletvekili veya milletvekillerinin teklif metnine hakim olamadıkları, teklif metninde yer alan hükümlerin komisyonlara anlatım ve sunumunda çoğu kez güç duruma düştükleri, konuya ilişkin olarak bürokrasiden ve yürütmenin diğer kademelerinden kendilerine sağlıklı bir bilgi akımının sağlanamadığı müşahade edilmektedir.

24 Haziran 2018 seçiminden sonra Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen tekliflerin nerdeyse tümü torba yasa teklifi niteliğinde bulunmaktadır.

Diğer taraftan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak anılan sistem yasama-yürütme ilişkisi tarzına da uygun düşmemektedir. Yasama sürecinde tekliflerin yürütme tarafından çoğunluk partisi milletvekilleri aracılığıyla veriliyor olmasına rağmen, bu tekliflerde yer alan bazı düzenlemelerin kendi içerisinde ve daha yeni sayılacak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile de çeliştiği açıktır.

² 120,121,122,124,125,126,127,128,129,130,131,132,133,134,135,136, 137,18,139,140,141,142,143,145,146 sayılı Kararnameler Deprem gerekçe gösterilerek çıkarılan OHAL Kararnameleridir

9 Temmuz 2018’de yürürlüğe giren 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliğinin yüz aylık uygulaması, “tek adam yönetiminin” sürdürülemez özelliğini teyit etmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Anayasa değişikliği ile hükümet ve bakanlar kurulu kaldırılmış, “Cumhurbaşkanı’nın yürütme ile özdeşleşmiş olması”, nedeniyle yürütme “tek kişi” yönetimine indirgenmiştir.

Yasama bakımından da; parti başkanı olması nedeniyle TBMM’de Cumhurbaşkanı’nın ön onay vermediği yasa önerisi kabul görmemektedir. Bu tutum yasa tekliflerinin yasalaşma sürecini de olumsuz yönde etkilemektedir.

6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişiklikle bütçe kanunu dışında bütün yasa önerilerini hazırlama yetkisi, TBMM’ üyelerine aittir. Ne var ki, şu ana kadar ki uygulama, değinilen anayasal düzenlemeye rağmen, TBMM’nin yasama yetkisini özerk bir biçimde kullanmadığını teyit etmiş bulunmaktadır. Öncelikle, genellikle TBMM’de birinci parti konumunda olan AK Partili vekillerin imzasını taşıyan yasa önerileri, aslında Saray ve/veya bakanlık bürokratları tarafından hazırlanmakta; bu durum, yasama sürecini inisiyatif aşamasında muvazaalı kılmaktadır. Yasama çalışmalarının mutfağı niteliğindeki komisyonlar, bir tür yasak savma süreci olarak görülmekte; Genel Kurul’da ise, müzakere süreci işletilememekte; genellikle AKP-MHP (Cumhur ittifakı) üyesi vekillerin oyu belirleyici olmaktadır.

Çoğunluk dayatması nedeniyle müzakere sürecinin işletilemediği TBMM’de oylanan kanunların çoğunluğu, Anayasa’ya aykırı bir biçimde hazırlanan “torba yasa” tarzına göre çıkarılmaktadır. Bunun sonucunda da yasanın ulaşılabilirlik, anlaşılabilirlik ve öngörülebilirlik özellikleri zedelenmekte veya ortadan kalkmaktadır.

Özet olarak, yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM’yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

Burada bahsedilmesi gereken önemli bir husus; bütün demokratik ülkelerde temel kuralın, parlamentoların yasama yetkisi konusunda ortaksız olduğu, yasama yetkisinin sadece parlamentolar tarafından kullanıldığıdır.

Yeni sistemde bir nevi Meclisin yasama yetkisi elinden alınmıştır. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri³ vasıtasıyla Meclisin yasama yetkisinin bir kısmını kullanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile düzenlenemeyecek hususlarda dahi yetki aşımına gidilerek Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri yürürlüğe konulduğu görülmektedir. Bunların çoğunluğu Anayasa Mahkemesi tarafından başvurularımız üzerine bilahare iptal edilmektedir.

Mevcut AKP iktidarı kendisinin yasalaşmasına ön ayak olduğu 2017 referandumu ile kabul edilen Anayasa'nın hükümlerine dahi uymamaktadır.

2018 yılı Temmuz ayından itibaren yaklaşık yüz aylık bir süre geçmesine karşın TBMM'nin yasa yapma işlevinde gözlemlenen aksaklıkların çözümü konusunda henüz bir mesafe alınamamıştır.

Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ile 87 Milletvekili tarafından hazırlanan kanun teklifinin T.B.M.M.'ne sunulması ve Plan ve Bütçe komisyonunda görüşmesi sırasında gözlemlenen tablo da maalesef yukarıdaki tespitlerimizi bir kez daha doğrular niteliktedir.

Fon krizinin oluşumu ile ilgili ayrıntılı değerlendirmelerde; söz konusu krizin kurumsal zeminini 2018 yılında yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi inşa ettiği kanaatine varılmaktadır.

Söz konusu sistem bağımsız idari otoriterde liyakata, uzmanlaşmaya ve görev güvencesine dayalı atama ve görevlendirme sistemini ortadan kaldırmıştır.

“Bu durum, söz konusu kurumları özerk ve tarafsız kamusal otoriteler olmaktan çıkarmıştır.

³ Kanun teklifinin komisyonda görüşüldüğü 14.10.2026 tarihine kadar Cumhurbaşkanı tarafından 25'i OHAL Kararnamesi olmak üzere toplam 200 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılmıştır.

Görevden alınma tehdidinin sürekli kılındığı bir idari ortamda düzenleyici otoriteler müdahalenin yaratacağı kısa vadeli siyasal ve finansal sarsıntıdan kaçınarak riski geleceğe ötelemiş; bu da ertelenen maliyetin katlanarak büyümesine yol açmıştır.

Düzenleyici otoriteler bilgiye sahip olmaktan değil; o bilgiye dayanarak zamanında, özerk ve kararlı bir biçimde harekete geçme kapasitesinden ve iradesinden yoksun hale gelmişlerdir.”⁴

Söz konusu kanun teklifi Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi denilen ucube yapının tüm açmazlarını özetlercesine her şey olup bittikten sonra gecikmeli olarak TBMM’nin gündemine getirilmektedir.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Ayrıca kanun tekliflerinin TBMM Genel Kurulunda 'Temel Kanun' olarak görüşülmesi de ciddi sakıncalar içermektedir Kanun teklifinin ayrıca temel kanun hüviyetinde görüşülmesini de millî mücadeleyi yöneten bu meclisin hafızasında oluşan parlamento hukukumuza da uygun görmemekteyiz.

TBMM İçtüzüğü’nün temel kanunları düzenleyen 91. maddesi “düzenlediği alan yönünden bütünlüğünün ve maddeler arasındaki bağlantıların korunması zorunluluğunun bulunması” hükmünü taşımaktadır. Bu çerçevede, konu yönünden birbiriyle hiç ilişkisi olmayan konuların Meclis Genel Kurulunda maddeler üzerinde gerekli tartışmalar yapılmadan hızlı bir biçimde temel kanun olarak görüşülmesi TBMM İçtüzüğü’ne aykırıdır.

Yeni bir sisteme geçilmesine rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile ilgili İçtüzük değişikliklerinin yapılmaması dolayısıyla, kanun teklifinin komisyona sunulması ve komisyonda görüşülmesi sırasında, kanun tekliflerinin

⁴ Bu bölümdeki değerlendirmeler Ensar Yılmaz’ın 03.10.2026 tarihli “Türkiye Fon Krizinin Ekonomi Politikliği” başlıklı makalesinden alınmıştır.

içeriğinin komisyonda teklif sahipleri tarafından sunulması ve savunulması, yürütmenin ve bürokratik görevlilerin söz konusu komisyon görüşmelerine katılım ve katkı düzeyinin belirsizliği nedeniyle, söz konusu kanun teklifi maddelerinin komisyonda iyice irdelenip değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

-Teklif Plan ve Bütçe Komisyonunun ihtisas konusu ile ilgisi bulunmayan bazı kanunlarda yapılan değişiklikleri ihtiva ettiği halde ilgili tali komisyonların görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin tümü ile ilgili olarak ilgili tüm meslek kuruluşlarının ve sektör temsilcilerinin görüşleri alınmamış veya alınan görüşler Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır. Görüşlerini belirten sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine itibar edilmemiştir.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak diğer alakalı kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamış veya alınan görüşler görüşmelerden önce Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır.

-Yapılan etki analizi çalışması tarafımızca yetersiz ve özensiz bulunmuştur.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasada öngörülen olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle acele yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Kanun Teklifinin" bütününe karşıyız.

III. KANUN TEKLİFİNİN GENEL OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

1.Kanun Teklifinin genel değerlendirilmesi

Kanun teklifinin gerekçesinde;

"6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 128 inci maddesi uyarınca alınan Sermaye Piyasası Kurulunun 17/9/2026 tarihli kararlarıyla tasfiyesine karar verilen 131 yatırım fonunda oflaya çıkan durum, olağan bir fon tasfiyesinin ötesinde; fon varlıklarının gerçek ekonomik değerlerinin tespiti, fon pay sahipliğinin güvenilir kayıtlar

üzerinden belirlenmesi, mevcut varlıkların mümkün olan en yüksek ekonomik değerle nakde çevrilmesi, fon malvarlığından hukuka aykırı şekilde çıkarılan değerlerin geri kazanılması ve tasfiye sonunda karşılanamayan tutarların sorumlulardan tahsili süreçlerinin birlikte yürütülmesini gerektirmektedir.

Mevcut sermaye piyasası mevzuatında yatırım fonlarının olağan tasfiyesine ilişkin esasları belirleme yetkisi Sermaye Piyasası Kuruluna ait olmakla birlikte, Kanun Teklifi kapsamındaki fonların kendine özgü durumu; olağan bir tasfiye usulü dışında hukuki yollarla geri kazanılabilen değerlerin de fon pay sahiplerinin menfaatine tesis edilmesi amacıyla geri kazanım, ceza soruşturması kapsamında elkonulan veya müsadere edilen malvarlığı değerlerinin iadesi, sorumlulardan tahsilat ve sınırlı kaynağın yatırımcılara ödenmesi süreçlerinin 17/9/2026 tarihli karar kapsamındaki fonlar bakımından tek ve bütüncül bir sistem içinde düzenlenmesini gerekli kılmıştır. Bu kapsamda düzenleme genel ve sürekli bir fon tasfiye rejimi kurmamakta; yalnızca 17/9/2026 tarihli Kurul kararlarıyla tasfiyesine karar verilen ve Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış fonlara özgü bir çözüm getirmekte ve fakat kamu bütçesine herhangi bir mali yük getirmemektedir.

Teklifin temel yaklaşımı, öncelikle her fonun kendi malvarlığının ve gerçek fon pay sahiplerinin tespit edilmesi, fon varlıklarının yatırımcıların ortak menfaati gözetilerek ekonomik değer kaybına yol açmaması hedeflenerek tasfiye edilmesi ve elde edilen nakdin fon pay sahiplerine adil biçimde dağıtılmasıdır. Bu amaçla Kurula; piyasa fiyatının gerçek değeri yansıtmadığı veya olağan satış yöntemlerinin tasfiyeyi geciktirdiği durumlarda geri alım, hâkim ortağa satma hakkı, toptan satış, özel işlem bildirimi, farklı fiyat marjı ve gerektiğinde Borsa dışı satış gibi yöntemlere karar verebilme imkânı tanınmaktadır. Böylece tasfiye, yalnızca varlıkların süratle satılması şeklinde değil, yatırımcılar bakımından mümkün olan en yüksek ekonomik değer ve aynı zamanda borsa işlemlerinin sıhhatinin korunmasını hedefleyen kontrollü bir süreç olarak kurgulanmaktadır.

Fon pay sahipliğinin MKK, Takasbank, TEFAS, portföy saklama ve dağıtım kuruluşlarının kayıtlarının mutabakatı suretiyle fon bazında belirlenmesi öngörülmekte olup bazı fonlar bakımından fon malvarlığının bütün fon pay sahiplerine aynı anda ve oransal dağıtım esasıyla ödeme yapılmasına yeter düzeyde nakde dönüşmediği aşamada ise, yatırımcıların fona fiilen koydukları ve fondan çektikleri tutarları esas alan "net yatırım tutarı" ölçülü benimsenmektedir. Geçmiş tarihlerdeki nakit hareketlerinin bugünkü değerinin karşılaştırılabilmesi amacıyla da TÜFE ve Yİ-ÜFE değişim oranlarının aritmetik ortalamasına dayalı bir güncelleme yapılması ve çıkışların ilk giren ilk çıkar yöntemiyle mahsup edilmesi öngörülmektedir. Bu tutar, yatırımcının nihai hakkını peşinen belirleyen yeni bir alacak yaratmamakta; nakdin yetersiz olduğu aşamada yapılacak ödemeler için objektif bir sınır ve dağıtım ölçütü oluşturmaktadır, nitekim Teklifin devamında düzenlenen geri kazanım hesaplarından yapılacak ödemelerin oransal dağıtım esası ile gerçekleştirileceği de ayrıca hükme bağlanmaktadır.

Teklifle, yatırımcıların tasfiye tamamlanıncaya kadar hiçbir ödeme alamamasının önüne geçmek amacıyla, maddede belirlenen sınır aşılmamak üzere kişi başına azami avans niteliğinde 1.000.000 TL ara ödeme yapılabilmesine de imkân sağlanmaktadır. Dağıtılabilir nakdin bu tutarların tamamını karşılamaması halinde mevcut nakdin fon pay sahipleri arasında fazla sayıda fon pay sahibine ödeme yapılmasını teminen Kurula yetki veren bir yöntem kurulmaktadır. Ara ödeme karşılığında katılma payları hemen iade edilmeyerek, yatırımcının nihai tasfiyedeki bakiye hakkının korunması ve nihai aşamada daha önce yapılan tüm ödemelerin mahsup edilmesi suretiyle mükerrer ödemenin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Teklif ayrıca, gerçeğe aykırı değerler üzerinden fondan tasfiye tarihinden önce çıkış yaparak olağan piyasa koşullarının üzerinde kazanç elde etmiş kişiler ile fon portföyünde yer alan ve fiyatlarının gerçeğe aykırı olduğu tespit edilen paylardan olağan getirinin üzerinde kazanç elde etmiş kişiler bakımından isteğe bağlı lade mekanizması öngörmektedir. lade tutarının keyfi biçimde belirlenmemesi için fonun türü ve yatırım stratejisine

uygun emsal fon getirileri ile ilgili payın dâhil olduğu endeks veya Kurulca belirlenecek diğer objektif piyasa ölçütleri esas alınacaktır. Tasfiye kapsamındaki fonların olağan dışı getirilerinin emsal hesabını bozmasını önlemek üzere bu fonların emsal hesaplamaya dâhil edilmemesi öngörülmektedir. Bu mekanizma cezai veya hukuki sorumluluğun yerine geçmemekte olup ilgili mevzuat uyarınca hukuki veya cezai sorumluluğu bulunan kişiler hakkında uygulanacak hükümlerin saklı olduğu tabiidir. Diğer yandan, isteğe bağlı olarak yapılacak iadeler, herhangi bir hukuki yükümlülük, borç İkrarı veya sorumluluk kabulü anlamına gelmemek üzere ve tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak yapılacaktır.

Fon malvarlığından mevzuata aykırı şekilde veya görünüşte mevzuata uygun olmakla birlikte fon yararına gerçek bir ekonomik amaç taşımayan işlemlerle çıkarılan değerlerin geri kazanılması, teklifin ikinci temel ayağını oluşturmaktadır. Muvazaalı veya karşılıksız kredi, taraflara veya üçüncü kişilere aktarılan değerler ile bunların yerine geçen değerlerin fon malvarlığıyla bağlantısı korunmaktadır. Öncelikle fonun kurucusu velveya yöneticisi portföy yönelim şirketinin, bunun yeterli olmadığı durumda ise zarar veya kayıplar oluşumunda sorumluluğu belirlenen gerçek ve tüzel kişilerin şahsi sorumluluğuna gidilmesi öngörülmektedir. Kurulca belirlenen tutarların TMSF tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu hükümlerine istinaden takip ve tahsil edilmesiyle geri kazanımın etkili ve süratli biçimde gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Ceza soruşturması veya kovuşturması kapsamında elkonulan yahut müsadere edilen malvarlığı değerlerinin de hukuken fonla doğrudan bağlantısı kurulabildiği Ölçüde yatırımcıların zararının giderilmesine hizmet etmesi hedeflenmektedir. Fona doğrudan iadesi mümkün para ve sermaye piyasası araçlarının 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 131 inci maddesi çerçevesinde ilgili fona veya geri kazanım hesabına mağdura lade hükümlerine kıyasen ladesi; mahkemeye fon malvarlığından çıktığı Veya fon zararının karşılığı olduğu belirlenen müsadere konusu değerlerin İse Hazineye gelir kaydedilmeksizin ilgili fon veya geri kazanım hesabına aktarılması düzenlenmektedir. Doğrudan fona devredilemeyen malvarlığı bakımından ise TMSF'nin kayyım sıfatıyla satış veya tasfiye işlemlerini yürütmesi suretiyle ekonomik değerin nakde dönüştürülmesi ve hızla ilgili fonlara aktarılması amaçlanmaktadır. Birden fazla fonla bağlantılı tutarların dağıtımında İse fon türü, likidite yeterliği, katılma payı sahipliği yapısı, yatırımcının korunması ve tasfiye oranı gibi nesnel kıstaslar dikkate alınarak Kurula belirleme yapma yetkisi tanınmaktadır.

Geri kazanılan tutarların hangi fon için elde edildiğinin izlenebilmesi amacıyla her fon için ayrı alt hesaplardan oluşan özel bir geri kazanım hesabı oluşturulmaktadır. Bu hesaptaki değerlerin yalnızca ilgili fonun tasfiyesi ve fon pay sahiplerine ödeme amacıyla kullanılabilmesi; haciz, ihtiyati haciz ihtiyati tedbir ve teminat işlemlerine konu edilememesi öngörülerek geri kazanılan değerlerin tahsis amacı korunmaktadır.

Görüldüğü üzere, öngörülen sistem, kamu bütçesine herhangi bir mali yük getirmemekte olup fon pay sahiplerine yapılacak ödemelerde kamu kaynağı veya bütçe imkanı kullanılmayacak; ödemeler yalnızca fonların tasfiyeye konu malvarlığı ile geri kazanılan, tahsil edilen veya iade edilen tutarlardan karşılanacaktır.

Böylece bir yandan yatırımcıların haklarının mümkün olan en yüksek ölçüde ve süratle korunması, diğer yandan tasfiye ve geri kazanım işlemlerinin hukuki belirlilik, hesap verebilirlik ve kurumlar arası eşgüdüm içinde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak Teklifte, sermaye piyasalarının güven, açıklık ve istikrar içinde işleyişinin korunması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin güvence altına alınması ve hukuka aykırı fiillerin ekonomik sonuçlarının bu fiillerle ilgisi bulunmayan yatırımcılara yansıtılmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Düzenleme, hukuka aykırı

fiillerde sorumluluğu bulunan kişilerin tespit edilerek sorumluluklarının gereğinin yerine getirilmesini esas almakla; bu yönüyle kamu bütçesine hiçbir mali külfet getirmedeği gibi, bu fiillerle herhangi bir ilgisi bulunmayan yatırımcıların haklarının korunmasını ve ortaya çıkan olumsuz sonuçların sermaye piyasalarının geneline sirayet etmesinin önlenmesini hedeflemektedir.

Bu yönüyle Teklif, Devletin sermaye piyasalarında hukuka aykırılık, usulsüzlük ve yolsuzlukla mücadeledeki kararlılığını somut biçimde ortaya koyarken, yatırımcı güveninin tesisine ve finansal piyasaların sağlıklı ve istikrarlı işleyişinin sürdürülmesine hizmet etmektedir.

açıklamalarına yer verilmiştir.

Yaşanan Skandal Dar Bir Yasa Tartışmasına İndirgenemez: Denetim Ve Siyasi Sorumluluk Açığa Çıkarılmalıdır

Adalet ve Kalkınma Partisi yaşanan fon skandalını detaylı bir şekilde araştırıp, sorumluları açığa çıkarmak, Mecliste bir komisyon kurmak yerine tasfiye sürecini dar tanımıyla bir yasal düzenleme sorununa indirgemektedir.

Fon krizi karşısında bir daha bu ve benzeri dolandırıcılığın yaşanmaması için özel, istisnai değil genel bir yasal düzenlemenin yapılması gerekmektedir. Mevcut Kanun Teklifi bu kapsamda yeterli değildir.

İşlemlerin örgütlü bir yapı içinde yürütülüp yürütülmediği araştırılmalıdır. TCK'nın 220. maddesindeki suç örgütü koşulları somut delillerle ortaya konuluyorsa ilgili hükümler uygulanmalıdır. Her kişinin sorumluluğu kendi fiili ve bağlantısı üzerinden belirlenmelidir.

Kanun Teklifinde bu Krizin oluşmasında sorumluluğu olan kamu görevlileri hakkında işlem yapılması, soruşturma açılması ile ilgili bir hüküm yer almamaktadır. Burada “ahlaki sorumluluk” söz konusudur.

Teklifte özel bir inceleme mekanizması kurulmaması, mevcut ceza, disiplin ve hizmet kusuru sorumluluğunu kaldırmaz.

Sermaye Piyasası Kurulu başta olmak üzere; doğrudan sorumlu olan denetim görevinde bulunan ve hatta görevi gereği, olanı biteni açıklıkla görebilecek mevkide bulunan bütün bürokratlar derhal görevlerinden alınmalıdır.

Bu soygun sürecinin tüm ayrıntılarının ortaya çıkması için bünyesinde bağımsız uzmanların da olduğu özel bir komisyon oluşturulmalıdır. TBMM'de Meclis Araştırma

Komisyonu kurulması, sorumlu kamu görevlileri ve siyasi bağlantıların incelenmesi, fonlardan hukuka aykırı çıkarılan değerlerin geri alınması ve zararın kamuya yüklenmemesi talepleri birlikte ele alınmalıdır.

Meclis denetimi talebi, bürokratik sorumluluk yanında siyasi sorumluluğun da araştırılması ve geçmiş para hareketleri ile yurt dışına aktarılan değerlerin takibi önerileri, tasfiyenin ötesinde hesap verme ihtiyacının da gereğidir.

Teklifin 1, 3, 4, 5, 6 ve 7. maddelerine yönelik, Anayasa'nın 2, 7 ve 10. maddelerine dayanan itirazımız reddedilmiştir.

Kanun Teklifinin Kapsamı Tartışmalıdır.

Dokuz maddelik teklif, 131 fonun tasfiye sürecinde mevcut varlıkların satılması, hukuka aykırı çıkarılan değerlerin geri alınması ve sorumlulardan tahsilat yapılmasını birlikte düzenlenmektedir. Etki analizinde 17 Eylül 2026 itibarıyla 455.758 tekil yatırımcı bulunduğu belirtiliyor. Bu sayı, kanunun yayımlandığı tarihte kapsamda kalacak yatırımcı sayısı ile aynı kabul edilemez; daha önce tasfiyesi tamamlanan fonlar kapsam dışında tutulmaktadır.

Maddenin komisyonda görüşülmesi sırasında; “bu 131 fonun 66 adedinin, tasfiyesinin tamamlanacağını öngörüldüğü, geri kalan 65 taneyle ilgili sürecin yürüyeceği gibi bir tablonun söz konusu olacağı” yönünde açıklamalar yapılmıştır.

18. Ekim 2026 günü gerçekleştirilen 6. Fon Kurulu toplantısının ardından yapılan açıklamada;

”Tasfiye sürecinin başından bugüne A1 Portföy Yönetim Şirketi AŞ, Bulls Portföy Yönetim Şirketi AŞ ve Pardus Portföy Yönetim Şirketi AŞ'nin yönetimindeki 66 ayrı yatırım fonunda bulunan 45 binin üzerindeki kişiye toplam yaklaşık 40,8 milyar lira tutarında aynı ve nakdi tasfiye işlemlerinin Ziraat Bankası tarafından tamamlandığı”

İfade edilmiştir.

Söz konusu açıklamalar çerçevesinde kanun teklifi kapsamının geriye kalan 65 yatırım fonu ile ilgili olacağı anlaşılmaktadır.

Söz konusu düzenleme ve açıklamalardan; tasfiyesi tamamlanmış olan fonlarda (18.10.2026 tarihi itibarıyla 66 adet fon) gerçekleşen geçmiş dönem

yolsuzlukları ile ilgili herhangi bir işlem yapılmayacağı, bunların yöneticileri hakkında herhangi bir idari ve cezai soruşturma açılmayacağı gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Bu aynı zamanda kısmi nitelikte örtülü af anlamına gelmektedir.

2001 bankacılık krizinin çözümlenmesi kapsamında çıkarılan yasal düzenlemeler dikkate alınarak bir değerlendirme yapıldığında bankacılık ile ilgili hükümlerin genel nitelik arz ettiği, bir bankaya/olaya özgü nitelikte olmadığı böylece kanunların genellik ilkesinin aşılmadığı görülmektedir.

Bütün benzer fon mağduriyetlerini kapsayacak, gelecekte de uygulanabilecek genel bir hukuki çerçeve oluşturulmasından kaçınılmasının nedeni anlaşılamamaktadır.

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Skandalın Bir Parçasıyken Bu Kadar Geniş Yetkilerle Donatılması Doğru Değildir

Sermaye Piyasası Kurulu bu süreçte denetim görevini yerine getirmeyen kuruluşların başında gelmektedir. Görevi ihmali bu kadar açıkken ve bu konuyla ilgili kurumda görevden alma ihmali bulunanlar varsa suça bulaşanlar açığa çıkarılmadan Kurula yeniden bu kadar geniş yetkiler verilmesi doğru değildir.

Diğer taraftan SPK'ya ve TMSF'ye verilen yetkilerin kötüye kullanıma yol açması da mümkündür.

Mağdur Vatandaşlara Kayıplarını Telafi Garantisi Sunulmamaktadır.

Kanun teklifi, yatırımcıların kayıplarının tamamının karşılanmasını güvence altına almamaktadır. Fon varlıklarının satışından elde edilen para yeterliyse yatırımcıların alacakları, tasfiye kararından önceki günün fon birim pay fiyatı üzerinden ödenecektir.. Para yetmezse yatırımcıların geçmişte fona yatırdıkları ve fondan çektikleri tutarlar enflasyona göre güncellenerek net yatırım tutarları hesaplanacaktır. Kaynakların yine yetersiz kalması durumunda SPK, küçük yatırımcılardan başlayarak ödeme yapılmasına veya asgari bir ödeme tutarı belirlenmesine karar verebilecektir. Sonuç olarak yatırımcıların kayıplarını ne ölçüde geri alabilecekleri, tasfiyeden elde edilecek kaynağa bağlı olacaktır.

Burada üç kaynak söz konusu: ilgili Fonların mal varlığı, “gönüllü iade” ve gerektiğinde mal varlıklarına el konulmasıdır. Bu kaynaklar çalışmayabilir, yeterli olmayabilir. Hiçbir mağdura tamamen geri ödeme garantisi verilmemektedir. “

El koyma tek başına tahsil edilmiş kaynak değildir. Doğrudan iade, satış ve müsadere koşulları ayrı ayrı gerçekleşmelidir. Mevcut fon varlıkları yanında hukuka aykırı aktarımların ve fon zararının sorumlulardan zorunlu tahsili de kaynak olacaktır.

Ara Ödemelerde Bir Milyon TL. Garantisi Verilmemektedir.

Kanun teklifi, yatırımcılara yapılacak ara ödemeler için bir milyon TL üst sınırı öngörüyor. Ancak bu tutar, her yatırımcıya bir milyon TL ödeneceği anlamına gelmemektedir.

Ara ödemeler fonun mevcut malvarlığından karşılanacaktır. Kaynakların yetersiz kalması durumunda SPK, küçük yatırımcılara öncelik verilmesine veya asgari ödeme tutarı belirlenmesine karar verebilecektir. Dolayısıyla ara ödemelerin miktarı ve kapsamı fonların mali durumuna ve SPK'nın kararlarına bağlı olacaktır. Teklif, yatırımcılara bir milyon TL ödeme garantisi vermediği gibi, ödemeler için yeterli kaynak bulunduğunu da ortaya koymamaktadır.

Etki analizindeki yaklaşık 199 bin ve 341 bin yatırımcı grubunun örtüşüp örtüşmediği açıklanmamaktadır. Bu sayılar toplanarak tekil yatırımcı sayısı üretilemez. El konulan toplam malvarlığı tutarının bilinmediği belirtilirken toplam zarar, geri kazanılabilecek tutar, ara ödeme nakit ihtiyacı ve tahsilat projeksiyonları Etki Analizinde sunulmamıştır. Fonların piyasa içindeki oranını vermek, mağduriyetin giderilme kapasitesini göstermemektedir.

Teklifin 6. maddesi, belirli durumlarda TMSF'nin kayyım olarak atanmasına ve yargılama sonucu beklenmeden malvarlıklarının satılmasına veya tasfiye edilmesine imkân tanımaktadır. Ancak sonradan farklı bir yargı kararı çıkması durumunda satışların geri alınması mümkün olmayabilir. Bu nedenle satış koşullarının, bağımsız değerlendirme süreçlerinin ve hukuki itiraz yollarının açıkça düzenlenmesi gerekmektedir.

CMK'nın 132. maddesi de belirli değer kaybı tehlikelerinde kesin hükümden önce elden çıkarmaya izin vermektedir.. Teklifin 6. maddesi ise TMSF kayyım atandığında

derhal satış veya tasfiye görevi öngörüyor. Satışın koşulları ve bedelin korunması açıkça düzenlenmelidir.

Gönüllü İade, Zorunlu Tahsilin Yerini Almamalıdır

Geri ödeme vicdana bırakılamaz, Krizin niteliği, içeriği, boyutu dikkate alındığında “gönüllülük” esası tesis edilemez.

Komisyonunda 4. maddenin dördüncü fıkrası değiştirilerek kabul edilmiştir.. Gönüllü iadede TÜFE ve Yİ-ÜFE ortalamasını aşan getiri esas alınacaktır.

Olağan getiriyi aşan kazançların isteğe bağlı iadesi ile hukuka aykırı değerlerin zorunlu tahsili ayrı mekanizmalardır. İade, sorumluların aklanması sonucunu doğurmamalı; suç ve sorumluluk araştırması bütün kişiler için aynı ölçütlerle yürütülmelidir.

Teklifte genel af veya bütün sorumlulukları kaldıran bir ibra hükmü bulunmuyor. İade tek başına aklanma anlamına gelmez; mevcut etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması da kendi koşullarına ve yargısal değerlendirmeye bağlıdır.

Kamu Kaynağı, İdari Maliyet Ve Yargısal Güvenceler Ayrı Değerlendirilmelidir

Gerekçe ve etki analizinde yatırımcı ödemelerinde kamu kaynağı kullanılmayacağını belirtilmektedir. Ancak Etki Analizi Raporunda dış hizmet alımının SPK bütçesinden karşılanacağı belirtilmektedir. Bu giderlerin tutarı, fonlardan yapılacak zorunlu masraf kesintileri ve alım koşulları açıklığa kavuşturulmalıdır.

Yargılama tamamlanmadan derhal satış, SPK tespitiyle ödeme dışı bırakma ve kanunun 17 Eylül 2026 tarihinden itibaren geçerli sayılması; mülkiyet hakkı, etkili başvuru, ölçülülük ve hukuki güvenlik bakımından incelenmelidir. Mağdurun alacağına hızla ulaşması sağlanırken yeni mağduriyet doğuracak belirsizlikler giderilmelidir.

Hukuka aykırı değerlerin tahsili ve görevi bırakmanın sorumluluğu kaldırmaması kısmen olumlu düzenlemelerdir. Ancak teklif, denetim eksikliklerinin bağımsız biçimde incelenmesi, kamuoyuna ve Meclise düzenli raporlama, çıkar çatışmalarının önlenmesi ve yatırımcının hesaplama itirazının özel usulünü kurmamaktadır.

Yönetim ve performans ücretlerinin yeniden hesaplanarak fazla tahsilatın geri alınması, yurt dışındaki varlıkların izlenmesi ve nihai faydalanıcının belirlenmesi somut tedbir ve yöntemlerle desteklenmelidir.

Fonların Tasfiyesinde Kamu Kaynağı Kullanılmaktadır.

Fonların tasfiyeleri sırasında kamu kaynağının kullanılmayacağı veya kullanılmadığı yönündeki açıklamalar inandırıcı değildir

Fonların tasfiyelerinde doğrudan veya dolaylı olarak kamu kaynağı kullanılmaktadır.

Fon krizinin başladığı ve devam ettiği süreçte Türkiye Varlık Fonu kaynaklarının piyasalara müdahale ederek bazı işlemler yaptığı bilinmektedir.

Bazı kamu kuruluşlarına veya kamu kuruluşlarına ait fon, Vakıf, brnzeri hesapların fon krizine karışan yatırım ortaklıklarında hesaplarının olup olmadığı, hazine tahvil ve bonolarının söz konusu yatırım ortaklıkları tarafından çeşitli kaynak temini işlemlerinde kullanılıp kullanılmadığı, fon krizine karışan yatırım ortaklıklarına kamubankaları tarafından direkt veya dolaylı kaynak aktarılıp aktarılmadığı, Katılımevi Finansman Şirketinin Türkiye Varlık Fonu bünyesinde bulunan Emlak Katılım tarafından devr alınması, Emlak Katılımın Katılımevi ile ilgili bazı hisse satın alma faaliyetlerinde bulunup bulunmadığı vb tespit ve iddialara komisyon çalışmaları sırasında tatminkar yanıtlar verilmemiştir.

Fonların Tasfiyesi İle İlgili Karmaşık Bir Yapı Kurulmaktadır.

Kanun teklifinin düzenlemeler, fonların tasfiyesi ile ilgili olarak SPK, TMSF, YTM, TAKASBANK, tasfiye ile ilgili olarak görevlendirilen kuruluşlardan (İş Bankası ve Ziraat Bankası) oluşan çoklu bir yapının kurulmaya çalışıldığını ortaya koymaktadır.

Söz konusu kuruluşlar arasında koordinasyonun nasıl sağlanacağı veri ve bilgi akımının nasıl sağlanacağı, sonuçların nasıl karşılıklı izleneceği ve mutabakatın nasıl sağlanacağı meçhuldür.

Türkiye yakın geçmişte bankacılık sektöründeki benzeri ve boyutları oldukça büyük boyuttaki kriz ve problemleri, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanun gibi cebri tahsilat ve tasfiye yetkisine sahip bulunan Tasarruf

Mevduat Sigorta Fonunu devreye alarak, söz konusu Kurumu ilave zorlayıcı tasfiye ve tahsilat yetkilerine haiz kılarak çözmeye çalışmıştır.

Bu nedenle yatırım fonlarının da tasfiyesinin ya bu konu ile de yetkilendirilmiş TMSF veya benzeri örgütlenme biçimi ve yetkilere sahip tek ve organize bir kuruluş tarafından çözülmesinde yarar bulunmaktadır.

Fon Krizinin Kronolojisi

- **21 Şubat 2025: SPK**, BIST pay piyasasında yaşanan olağanüstü fiyat hareketlerine yönelik inceleme başlatıldığını duyurmuş ve Borsa İstanbul A.Ş. tarafından tüm kurumların işlemleri inceleme altına alındığını açıklamıştır.
- **26 Şubat 2025:** Akın Gürlek'in İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı olduğu dönemde 2025/45336 sayılı soruşturma kapsamında SPK'ya bir müzekkere gönderilmiştir. Savcılık, 21 Şubat 2025 tarihinde Borsa İstanbul Pay Piyasasındaki olağan dışı hareketlerin araştırıldığını belirtmiştir. Pusula Portföy Yönetim Kurulu Başkanı Muhammet Yarız'ın adı müzekkerede açıkça yer almıştır.

Muhammet Yarız'ın Can2 Termik ve Vakıf Finans hisselerinde işlem yasağı aldığı yönündeki bilgiler SPK'ya aktarıldı. Babası Celal Yarız'ın Katılımevim hisselerinde işlem yasağı bulunduğu da yazıya eklendi. Muhammet Yarız'ın Katılımevim, Birleşim Grup Enerji ve Mopaş hisselerindeki işlemlerine ilişkin manipülasyon iddialarının teknik olarak incelenmesi istendi.

Ancak, Yarız hakkındaki incelemenin ne zaman tamamlandığı ve bu süreçte neden önleyici işlem uygulanmadığı açıklığa kavuşmuş değildir.

- **4 Kasım 2025:** 9. Sermaye Piyasası Kongresinde: **Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in açıklaması:** “Özellikle bazı fonlar üzerinden manipülasyonların yapıldığını biliyoruz. O alanda da bir düzenleme eksikliği olduğunu biliyoruz” dedi ve bu eksikliklerin giderileceğini açıkladı.
- **2 Aralık 2025: Finansal İstikrar Komitesi toplandı.**

2025'in son çeyreğinde bazı portföy yönetim şirketlerine ait özellikle serbest yatırım fonları ve para piyasası fonlarının, fiili dolaşımı düşük hisselerde şirketlerin temel finansal büyüklükleriyle açıklanamayacak fiyat hareketlerine neden olduğu gözlemlendi. 3 Aralık'ta SPK bünyesinde çalışma grubu kuruldu. 18 Aralık'ta nitelikli yatırımcı için aranan finansal varlık tutarı 1 milyon TL'den 10 milyon TL'ye yükseltildi.

- **18 Aralık 2025 — SPK'nin sonradan açıkladığı hazırlık takvimi**

SPK'nin 18 Eylül 2026 açıklamasına göre son çeyrekte düşük fiili dolaşımli paylarda ekonomik temellerle açıklanamayan fon kaynaklı fiyat hareketleri gözlemlendi. 2 Aralık'ta Finansal İstikrar Komitesi tedbir tavsiye etti; 3 Aralık'ta çalışma grubu kuruldu; 15 Aralık'ta Borsa İstanbul ve Takasbank görüşü istendi. 18 Aralık'ta nitelikli yatırımcı finansal varlık eşiği 1 milyon TL'den 10 milyon TL'ye yükseltildi.

- **28 Ocak–18 Şubat — Taslağın Bakanlığa ve sektöre gönderilmesi**

SPK'nin 18 Eylül açıklamasındaki takvim: 28 Ocak'ta revize taslak Hazine ve Maliye Bakanlığına sunuldu; 11 Şubat'ta Bakanlık sektör görüşü sonrasında yürürlüğe alınmasını bildirdi; 13 Şubat'ta taslak TSPB üzerinden sektör görüşüne açıldı; 18 Şubat'ta MKK görüşü istendi. TSPB ve Takasbank, rehber öncesinde TEFAS'ın netleştirme, takas ve alacak dağıtımının değiştirilmesini talep etti.

- **24 Nisan — Taslak sınırlamaların basına yansması**

Türkiye Today'in Bloomberg'e dayandırdığı haberde, ilişkili şirketlere yoğunlaşan ve borçlanarak düşük fiili dolaşımli pay alan fonlara sınırlama hazırlandığı aktarıldı. Haberde TERA'nın halka arzından sonraki fiyat artışı, 182,2 milyar TL piyasa değeri ve 20 TEFAS fonundaki 288,65 milyar TL büyüklük ele alındı. Emre Tezmen, kurallara uyulduğunu ve eleştirilen yöntemle pay fiyatlarının kontrol edilemeyeceğini savundu.

- **2026 Haziran'da MSCI'den kritik uyarı:**

Endeks sağlayıcısı MSCI, 23-24 Haziran 2026 tarihinde Türkiye piyasasına ilişkin değerlendirmesinde bazı küçük ölçekli şirketlerde fonlarla bağlantılı olası “koordineli işlemler” konusunda uluslararası yatırımcıların kaygılarını gündeme getirdi. MSCI, Kasım 2026 Endeks incelemesine kadar somut ilerleme sağlanmazsa Türkiye ve ilgili hisseler için yeni bir danışma (kapsam dışı bırakma ihtimali de içeren) süreci başlatılabileceğini duyurdu.

- **7 Temmuz — S&P Dow Jones izleme listesi**

S&P Dow Jones Indices, Türkiye'yi 2027 ülke sınıflaması incelemesine ilişkin izleme listesine aldı. Mevcut sınıf gelişen piyasa; olası seçenekler özel önlemler veya sınır piyasa olarak gösterildi. Piyasaya erişim, yapısal sorunlar ve pay sahipliği şeffaflığının izlendiği belirtildi. Bu açıklama, gerçekleşmiş bir sınıf düşürme kararı değildi.

- **20 Temmuz — TEFAS uygulama değişikliği**

SPK'nin 17 Haziran'da onayladığı TEFAS Uygulama Esasları, 20 Temmuz'da Takasbank tarafından uygulamaya alındı.

23–31 Temmuz — Fon paylarının değerlemesinde değişiklik

SPK'nin 23 Temmuz tarihli 45/1359 sayılı kararı, borsada işlem gören gayrimenkul ve girişim sermayesi yatırım fonu paylarının diğer fonlarda borsa fiyatı yerine kurucunun açıkladığı son birim pay değeriyle değerlendirilmesini öngördü. Karar, 24 Temmuz'da TSPB'nin 951 sayılı Genel Mektubuyla duyuruldu; borsa fiyatı kullanan fonlara 31 Temmuz dahil uyum süresi verildi.

• 28 Ağustos: SPK, Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de kapsamlı değişiklik yaptı:

SPK, serbest fonların düşük fiili dolaşımli hisselerde yoğunlaşmasını sınırladı; bir fonun dolaşımdaki payların, şirketin fiili dolaşım oranına göre en fazla yüzde 8, yüzde 6, yüzde 4 veya yüzde 2'sine sahip olabildiğini ve ilişkili ihraççılara toplam yatırımın yüzde 20'yi aşmamasını öngördü.

Ayrıca ilişkili gerçek kişilerle borsa dışı repo/vaad işlemleri yasaklandı, ilişkili şirketlerle yapılan işlemlere limit getirildi; para piyasası fonlarında banka mevduatlarının toplamı fon değerinin yüzde 50'si, tek bankadaki tutar ise kural olarak yüzde 6 ile sınırlandı. Düzenleme yürürlüğe girdi, piyasada satış başladı.

• SPK kararı sonrası ilgili fonlardaki gelişmeler:

Ağustos sonundaki düzenlemenin ardından Eylül ayının ilk günlerinde bazı küçük ve orta ölçekli hisselerde sert hareketler görüldü.

Eylül 2026'da Türkiye sermaye piyasalarında patlak veren fon krizinin bütün boyutlarıyla değerlendirilmesi gerekmektedir.⁵

“Faiz neden enflasyon sonuç hipotezi ile negatif reel faiz mevduatı bir kayıp aracına dönüştürmüş, devletin güvencesindeki TEFAS platformu ve lisanslı portföy

⁵ Bu bölümdeki değerlendirmeler Ensar Yılmaz'ın 03.10.2026 tarihli “Türkiye Fon Krizinin Ekonomi Politikası” başlıklı makalesinden alınmıştır.

yönetim şirketleri riskli ürünlere kamusal bir meşruiyet ve güvence algısı kazandırmıştır.

Bu noktada yatırımcı profili homojen bir kurban tablosundan ibaret değildir; birikimini enflasyona karşı koruma arayışındaki rasyonel hanehalkı ile sürdürülemez getiri vaatlerinin peşine takılan spekülâtif iştah aynı potada erimiştir. Ardından sistem bu aktörleri terk etmiştir: Olağandışı getiri serileri, sığ hisselerde yoğunlaşan pozisyonlar ve serbest fonların perakende yatırımcıya hızla açılması gibi açık risk işaretlerine rağmen düzenleyici çerçeve zamanında müdahale etmemiştir. Kriz patladığında ise kamusal anlatı, sistemik zafiyeti perdeleyerek sorumluluğu tek yönlü bir “yatırımcı açgözlülüğüne” indirgeme eğilimi göstermiştir. Oysa SPK verilerine göre tasfiye kararı verilen 131 fonda yaklaşık 455 bin yatırımcının bulunması, meselenin bireysel bir risk iştahı sınırını aşarak kitlesel bir olaya dönüştüğünü kanıtlamaktadır.

Eylül 2026 krizinin münferit bir dolandırıcılık vakası, birkaç aktörün açgözlülüğü ya da basit bir piyasa kazası olarak açıklanamayacağıdır. Kriz, kökleri 2021–2023 döneminde uygulanan şok politikalarına dayanan ve dikey olarak birbirini besleyen dört katmanın çarpımsal etkileşiminden doğmuştur: Makro düzeyde, 2021–2023 döneminde atılan tohumların bir sonucu olarak hanehalkını ve yatırımcıyı riskli varlıklara iten sürdürülemez bir finansal baskı rejimi; kurumsal düzeyde, düzenleyici otoritelerin özerkliği ve caydırıcılığı zayıflatan bir yönetim yapısı; mikro düzeyde, likit olmayan varlıkların günlük likidite vaadiyle paketleyen manipülâtif bir ürün mimarisi; ve sosyo-bilişsel düzeyde, yüksek getiri iştahı ile özel risklerin kamusal imkânlarla örtük biçimde güvence altında olduğu algısının birleşimi. Bu katmanların hiçbirisi tek başına bu ölçekte bir yıkıma yol açmazdı; ancak bir araya geldiklerinde, kârların özelleştirildiği, zararların ve risklerin ise toplumsallaştırıldığı bütüncül bir çöküş rejimi üretmişlerdir....

Eylül 2026 krizi, aniden ortaya çıkan bağımsız bir piyasa kazası değil; yıllar içinde biriken yapısal risklerin, denetim ertelemelerinin ve yoğunlaşma körlüğünün kaçınılmaz bir kırılma noktasına ulaşmasıyla olgunlaşan bütüncül bir süreçtir....SPK’nın 131 fonu kapsayan tasfiye kararı, meselenin varlıkların kâğıt üzerindeki fiktif değerleri ile bunların piyasadaki gerçek karşılığı arasındaki derin kopuştan kaynaklandığını gösteriyor. Tasfiye edilen fon büyüklüğünün 800 milyar TL’yi aşması ve bu devasa tutarın yaklaşık üçte ikisinin tek bir grupta toplanmış olması, krizin marjinal bir alanda

değil, finansal sistemin geniş tabanlı bireysel finansal yatırım kanallarında yaşandığını ortaya koymaktadır.

Modern finansal düzenlemenin temel taşlarından biri denetleyici otoritelerdir. Denetleyici otoritelerin işlevlerini yerine getirmeleri hem siyasal iktidardan hem de denetlediği sektörden eşit ölçüde uzak durmalarına bağlıdır.

2018 yılında yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ise bu mesafeyi yapısal olarak ortadan kaldırmıştır. Merkez Bankası SPK, BDDK ve Borsa İstanbul gibi kritik kurumların üst yönetim kademelerine ilişkin atama ve görevden alma yetkilerinin tek merkezde toplanması; görev güvencesinin fiilen ilga edilmesine ve bürokratik kadroların hızla politize olmasına yol açmıştır.

Bu durum, söz konusu kurumları özerk ve tarafsız kamusal otoriteler olmaktan çıkarmıştır.

Görevden alınma tehdidinin sürekli kılındığı bir idari ortamda düzenleyici otoriteler müdahalenin yaratacağı kısa vadeli siyasal ve finansal sarsıntıdan kaçınarak riski geleceğe ötelemiş; bu da ertelenen maliyetin katlanarak büyümesine yol açmıştır.

Düzenleyici otoriteler bilgiye sahip olmaktan değil; o bilgiye dayanarak zamanında, özerk ve kararlı bir biçimde harekete geçme kapasitesinden ve iradesinden yoksun hale gelmişlerdir.

Krizin ekonomik zemini 2021–2023 döneminde politika faizinin enflasyonun belirgin biçimde altında tutulduğu finansal baskılama rejimidir. Hanehalkları bu erimeden kaçınmak adına başlangıç servet düzeylerine bağlı olarak iki temel kanala yönelmiştir. Bir yanda KKM, gayrimenkul ve altın gibi koruma varlıkları yer almış; bu kanaldaki dik fiyat artışları başlangıç varlık koşulları zaten güçlü olan kesimlere ciddi bir servet transferi sağlamıştır.

Bu dönem sermaye piyasaları ve yatırım fonları üzerinden eşi görülmemiş bir kitlesel katılım dalgası doğurmuştur. MKK verilerine göre 2021 yılı başında yaklaşık 2,6 milyon olan pay senedi yatırımcı sayısı, Ekim 2023'te 8,5 milyonun üzerine çıkarak tarihi bir rekor kırmıştır. Bu süreçte doğrudan hisse senedi alımlarının yanı sıra, mevduat ikamesi olarak görülen para piyasası fonlarına ve yüksek getiri vaat eden

portföy şirketlerinin kendi özel/serbest fonlarına doğru ciddi bir sermaye kayması yaşanmıştır.

Eylül 2026 krizi geçmiş politika setinden kopuk münferit bir kaza değil, ertelenmiş finansal faturanın ta kendisidir....

Uygulanan ekonomi politikaları; Türkiye ekonomisinin üretim yapısını, fiyatlama davranışlarını ve bölüşüm ilişkilerini eş zamanlı olarak tahrip eden üçlü bir yapısal kırılma yaratmıştır: (i) Üretim yapısındaki kırılma: İki aşamalı finansal rejim —2021–2023 döneminin negatif reel faiz ortamı ve 2023 sonrası dezenflasyon programının yüksek faiz-değerli TL bileşimi— görelî fiyatları yerli sanayi ve yatırım aleyhine altüst etmiş; imalat sanayindeki çözülmeye birlikte Cumhuriyet tarihinde ilk kez tüketim malı ithalatının sürekli biçimde yatırım malı ithalatını aşmasına yol açmıştır. Üretimdeki bu kan kaybı emek piyasasını da vurmuş; sanayiden tasfiye edilen nitelikli istihdam platform kapitalizminin moto-kuryelik gibi güvencesiz, düşük vasıflı hizmet kollarına kayarak dar ve atıl (geniş) işsizlik arasındaki makası rekor düzeyde açmıştır. (ii) Fiyatlama davranışındaki kırılma: Süreğen yüksek enflasyon firmaların fiyat belirleme davranışlarını kalıcı biçimde bozmuş, hatta sıkı para politikasının dezenflasyonist aktarım mekanizmasını zayıflatmıştır. (iii) Refah ve bölüşümdeki kırılma: Bu iktisadi tahribatın toplumsal bilançosu, emeğin katma değer içindeki payının sistematik biçimde erimesi ve toplumun yarısından fazlasının asgari ücret civarına sıkıştığı bir “asgari ücret toplumuna” dönüşülmesi olmuştur. Fon krizinin sosyolojik zeminini hazırlayan da tam olarak bu son kırılmadır: Ücretli çalışmayla refahını koruma imkânı elinden alınan orta sınıf, birikimlerini korumak amacıyla risk primini küçümseyerek sermaye piyasalarındaki yüksek getiri vaatlerine sığınmak zorunda kalmıştır.

Bu çerçevede fon krizinin bilançosu; Türkiye’de düzenleyici kurumların özerkliğini yitirmesinin, 2021–2023 şok politikalarının yarattığı yapısal kırılmaların ve kamu ile özel risk arasındaki sınırların bulanıklaşmasının sermaye piyasalarındaki somut yansımasıdır. Kriz, tekil aktörlerin fırsatçı davranışlarıyla tetiklenmiş görünse de bu davranışları mümkün, kârlı ve sürdürülebilir kılan doğrudan kurumsal mimarinin kendisidir. Dolayısıyla kriz sonrası sürecin en kritik kararı, sosyal maliyetin kimler arasında dağıtılacağını belirleyecek olan tasfiye ve tanzim mekanizmasının tasarımıdır. Yanlış bir model, yapay fiyatlarla üretilmiş fiktif kâğıt kazançlarını kamusal süreçlerle nakde çevirerek sistemi adeta bir aklama mekanizmasına dönüştürme riski

taşıır. Hakkaniyetli bir tasfiye süreci ise; balon dönemindeki fiktif pay değerlerini değil, uluslararası net yatırım prensibi uyarınca sisteme fiilen giren ve çıkan nakit farkını (net nakit ilkesi) esas almalı; fon bazlı değil gerçek kişi bazlı konsolidasyon yürütmeli; küçük yatırımcıyı gözetken kademeli bir ödeme mimarisi kurmalı ve adli/ıdari tedbirleri manipölasyondaki doğrudan sorumluluğa bağlayarak kamusal tahribatı sorumlu aktörlere tazmin ettirmelidir.⁶

Fon krizi aynı zamanda birkaç fonun gevşek denetimi sonucunda ortaya çıkmamıştır. İzlenen yanlış para ve faiz politikaları nedeniyle mevduattan fona, daha riskli varlıklara kaçış süreci nedeniyle ortaya çıkan çok sayıda hane halkını mağdur eden bir hikayeye dönüşmüştür. Düzenleyici kurumların ise bazı fonların riskli uygulamalarından en azından bir süredir haberdar bulunmaktaydılar. Ancak komisyon görüşmelerinde de itiraf edildiği üzere aktörleri ürkütmemek bahanesiyle gerekli tedbir ve düzenlemeleri zamanında almamışlardır.

Sonuç

Anayasa'nın piyasaların denetimi konulu 167'inci maddesi;

“Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler.”

hükmünü taşımaktadır.

Söz konusu maddede; Devletin bu alandaki görevi, yalnızca piyasaya müdahale etmekten kaçınmakla sınırlı tutulmamış, piyasaların sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayacak tedbirlerin alınması da öngörülmüştür. Başka bir deyişle Türk Anayasası, piyasa ekonomisini bütün sonuçlarıyla kendi hâline bırakılmış bir alan olarak görmemektedir. Piyasanın işleyişini güvence altına alacak kamusal düzenleme ve denetim mekanizmalarını gerekli saymaktadır.

⁶ Ensar Yılmaz. Türkiye Fon Krizinin Ekonomi Politikası

Son dönemde sermaye ve finans piyasalarında gözlemlenen gelişmeler devletin Anayasanın 167. Maddesinde kendisine verilen görevi yerine getirmediğini göstermektedir.

Hazırlanan yasa teklifi ile Türkiye finans ve sermaye piyasalarının son dönemde karşılaştığı fon krizi-fon yolsuzluğu örtülme istenilmektedir.

Söz konusu fon krizi 45 yıllık sermaye piyasası tarihinin ise en tahrip edici ve en çok mağdurun yaratıldığı organize bir olaydır. Söz konusu krizden devletin para, bankacılık, sermaye, finans piyasalarını denetlemek ve düzenlemekle ilgili tüm otoriteleri haberdardır.

İstanbul'un finans merkezi yapılması projesi tamamen çökmüştür.

Mağdurlar kamuoyuna ilan edilen 455.000 kişinin çok ötesindedir, fon ve hisse senedi piyasasındaki yolsuzluğunun mali boyutu tam olarak ortaya konulmamaktadır.

Hisse senetlerine ve bireysel emeklilik fonlarına yatırım yapanlardan mağdur olanların sayısı bilinmemektedir.

45 yıllık sermaye piyasası tarihinin en şaibeli, en organize ve en uzun süren işlemlerinin, siyasetten, bürokrasiden ve yargıdan destek almadan gerçekleştirilebilmesi mümkün değildir.

Bu organize olayları görmesine rağmen görevini yapmayan veya yapamayan kamu görevlilerinin hala görevlerine devam etmesi sakıncalıdır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi sırasında tarafımızca verilen; SPK, BDDK Başkan ve Kurul üyelerinin, Merkezi Kayıt Kuruluşu, TAKASBANK ve Borsa İstanbul A.Ş. Yönetim Kurulu ve Denetim Komitesi üyelerinin görevlerinin kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sonlandırılmasına ilişkin geçici madde düzenlemesi yapılmasına ilişkin önergeler iktidar partisi milletvekillerinin oylarıyla rededilmiştir.

Tasfiye süreci gizli ve şeffaf olmayan bir şekilde etkin olarak yürütülememektedir. Kamuoyu baskısıyla verilen, ancak saatler içinde kaldırılan tedbir kararları ise çok ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Sermaye piyasası tarihinin en önemli dolandırıcılıklarını gerçekleştirerek milyonlarca vatandaşı zarara uğratan bu organize eylemlerde, gerçek sorumluların cezalandırılması ve zarara uğratılan yüzbinlerce küçük yatırımcının mağduriyetlerinin mümkün olduğunca azaltılabilmesi için seri ve kararlı bir zorlayıcı tahsilat ve tasfiye sürecinin uygulanması gerekmektedir.

IV. KANUN TEKLİFİNİN ANAYASAYA UYGUNLUK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Anayasa'ya Aykırılık Savlarımız Değerlendirilmemiştir

1.1. Kanun Teklifinin Bütün Olarak Anayasa'ya Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi Yapılmamıştır.

Anayasa'nın 7. maddesine göre; *“Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez”*

Anayasa'nın 11. maddesine göre ise *“Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.*

“Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.”

Kanun Teklifinin tümünün Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde İçtüzük madde 38 uyarınca Anayasa'ya uygunluk incelemesi yapılmamıştır. Komisyon, muhalefet şerhinin devamında açıklanacağı üzere, birden çok Anayasaya aykırı madde barındıran teklifin görüşmelerinde İçtüzük kapsamında üzerine düşen yükümlülüğü tam anlamıyla yerine getirmemiştir.

TBMM İçtüzüğü'nün 38'nci maddesi *“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.”* hükmünü taşımaktadır.

İçtüzüğü'nün 38. maddesinin ilk fıkrasının komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir

önkoşul olarak düzenlenmiştir. İhtüzüğe göre, bu ön sorun çözülmeden komisyon görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait münhasır bir yetki olup, komisyon dışından kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar. Komisyon, teklif metnini, Anayasa'nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya ret kararını verir. Bu ise, teklif maddelerini görüşmeden önce bir ön karar şeklinde verilmelidir. Önkoşul ve ön karar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliktir.

Komisyonun bir diğer yükümlülüğü ise, inceleme alanına ilişkindir: Anayasa'ya uygunluk hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirir. Gerekçe, sadece ret hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam ifade eder. Komisyondaki mevcut uygulama ise, tam tersi yöndedir: Komisyonlar, İhtüzük md.38'de öngörülen ve dört aşamadan oluşan yükümlülüğü yerine getirmek bir yana, Anayasa'ya uygunluk, gündem maddesi yapılmadan teklif metni bütünü ve madde görüşmelerine geçmiş bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu, bu gerekliliği yerine getirmeden yasayı, değerlendirmeye başlamış ve tartışmalar, esas itibarıyla maddelere ilişkin olarak yapılmıştır. Hatırlatmak gerekir ki, Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen Anayasa'nın madde 11/2'deki "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" kuralı, İhtüzük madde 38 gereklerine saygı gösterilmesi ölçüsünde anlam ifade etmektedir. Bu nedenle, Anayasa'ya uygunluk incelemesi bakımından İhtüzük madde 38'in gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

Ayrıca teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce ve maddelerin görüşülmesi sırasında; **kanun teklifinin 1, 3, 4, 5, 6 ve 7. maddelerinin** Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak bu itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır.

1.2. Kanun Teklifinin 1. maddesinin Anayasa'ya Aykırılığı

Kanun teklifinde amaç ve kapsamı düzenleyen 1. maddede; kanunun amacının, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 128 inci maddesi uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen yatırım fonlarından bu Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış

olanların adil, şeffaf ve etkin şekilde tasfiyesine, bu fonların malvarlığından hukuka aykırı olarak çıkarılan değerlerin geri kazanılmasına, fon kayıp ve zararının sorumlulardan tahsiline ve geri kazanılan değerlerin fon pay sahibine ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu ifade edilmekte, bu Kanun hükümlerinin bu belirtilenler dışında diğer yatırım fonları bakımından genel veya sürekli bir tasfiye ve sorumluluk rejimi oluşturmayaacağı belirtilmektedir.

Anayasa Mahkemesi bir çok kararında, eşitliği "herkesin her yönden aynı hükümlere bağlı olması gerektiği- anlamına gelmez, bu ilke ile güdülen amaç benzer koşullar için özdeş nitelikte bulunan durumların yasalarca aynı işleme tabi tutulmasını sağlamaktır" şeklinde tanımlamaktadır.

Söz konusu hükümle aynı durumda bulunan fonlar arasında ayırma gidilmesi, teklifteki düzenlemelerin yalnızca belli fonları kapsadığının belirtilmesi Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ve 10. maddesinde tanımını bulan "kanun önünde eşitlik" ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

1.3. Kanun Teklifinin 3. maddesinin Anayasa'ya Aykırılığı

Teklifin 3. maddesi ile kapsamdaki fonların tasfiyesinin yürütülmesine ilişkin genel esaslar ve fon sahipliğinin belirlenmesine ilişkin hususlarda düzenleme yapılmaktadır.

Bu madde; kapsama giren fonların tasfiye sürecinin idari çerçevesini, yetkili kurumların görevlerini, varlıkların satış esaslarını, veri mutabakatını ve yapılacak ödemelere ilişkin kısıtlamaları düzenlemektedir.

Maddenin 1 fıkrasına göre; Fonların tasfiyesi Kurulun gözetim ve denetiminde, tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından yürütülecektir. Kurul; tasfiye sürecinin aşamalarını, fon varlıklarının tespitini ve nakde çevrilmesini, değerlendirme esaslarını, fon pay sahipliğinin belirlenme şeklini, ara ve nihai ödemeyi, dağıtım sırasını ve tasfiyeye ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkili olacaktır. Maddeyle ayrıca fon pay sahipliğinin fon bazında ve farklı kayıt sistemlerinin mutabakatı sonucunda belirlenmesi esası getirilmektedir.

Borsada oluşan fiyatın ilgili varlığın gerçek değerini yansıtmadığının veya tasfiyeyi geciktireceğinin Kurulca belirlendiği hallerde, tasfiye işlemlerinde geri alım,

hâkim ortağa satma hakkı, toptan satış ve özel işlem bildirimi yöntemleri ile geçici farklı fiyat marjına ve sermaye piyasası mevzuatı ile Borsa mevzuatında yer alan diğer yöntemlere Kurulca karar verilebilecektir.

Kurul, tasfiye ile görevli kuruluşların talebi üzerine ilgili varlıkların Borsa dışında satışına onay verebilecektir. Bu kapsamda yapılacak satış işlemleri bakımından, Kurulun yatırım fonlarına ilişkin düzenlemelerinde yer alan kısıtlamalar uygulanmayacaktır.

Borsada veya Borsa dışında yapılacak satış yoluyla varlıkları satın alacak yatırımcıların bu işleme konu olan varlıkları belirli bir süre Borsada satamayacağına ve bu varlıkların Borsada satılması sonucunu doğuracak şekilde herhangi bir işlemde bulunamayacağına Kurulca karar verilebilecektir.

Maddenin 6 fıkrasına göre 6362 sayılı Kanunun 104, 106 veya 107 nci maddelerinde düzenlenen(Piyasa bozucu eylemler, Bilgi suistimali, Piyasa dolandırıcılığı) fiillerin Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlar tarafından ya da bu fonlar ile birlikte hareket edilmesi veya fonların iştirakiyle işlenmesi halinde bu fiilleri işlediği veya bunlarla birlikte hareket ettiği Kurulca tespit edilen kişi ve kurumlara, Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları uyarınca tasfiyesine karar verilen fonların tasfiye ve geri kazanım hesabından ödeme yapılmayacaktır.

Madde metninde yer alan düzenlemelerde Sermaye Piyasası Kuruluna; varlık tespiti ve nakde çevirme, değerlendirme, fon pay sahipliği mutabakatı, ara ve nihai ödeme ile dağıtım sırası gibi birbirine bağlı tasfiye aşamalarının yürütülmesini sağlamaya yönelik olarak geniş ölçüde sınırı belli olmayan takdir ve düzenleme yapması konusunda yetki verilmesi; Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, Anayasa'nın 10. maddesinde tanımını bulan "Kanun önünde eşitlik" ve yasama yetkisinin T.B.M.M.'ye ait olduğu belirten 7. maddesine aykırılıklar taşımaktadır.

1.4. Kanun Teklifinin 4. maddesinin Anayasa'ya Aykırılığı

Teklifin 4. maddesinde kanunun uygulamasında kullanılacak "net yatırım tutarı, ara ödeme, isteğe bağlı ödeme, geri kazanım hesabı ve nihai ödeme" gibi parametrelerin saptanması ve ödemesi konusunda birtakım düzenlemeler yer almaktadır.

Maddenin 1 fıkrasına göre; Fon malvarlığının nakde çevrilmesi sonucunda elde edilen dağıtılabılır nakdin, tasfiye kararından bir önceki gün sonu itibarıyla geçerli fon birim pay fiyatı ile ödemeye esas katılma payı adetleri üzerinden hesaplanan toplam tutarının karşılamaya yeterli olmaması halinde, 3 üncü maddenin altıncı fıkrası⁷ saklı kalmak kaydıyla, tasfiye bakiyesinden yapılacak ödemelerde dikkate alınacak fon pay sahibinin net yatırım tutarı; fona fon pay sahibi tarafından fiilen yapılan her bir nakit girişinin ve çıkışının tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kistelyevm usulü uygulanarak bulunacak giriş ve çıkış tutarlarından, giriş tutarının çıkış tutarından fazla olması durumunda, fondan fon pay sahibine yapılan her bir nakit çıkışının tutarının ilk giren ilk çıkar esası ile düşülmesi suretiyle MKK tarafından hesaplanacaktır.

Maddenin 2 fıkrasına göre Fon pay sahiplerinin tasfiye bakiyesinden alacakları ödemelerden mahsup edilmek üzere, ilgili fonun tasfiye malvarlığından, birinci fıkra uyarınca hesaplanan net yatırım tutarının endeksleme uygulanmaksızın bulunan kısmını geçmemek kaydıyla, Kurulca belirlenen fonlarda, ilgili fonun tasfiye malvarlığından, net yatırım tutarı 1.000.000 Türk lirasının altında olan yatırımcılar için bu tutarda, 1.000.000 Türk lirası ve üzerinde olan yatırımcılar için ise en fazla 1.000.000 Türk lirası ara ödeme yapılabilecektir.

Fon pay sahiplerine yapılacak ara ödeme tutarı, para piyasası niteliğindeki fonlar hariç olmak üzere, ara ödeme tutarının hesaplandığı tarihten bir önceki gün sonu itibarıyla hesaplanan, ilgili fon pay sahibinin hesabında bulunan fon katılma paylarının toplam değerini aşamayacaktır.

Maddenin 3 fıkrasına göre Dağıtılabılır nakdin madde metninde yer alan birinci fıkraya göre hesaplanan net yatırım tutarlarının ve/veya ikinci fıkraya göre hesaplanan ara ödeme tutarlarının tamamını karşılamaya yetmemesi hâlinde Kurul; mevcut nakitten mümkün olan en fazla sayıda fon pay sahibinin tam yararlanması amacıyla,

⁷ (6) 6362 sayılı Kanunun 104, 106 veya 107 nci maddelerinde düzenlenen fiillerin Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlar tarafından ya da bu fonlar ile birlikte hareket edilmesi veya fonların iştirakiyle işlenmesi halinde bu fiilleri işlediği veya bunlarla birlikte hareket ettiği Kurulca tespit edilen kişi ve kurumlara, Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları uyarınca tasfiyesine karar verilen fonların tasfiye ve geri kazanım hesabından ödeme yapılmaz.

net yatırım tutarı en düşük olan fon pay sahibinden başlanmak suretiyle ödeme yapılmasına ve/veya tüm fon pay sahipleri bakımından uygulanacak asgari bir ara ödeme tutarı belirlenerek bu tutara kadar ödeme yapılmasına karar vermeye yetkili olacaktır.

Maddenin 4 fıkrasına göre; Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlarda, tasfiye tarihine kadar katılma paylarını fona iade etmek suretiyle ödeme almış olan kişilerin, girişlerinin tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kıstelyevm usulü uygulanarak bulunacak miktarı aşan tutarda elde ettikleri getiri, Kurulca ilan edilen hesaplara isteğe bağlı olarak iade edilebilecektir.

Bu fonların malvarlığında yer alan ve Kurulca 6362 sayılı Kanunun 104, 106 ve 107 nci maddelerine konu edilen paylardan kazanç elde eden kişilerce, söz konusu paylardan elde edilen getirinin, payın elde tutulduğu dönemde alım maliyetinin tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kıstelyevm usulü uygulanarak bulunacak tutarı aşan kısmı, Kurulca ilan edilen genel hisse iade hesabına isteğe bağlı olarak iade edilebilecektir. Bu fıkra (4) kapsamında hesaplama döneminin, iade edilecek tutarın belirlenmesinde kullanılacak yöntem ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasların belirlenmesine Kurul yetkili olacaktır.

Teklifin 4. maddesinde kanunun uygulamasında kullanılacak “net yatırım tutarı, ara ödeme, isteğe bağlı ödeme, geri kazanım hesabı ve nihai ödeme” gibi parametrelerin saptanması ile ilgili olarak Sermaye Piyasası Kuruluna tanınan sınırı belirsiz ve tartışmalı olarak verilen yetkiler konusunda düzenlemeler yer almaktadır. Söz konusu düzenlemeler hukuki belirlilikten yoksundur.

Bu düzenlemeler Anayasa’nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, Anayasa’nın 10. maddesinde tanımını bulan “Kanun önünde eşitlik” ve yasama yetkisinin T.B.M.M.’ye ait olduğu belirten 7. maddesine aykırılıklar taşımaktadır.

1.5. Kanun Teklifinin 5. maddesinin Anayasa'ya Aykırılığı

Teklifin 5. maddesi ile “Fon varlığından mevzuata aykırı çıkarılan değerler ve şahsi sorumluluk” konusunda bir takım düzenlemelere yer verilmektedir. Bu madde fonların tasfiye işlemleri ile ilgili olarak Sermaye Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulu ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu arasındaki ilişkiyi düzenlemektedir.

Maddenin 1. fıkrasında; Fon malvarlığından **mevzuata aykırı olarak veya mevzuata şeklen uygun olsa dahi** fonun menfaatine uygun gerçek bir ekonomik amacı bulunmaksızın; karşılıksız veya muvazaalı işlemlerle kredi, borç, avans, teminat, devir, temlik, alım, satım, repo, ters repo veya benzeri işlem ve sözleşmeler yoluyla ilişkili taraflar, hâkim ortaklar, yöneticiler, bunların doğrudan veya dolaylı kontrol ettikleri kişiler yahut diğer üçüncü kişiler lehine çıkarılan veya aktarılan para, sermaye piyasası aracı, mal, hak ve alacaklar ile bunların yerine geçen veya değerlendirilmesi suretiyle elde edilen değerler fon malvarlığından hukuka aykırı çıkarılmış değer addedilerek fonun zarara veya kayba uğratılmış sayılacağı hükme bağlanmaktadır.

Maddenin 2. fıkrasında yer alan düzenlemeye göre, zarar veya kayıptan öncelikle fonun kurucusu ve/veya yöneticisi olan portföy yönetim şirketi sorumlu olacaktır.

Bu tutarın portföy yönetim şirketinden tamamen veya kısmen tahsil edilememesi veya edilemeyeceğinin açıkça belli olması hâlinde, fonun zarara veya kayba uğratılmasında sorumluluğu Kurulca belirlenen gerçek ve tüzel kişiler ile bu kişilerle birlikte hareket ettiği tespit edilenler şahsen sorumlu olacaklardır. Bu fıkra kapsamındaki kişilerin görevlerinden ayrılmış olmaları, görev yaptıkları veya yönetim ya da kontrolü ellerinde bulundurdıkları dönemde gerçekleştirilen işlem ve kararlardan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmayacaktır.

Maddenin 3. fıkrasındaki düzenlemeye göre; 6 ncı madde kapsamında bulunmayan durumlar bakımından Kurul, tasfiye işlemleri ile denetim ve inceleme sonuçlarını dikkate alarak her bir fon bakımından zarar veya kayıp tutarını, zarar veya kayıpta sorumluluğu bulunan gerçek ve tüzel kişileri ve sorumlu oldukları tutarları belirleyerek TMSF'ye bildirecektir.

Teklifin 5. maddesi ile “Fon varlığından mevzuata aykırı çıkarılan değerler ve şahsi sorumluluk” belirlenmesi konusunda bir takım sınırı belirsiz hükümlere yer verilmektedir. Söz konusu düzenlemeler hukuki belirlilikten yoksundur.

Düzenlemelerde sorumluluk rejimi açısından tam bir belirsizlik ve SPK'na verilen sınırı tartışmalı yetkiler bulunmaktadır. Bu düzenlemeler Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, Anayasa'nın 10. maddesinde tanımını bulan "Kanun önünde eşitlik" ve yasama yetkisinin T.B.M.M.'ye ait olduğu belirten 7. maddesine aykırılıklar taşımaktadır.

1.6. Kanun Teklifinin 6. maddesinin Anayasa'ya Aykırılığı

Teklifin bu maddesinde ile Elkonulma ve Fona/Hesaba Doğrudan İade, TMSF'nin Kayımlığı ve Hızlı Satış Yetkisi, Müsadere Edilen Değerlerin Hazine Yerine Fona Aktarılması, Geri Kazanım Hesabı ve Koruması, Ödeme, YTM'ye Aktarım ve Biriktirme Esası, TMSF'nin tasfiye işlemlerinde kullanacağı yetkiler konularında takım düzenlemelere yer verilmektedir.

Maddenin 1 fıkrasında, bu Kanun kapsamındaki fonlarla bağlantılı fiiller nedeniyle yürütülen soruşturmalar kapsamında 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 128 inci maddesi uyarınca elkoyma kararı verilebileceği, Elkonulan malvarlığı değerleri arasında, fona doğrudan iadesi hukuken mümkün olan para ve sermaye piyasası araçları bulunması halinde bunların, 5271 sayılı Kanunun 131 inci maddesi uyarınca ilgili fona veya geri kazanım hesabına Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkemece iade edileceği, bu fıkra kapsamında Kurulca yapılan suç duyurularına dayanak raporların, 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinde düzenlenen suçtan elde edilen değere ilişkin rapor sayılacağı konusunda hükümler yer almaktadır.

Maddenin 2. fıkrasında; birinci fıkra kapsamında fona devredilemeyen malvarlığı bakımından TMSF kayıym olarak atanabileceği, kayıym atanması halinde TMSF'nin, 5411 sayılı Kanunda tanınan yetkileri kullanacağı, dava sonucu beklenmeksizin derhal malvarlıklarını satıp veya tasfiye edeceği, tasfiye ve satıştan elde edilecek tutarları, her bir fon için ayrı ayrı olmak üzere açılan geri kazanım hesaplarında izleyeceği hususları düzenlenmektedir.

3. fıkarda; yargılama sonucunda müsaderesine karar verilen ve suçtan zarar gören fonun malvarlığından çıktığı veya fon zararının karşılığı olduğu mahkemece belirlenen değerlerin, Hazineye gelir kaydedilmeksizin ilgili yatırım fonuna; tasfiyenin

tamamlanmış olması hâlinde ise geri kazanım hesabına aktarılmasına mahkemece karar verileceği hususlarına yer verilmiştir.

4. fıkarda; bu Kanun kapsamında tahsil ve/veya iade edilen tutarlar ile suçla bağlantılı malvarlığı değerlerinden ilgili fona veya fon pay sahiplerine aktarılmasına karar verilen tutarların, TMSF nezdinde her bir fon için ayrı alt hesaplarda geri kazanım hesabı olarak izleneceği, bu tutarların TMSF'nin kendi malvarlığından ayrı tutulacağı

5. fıkarda; geri kazanım hesabında bulunan tutarların yalnızca ilgili fonun tasfiyesi ve fon pay sahiplerine yapılacak ödemeler için kullanılabileceği, başka bir amaçla kullanılamayacağı, teminat gösterilemeyeceği ve kamu alacakları için olsa dahi haczedilemeyeceği, üzerlerine ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz konulamayacağı

6. fıkarda; Geri kazanım hesabında biriken tutarların, yapılan zorunlu masraflar düşüldükten sonra TMSF tarafından tasfiye ile görevli kuruluşa; tasfiyenin tamamlanmış olması hâlinde ise Kurulca bildirilen fon pay sahiplerine ödenmek üzere YTM'ye aktarılacağı, ödemelerin YTM tarafından katılma payı sahipliği oranında yapılacağı, nihai dağıtım hariç olmak üzere, dağıtım sonucunda bir fon pay sahibine yapılacak ödemenin, ödeme yöntemine ilişkin işlem ve aktarım maliyetleri dikkate alınarak Kurulca belirlenecek asgari ödeme tutarının altında kalması hâlinde, bu tutarın fon pay sahibi adına izleneceği ve sonraki dağıtımlarda hak kazanılan tutarlara ekleneceği, birikmiş tutarın asgari ödeme tutarına ulaşması hâlinde fon pay sahibine ödeme yapılacağı,

7.fıkarda, geri kazanım hesabına gelen veya aktarılan bir tutarın birden fazla fon ile bağlantılı olması durumunda fonlar arasında dağıtımına ilişkin usul ve esasların fon türleri, likidite yeterlik oranı, fon katılma payı sahipliği yapısı, yatırımcının korunması, ilgili fonlardaki tasfiye oranı ve benzeri kıstaslar dikkate alınarak Kurulca belirleneceği, hususları hükme bağlanmaktadır.

Teklifin 6. maddesinde; Elkonulma ve Fona/Hesaba Doğrudan İade, TMSF'nin Kayyımlığı ve Hızlı Satış Yetkisi, Müsadere Edilen Değerlerin Hazine Yerine Fona Aktarılması, Geri Kazanım Hesabı ve Koruması, Ödeme, YTM'ye Aktarım ve Biriktirme Esası konularında yine Kurulca yapılacak sınırı belirsiz bir takım düzenlemelere yer verilmektedir. Söz konusu düzenlemeler hukuki belirlilikten yoksundur.

Bu düzenlemeler de Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, Anayasa'nın 10. maddesinde tanımını bulan "Kanun önünde eşitlik" ve yasama yetkisinin T.B.M.M.'ye ait olduğu belirten 7. maddesine aykırılıklar taşımaktadır.

1.6. Kanun Teklifinin 7. maddesinin 3. fıkrasının Anayasa'ya Aykırılığı

Kanun teklifinin bu maddesinde dışarıdan hizmet alımı ve uygulanacak hükümler konusunda düzenlemeler yer almaktadır.

Teklifin 7. maddesinin üçüncü fıkrası ile Kanunda özel hüküm bulunmayan hâllerde; 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. Özellikle 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa yapılan sınırı, kapsamı ve içeriği belirli olmayan yetki de hukuki belirlilikten yoksundur.

Söz konusu düzenleme; Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, ve yasama yetkisinin T.B.M.M.'ye ait olduğu belirten 7. maddesine aykırılıklar taşımaktadır.

Kanun Teklifi metninin, 1, 3, 4, 5, 6. maddeleri ve 7. maddesinin 3. fıkrasının Anayasa'nın 2, 7, 10. maddeleri hükümlerine aykırılığı açıkça ortadayken Plan ve Bütçe Komisyonu'nda Grubumuzca vermiş olduğumuz Anayasa'ya aykırılık önergemizin kabul edilmemiş olmasının sebebi anlaşılamamıştır.

V. KANUN TEKLİFİNİN MADDELERİ ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞLERİMİZ

9 maddelik torba yasa teklifinin bazı maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

1. Kanun Teklifinin 1. maddesinin Değerlendirilmesi

Kanun teklifinde amaç ve kapsamı düzenleyen 1. maddede; kanunun amacının, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 128 inci maddesi

uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun **17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen yatırım fonlarından bu Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış olanların** adil, şeffaf ve etkin şekilde tasfiyesine, bu fonların malvarlığından hukuka aykırı olarak çıkarılan değerlerin geri kazanılmasına, fon kayıp ve zararının sorumlulardan tahsiline ve geri kazanılan değerlerin fon pay sahibine ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu ifade edilmekte, bu Kanun hükümlerinin bu belirtilenler dışında diğer yatırım fonları bakımından genel veya sürekli bir tasfiye ve sorumluluk rejimi oluşturmayacağı belirtilmektedir.

Etki Analizi Raporunda;

“Sermaye Piyasası Kurulu’nun 17/9/2026 tarihli kararları ile, A1 Capital Portföy Yönetimi AŞ, Atlas Portföy Yönetimi AŞ, Bulls Portföy Yönetimi AŞ, Hedef Portföy Yönetimi AŞ, Pardus Portföy Yönetimi AŞ, Pusula Portföy Yönetimi AŞ ve Tera Portföy Yönetimi AŞ’nin kurucusu olduğu toplam 131 adet fonun tasfiyesine karar verilmiştir. Bu fonların 114 adedi serbest fon, 15 adedi para piyasası fonu (serbest fon niteliğindeki dahil), 2 adedi de hisse senedi fonu (serbest fon niteliğinde olmayan) niteliğindedir.

Merkezi Kayıt Kuruluşu AŞ verilerine göre (MKK) 17.09.2026 tarihi itibarıyla bu fonlardaki tekil yatırımcı sayısı 455.758 kişidir. Tasfiye halindeki 131 fon, toplam fon sayısının %4,6’sını, toplam portföy değerinin ise %7,7’sini oluşturmaktadır. Dolayısıyla, söz konusu süreç fon piyasasının sınırlı bir alanında yaşanmıştır.

30.09.2026 tarihli SPK kararı ile A1 Capital Portföy Yönetimi AŞ, Bulls Portföy Yönetimi AŞ ve Pardus Portföy Yönetimi AŞ tasfiye sürecindeki toplam 66 adet yatırım fonu için, tasfiyeye öncelikli olarak para piyasası fonlarından başlanmasına ve bu fonlarda yatırımcı sayısına göre en fazla olandan en aza doğru işlemler yürütülmesine karar verilmiştir. Bu fonlardan Kanun’un yürürlüğe girmeden önce tasfiye süreci tamamlananlar Kanun kapsamında yer almayacaktır. TC Ziraat Bankası AŞ tarafından iletilen bilgilere göre 08.10.2026 tarihi itibarıyla bu kapsamdaki 17 adet fonun ve bu fonlardaki 43.643 yatırımcının ödeme işlemleri tamamlanmıştır.

Tasfiye işlemlerinin öngörülebilir, şeffaf ve yeknesak esaslara bağlanmasının, yatırımcıların korunmasının yanı sıra sermaye piyasalarına duyulan güvenin sürdürülmesine de katkı sağlaması beklenmektedir. Ayrıca, tasfiye işlemleri kamu bütçesine yük getirmeden yürütülecektir.”

şeklinde açıklamaya yer verilmiştir.

Maddenin komisyonda görüşülmesi sırasında;

“8 Ekim tarihinde 17 fonla ilgili 43.643 hesabın kapatıldığı, ödemesinin yapıldığı ve yine geri kalanların da bu hafta sonuna kadar tamamlanacağı, bu çerçevede baktığımız zaman, bu 131 fonun 66 adedinin, 66 yatırım fonunun tasfiyesinin tamamlanacağının öngörüldüğü, geri kalan 65 taneyle ilgili sürecin yürüyeceği gibi bir tablonun söz konusu olacağı “ yönünde açıklamalar yapılmıştır.

18. Ekim 2026 günü gerçekleştirilen 6. Fon Kurulu toplantısının ardından yapılan açıklamada;

“Tasfiye sürecinin başından bugüne A1 Portföy Yönetim Şirketi AŞ, Bulls Portföy Yönetim Şirketi AŞ ve Pardus Portföy Yönetim Şirketi AŞ'nin yönetimindeki 66 ayrı yatırım fonunda bulunan 45 binin üzerindeki kişiye toplam yaklaşık 40,8 milyar lira tutarında aynı ve nakdi tasfiye işlemlerinin Ziraat Bankası tarafından tamamlandığı”

İfade edilmiştir.

Söz konusu açıklamalar çerçevesinde kanun teklifi kapsamının geriye kalan 65 yatırım fonu ile ilgili olacağı anlaşılmaktadır.

Söz konusu düzenleme ve açıklamalardan; tasfiyesi tamamlanmış olan fonlarda (18.10.2026 tarihi itibarıyla 66 adet fon) gerçekleşen geçmiş dönem yolsuzlukları ile ilgili herhangi bir işlem yapılmayacağı, bunların yöneticileri hakkında herhangi bir idari ve cezai soruşturma açılmayacağı gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Bu aynı zamanda kısmi nitelikte örtülü af anlamına gelmektedir.

2001 bankacılık krizinin çözümlenmesi kapsamında çıkarılan yasal düzenlemeler dikkate alınarak bir değerlendirme yapıldığında bankacılık ile ilgili hükümlerin genel nitelik arz ettiği, bir bankaya/olaya özgü nitelikte olmadığı böylece kanunların genellik ilkesinin aşılmadığı görülmektedir.

Bütün benzer fon mağduriyetlerini kapsayacak, gelecekte de uygulanabilecek genel bir hukuki çerçeve oluşturulmasından kaçınılmasının nedeni anlaşılamamaktadır.

Benzer hukuki durumlardaki yatırımcılar arasındaki farklı sonuçlar doğmaması için kapsamın objektif ölçütlerle gerekçelendirilmesi tasfiye dışındaki fonlar ve

doğrudan hisse yatırımcıları bakımından diğer hukuki başvuru yollarının tam anlamıyla açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Anayasa Mahkemesi bir çok kararında, eşitliği "herkesin her yönden aynı hükümlere bağlı olması gerektiği- anlamına gelmez, bu ilke ile güdülen amaç benzer koşullar için özdeş nitelikte bulunan durumların yasalarca aynı işleme tabi tutulmasını sağlamaktır" şeklinde tanımlamaktadır.

Söz konusu hükümle aynı durumda bulunan fonlar arasında ayırma gidilmesi, teklifteki düzenlemelerin yalnızca belli fonları kapsadığının belirtilmesi Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ve 10. maddesinde tanımını bulan "kanun önünde eşitlik" ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Maddenin teklif metninden çıkartılması yönündeki önergemiz iktidar partisinin milletvekillerinin oylarıyla rededilmiştir.

2. Kanun Teklifinin 2. maddesinin Değerlendirilmesi

Maddeyle Kanunun uygulanmasında kullanılacak temel kavramlar tanımlanmaktadır. "Fon" tanımıyla kapsam 17/9/2026 tarihli Kurul kararları ve yürürlük tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış olma şartıyla sınırlandırılmaktadır. "Geri kazanım hesabı", farklı hukuki kaynaklardan tahsil veya iade edilen değerlerin TMSF nezdinde TMSF'nin kendi malvarlığından ayrı ve fon bazında izlenmesini sağlayan özel hesap olarak tanımlanmaktadır. "Fon pay sahibi" tanımı ise tek bir kurum kaydına değil; MKK, Takasbank, portföy saklama kuruluşları, dağıtım kuruluşları ve tasfiye ile görevli kuruluş kayıtlarının mutabakatına dayandırılmaktadır.

"Tasfiye malvarlığı" kavramına fonun mevcut varlıklarının yanında Kanun uyarınca geri kazanılan değerler ile üçüncü kişilerden olan iade, tazmin ve diğer alacakların da dâhil edilmesiyle, tasfiye sonunda yatırımcıya dağıtılabilecek ekonomik değerlerin bütüncül biçimde izlenmesi amaçlanmaktadır.

Etki Analizi Raporunda;

"Sermaye Piyasası Kurulu'nun 17/9/2026 tarihli kararları ile T. İşbank AŞ Tera Portföy Yönetimi AŞ'nin kurucusu olduğu toplam 6 adet yatırım fonunun; TC Ziraat Bankası AŞ ise A1 Capital Portföy Yönetimi AŞ, Atlas Portföy Yönetimi AŞ, Bulls

Portföy Yönetimi AŞ, Hedef Portföy Yönetimi AŞ, Pardus Portföy Yönetimi AŞ, Pusula Portföy Yönetimi AŞ'nin kurucusu olduğu toplam 125 adet yatırım fonunun tasfiyesinde görevlendirilmiştir.”

şeklinde bir açıklama bulunmaktadır. **Fon sahipliğinin belirlenmesi farklı kuruluşların kayıtlarının mutabakatına, karmaşık, parçalı bir yapıya bırakılmaktadır.**

3. Kanun Teklifinin 3. maddesinin Değerlendirilmesi

Teklifin 3. maddesi ile kapsamdaki fonların tasfiyesinin yürütülmesine ilişkin genel esaslar ve fon sahipliğinin belirlenmesine ilişkin hususlarda düzenleme yapılmaktadır.

Bu madde; kapsama giren fonların tasfiye sürecinin idari çerçevesini, yetkili kurumların görevlerini, varlıkların satış esaslarını, veri mutabakatını ve yapılacak ödemelere ilişkin kısıtlamaları düzenlemektedir.

Maddenin 1 fıkrasına göre; Fonların tasfiyesi Kurulun gözetim ve denetiminde, tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından yürütülecektir. Kurul; tasfiye sürecinin aşamalarını, fon varlıklarının tespitini ve nakde çevrilmesini, değerlendirme esaslarını, fon pay sahipliğinin belirlenme şeklini, ara ve nihai ödemeyi, dağıtım sırasını ve tasfiyeye ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkili olacaktır.

Maddenin 2 fıkrasına göre Tasfiye ile görevli kuruluşlar, yatırımcı menfaatini, ilgili varlığın piyasa koşullarını ve fon portföy yapılarını, fon varlıklarının korunmasını ve fon pay sahiplerinin ortak menfaatini gözeterek mümkün olan en yüksek ekonomik değeri elde edilmesi amacıyla gerekli özeni göstereceklerdir.

Borsada oluşan fiyatın ilgili varlığın gerçek değerini yansıtmadığının veya tasfiyeyi geciktireceğinin Kurulca belirlendiği hallerde, tasfiye işlemlerinde geri alım, hâkim ortağa satma hakkı, toptan satış ve özel işlem bildirim yöntemleri ile geçici farklı fiyat marjına ve sermaye piyasası mevzuatı ile Borsa mevzuatında yer alan diğer yöntemlere Kurulca karar verilebilecektir.

Kurul, tasfiye ile görevli kuruluşların talebi üzerine ilgili varlıkların Borsa dışında satışına onay verebilecektir. Bu kapsamda yapılacak satış işlemleri bakımından,

Kurulun yatırım fonlarına ilişkin düzenlemelerinde yer alan kısıtlamalar uygulanmayacaktır.

Borsada veya Borsa dışında yapılacak satış yoluyla varlıkları satın alacak yatırımcıların bu işleme konu olan varlıkları belirli bir süre Borsada satamayacağına ve bu varlıkların Borsada satılması sonucunu doğuracak şekilde herhangi bir işlemde bulunamayacağına Kurulca karar verilebilecektir.

Madde nin 1 ve 2. fıkralarındade; değerlendirme esasları, varlıkların nakde çevrilmesi, pay sahipliğinin tespiti, ara ve nihai ödemeler ile dağıtım sırasının belirlenmesinde SPK'ye geniş yetkiler tanıyor. Borsa dışında satış, özel işlem yöntemleri ve geçici fiyat marjları gibi araçlar da düzenlenmektedir.

SPK sürecin başından beri görevini yerine getirmeyen kurumların başında gelmektedir. SPK'nın görevini yerine getirmemesinin nedenleri açığa çıkarılmadan, söz konusu fon skandalında ihmali bulunan, belki suça bulaşan kamu görevlileri tespit edilmeden SPK'ya geniş yetkiler verecek düzenleme yapılması doğru değildir. Yukarıda anılan düzenlemeler yapılmadan SPK'nın olağanüstü yetkilerle donatılması sürecin şeffaflığı ve adilliği konusunda şüphe doğuracaktır. SPK'nın sınırı belirli olmayan aşırı yetkilerle donatılması “hukuk devleti” ilkelerine aykırıdır.

Hak sahipliği, ödeme sırası ve sorumluluğun temel ölçütleri kanunda belirlenmelidir. Teknik ayrıntıları düzenleme yetkisinin sınırları; Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ve 7. maddesindeki yasama yetkisinin devredilemezliği ilkeleriyle birlikte değerlendirilmelidir.

Benzer durumdaki yatırımcılara farklı uygulamalar yapılması sonucunu doğurabilecek ve uygulamaların öngörülebilir olmasını açısından SPK'nın yetkisine bırakılan konuların daha açık bir şekilde Kanun Teklifinde kaleme alınmasında yarar görülmektedir.

İdari kararlar yargı denetimine açık olmalıdır. Hedef, etkili başvuru imkanını koruyan, gerekçeli ve öngörülebilir bir uygulama yapmaktır.

SPK'ya Borsa fiyatının gerçeği yansıtmadığı durumlar adı altında varlık satış yöntemleriyle ilgili çok geniş yetkiler tanınmaktadır. Varlıkların gerçek değerinin ne olduğu oldukça sübjektif bir husustur. Takdir yetkisinin somut gerekçelere bağlanması gerekmektedir.

Maddenin 3 fıkrasına göre; Tasfiye sürecinde tahsil edilen tutarlar, fonun yönetim ve tasfiyesi için yapılan zorunlu giderler düşüldükten sonra tasfiye malvarlığına dâhil edilecektir. Tasfiyenin tamamlanmasından sonra tahsil edilen tutarlar ise mükerrer ödemeye yol açmayacak şekilde geri kazanım hesabına aktarılacaktır.

Maddenin 4 fıkrasına göre MKK, Takasbank, Borsa, Türkiye Bankalar Birliği, tasfiye ile görevli kuruluşlar, portföy yönetim şirketleri, portföy saklama kuruluşları ile diğer sermaye piyasası kurumları ve kamu kurum ve kuruluşları, bu Kanunun uygulanması için gerekli bilgi ve belgeleri Kurula, YTM'ye ve/veya TMSF'ye talepleri üzerine gecikmeksizin vermekle yükümlü kılınmışlardır. Bu kurum ve kuruluşlar özel mevzuatlarında yer alan gizlilik ve sır saklamaya ilişkin hükümlere dayanarak bilgi vermekten imtina edemeyeceklerdir.

Maddenin 5 fıkrasına göre Fon pay sahipliği; tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından MKK kayıtları ile mutabakat sağlanmak suretiyle fon ve hesap bazında tespit edilecektir.

Maddenin 6 fıkrasına göre 6362 sayılı Kanunun 104⁸, 106⁹ veya 107 nci maddelerinde düzenlenen(Piyasa bozucu eylemler, Bilgi suistimali, Piyasa dolandırıcılığı) fiillerin Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlar tarafından ya da bu fonlar ile birlikte hareket edilmesi veya fonların iştirakiyle işlenmesi halinde bu fiilleri işlediği veya bunlarla birlikte hareket ettiği Kurulca tespit

⁸ Madde 104: **Piyasa bozucu eylemler**

MADDE 104 – (1) Makul bir ekonomik veya finansal gerçekleyle açıklanamayan, borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasaların güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikteki eylem ve işlemler, bir suç oluşturmadığı takdirde, piyasa bozucu nitelikte eylem sayılır. Kurulca belirlenen piyasa bozucu eylemleri gerçekleştiren kişilere Kurul tarafından yirmi bin Türk Lirasından beş yüz bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Ancak, bu suretle menfaat temin edilmiş olması hâlinde verilecek idari para cezasının miktarı bu menfaatin iki katından az olamaz.

⁹ **Bilgi suistimali**

MADDE 106 – (1) Doğrudan ya da dolaylı olarak sermaye piyasası araçları ya da ihraççılar hakkında, ilgili sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkileyebilecek nitelikteki ve henüz kamuya duyurulmamış bilgilere dayalı olarak ilgili sermaye piyasası araçları için alım ya da satım emri veren veya verdiği emri değiştiren veya iptal eden ve bu suretle kendisine veya bir başkasına menfaat temin eden;

a) İhraççıların veya bunların bağlı veya hâkim ortaklıklarının yöneticileri,

b) İhraççıların veya bunların bağlı veya hâkim ortaklıklarında pay sahibi olmaları nedeniyle bu bilgilere sahip olan kişiler,

c) İş, meslek ve görevlerinin icrası nedeniyle bu bilgilere sahip olan kişiler,

ç) Bu bilgileri suç işlemek suretiyle elde eden kişiler,

d) Sahip oldukları bilginin bu fıkra da belirtilen nitelikte bulunduğunu bilen veya ispat edilmesi hâlinde bilmesi gereken kişiler, üç yıldan beş yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılırlar. Ancak, bu suçtan dolayı adli para cezasına hükmedilmesi hâlinde verilecek ceza elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.

Piyasa dolandırıcılığı

MADDE 107 – (1) Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarına, fiyat değişimlerine, arz ve taleplerine ilişkin olarak yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak amacıyla alım veya satım yapanlar, emir verenler, emir iptal edenler, emir değiştirenler veya hesap hareketleri gerçekleştirenler üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar. Ancak, bu suçtan dolayı verilecek olan adli para cezasının miktarı, suçun işlenmesi ile elde edilen menfaatten az olamaz

edilen kişi ve kurumlara, Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları uyarınca tasfiyesine karar verilen fonların tasfiye ve geri kazanım hesabından ödeme yapılmayacaktır.

Ödeme dışı bırakmanın sınırları, gerekçeli karar zorunluluğu ve etkili yargısal denetim yeterince açık değılse mülkiyet hakkı, masumiyet karinesi ve hak arama özgürlüğü bakımından hukuki tartışmalar doğurabilecektir.

Bu nedenle, ödeme dışı bırakma kararlarının gerekçeli olması, ilgili kişiye itiraz imkânı verilmesi ve nihai ödeme hakkının hangi koşullarda kesinleşeceğı hususlarının Kanun Teklifiyle açıklığa kavuşturulmasında yarar görölmektedir.

6362 sayılı Kanunun 104. maddesi idari yaptırım alanındadır; 106 ve 107. maddelerdeki suçlarla aynı hukuki nitelikte değıldir. Kurulun idari tespiti ile ceza yargısının suçluluk kararı ayrılmalıdır. Ödeme dışı bırakmanın bireysel gerekçesi, bildirimi ve yanlış tespitin telafisi konusunda madde metninde düzenlemelere yer verilmesi gerekmektedir.

Madde metninde yer alan düzenlemelerde Sermaye Piyasası Kuruluna; varlık tespiti ve nakde çevirme, değıerleme, fon pay sahipliğı mutabakatı, ara ve nihai ödeme ile dağıtım sırası gibi birbirine bağılı tasfiye aşamalarının yürütölmesini sağılamaya yönelik olarak geniş ölçüde sınırı belli olmayan takdir ve düzenleme yapması konusunda yetki verilmesi; Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, Anayasa'nın 10. maddesinde tanımını bulan “Kanun önünde eşitlik” ve yasama yetkisinin T.B.M.M.'ye ait olduğı belirten 7. maddesine aykırılıklar taşımaktadır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 79'uncu maddesinde düzenlenen takas kesinliğı ilkesi uyarınca, takas ve transfer emirlerinin geri alınamaması ve gerçekleştirilen takas işlemlerinin kesinliğı, sermaye piyasalarının güvenilirliliğı ve işlem güvenliğinin temel unsurlarındandır. Bu ilke, yalnızca piyasa işleyişinin devamlılığı açısından değıil, takas sürecine dâhil olan tarafların mülkiyet haklarının korunması ve hukuki güvenliğin sağılanması bakımından da büyük önem taşımaktadır.

SPK'nın 2026/61 sayılı Bülteni kapsamında alınan kararlar doğrutusunda PBLK statüsüne geçmiş alacaklıların hak ve alacakları değıerlendirilirken, daha önce kesinleşmiş takas işlemlerinin hukuki sonuçları ve bu işlemler sonucunda doğmuş mülkiyet hakları göz ardı edilmemelidir. Takas kesinliğı ilkesinin sonradan alınan idari

kararlar veya tasfiye süreçleri nedeniyle zedelenmesi, piyasa katılımcılarının hukuki güvenliğini ve sermaye piyasalarına duyulan güveni olumsuz etkileyebilecektir.

Bu çerçevede, PBLK statüsüne geçmiş alacaklıların mülkiyet haklarının, kesinleşmiş takas işlemlerinden doğan kazanılmış haklar ve yürürlükteki mevzuat hükümleri gözetilerek öncelikle korunması; bu hakların tasfiye sürecindeki diğer alacak ve taleplerden ayrıştırılarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Aksi yöndeki uygulamalar, mülkiyet hakkının korunması, hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkeleri bakımından ciddi tereddütlere yol açabilecektir. Bu nedenle, takas kesinliği ilkesinin gereği gibi uygulanması ve PBLK statüsüne geçmiş alacaklıların haklarının güvence altına alınması, ilgili kurumların karar ve uygulamalarında temel ölçütlerden biri olmalıdır.

Fonların tasfiyesine karar verilen 17/9/2026 tarihinden önce fon payı satım talimatı vermiş olup takas süreci tamamlanarak pay bedeli bloke (PBLK) statüsüne geçmiş bulunan hak sahiplerinin alacaklarının korunması amacıyla söz konusu madde metnine;

“(7) Fonların tasfiyesine karar verilen 17/9/2026 tarihinden önce fon payı satım talimatı vermiş olup takas süreci tamamlanarak pay bedeli bloke (PBLK) statüsüne geçmiş bulunan hak sahiplerinin alacakları, 6362 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi gereğince takas kesinliği koruması altındadır. Bu hak sahiplerine ait tutarlar genel tasfiye bakiyesi paylaşımına dahil edilmeksizin, tasfiye hesabında oluşan ilk nakit mevcudundan öncelikli ve derhal nakden ödenir.”

şeklinde bir fıkranın eklenmesi yönündeki önerimiz iktidar partisi milletvekillerince rededilmiştir.

4. Kanun Teklifinin 4. maddesinin Değerlendirilmesi

Teklifin 4. maddesinde kanunun uygulamasında kullanılacak “net yatırım tutarı, ara ödeme, isteğe bağlı ödeme, geri kazanım hesabı ve nihai ödeme” gibi parametrelerin saptanması ve ödemesi konusunda birtakım düzenlemeler yer almaktadır.

Maddeyle, tasfiye malvarlığının bütün fon pay sahiplerine ödeme yapılmasına yetecek ölçüde nakde dönüşmediği durumda uygulanacak ödeme sistemi düzenlenmektedir.

Maddenin 1 fıkrasına göre; Fon malvarlığının nakde çevrilmesi sonucunda elde edilen dağıtılabılır nakdin, tasfiye kararından bir önceki gün sonu itibarıyla geçerli fon birim pay fiyatı ile ödemeye esas katılma payı adetleri üzerinden hesaplanan toplam tutarının karşılamaya yeterli olmaması halinde, 3 üncü maddenin altıncı fıkrası¹⁰ saklı kalmak kaydıyla, tasfiye bakiyesinden yapılacak ödemelerde dikkate alınacak fon pay sahibinin net yatırım tutarı; fona fon pay sahibi tarafından fiilen yapılan her bir nakit girişinin ve çıkışının tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kistelyevm usulü uygulanarak bulunacak giriş ve çıkış tutarlarından, giriş tutarının çıkış tutarından fazla olması durumunda, fondan fon pay sahibine yapılan her bir nakit çıkışının tutarının ilk giren ilk çıkar esası ile düşülmesi suretiyle MKK tarafından hesaplanacaktır.

Teklif metninde yatırımcıların net yatırım tutarlarının enflasyona karşı güncellenmesi, tasfiye tarihiyle sınırlandırılmıştır. Tasfiye ve tahsilat süreçlerinin aylar, hatta yıllar alabileceği göz önünde bulundurulduğunda tasfiye kararı ile paranın fiilen ödendiği tarih arasında geçecek sürede yatırımcının anaparasının enflasyon karşısında değer kaybetmesinin önlenmesi gerekmektedir.

Bu amaçla tarafımızca verilen ***maddenin birinci fıkrasında yer alan "tasfiye tarihine kadar" ibaresinin "fon pay sahibine fiilen ödemenin yapıldığı tarihe kadar" şeklinde değiştirilmesini*** teklif eden önergemiz iktidar partisi milletvekillerinin oylarıyla rededilmiştir.

¹⁰ (6) 6362 sayılı Kanunun 104, 106 veya 107 nci maddelerinde düzenlenen fiillerin Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlar tarafından ya da bu fonlar ile birlikte hareket edilmesi veya fonların iştirakiyle işlenmesi halinde bu fiilleri işlediği veya bunlarla birlikte hareket ettiği Kurulca tespit edilen kişi ve kurumlara, Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları uyarınca tasfiyesine karar verilen fonların tasfiye ve geri kazanım hesabından ödeme yapılmaz.

Maddenin 2 fıkrasına göre Fon pay sahiplerinin tasfiye bakiyesinden alacakları ödemelerden mahsup edilmek üzere, ilgili fonun tasfiye malvarlığından, birinci fıkra uyarınca hesaplanan net yatırım tutarının endeksleme uygulanmaksızın bulunan kısmını geçmemek kaydıyla, Kurulca belirlenen fonlarda, ilgili fonun tasfiye malvarlığından, net yatırım tutarı 1.000.000 Türk lirasının altında olan yatırımcılar için bu tutarda, 1.000.000 Türk lirası ve üzerinde olan yatırımcılar için ise en fazla 1.000.000 Türk lirası ara ödeme yapılabilecektir.

Fon pay sahiplerine yapılacak ara ödeme tutarı, para piyasası niteliğindeki fonlar hariç olmak üzere, ara ödeme tutarının hesaplandığı tarihten bir önceki gün sonu itibarıyla hesaplanan, ilgili fon pay sahibinin hesabında bulunan fon katılma paylarının toplam değerini aşamayacaktır.

Fonun önceki gün sonu fiyatı; ihtiyaç duyulan bilgiler tasfiye ile görevli kuruluşlardan temin edilerek, ilgili güne dair yapılan değerlendirme ile Takasbank tarafından hesaplanan fiyat olacaktır.

Fıkra metninde yer alan “kurulca belirlenen fon” ibaresinin ölçütü ne olacaktır? Yöündeki sorularımıza maddenin görüşülmesi sırasında tatminkar yanıtlar verilmemiştir.

2. fıkra hükmüne göre; ara ödeme, net yatırım tutarı bir milyon TL'nin altındaki yatırımcılarda bu tutarı aşamıyor; bir milyon TL ve üzerindeki yatırımcılarda da en fazla bir milyon TL ile sınırlandırılmaktadır. Ara ödeme hesabında enflasyon endekslemesi uygulanmayacaktır. Nakit yetersizliğinde otomatik oransal ödeme kuralı yoktur. SPK, en düşük net yatırım tutarından başlayarak ödeme ve/veya ortak asgari ara ödeme tutarı belirleme yetkisine sahiptir. Burada tartışılması gereken nokta, bir milyon TL sınırının hangi ekonomik analizle belirlendiği ve ödeme takviminin ne kadar süreceğidir. Hukukta iyi uygulama ilkeleri dikkate alınarak bu meblağın hangi kriterlere göre belirlendiği hususu madde gerekçesinde ve/veya genel gerekçede açıklanmalıdır.

Fıkra metninde yer alan “Fon pay sahiplerine yapılacak ara ödeme tutarı, para piyasası niteliğindeki fonlar hariç olmak üzere, ara ödeme tutarının hesaplandığı tarihten bir önceki gün sonu itibarıyla hesaplanan, ilgili fon pay sahibinin hesabında

bulunan fon katılma paylarının toplam değerini aşamaz” şeklindeki düzenlemenin amacı da anlaşılamamaktadır.

Maddenin görüşülmesi sırasında tarafımızca yöneltilen;

“1 milyon liranın altında yatırımı bulunduğu hâlde bu nedenle ana parasının tamamını alamayacak kaç yatırımcınız var? Teklif sahibi yaklaşık 350 bin fon pay sahibinin net yatırım tutarının ödenebileceğini açıkladı. Bu sayı tekil yatırımcı sayısı mı? Aynı kişinin farklı fonlarda tekrar sayıldığı hesaplar var mıdır? Bu kişilere ödeme için gereken toplam tutar ve bugün kullanılabilir nakit miktarı nedir? Hesap henüz gerçekleşmemiş gönüllü iade ve satışları da içeriyor mu? Yine, üçüncü fıkra: Nakdin net yatırım tutarındaki ve/veya ara ödemelerde yetmemesi hâlinde en düşük yatırım tutarından başlayarak ödeme yetkisi veriyor. Bu yetki yalnızca ara ödemede mi kullanılacak? Nihai dağıtımda da uygulanacaksa aynı fondaki bir yatırımcının alacağı tamamen karşılanırken diğerine hiç ödeme yapılmamasını önleyecek bir kuralınız var mı? Yine, 4'üncü maddenin birinci ve ikinci fıkralarında, birinci fıkra güncellemede kullanılan tasfiye tarihi tam olarak hangi gündür? Endeksleme 17 Eylülde durdurulacaksa vatandaşın parasına ulaşamadığı sonraki aylarda -ki tasfiyenin uzun süreceğini de göz önüne aldığımızda- değer kaybını nasıl karşılayacaksınız? Ayrıca ara ödemede endeks yapılmamasının yatırımcı üzerindeki etkisini hesapladınız mı? Yine, 4'üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında, ikinci fıkra ara ödemeyi kurulca belirlenen fonlarda mümkün kılıyor. Hangi fonun seçileceğini belirleyen somut ölçünüz nedir? Aynı miktarda birikimi olan iki vatandaştan biri hemen ödeme alabilecek iken diğerin belirsiz süre beklemesinin önüne nasıl geçeceksiniz? Fon bazında ilk ödeme tarihini bugün açıklayabilir misiniz? Yine, başka bir soruyu da ifade etmek isterim: Gönüllü ödemelerde bugün itibarıyla gönüllü hesaplarına fiilen yatırılan toplam tutar nedir; bugün ne kadar, hangi fona tahsis edilebiliyor? Yatırımcıya açıklanan ödeme beklentisinin ne kadarı mevcut paraya, ne kadarı gelecekte gerçekleşeceği umulan tahsilata dayanıyor? Yine, bankalar aracılığıyla bu fonlara yönlendirildiğini söyleyen yatırımcılar var; ara ödemeyi alan vatandaştan ibra, feragat veya başka bir talepten vazgeçme beyanı istenecek mi? Yanlış bilgilendirme veya yönlendirme nedeniyle bankaya ya da yatırım kuruluşuna başvurma hakkının korunacağını açıkça teyit ediyor musunuz?”

içeriğindeki tespit ve sorularımıza yanıt alınamamıştır.

Maddenin görüşülmesi sırasında 1 milyon TL tavanı nedeniyle birikiminin tamamını fona yatırmış orta ve büyük ölçekli tasarruf sahiplerinin tasfiyenin tamamen bitmesini beklemek zorunda kalmalarının ve bu süreçte telafisi güç zararlara uğramalarının önüne geçilmesi tasfiyeden tahsil edildikçe kademeli ödeme yapılması amacıyla hazırladığımız, 2. fıkranın 3. cümlesinin;

“Fon pay sahiplerine yapılacak ara ödeme tutarı para piyasası niteliğindeki fonlar hariç olmak üzere ara ödeme tutarının hesaplandığı tarihten bir önceki gün sonu itibarıyla hesaplanan ilgili fon pay sahibinin hesabında bulunan fon katılma paylarının toplamı değerini aşamaz. Net yatırım tutarı 1 milyon Türk lirasının üzerinde olan yatırımcılara yapılacak ilk ara ödemenin ardından fon tasfiye mal varlığı geri kazanım hesabına nakit intikal ettikçe kurulca belirlenecek takvim çerçevesinde en geç altı aylık dönemler itibarıyla oransal ilave ara ödemeler yapılması zorunludur.”

şeklinde değiştirilmesini talep eden önergemiz iktidar partisi milletvekillerinin oylarıyla rededilmiştir.

Maddenin 3 fıkrasına göre Dağıtılabılır nakdin madde metninde yer alan birinci fıkraya göre hesaplanan net yatırım tutarlarının ve/veya ikinci fıkraya göre hesaplanan ara ödeme tutarlarının tamamını karşılamaya yetmemesi hâlinde Kurul; mevcut nakitten mümkün olan en fazla sayıda fon pay sahibinin tam yararlanması amacıyla, net yatırım tutarı en düşük olan fon pay sahibinden başlanmak suretiyle ödeme yapılmasına ve/veya tüm fon pay sahipleri bakımından uygulanacak asgari bir ara ödeme tutarı belirlenerek bu tutara kadar ödeme yapılmasına karar vermeye yetkili olacaktır.

Bu kapsamda yapılacak ödemelerde hiçbir fon pay sahibine net yatırım tutarını, ödeme tutarının hesaplandığı tarihten ve/veya tasfiye tarihinden bir gün önceki gün sonu itibarıyla hesaplanmış hak ve alacak tutarlarını veya ikinci fıkrada öngörülen 1.000.000 Türk lirası tutarındaki ara ödeme tavanını aşan ödeme yapılamayacaktır. Ara ödeme karşılığı herhangi bir katılma payı iade işlemi de gerçekleştirilmeyecektir.

Söz konusu katılma payları nihai tasfiye ödemeleri sırasında iade edilecektir.

Maddenin komisyondaki görüşmeleri sırasında, 1 milyon TL'lik sınırın nasıl ve hangi nedenle tespit edildiğine dair soru ve tespitler de yanıtlanmamıştır.

Kamuoyunda yaratılan yaygın kanının aksine, mağdur olan yatırımcılara paralarını almayı garanti edecek bir düzenleme sunulmamaktadır. Mağdurların paralarının ne kadarını geri alabileceği fon hesabında toplanabilecek parayla sınırlı durumdadır. SPK en son değerlendirmesinde bütün hesaplamalardan farklı olarak, çok düşük bir asgari ödeme miktarı belirleyerek mağdurları yeniden mağdur edebilecektir.

Maddenin 4 fıkrasına göre; Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlarda, tasfiye tarihine kadar katılma paylarını fona iade etmek suretiyle ödeme almış olan kişilerin, girişlerinin tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kıstelyevm usulü uygulanarak bulunacak miktarı aşan tutarda elde ettikleri getiri, Kurulca ilan edilen hesaplara isteğe bağlı olarak iade edilebilecektir.

Bu fonların malvarlığında yer alan ve Kurulca 6362 sayılı Kanunun 104, 106 ve 107 nci maddelerine konu edilen paylardan kazanç elde eden kişilerce, söz konusu paylardan elde edilen getirinin, payın elde tutulduğu dönemde alım maliyetinin tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kıstelyevm usulü uygulanarak bulunacak tutarı aşan kısmı, Kurulca ilan edilen genel hisse iade hesabına isteğe bağlı olarak iade edilebilecektir. Bu fıkra (4) kapsamında hesaplama döneminin, iade edilecek tutarın belirlenmesinde kullanılacak yöntem ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasların belirlenmesine Kurul yetkili olacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla iki ayrı isteğe bağlı iade alanı oluşturulmaktadır. Birincisi, gerçeğe aykırı değerler üzerinden fondan çıkış yapmış kişilerin, fiili net yatırımları ile fonun türü ve yatırım stratejisine göre aynı veya benzer nitelikteki fonların olağan getirisi toplamını aşan kısmı gönüllü olarak iade edebilmesidir.

4. fıkarda , olağan dışı kazançların ne olduğu yine SPK'nın takdirine bırakacak şekilde düzenlenmekte idi. Komisyon çalışmaları sırasında verilen önerge ile ölçüt TÜFE ve Yİ-ÜFE ortalamasına dönüştürüldü. Bununla birlikte dönem, çoklu giriş ve çıkışların hesabı, masraf ve vergilerin etkisi ile itiraz usulü açıklığa kavuşturulmalıdır.

Teklifte genel af veya ibra hükmü bulunmamaktadır. Gönüllü iade ile ceza ve hukuk sorumluluğu ayrı değerlendirilmelidir; teklifin bu fıkrasında sorumluluğun kalkmayacağını açıkça belirten özel bir cümle de yer almamaktadır.

Hesaplama ölçütü, emsal fon veya endeks getirisi yerine TÜFE ve Yİ-ÜFE değişim oranlarının aritmetik ortalamasıdır. Hesaplama dönemi, yöntemi ve diğer uygulama esaslarını yine SPK belirleyecektir.

Maddenin 5 fıkrasına göre Nihai ödemede, fon pay sahibine tasfiye malvarlığından, geri kazanım hesabından veya diğer hukuki yollardan daha önce yapılan ödemeler mahsup edilecektir.

Nihai ödeme aşamasında ise tasfiye malvarlığı, geri kazanım hesabı, isteğe bağlı ödeme hesapları veya diğer hukuki yollarla daha önce yapılan tüm ödemeler mahsup edilerek aynı zarar veya hak için birden fazla ödeme yapılması önlenmektedir.

Etki Analizi Raporunda;

“MKK tarafından 17.09.2026 tarihi itibarıyla yapılan analizlerde; Atlas Portföy Yönetimi AŞ, Hedef Portföy Yönetimi AŞ, Tera Portföy Yönetimi A.Ş. ve Pusula Portföy Yönetimi AŞ'nin kurucusu olduğu; - Unvanında para piyasası geçen ve serbest olmayan fonlarda yer alan yatırımcılardan yaklaşık 199 bininin net yatırım tutarının 1.000.000 TL'nin altında olduğu, - Unvanında serbest ifadesi geçen ve hisse senedi fonlarında yer alan yatırımcılardan yaklaşık 341 bininin net yatırım tutarının 1.000.000 TL'nin altında olduğu görülmüştür. Söz konusu yatırımcı sayısı bilgileri MKK tarafından yapılacak nihai hesaplama göre değişebilecektir.”

şeklinde açıklama yer almaktadır.

Teklifin 4. maddesinde kanunun uygulamasında kullanılacak “net yatırım tutarı, ara ödeme, isteğe bağlı ödeme, geri kazanım hesabı ve nihai ödeme” gibi parametrelerin saptanması ile ilgili olarak Sermaye Piyasası Kuruluna tanınan sınırı belirsiz ve tartışmalı olarak verilen yetkiler konusunda düzenlemeler yer almaktadır. Söz konusu düzenlemeler hukuki belirlilikten yoksundur.

Bu düzenlemeler Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, Anayasa'nın 10. maddesinde tanımını bulan “Kanun önünde eşitlik” ve

yasama yetkisinin T.B.M.M.'ye ait olduğu belirten 7. maddesine aykırılıklar taşımaktadır.

5. Kanun Teklifinin 5. maddesinin Değerlendirilmesi

Teklifin 5. maddesi ile “Fon varlığından mevzuata aykırı çıkarılan değerler ve şahsi sorumluluk” konusunda bir takım düzenlemelere yer verilmektedir. Bu madde fonların tasfiye işlemleri ile ilgili olarak Sermaye Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulu ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu arasındaki ilişkiyi düzenlemektedir.

Etki Analizi Raporunda;

“Maddeyle fon malvarlığından hukuka aykırı çıkarılan değerlerin kapsamı ve bu nedenle doğan zarar veya kayıptan sorumluluk düzenlenmektedir. Yalnızca açıkça mevzuata aykırı işlemler değil, şeklen mevzuata uygun görünmekle birlikte fonun menfaatine uygun gerçek bir ekonomik amacı bulunmayan karşılıksız veya muvazaalı işlemler de kapsama alınmaktadır. Sorumluluk bakımından öncelikle fonun kurucusu ve/veya yöneticisi portföy yönetim şirketine başvurulması; buradan tamamen veya kısmen tahsil sağlanamaması ya da tahsil edilemeyeceğinin açık olması halinde zarar veya kaybın oluşumunda sorumluluğu Kurulca belirlenen gerçek ve tüzel kişiler ile birlikte hareket edenlere gidilmesi öngörülmektedir. Görevden ayrılmanın geçmiş dönemdeki işlem ve kararlardan doğan sorumluluğu kaldırmaması da sürekliliği sağlamaktadır.

SPK tarafından İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı nezdinde 7 adet yazılı başvuru dilekçesi ile 69 kişi hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur. Kurul tarafından belirlenecek alacakların TMSF aracılığıyla takip ve tahsil edilmesine imkân tanınmasıyla, fonların tasfiye kaynaklarının artırılması, yatırımcıların karşılanamayan alacaklarının azaltılması ve hukuka aykırı işlemlerden kaynaklanan ekonomik sonuçların sorumlular üzerinde bırakılması amaçlanmaktadır.”

şeklinde bir açıklamaya yer verilmiştir.

Maddenin 1. fıkrasında; Fon malvarlığından **mevzuata aykırı olarak veya mevzuata şeklen uygun olsa dahi** fonun menfaatine uygun gerçek bir ekonomik amacı bulunmaksızın; karşılıksız veya muvazaalı işlemlerle kredi, borç, avans,

teminat, devir, temlik, alım, satım, repo, ters repo veya benzeri işlem ve sözleşmeler yoluyla ilişkili taraflar, hâkim ortaklar, yöneticiler, bunların doğrudan veya dolaylı kontrol ettikleri kişiler yahut diğer üçüncü kişiler lehine çıkarılan veya aktarılan para, sermaye piyasası aracı, mal, hak ve alacaklar ile bunların yerine geçen veya değerlendirilmesi suretiyle elde edilen değerler fon malvarlığından hukuka aykırı çıkarılmış değer addedilerek fonun zarara veya kayba uğratılmış sayılacağı hükme bağlanmaktadır.

SPK'nin fon bazında belirleyeceği zararın hangi hesaplama yöntemine dayanacağı, gerçeğe aykırı şişmiş fiyatların düzeltilmesinden doğan kaybın, olağan piyasa zararını ve fon dışına hukuka aykırı çıkarılan tutarın nasıl ayrılacağı konusunda maddede bir düzenleme bulunmamaktadır.

Maddenin 2. fıkrasında yer alan düzenlemeye göre, zarar veya kayıptan öncelikle fonun kurucusu ve/veya yöneticisi olan portföy yönetim şirketi sorumlu olacaktır.

Bu tutarın portföy yönetim şirketinden tamamen veya kısmen tahsil edilememesi veya edilemeyeceğinin açıkça belli olması hâlinde, fonun zarara veya kayba uğratılmasında sorumluluğu Kurulca belirlenen gerçek ve tüzel kişiler ile bu kişilerle birlikte hareket ettiği tespit edilenler şahsen sorumlu olacaklardır. Bu fıkra kapsamındaki kişilerin görevlerinden ayrılmış olmaları, görev yaptıkları veya yönetim ya da kontrolü ellerinde bulundurdıkları dönemde gerçekleştirilen işlem ve kararlardan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmayacaktır.

Bu düzenleme ile zarar veya eksik tasfiye bakiyesinden öncelikle portföy yönetim şirketini sorumlu tutulmaktadır. Tahsilatın bu şirketten sağlanamaması halinde sorumluluk SPK tarafından belirlenen diğer kişi ve kuruluşlara yöneltilebilecektir.

Ancak fıkra metninde; diğer sorumlulara başvurmak için portföy yönetim şirketinden tahsilatın sonuçlanmasını mı bekleneceği, tahsil edilemeyeceğinin açıkça belli olduğunu hangi somut mali göstergelerle ve hangi tarihte karara bağlayacağı, bu sırada diğer sorumluların mallarını devretmesini önlemek için hangi koruma tedbirini, hangi hukuki dayanakla uygulanacağı konularında herhangi bir düzenleme yoktur.

Madde metninde gerçeğe aykırı yüksek fon değerleri üzerinden fazladan hesaplandığı tespit edilecek yönetim ve performans ücretleri ile ilgili olarak yapılması gereken işlemlerle de ilgili bir düzenleme bulunmamaktadır.

Maddenin görüşülmesi sırasında bu fıkra içeriğinin sorumluların tespiti bakımından yetersiz kaldığı, ilgili, ilişkili tüm ara kademeleri sayma ve tüm tüzel kişileri de kapsamadığı konusunda yöneltilen eleştirilere eksik yanıtlar verilmemiş, “kurulun birlikte hareket, sorumluluk tespit ettiği tüm gerçek ve tüzel kişiler” ibaresinin bu eksikliği giderdiği ifade edilmiştir. Bu konuda SPK’nın tespit kararı belirleyici olacaktır. Söz konusu yanıtlar tarafımızca da tatminkar bulunmamıştır.

Maddenin görüşülmesi sırasında gündeme gelen;

“Katılmevim ile Emlak Katılımın devralma süreci içerisinde şirket ortaklarının elinde bulunan bazı menkul ve gayrimenkul malların sermayenin güçlendirilmesi için şirkete bedelsiz olarak devredileceği söyleniyor yani bu durumda Emlak Katılıma devredileceği söyleniyor. Şimdi, bu devir esnasında bu devreden kişilerin, ortakların, sahiplerin yani üzerine menkul ve gayrimenkul olan kişilerin bu paraları fondan hukuka aykırı yollarla çekip aktarıp elde edip etmediğini inceleyecek misiniz, denetleyecek misiniz? Nasıl tespit edeceksiniz? Bu konuda bir çalışma yapacak mısınız? Çünkü fondan çekildiği için bu paranın geri kazanımının da normalde fona gitmesi gerekir. Eğer fondan çekilerek elde edildiye bu menkul ve gayrimenkullerin alımı, bu işin durdurulması gerekir, sermaye artırımında kullanılmaması gerekir. Bu konuyla ilgili bir izahat bekliyoruz”

şeklindeki gibi spesifik sorulara da hiç yanıt verilmemiştir.

5. maddenin 2 numaralı fıkrasının; sorumluluğun tespiti açısından daha açık, ileri, geri, ilgili, ilişkili bağlantıları dikkate alan, iştirakler ve ortaklıklar, hatta belli bir dereceye kadar kan ve sihrî hısımlar dahil tüm tarafları kapsayacak şekilde düzenlemesi gerekmektedir. Aksi takdirde fonların tasfiyesine yönelik tahsilat işlemlerinden olumlu sonuç alınması mümkün olmayacaktır.

Söz konusu düzenlemelerin içeriğinin saptanmasında; 5411 sayılı Bankacılık Kanununda TMSF ile ilgili maddelerde yer alan ve TMSF’na alacakların tahsili için yetki veren hükümlerden yararlanılması isabetli olacaktır.

Maddenin 3. fıkrasındaki düzenlemeye göre; 6 ncı madde kapsamında bulunmayan durumlar bakımından Kurul, tasfiye işlemleri ile denetim ve inceleme sonuçlarını dikkate alarak her bir fon bakımından zarar veya kayıp tutarını, zarar veya kayıpta sorumluluğu bulunan gerçek ve tüzel kişileri ve sorumlu oldukları tutarları belirleyerek TMSF'ye bildirecektir.

Sorumluluğun tespit edilmesi konusunda yine SPK'ya çok geniş yetkiler tanınmaktadır. SPK gerçek ve tüzel kişilerin sorumluluğunun ne olduğunu belirlemekle yetkilendiriliyor. SPK suç duyurusunda bulunurken hazırlanan raporların yaratacağı 5. ve 6. maddelerdeki sonuçlar oldukça ağırdır. SPK raporlarına bir tür mahkeme kararı, SPK'ya ise mahkeme rolü biçilmektedir.

SPK'nın idari sorumluluk tespiti mahkeme kararı değildir. Raporun CMK'nın 128. maddesi bakımından rapor sayılması, el koymanın diğer koşullarını ve yargısal karar gereğini kaldırmamaktadır.

Maddenin 4. fıkrasındaki düzenlemeye göre; Kurulun bildirimi üzerine sorumluların malvarlığından geri kazanım sağlanması amacıyla, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında TMSF tarafından tahsil ve takip işlemleri başlatılacaktır TMSF takip işlemlerinde, 6183 sayılı Kanun hükümlerini ve 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 132¹¹, 134¹², 136¹³, 138¹⁴, 140¹⁵ ve geçici 27¹⁶ nci maddeleri hükümlerini uygulama yetkisini haiz olacaktır. Bu fıkra kapsamında açılacak davalarla ilgili olarak İstanbul idare mahkemeleri yetkili olacaktır.

Fon yatırımcılarının korunması amacıyla diğer alacaklıların devam eden takiplerinin durdurulması, önceden konulmuş hacizlerin kaldırılması ve malvarlığının dağıtım düzeninin değiştirilmesi; alacaklılar arasında öncelik, mülkiyet hakkı ve hukuki güvenlik tartışmaları yaratabilir. Özellikle bir kişinin malvarlığında fon zararından bağımsız alacaklar, ortak mülkiyet hakları veya üçüncü kişilere ait varlıklar bulunuyorsa bunların nasıl korunacağı önemli hale gelebilir.

¹¹ Madde 132-Fon Alacaklarının takip ve tahsiline ilişkin yetki ve usuller

¹² Madde 134- Fonun alacaklarının tahsiline ilişkin diğer yetkiler

¹³ Madde 136-Fon alacaklarının yasal teminatı

¹⁴ Madde 138-Fon alacaklarının takip ve tahsiline ilişkin istisnalar

¹⁵ Madde 140- Fonun iştirakleri ile ilgili yetkileri

¹⁶ Geçici 27 Fon mülkiyetine geçen taşınmazların tahliyesi

Tahsil yetkilerinin sınırları, üçüncü kişilerin haklarının korunması, mevcut teminatların durumu ve uyumsuzluk halinde uygulanacak yargısal güvenceler konusunda düzenleme yapılması gerekebilir.

5411 sayılı yasada TMSF'ye tanınan yetkilerden; sorumluluk davalarına ilişkin istisnai yetkileri içeren 133. madde, fona devr olunan bankaların iştirakleri ile ilgili olarak 139. maddede yer alan düzenlemeler fıkra metninde yer almamıştır.

Asıl ilginç olanı, söz konusu fıkra düzenlemesinde TMSF'nin cebri tahsilat ve tasfiye işlemlerinde 5411 sayılı yasada yer alan kullandığı yetkilerden 137. maddenin yazılmasından imtina edilmesidir.

5411 sayılı Bankacılık Kanununun “İspat Külfeti” başlıklı 137. maddesi;

“İspat külfeti

Madde 137 — Fon tarafından bu Kanunun 108 ve 110 uncu maddeleri hükümleri uyarınca açılmış ve açılacak davalarda ispat külfeti davalılara aittir.”

hükümünü taşımaktadır.

Söz konusu 137. maddenin teklifin 4. fıkra düzenlenmesine eklenmesi yönünde verdiğimiz önerge iktidar partisinin milletvekillerinin oylarıyla rededilmiştir.

Teklifin 5. maddesinde; “Fon varlığından mevzuata aykırı çıkarılan değerler ve şahsi sorumluluk” belirlenmesi konusunda bir takım sınırı belirsiz hükümlere yer verilmektedir. Söz konusu düzenlemeler hukuki belirlilikten yoksundur.

Bu maddede yer alan düzenlemelerde sorumluluk rejimi açısından tam bir belirsizlik ve SPK'na verilen sınırı tartışmalı yetkiler bulunmaktadır. Bu düzenlemeler Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, Anayasa'nın 10. maddesinde tanımını bulan “Kanun önünde eşitlik” ve yasama yetkisinin T.B.M.M.'ye ait olduğu belirten 7. maddesine aykırılıklar taşımaktadır.

Maddenin görüşülmesi sırasında söz konusu madde metnine, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında fon mal varlığının güvencesi niteliğinde olan portföy saklama kuruluşlarının (saklama bankalarının) gözetim ve kontrol yükümlülüklerini ihmal ederek fonların usulsüz biçimde boşaltılmasına göz yummaları durumunda doğacak yatırımcı zararlarından müteselsil sorumlulukları

açıkça düzenlenmesi; böylece, fon mağdurlarının alacaklarının tahsil kabiliyeti artırılması amacıyla;

“(5) 6362 sayılı Kanun uyarınca fon malvarlığının saklaması ve gözetimi ile görevli olan portföy saklama kuruluşları; fon portföy sınırlamalarının aşılması, malvarlığından mevzuata aykırı kaynak çıkışlarının engellenmesi hususlarındaki gözetim, kontrol ve saklama yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde, fon malvarlığından karşılanamayan fon kayıp veya zararlarından kurucu ve portföy yönetim şirketi ile birlikte müteselsilen sorumludur.”

şeklinde bir fıkranın eklenmesini isteyen önergemiz iktidar partisine mensup milletvekillerinin oylarıyla rededilmiştir.

6. Kanun Teklifinin 6. Maddesinin Değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesinde ile Elkonulma ve Fona/Hesaba Doğrudan İade, TMSF'nin Kayımlığı ve Hızlı Satış Yetkisi, Müsadere Edilen Değerlerin Hazine Yerine Fona Aktarılması, Geri Kazanım Hesabı ve Koruması, Ödeme, YTM'ye Aktarım ve Biriktirme Esası, TMSF'nin tasfiye işlemlerinde kullanacağı yetkiler konularında takım düzenlemelere yer verilmektedir.

Etki Analizi Raporunda;

“Maddeyle ceza soruşturması ve kovuşturması kapsamında el konulan veya müsadere edilen malvarlığı değerlerinin, fonla hukuki ve ekonomik bağlantısı bulunduğu ölçüde geri kazanım sistemine dâhil edilmesi düzenlenmektedir

8.10.2026 tarihi itibarıyla SPK'ya yapılan bildirimler incelendiğinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca 189 kişi hakkında elkoyma tedbiri uygulandığı bilinmekte olup, Savcılıkça tesis edilen işlemlere göre anılan rakam değişiklik gösterebilmektedir. Toplam malvarlığı tutarı ise bu aşamada bilinmemektedir.”

şeklinde bir açıklamaya yer verilmiştir.

Maddenin 1 fıkrasında, bu Kanun kapsamındaki fonlarla bağlantılı fiiller nedeniyle yürütülen soruşturmalar kapsamında 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 128 inci maddesi uyarınca elkoyma kararı verilebileceği, Elkonulan malvarlığı değerleri arasında, fona doğrudan iadesi hukuken mümkün olan

para ve sermaye piyasası araçları bulunması halinde bunların, 5271 sayılı Kanunun 131 inci maddesi uyarınca ilgili fona veya geri kazanım hesabına Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkemece iade edileceği, bu fıkra kapsamında Kurulca yapılan suç duyurularına dayanak raporların, 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinde düzenlenen suçtan elde edilen değere ilişkin rapor sayılacağı konusunda hükümler yer almaktadır.

Acil satış koşulları, bağımsız değerlendirme, satış bedelinin korunması ve satış kararına karşı başvurulabilecek hukuki yollar açıkça belirlenmelidir.

Bu maddenin uygulamasında yine SPK ön plana çıkarılmaktadır.

Maddenin 2. fıkrasında; birinci fıkra kapsamında fona devredilemeyen malvarlığı bakımından TMSF kayyım olarak atanabileceği, kayyım atanması halinde TMSF'nin, 5411 sayılı Kanunda tanınan yetkileri kullanacağı, dava sonucu beklenmeksizin derhal malvarlıklarını satıp veya tasfiye edeceği, tasfiye ve satıştan elde edilecek tutarları, her bir fon için ayrı ayrı olmak üzere açılan geri kazanım hesaplarında izleyeceği hususları düzenlenmektedir. **Söz konusu düzenlemede geri kazanım hesabında biriken tutarların fonlar arasında nasıl dağıtılacağına dair bir kriter bulunmamaktadır. Satış bedellerinin korunması ve geri kazanım hesaplarına aktarım zamanının netleştirilmesi gerekmektedir.**

Dava sonucu beklenmeden “derhal” satış, yalnızca satışa imkân veren bir hükümden daha ileri bir düzenlemedir. Ancak satışın zorunluluğu, bağımsız değerlendirme, üçüncü kişilerin hakları, etkili itiraz ve beraat ya da tedbirin kaldırılması halinde değer ve zararın iadesi konusunda karşılaşılabilecek ihtimallerin değerlendirmeye tabi tutulması gerekir.

3. fıkroda; yargılama sonucunda müsadereğine karar verilen ve suçtan zarar gören fonun malvarlığından çıktığı veya fon zararının karşılığı olduğu mahkemece belirlenen değerlerin, Hazineye gelir kaydedilmeksizin ilgili yatırım fonuna; tasfiyenin tamamlanmış olması hâlinde ise geri kazanım hesabına aktarılmasına mahkemece karar verileceği hususlarına yer verilmiştir.

Maddenin görüşülmesi sırasında; ceza yargılamalarının istinaf ve temyiz dahil uzun yıllar sürmesi sebebiyle, CMK 128 kapsamında el konulan şirket, taşınmaz ve araç gibi malvarlıklarının atıl kalarak değer kaybetmesinin

önlenmesi ve mağdur fon yatırımcılarına süratle intikal ettirilebilmesi amacıyla, söz konusu fıkranın;

“(3) 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesi uyarınca elkonulan ve fon malvarlığından çıktığı veya fon zararının karşılığı olduğu anlaşılan malvarlığı değerlerinin satışı ve nakde çevrilmesi, kovuşturma sonucunda verilecek kesin müsadere kararı beklenmeksizin Cumhuriyet savcısının talebi üzerine sulh ceza hâkimliği veya mahkeme kararıyla derhal TMSF tarafından yerine getirilir. Elde edilen gelirler Hazineye gelir kaydedilmeksizin fon pay sahiplerine dağıtılmak üzere geri kazanım hesabına aktarılır.”

şeklinde değiştirilmesi ile ilgili önergemiz iktidar partisi milletvekillerinin oylarıyla rededilmiştir.

4. fıkrada; bu Kanun kapsamında tahsil ve/veya iade edilen tutarlar ile suçla bağlantılı malvarlığı değerlerinden ilgili fona veya fon pay sahiplerine aktarılmasına karar verilen tutarların, TMSF nezdinde her bir fon için ayrı alt hesaplarda geri kazanım hesabı olarak izleneceği, bu tutarların TMSF’nin kendi malvarlığından ayrı tutulacağı hususu hükme bağlanmıştır.

5. fıkrada; geri kazanım hesabında bulunan tutarların yalnızca ilgili fonun tasfiyesi ve fon pay sahiplerine yapılacak ödemeler için kullanılabileceği, başka bir amaçla kullanılamayacağı, teminat gösterilemeyeceği ve kamu alacakları için olsa dahi haczedilemeyeceği, üzerlerine ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz konulamayacağı belirtilmiştir.

6. fıkrada; Geri kazanım hesabında biriken tutarların, yapılan zorunlu masraflar düşüldükten sonra TMSF tarafından tasfiye ile görevli kuruluşa; tasfiyenin tamamlanmış olması hâlinde ise Kurulca bildirilen fon pay sahiplerine ödenmek üzere YTM'ye aktarılacağı, ödemelerin YTM tarafından katılma payı sahipliği oranında yapılacağı, nihai dağıtım hariç olmak üzere, dağıtım sonucunda bir fon pay sahibine yapılacak ödemenin, ödeme yöntemine ilişkin işlem ve aktarım maliyetleri dikkate alınarak Kurulca belirlenecek asgari ödeme tutarının altında kalması hâlinde, bu tutarın fon pay sahibi adına izleneceği ve sonraki dağıtımlarda hak kazanılan tutarlara ekleneceği, birikmiş tutarın asgari ödeme tutarına ulaşması hâlinde fon pay sahibine ödeme yapılacağı ifade edilmektedir.

Tasfiye tamamlanmışsa YTM geri kazanım ödemelerini katılma payı sahipliği oranında yapacak. Bu ölçüt, 4 üncü maddedeki net yatırım tutarı ve küçük yatırımcıya öncelik yaklaşımıyla aynı değildir. Ara ödeme, nihai hak ve geri kazanım dağıtımının ilişkisi açık kurulmalıdır.

Birden fazla fonla bağlantılı kaynaklarda kanıtlanmış zarar ve nedensellik bağının dağıtımdaki yeri açık olmalıdır. Geri kazanım hesaplarının korunması olumlu olmakla birlikte, zorunlu masrafların kapsamı, tutarı ve denetimi yatırımcıya kalan kaynağı doğrudan etkileyecektir.

7.fıkrada, geri kazanım hesabına gelen veya aktarılan bir tutarın birden fazla fon ile bağlantılı olması durumunda fonlar arasında dağıtımına ilişkin usul ve esasların fon türleri, likidite yeterlik oranı, fon katılma payı sahipliği yapısı, yatırımcının korunması, ilgili fonlardaki tasfiye oranı ve benzeri kıstaslar dikkate alınarak Kurulca belirleneceği, hususları hükme bağlanmaktadır.

7. fıkra da Söz konusu düzenlemede geri kazanım hesabında biriken tutarların fonlar arasında nasıl dağıtılacağına dair bazı kriterler belirtilse de asıl belirlemenin SPK tarafından yapılacağı anlaşılmaktadır.

Maddenin görüşülmesi sırasında yapılan açıklamalardan para piyasası fonlarının önceleneceği anlaşılmaktadır.

Söz konusu madde düzenlemesinde fon kurucusuna, fon portföy yöneticisine, dağıtım kuruluşuna ve ilişkili kişilere ödenen yönetim, performans danışmanlık ve benzeri ücretlerinin şişirilmiş fon değeri üzerinden hesaplanmış kısımlarının da fon zararı olarak addedilmesine ilişkin bir hükmün olmayışı büyük bir eksikliktir.

Teklifin 6. maddesinde; Elkonulma ve Fona/Hesaba Doğrudan İade, TMSF'nin Kayyımlığı ve Hızlı Satış Yetkisi, Müsadere Edilen Değerlerin Hazine Yerine Fona Aktarılması, Geri Kazanım Hesabı ve Koruması, Ödeme, YTM'ye Aktarım ve Biriktirme Esası konularında yine Kurulca yapılacak sınırı belirsiz bir takım düzenlemelere yer verilmektedir. Söz konusu düzenlemeler hukuki belirlilikten yoksundur.

Bu düzenlemeler de Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, Anayasa'nın 10. maddesinde tanımını bulan “Kanun önünde eşitlik” ve

yasama yetkisinin T.B.M.M.'ye ait olduğu belirten 7. maddesine aykırılıklar taşımaktadır.

Kanun teklifinin 5 ve 6. maddelerindeki düzenlemeler, fonların tasfiyesi ile ilgili olarak SPK, TMSF, YTM, TAKASBANK, tasfiye ile ilgili olarak görevlendirilen kuruluşlardan (İş Bankası ve Ziraat Bankası) oluşan çoklu bir yapının kurulmaya çalışıldığını ortaya koymaktadır.

Söz konusu kuruluşlar arasında koordinasyonun nasıl sağlanacağı veri ve bilgi akımının nasıl sağlanacağı, sonuçların nasıl karşılıklı izleneceği ve mutabakatın nasıl sağlanacağı meçhuldür.

Türkiye yakın geçmişte bankacılık sektöründeki benzeri ve boyutları oldukça büyük boyuttaki kriz ve problemleri, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanun gibi cebri tahsilat ve tasfiye yetkisine sahip bulunan Tasarruf Mevduat Sigorta Fonunu devreye alarak, söz konusu Kurumu ilave zorlayıcı tasfiye ve tahsilat yetkilerine haiz kılarak çözmeye çalışmıştır.

Bu nedenle yatırım fonlarının da tasfiyesinin ya bu konu ile de yetkilendirilmiş TMSF veya benzeri örgütlenme biçimi ve yetkilere sahip tek ve organize bir kuruluş tarafından çözülmesinde yarar bulunmaktadır.

7. Kanun Teklifinin 7. maddesinin Değerlendirilmesi

Kanun teklifinin bu maddesinde dışarıdan hizmet alımı ve uygulanacak hükümler konusunda düzenlemeler yer almaktadır.

1. fıkrada; Kanunun uygulanmasında gerekli görülen durumlarda, koşulları Kurul Karar Organı tarafından belirlenmek üzere, Kanunun uygulanmasından doğan işler, açılacak dava ve takipler için Kurul ve YTM tarafından dışarıdan avukatlık hizmeti ile muhasebe ve yazılım geliştirme hizmetlerinin temin edilebilmesi hususu düzenlenmektedir.

Etki analizinde;

“Sermaye Kurulu nezdinde dava ve takip işlerinde 1 avukat, 17 meslek personeli ve 9 meslek personel yardımcısı hizmet vermektedir. YTM nezdinde ise 1’i avukat olmak üzere 6 personel çalışmaktadır. Tasfiyesine karar verilen fonlarla ilgili olarak

açılması imkân dahilinde olan davalar dışında, Sermaye Piyasası Kurulu nezdinde, söz konusu personel tarafından başvuru incelemesi ve hukuki danışmanlık faaliyetlerinin yanı sıra, yaklaşık 1.500 adet derdest dava dosyası takip edilmektedir. Olası dava sayısının mevcut takip edilen davaların en az on katına ulaşması beklendiğinden mevcut personele kadrosu ile süreç takipleri mümkün olmadığından ihtiyaç halinde Kurulun kendi bütçesinden dışarıdan hizmet alımı yapılması öngörülmektedir.”

şeklinde açıklama yer almaktadır.

Teklifin bu maddesinin görüşülmesi sırasında; 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamede dışarıdan avukatlık hizmeti alınmasına ilişkin düzenlenmelerin mevcut olduğu, ancak Sermaye Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulunun söz konusu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında olmayışından dolayı bu düzenlemeye ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir.

Maddenin görüşülmesi sırasında yapılan açıklamalardan söz konusu tasfiye düzenlemelerinin uygulanması sürecinde ve sonrasında çok sayıda dava ve karşı dava açılacağı beklentisinde olunduğu anlaşılmaktadır.

Kanunun uygulanmasından doğan işler, açılacak dava ve takipler için Kurul ve YTM tarafından dışarıdan avukatlık hizmeti ile muhasebe ve yazılım geliştirme hizmetlerinin temin edilebilmesi hususunda hangi tür mal ve hizmet satın alma usulünün takip edileceği, söz konusu hizmetlerin temininde aranılacak nitelik ve kriterler, ücret sınırı, seçim yöntemi, hizmet alımında rekabetin ve veri güvenliğinin nasıl sağlanacağı konusunda kanun teklifi metninde herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Söz konusu düzenleme fonların tasfiye işlemlerinde kamu kaynağının kullanılacağı anlamına da gelmektedir.

Etki Analizi Raporunda da söz konusu işlemin maliyeti konusunda herhangi bir belirlemede bulunulmamıştır.

Kanun teklifinde yer alan diğer hükümlerde tasfiye işleminin genel olarak TMSF tarafından yapılması yönünde düzenlemeler bulunmaktadır.

Söz konusu işlemlerde görev yapacak olan bir kamu kuruluşu olan Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda geçmişten gelen birikimine istinaden bu konularda deneyimli çok sayıda avukat, uzman ve tasfiye personeli bulunduğu, bu hizmetlerde söz konusu personelden yararlanabileceği düşünülmektedir.

1.fıkra da yer alan düzenlemenin madde metninden çıkartılması için tarafımızca verilen önerge iktidar partisi milletvekillerinin oylarıyla rededilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrası; Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından; TMSF'nin görev alanına giren hususlarda TMSF'nin görüşü alınarak belirlenmesi hükmünü taşımaktadır.

Teklifin 7. maddesinin üçüncü fıkrası ile Kanunda özel hüküm bulunmayan hâllerde; 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

Maddenin tedvin şekline SPK ve TMSF'ye sanki 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanununu uygulama yetkisi verilmiş olabileceği gibi bir anlam ortaya çıkmaktadır.

Özellikle 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa yapılan sınırı, kapsamı ve içeriği belirli olmayan yetki atfı da hukuki belirlilikten yoksundur.

CMK'ya genel gönderme SPK'ya hâkim veya mahkeme yetkisi vermez. Uygulanacak konu ve hükümler açık gösterilmeli; adli ve idari yetkilerin sınırı korunmalıdır.

Maddenin komisyonda görüşülmesi sırasında, söz konusu atfın yalnızca el koyma ve sınırlama hükümleri ile ilgili olduğu belirtilmesine rağmen madde metninde böyle bir açıklığa yer verilmemesi düşündürücü bulunmaktadır.

Söz konusu düzenleme; Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, ve yasama yetkisinin T.B.M.M.'ye ait olduğu belirten 7. maddesine aykırılıklar taşımaktadır.

3.fıkra da yer alan düzenlemenin de madde metninden çıkartılması için tarafımızca verilen önerge iktidar partisi milletvekillerinin oylarıyla rededilmiştir.

Teklifin; tüm maddelerinin Adalet; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda, tüm boyutlarıyla ele alınıp görüşülmeden acele ile sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek yasalaştırılması gayretini uygun görmemekteyiz.

Teklif Metninin Görüşülmesi Sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekillerce Verilen Ve Ek ve Geçici 4 Madde İhdasını İsteyen Ancak Reddedilen Önergelerin Değerlendirilmesi;

Söz konusu teklif metnin görüşülmesi sırasında Plan ve Bütçe Komisyonunun CHP'li üyeleri tarafından teklif metnine 4 adet geçici, 3 adet Ek madde ihdasını isteyen 7 adet önerge verilmiştir.

4 adet Geçici madde ihdasını isteyen önergeler;

Mevcut fon krizinin oluşması ve devamı sürecinde düzenleme, denetleme uyarma görevlerini yerine getirmeyen, gerekli tedbirlerin alınmasında ihmalleri bulunan **SPK, BDDK Başkan ve Kurul üyelerinin, Merkezi Kayıt Kuruluşu, TAKASBANK ve Borsa İstanbul A.Ş. Yönetim Kurulu ve Denetim Komitesi üyelerinin görevlerinin kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sonlandırılmasına** ilişkin idi.

Ek madde ihdasını isteyen birinci önerge; Zaten dolandırıcılık veya usulsüzlük nedeniyle anaparalarını kaybetme tehlikesi yaşayan fon yatırımcılarına yapılacak iadelerin bazı vergi veya banka komisyon kesintilerine uğramadan net olarak hesaplarına geçmesini amaçlayan

“Bu Kanun kapsamında tasfiye edilen fonlar ile geri kazanım hesaplarından fon pay sahiplerine yapılacak her türlü ara ödeme, bakiye ödeme ve transferler; 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu kapsamındaki banka ve sigorta muameleleri vergisinden ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu kapsamındaki damga vergisinden müstesnadır. Bu ödemelerden hiçbir ad altında bankacılık veya aracılık masrafı kesilemez.”

şeklindeki önerge idi.

Ek madde ihdasını isteyen ikinci önerge; Tasfiye işlemlerinde görevli kuruluşlar ve bunların sorumlulukları açısından ayrı bir madde düzenlemesini

öneren, “Görevli kuruluşlar açısından tasfiyenin yürütülmesine ilişkin genel esaslar ve fon pay sahipliğinin belirlenmesi

Madde-(1) Fonların tasfiyesi Kurulun gözetim ve denetiminde, tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından Kurul’ca belirlenen usul ve esaslar kapsamında yürütülür. Tasfiye ile görevli kuruluşlar fon tasfiye süreçlerinde gerekli görürler ise tasfiye işlemlerinde birlikte de hareket edebilirler.

(2) Fon pay sahipliği; tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından Kurul’un fon pay sahipliğinin belirlenme şekline yönelik direktifleri doğrultusunda MKK, Takasbank, TEFAS, portföy saklama kuruluşları ve dağıtım kuruluşlarının kayıtları mutabık hâle getirilerek fon ve hesap bazında tespit edilir.

(3) Tasfiye ile ilgili iş ve işlemleri yürüten kişilerin konusu suç teşkil eden fiilleri hariç olmak kaydıyla, görevleri ile ilgili karar, eylem ve işlemleri nedeniyle hukuki, idari ve mali sorumlulukları doğmaz.

Ek madde ihdasını isteyen üçüncü önerge : Kanun kapsamında yapılan tasfiye, ödeme, tahsilat, el koyma, isteğe bağlı ödeme, geri kazanım, satış işlemlerinin sonucunun kamuoyu ile paylaşılması ve söz konusu işlemlerin yıllık olarak Sayıştay tarafından denetlenmesi ve denetim sonuçlarının TBMM’nde görüşülmesini sağlama amacını taşıyan,

1) Bu Kanun kapsamında yapılan tasfiye, ödeme, tahsilat, el koyma, isteğe bağlı ödeme, geri kazanım, satış işlemlerinin sonucu Kurul tarafından aylık hazırlanacak raporlarla Sermaye Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulu web sitesinde ayrıntılı bir biçimde kamuoyuna duyurulur.

(2) Bu Kanun kapsamında yapılan tasfiye, ödeme, tahsilat, el koyma, isteğe bağlı ödeme, geri kazanım, satış işlemleri Sayıştay tarafından yıllık olarak denetlenir. Sayıştay tarafından düzenlenen Denetim Raporu T.B.M.M.’nin bilgisine sunularak Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülür.”

içeriğindeki önerge idi.**Söz konusu önergeler komisyonda görev yapan çoğunluk partisi milletvekilleri ve çoğunluk partisini destekleyen partinin milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.**

Sonuç olarak; I'inci Bölümde açıklanan usul eksikliklerini içermiş olması nedeniyle, II'nci Bölümünde açıklandığı üzere Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin mevcut uygulamasının TBMM'yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoyması nedeniyle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılmasını genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı bulduğumuzdan, III'üncü Bölümde Kanun teklifinin tümü üzerindeki değerlendirmelerde belirtildiği üzere mevcut fon krizine çözüm olamayacağı kanaatiyle, IV'üncü Bölümde Kanun teklifinde yer alan 1, 3, 4, 5, 6 ve 7. maddelerindeki düzenlemelerin Anayasa'nın bazı hükümlerine aykırılık taşıması nedeniyle, V'inci Bölümde maddeler üzerinde yapılan değerlendirmeler sonucunda ayrıntılı olarak açıklanan nedenlerle "2/3939 esas numaralı "Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi" nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Cevdet Akay
Karabük

Gülizar Biçer Karaca
Denizli

MUHALEFET ŞERHİ

2/3939 esas numaralı Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi 9 Ekim 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. Teklifin esas komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu tali komisyonları Adalet Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonudur.

Yürürlük ve yürütme maddeleri dâhil 9 maddeden oluşan Teklif, Sermaye Piyasası Kurulunun 17 Eylül 2026 tarihli kararlarıyla tasfiyesine karar verilen ve Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış yatırım fonlarına özgü bir tasfiye, geri kazanım ve ödeme rejimi kurmaktadır. Teklif, fon malvarlığının tasfiyesini, fon pay sahipliğinin tespitini, ara ve nihai ödemeleri, hukuka aykırı biçimde fon malvarlığından çıkarılan değerlerin geri kazanılmasını, sorumlulara rücu edilmesini, el konulan veya müsadere edilen malvarlığı değerlerinin sisteme aktarılmasını ve bu süreçlerde Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), Tasarruf Mevduatı ve Sigorta Fonu (TMSF), Yatırım Tazmin Merkezi (YTM), Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK), Takasbank ile diğer kurumların görev ve yetkilerini düzenlemektedir.

Teklif üzerine olan tüm değerlendirmelerden önce fon krizinin ne zaman ve nasıl başladığı, bugüne gelene kadar hangi gelişmelerin yaşandığı, yetkililerin ne zaman uyarıldığı gibi önemli noktaların hatırlanması gerekmektedir. Muhalefet şerhimizin ilerleyen bölümlerinde yer alacak değerlendirmelerimiz, aşağıda kronolojik sıralamasını verdiğimiz bu organize suç hareketi ile, idarenin ihmal ve yetersizlikleri üzerine olacaktır.

Fon Krizinin Kronolojik Gelişimi

- Kasım 2020’den itibaren: İYİ Parti olarak halka arz izinleri ve bazı şirketlerdeki olağan dışı fiyat hareketleri konusunda soru ve eleştirilerimiz gündeme getirilmiştir.
- 11 Mart 2021: Tera Portföy Birinci Serbest Fon (TLY) kuruldu.
- 1 Mart 2024: SPK düzenlemesiyle kapalı fonların belirli koşullarla açık fon hâline gelebilmesinin önü açıldı.
- 26 Şubat 2025: İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı olağan dışı fiyat hareketleri ve manipülasyon şüpheleri hakkında ilgili kurumlara yazı gönderdi.
- 7 Temmuz 2025: TLY, Tera Portföyün başvurusu ve KAP bildirimi esas alınarak TEFAŞ üzerinden alım-satıma açıldı. Takasbank, işlemin KAP bildirimi temelinde yürütüldüğünü açıkladı. (Bu işlemin SPK onayı olmadan yapıldığı İYİ Parti tarafından gündeme getirilmiştir.)

- 1-6 Ağustos 2025: SPK, izahname değişikliğinin Kurul onayı bulunmadan yapıldığını Takasbank’a bildirdi; fonun yeni alımları durduruldu. 6 Ağustos’ta SPK onayıyla yeniden işleme açıldı.
- 22 Ekim 2025: Genel Başkanımız Müsavat Dervişoğlu finans piyasalarındaki ve borsadaki fon manipülasyonu hakkında yetkilileri uyardı.
- 4 Kasım 2025: Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek’in fon piyasalarında manipülasyon bulunduğuyla ilişkin açıklaması
- 12 Kasım 2025: Genel Başkanımız Müsavat Dervişoğlu “Bu ülkenin borsasında manipülasyon bizzat kamu gücü kullanılarak, devletin verdiği makamlar kullanılarak yapılıyor” ifadeleriyle krizin ne şekilde geliştiğini açıkça ifade etti.
- 17 Mart 2026: Tera Yatırım Bankasına tahvil ihracı yoluyla 22 milyar TL’ye kadar borçlanma imkânı tanındı. Bu işlemler farklı tarihlerde devam etti.
- 17 Haziran 2026: SPK, TLY’nin TEFAS’ta işlem görmesine ilişkin izahname değişikliğinin Kurul onayı olmadan yapılması nedeniyle Tera Portföye 4.435.027,79 TL idari para cezası uygulanmasına karar verdi.
- 7 Temmuz 2025- 17 Haziran 2026: TLY’nin TEFAS’a açılma süreci ile birlikte yatırımcı sayısının 161’den 111 bine, fon büyüklüğü ise yaklaşık 268 milyar TL’ye ulaştı.
- 28 Ağustos 2026: SPK, TLY’nin likidite riskini ve yatırımcıların iade taleplerini gerekçe göstererek fonun fiyat hesaplama ve ödeme esaslarının değiştirilmesine ilişkin karar aldı.
- 1-16 Eylül 2026: Bu dönemde Tera ve Pusula fonlarından 440 özel ve tüzel kişi tarafından 401 milyar TL’lik çıkış gerçekleşti. (Tera fonlarından 335 milyar TL, pusula fonlarından 65 milyar TL)
- Eylül 2026’nın ilk haftası: Takasbank ve Borsa İstanbul tarafından, Tera Menkul Değerlerin teminat karşılığı likidite talepleri karşılandı. Bu tarihlerde SPK, söz konusu fonlarla ilgili çeşitli tedbir kararlarını almış, tasfiye sürecine yönelik idari işlemlerin çalışması başlamıştı.
- 17 Eylül 2026: SPK, yedi portföy yönetim şirketinin kurucusu olduğu 131 yatırım fonunun tasfiyesine karar verdi. Fonların alım-satım işlemleri durduruldu.
- 18 Eylül 2026: Tasfiye işlemlerinde Tera fonları için İş Bankası; A1 Capital, Atlas, Bulls, Hedef, Pardus ve Pusula fonları için Ziraat Bankası görevlendirildi.
- 21 Eylül 2026: SPK, tasfiye süresini üç aydan altı aya çıkardı.
- 23 Eylül 2026: SPK, tasfiyeye konu fonlardaki toplam tekil yatırımcı sayısını 455.758 olarak açıkladı.
- 28 Eylül 2026: SPK, tasfiye kararından önce verilen alım-satım talimatlarının ve iptal edilen emirlerin nasıl ele alınacağını duyurdu.
- 9 Ekim 2026: Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi TBMM’ye sunuldu.

Usul Üzerine Değerlendirmeler

2/3939 esas numaralı Kanun Teklifi 9 Ekim 2026 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuş, yalnızca beş gün sonra 14 Ekim 2026 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek aynı gün içinde sonuçlandırılmıştır. Komisyon görüşmeleri saat 10.03'te başlamış, 13.05-14.02 arasındaki ara dışında kesintisiz biçimde sürmüş ve saat 21.46'da teklifin tümünün kabul edilmesiyle tamamlanmıştır.

Fon piyasasında yüz binlerce yatırımcıyı doğrudan etkileyen, sermaye piyasalarının güvenilirliği üzerinde ağır sonuçlar doğuran ve çok sayıda düzenleyici-denetleyici kurumun geçmiş dönem işlem ve ihmallerinin tartışıldığı bir konuda, teklifin sunulmasından komisyon görüşmesine kadar geçen sürenin son derece kısa olması yasama kalitesi bakımından başlı başına bir sorundur. Kanun koyucunun görevi yalnızca ortaya çıkmış bir krize hızlı reaksiyon vermek değildir, yapılacak müdahalenin hukuki, ekonomik ve kurumsal sonuçlarını etraflıca tartmak, hangi sorunun hangi araçla çözüleceğini açık biçimde ortaya koymak ve düzenlemenin yeni ihtilaflar üretmesini engellemektir. Böylesine istisnai bir tasfiye rejiminin birkaç gün içinde incelenmesi, milletvekillerinin olayın maddi vakıalarını, fon bazındaki bilanço durumunu, ilgili kurumların denetim kayıtlarını, devam eden ceza soruşturmalarının tasfiye mekanizmasına etkisini ve teklifin Anayasa ile mülkiyet hakkı bakımından doğurabileceği sonuçları yeterli derinlikte değerlendirmesini güçleştirmiştir.

Komisyon görüşmelerinde en temel usul itirazlarından biri, böylesine büyük bir finansal olayın görüşüldüğü toplantıda Hazine ve Maliye Bakanı ile SPK Başkanının bulunmaması olmuştur. Teklif doğrudan sermaye piyasalarının işleyişini, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı veya Bakanlıkla yakın koordinasyon içinde çalışan kurumları ve ülkenin finansal güvenilirliğini ilgilendirmektedir. Buna rağmen ilgili Bakan ve Başkan toplantıya katılmamıştır. Bakan Yardımcısı, diğer kurum başkanları veya yöneticileri üzerinden müzakere yürütülmüştür. Mevcut Anayasal sistemde kanun teklifinin milletvekillerince verilmesi, yürütmenin siyasi sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Finansal sistemin gözetiminden sorumlu yürütme makamının, olayın sebeplerine, geçmişte alınmayan tedbirlere, kurumlar arası koordinasyona ve teklifin hazırlanma tercihinin ilişkin soruları doğrudan cevaplaması gerekir. Komisyonun yalnızca teknik bürokratların bilgi verdiği bir platforma dönüşmesi, siyasi sorumluluk ile idari sorumluluğun birbirinden koparılmasına yol açmaktadır.

Benzer bir eksiklik, karar alma yetkisini kullanan kurumların temsil düzeyinde görülmüştür. Komisyon toplantısında çok sayıda kurumun genel müdürü ve üst düzey bürokrati bulunmakla birlikte, bazı kurumlarda geçmiş dönemde karar veren yönetim kurullarının başkanları veya doğrudan siyasi ve idari sorumluluk taşıyan yöneticiler hazır bulunmamıştır. Özellikle Borsa İstanbul bakımından icrayı yürüten genel müdür ile stratejik karar ve gözetim sorumluluğu bulunan yönetim kurulu arasında ayırım yapılmış, karar veren makamların da milletvekillerinin karşısına çıkarak hangi kararın hangi gerekçeyle alındığını anlatması gerektiği vurgulanmıştır. Yetki ile sorumluluk birbirinden ayrılmaz. Kamu gücü kullanan kişi ve kurullar, işlem tesis ederken sahip oldukları yetkinin sonuçları tartışıldığında da aynı açıklıkla hesap vermek zorundadır. Tasfiye rejimini düzenleyen yeni bir kanunun görüşülmesi, geçmişteki karar süreçlerinin üzerini kapatacak bir teknik oturum değil, aynı zamanda kurumsal hesap verme mekanizmasının işletilmesi gereken bir parlamenter denetim sürecidir.

Komisyon görüşmelerinde üzerinde durulan bir başka önemli usul sorunu, SPK ve BDDK'nin kanunlardan kaynaklanan bilgi verme yükümlülüklerinin geçmişte gereği gibi işletilmemiş olmasıdır. Bu kurumların Plan ve Bütçe Komisyonunu düzenli biçimde bilgilendirmesinin mevzuattan kaynaklanan bir yükümlülük olduğu, önceki dönemlerde de bu yükümlülüğün fiilen yerine getirilmediği ifade edilmiştir. Denetleyici kurumların Meclise zamanında bilgi vermesi, kriz çıktıktan sonra geriye dönük açıklama yapmak için değil, riskler büyümeden önce parlamenter denetimi harekete geçirmek için öngörülmüş bir mekanizmadır. Eğer düzenleyici ve denetleyici kurumlar Komisyonu zamanında bilgilendirmiş, milletvekillerinin eleştirileri ve soruları aylar önce resmî bir zeminde tartışılmış olsaydı, bazı risklerin daha erken görünür hâle gelmesi mümkündü. Meclisin bilgi alma hakkının ihmal edildiği bir süreçten sonra aynı kurumlara olağanüstü geniş yetkiler veren bir özel kanunun süratle kabul edilmesi, denetim açığını gidermek yerine mevcut kurumsal dengesizliği pekiştirme riski taşımaktadır.

İYİ Parti olarak, Komisyon görüşmelerinde fon krizinin ne zaman tespit edildiği, hangi kurumlara hangi tarihlerde ihbar ve bildirim ulaştığı, bu bildirimler üzerine hangi tedbirlerin alındığı, alınmak istenen tedbirleri engelleyen bir idari veya siyasi müdahale bulunup bulunmadı ve kurumlar arası bilgi akışının nasıl işlediği gibi temel soruların cevaplandırılmasını talep ettik. Buna karşılık, birçok somut soru için kurumların ayrıca çalışma yaparak daha sonra bilgi verebileceği ifade edilmiştir. Oysa milletvekillerinin kanun metni üzerinde irade oluşturabilmesi için gerekli verinin oylamadan sonra değil, oylamadan önce elde bulunması gerekir. Yasama faaliyetinin özünde bilgiye dayalı karar vardır. Neyi tasfiye

ettiğimizi, hangi varlığın ne kadar değer kaybettiğini, hangi alacakların tahsil kabiliyetinin bulunduğunu ve sorumluluk zincirinin nerede başladığını bilmeden oluşturulan hukuk normu, kaçınılmaz olarak geniş idari takdir yetkilerine dayanacaktır.

Teklifle birlikte sunulan etki analizinin de meselenin büyüklüğüyle orantılı bir derinlik taşımadığı Komisyon görüşmelerinde açıkça dile getirilmiştir. Etki analizi yalnızca düzenlemenin Hazineye doğrudan bir ödeme yükü getirip getirmediğini belirtmekten ibaret olamaz. Tasfiye için görevlendirilecek kuruluşların operasyon maliyetleri, dışarıdan alınacak avukatlık, muhasebe ve yazılım hizmetlerinin bedeli, kamu kurumlarının bu işe ayıracağı insan kaynağı, uzun sürebilecek dava ve takip süreçlerinin maliyeti, sermaye piyasalarındaki güven kaybının finansman maliyetine etkisi, reel sektöre yansıyan likidite sorunları ve yatırımcı davranışındaki değişim de kamusal maliyetin parçalarıdır.

Geneli Üzerine Değerlendirmeler

2/3939 esas numaralı Kanun Teklifi, görüntüde 17 Eylül 2026 tarihli SPK kararlarıyla tasfiyesine karar verilen 131 yatırım fonunun nasıl tasfiye edileceğini düzenleyen teknik bir metindir. Ancak Komisyon görüşmelerinde ortaya çıkan tablo, meselenin sıradan bir tasfiye işlemiyle açıklanamayacağını göstermektedir. Karşı karşıya olduğumuz olay, yalnızca bazı fonların yanlış yatırım tercihleri nedeniyle zarar etmesi veya piyasa koşullarındaki olağan dalgalanmaların fon değerlerini düşürmesi değildir.

İYİ Parti olarak, yüz binlerce vatandaşın malvarlığını ve Türkiye sermaye piyasalarının güvenilirliğini doğrudan ilgilendiren böylesine ağır bir olayın ardından yatırımcıların haklarının korunmasını, hukuka aykırı biçimde elde edilen menfaatlerin geri alınmasını ve tasfiye sürecinin süratle tamamlanmasını gerekli görüyoruz. Bununla birlikte, mağduriyetin giderilmesi amacıyla getirilen özel bir kanunun, olayın ortaya çıkmasına imkân veren siyasi ve idari sorumluluk alanlarını görünmez hâle getirmesine, denetim zafiyetlerini tasfiye tekniğinin arkasına saklamasına ve hukuka aykırı kazançların geri alınmasını gönüllülüğe bırakmasına itiraz ediyoruz. Muhalefetimiz, yatırımcıya ödeme yapılmasına değil adaletin, hesap verebilirliğin, hukuki belirliliğin ve kamu gücünü kullananların sorumluluğunun eksik bırakıldığı bir tasfiye modeline yöneliktir.

Başka bir deyişle, mesele sermaye piyasası araçlarında gerçeğe aykırı fiyat oluşumları, olağan dışı kazançlar, denetim ve gözetim mekanizmalarının zamanında çalışmaması, çok sayıda kurumun birbirine temas eden görev alanlarında ciddi koordinasyon sorunları ve devam

eden ceza soruşturmalarıyla birlikte değerlendirilmesi gereken büyük bir kurumsal güven krizidir. Teklifin yalnızca tasfiye tekniğine odaklanması, bu olayın nasıl mümkün hâle geldiği sorusunu ikinci plana itirme tehlikesi taşımaktadır. Oysa yatırımcı güveninin yeniden tesisi, mağdura hangi formülle ödeme yapılacağından önce, aynı sistemin benzer bir olayı yeniden üretmesini engelleyecek kurumsal tedbirlerin alınmasına bağlıdır.

Bizim açımızdan ilk ve temel mesele, yaşanan hadisenin adının doğru konulmasıdır. Nitelikli dolandırıcılık iddialarının, organize ilişkilerin ve hukuka aykırı piyasa davranışlarının açık biçimde tartışılması gerekmektedir. Nitekim teklif sahibi milletvekilinin sunumunda da İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından suç işlemek amacıyla örgüt kurma, nitelikli dolandırıcılık, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ile Sermaye Piyasası Kanunu'ndaki piyasa bozucu eylemler, bilgi suistimali ve piyasa dolandırıcılığı hükümleri kapsamında soruşturmalar yürütüldüğü ifade edilmiştir. Böyle bir tabloda doğru teşhis yapılmadan doğru tedavi kurulamaz. Olayı yalnızca 'tasfiyesi gereken fonlar' başlığı altında ele almak, suç iddialarıyla kurumsal denetim zafiyetleri arasındaki ilişkiyi görünmez kılabilir.

Kanun koyucu, yatırımcıya ödeme takvimini düzenlerken aynı zamanda bu yapının hangi kamusal boşluklardan yararlandığını, hangi kontrollerin neden çalışmadığını ve sorumluluğun hangi seviyelere kadar uzandığını da açıklığa kavuşturmalıdır.

Türkiye'de sermaye piyasalarının düzenlenmesi ve denetlenmesine ilişkin kapsamlı bir kanun, SPK'nin geniş gözetim yetkileri, piyasa bozucu eylemler ve manipülasyona ilişkin yaptırımlar, MKK ve Takasbank kayıt sistemleri, Borsa İstanbul'un bildirim yükümlülükleri, MASAK'ın şüpheli işlem mekanizmaları ve ceza hukukunun malvarlığına el koyma hükümleri zaten bulunmaktadır. Buna rağmen bu büyüklükte bir kriz ortaya çıkmışsa yalnızca yeni bir özel kanun çıkarmak, sorunun mevzuat eksikliğinden mi yoksa mevcut mevzuatın uygulanmamasından mı kaynaklandığını cevaplamaz. Eğer sorun kuralların yetersizliği ise hangi kuralın hangi nedenle yetersiz kaldığı gösterilmelidir. Eğer sorun denetim ve uygulama zafiyeti ise yeni yetkiler vermeden önce mevcut yetkilerin neden kullanılmadığı araştırılmalıdır. Aksi hâlde aynı kurumlara daha fazla yetki verilmesi, sorunu üreten yapının aynı aktörler eliyle çözülmesini beklemek anlamına gelir.

Teklif, tasfiye sürecinin merkezine yine Sermaye Piyasası Kurulunu yerleştirmektedir. Kurul, tasfiyenin aşamalarını, değerlendirme esaslarını, varlıkların satış yöntemini, ara ve nihai ödeme usullerini, fonlar arasında bazı dağıtım kriterlerini ve uygulamaya ilişkin ikincil

düzenlemeleri belirleyecek geniş bir yetki alanına sahip olacaktır. Oysa Komisyon görüşmelerinde en ağır eleştirilerin önemli bir kısmı, geçmiş dönemde SPK'nin gözetim ve denetim görevini ne ölçüde yerine getirdiğine ilişkindir. Bu durum, hukuk devletin temel bir sorusunu gündeme getirmektedir. Denetim mekanizmasının etkin çalışmadığı iddiası araştırılmadan, aynı kuruma olağanüstü tasfiye yetkileri verilmesi kurumsal meşruiyeti nasıl güçlendirecektir? İYİ Parti olarak tarafımızca bu nedenle yalnızca kişisel sorumluluk tartışması yapılmamış, mevcut üst yönetimlerin görevde kalmasının soruşturma ve tasfiye süreçlerine duyulan güveni nasıl etkilediğini de sorgulanmıştır. Burada amaç bir kurumu toptan suçlamak değildir. Kurumlarda görevini dürüstçe yapan çok sayıda kamu görevlisinin bulunduğu açıktır. Ancak kurumsal sorumluluk, bireysel dürüstlük varsayımından bağımsızdır, denetim başarısızlığı varsa bunun idari ve siyasi sonuçları olmalıdır.

2021 yılı bütçe görüşmelerinde halka arzların niteliği ve aşırı fiyat hareketleri konusunda sorular yönelttiğimiz, halka arz edilen bazı şirketlerin mali yapısının ve bu kadar yoğun izin verilmesinin arkasındaki gerekçelerin o tarihte sorguladığımız hatırlatılmıştır. Bu hatırlatma önemlidir. Düzenleyici kurumların başarısı yalnızca bir suç örgütü ortaya çıktıktan sonra malvarlığına el koyabilme kapasitesiyle ölçülemez. Asıl başarı, piyasa yapısındaki riskleri erken teşhis etmek, uyarıları değerlendirmek ve yatırımcı zararını doğmadan önlemektir. Yıllar boyunca farklı kanallardan gelen uyarıların sistematik biçimde kayıt altına alınmadığı veya düzenli parlamenter denetime taşınmadığı bir ortamda, kriz sonrası oluşturulan özel tasfiye rejimi önleyici düzenleme eksikliğini telafi edemez.

Komisyon görüşmelerinde 2025 yılı içerisinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığından ilgili kurumlara ulaştığı ifade edilen yazılar, olağan dışı fiyat hareketlerine ve manipülasyon şüphesine ilişkin kamuoyuna yansıyan bilgiler ve Hazine ve Maliye Bakanının fon piyasalarındaki sorunlara yönelik açıklamaları da tartışılmıştır. Bu tarihlerin her biri, devletin farklı organlarının riskten ne zaman haberdar olduğu sorusunu gündeme getirmektedir. Eğer adli makamların, Bakanlığın veya piyasa kurumlarının elinde 2025 yılı içerisinde ciddi risk işaretleri bulunuyorsa 17 Eylül 2026 tarihli toplu tasfiye kararına kadar hangi koruyucu tedbirlerin alındığı, hangi işlemlerin sınırlandırıldığı, hangi kurumların uyarıldığı ve yatırımcıların neden daha erken bilgilendirilmediği açıklanmalıdır. Bu soruların cevabı, yalnız geçmişini yargılamak için değil, yeni kanunun hangi kurumsal mekanizmayı düzeltmesi gerektiğini anlamak için gereklidir. Bir buçuk yıla yayıldığı ileri sürülen risk işaretlerine rağmen yüz binlerce kişinin sisteme girmeye devam etmiş olması, sadece bireysel yatırım tercihiyle açıklanamayacak bir gözetim problemine işaret etmektedir.

Özellikle bazı fonların TEFAS üzerinden geniş yatırımcı kitlesine açılmasına ilişkin süreç Komisyonun en tartışmalı başlıklarından biri olmuştur. Bir fonun SPK onayı bulunmadan TEFAS'ta işlem görmeye açıldığı, yatırımcı sayısının çok kısa sürede yüzlerle ifade edilen seviyeden yüz binler düzeyine çıktığı ve idari yaptırımın ancak aylar sonra uygulandığı yönünde ağır eleştiriler yöneltilmiştir. Takasbank yetkilileri ise sürecin kendi açılarından KAP bildirimi ve sonradan gelen SPK yazıları çerçevesinde nasıl yürüdüğünü açıklamıştır. Bu tartışmanın kendisi bile sistem tasarımındaki önemli bir sorunu göstermektedir. Bir yatırım aracının yüz binlerce vatandaşa ulaşmasını sağlayan elektronik altyapıda, izin ve doğrulama zincirinin hangi kurum tarafından, hangi aşamada ve hangi belgeyle kesin olarak kontrol edildiği konusunda tereddüt yaşanmamalıdır.

Sermaye piyasaları, sıradan bir ticari alan değildir. Bu piyasalarda devlet, lisans verme, izahname onaylama, halka arz süreçlerini denetleme, fonları yetkilendirme, işlemleri gözetleme, şüpheli hareketleri bildirme ve gerektiğinde işlemleri durdurma yetkilerine sahiptir. Yatırımcı, bir finansal ürüne para yatırırken devletin kendisine kâr garantisi verdiğini varsayamaz ancak piyasanın asgari kurallara göre çalıştığına, lisansların sahibi bir denetimden geçtiğine ve manipülasyon belirtileri ortaya çıktığında yetkili kurumların görevini yapacağına güvenme hakkına sahiptir. Bu nedenle 'borsaya giren riski kabul eder' yaklaşımı, yaşanan olayın mahiyetini açıklamakta yetersizdir. Özetle, yatırımcının kabul ettiği risk, şirketin beklenen performansı gösterememesi, piyasa fiyatının düşmesi veya makroekonomik koşulların değişmesidir. Düzenleyici ve denetleyici kurumların görevini ihmal etmesi ya da yatırımcının organize biçimde yanıltılması riski değildir.

Komisyon görüşmelerinde bazı yatırımcıların bankaların yönlendirmesiyle, günlük nakitlerini değerlendirmek veya enflasyon karşısında şirket kaynaklarını korumak amacıyla bu fonlara girdiği ifade edilmiştir. Özellikle reel sektörde faaliyet gösteren firmaların geçici nakitlerini fonlarda değerlendirmesi olağan bir finansal davranıştır. Bu firmaların yüksek tutarda yatırım yapmış olmaları onları otomatik olarak 'spekülatör' veya 'risk iştahı yüksek yatırımcı' hâline getirmez. Teklifin sosyal amaçla küçük yatırımcıyı önceleme anlaşılabılır olmakla birlikte, kusuru bulunmayan büyük yatırımcıların mülkiyet hakkı ve işletme devamlılığı da göz ardı edilmemelidir. Büyük yatırımcı olmak suç değildir. Suçla bağlantısı bulunmayan her yatırımcının hukuki statüsü objektif ölçütlerle korunmalıdır.

Komisyonunda yaptığımız en önemli ayrımlardan biri de küçük yatırımcıyı koruma amacı ile tasfiyede adalet arasında kurulması gereken dengedir. Teklif, belirli şartlarla kişi başına bir

milyon liraya kadar ara ödeme yapılmasına imkân tanımakta ve mevcut nakdin yetersiz olduğu hâllerde daha düşük net yatırım tutarına sahip kişilerin öncelenebileceği bir mekanizma kurmaktadır. Sosyal bakımdan küçük yatırımcının hızla likiditeye kavuşması elbette önemlidir. Ancak aynı fon malvarlığında pay sahibi olan ve suça karışmamış yatırımcılar arasında yalnızca yatırım tutarı üzerinden çok farklı ödeme zamanları oluşturmak, mülkiyet hakkı ve eşitlik ilkesi bakımından dikkatle gerekçelendirilmelidir. Bir yatırımcıya parasının tamamına yakınına erken aşamada öderken diğer yatırımcıyı belirsiz süreyle bekletmek, tasfiye kaynaklarının dağılımında objektif ve ölçülü bir denge kurulmadığı takdirde yeni hukuki ihtilaflara yol açabilir.

Bu noktada Teklifin 'net yatırım tutarı' formülü de yalnız teknik bir hesap yöntemi değildir. Fona giriş ve çıkışların TÜFE ile Yİ-ÜFE değişim oranlarının aritmetik ortalamasıyla güncellenmesi, olağan dışı şişirilmiş fon değerlerinin mağduriyet hesabına doğrudan yansıtılmaması bakımından anlaşılabilir bir tercihtir. Bununla birlikte, fon hesabında belirli bir değer gören yatırımcının hukuken hangi tarihte ve hangi ölçüte göre hak sahibi sayılacağı açık biçimde belirlenmelidir. Ara ödeme, tasfiye bakiyesi ve nihai ödeme kavramları birbirinden ayrılmadan yapılan siyasi açıklamalar, kamuoyunda 'bir milyon lira garanti ödeme' algısı yaratabilir. Bu nedenle kanun metni ile kamuoyuna verilen mesaj arasındaki farklara dikkat çekilmiş ve yasa yapımının manşetler üzerinden yürütülemeyeceğini vurgulanmıştır. Hukuki güvenlik, özellikle mali haklar söz konusu olduğunda, vatandaşın ne kadar, ne zaman ve hangi şartlarda ödeme alacağını metinden öngörebilmesini gerektirmektedir.

Aynı şekilde, tasfiye kararından hemen önce satış emri vermiş, takas sürecine girmiş ve ekonomik bakımdan fon payı sahibi olmaktan çıkarak alacaklı konumuna geçen kişilerin hukuki durumu Komisyonunda ayrıca tartışılmıştır. Sermaye piyasalarında takas kesinliği, işlem güvenliğinin temel unsurlarındandır. İdari tasfiye kararıyla işlemi tamamlanmak üzere olan kişinin statüsünün geriye dönük biçimde değiştirilmesi, yalnız o yatırımcıyı değil tüm piyasa katılımcılarının hukuki güvenini etkileyebilir. Ayrıca bu hususta oluşabilecek en küçük güven kaybı uluslararası yatırımcının ülkemize gelmesine engel olabilecektir. Tarafımızca bu grubun durumunun ayrıca incelenmesi, gerekiyorsa Genel Kurul aşamasında açık bir düzenlemeyle giderilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Teklifin temel amacı adaletli tasfiye ise yatırımcı gruplarının hukuki statülerindeki farklılıkları görmezden gelen tek tip bir ödeme rejimi kurulmamalıdır. Aynı ekonomik olay içinde pay sahibi, satış işlemi tamamlanmış alacaklı, gerçeğe aykırı fiyatlardan çıkış yapan kişi ve suça iştirak ettiği tespit edilen kişi aynı hukuki kategoride değerlendirilemez.

Teklifin kapsamının fon pay sahipleriyle sınırlandırılması da sermaye piyasası krizinin tüm etkilerini karşılamamaktadır. Fonların işlemi durdurulduğu hâlde fon portföylerinde yer alan bazı hisse senetlerinin işlem görmeye devam ettiğini ve ardı ardına değer kaybettiği belirtilerek, 'mümkün olan en yüksek ekonomik değerle tasfiye' hedefinin pratikte nasıl gerçekleştirileceği sorgulanmalıdır. Öte yandan fonlarla bağlantılı hisse senetlerinde işlem yapan fakat doğrudan fon pay sahibi olmayan küçük yatırımcıların ağır kayıplar yaşadığı da ortadadır. Piyasa manipülasyonunun etkisi, fonun kendi sınırlarında durmaz. Fonların yoğun biçimde tuttuğu veya fiyat oluşumunda etkili olduğu paylarda meydana gelen çöküş, o payı bağımsız biçimde satın almış kişileri de etkilemektedir. Kanun koyucu tasfiye rejimini kurarken bu ikincil mağduriyetlerin tazmin edilip edilmeyeceğini, edilmeyecekse neden kapsam dışında bırakıldığını açıkça ortaya koymalıdır.

Teklif sahibi milletvekilleri, sorunun fon piyasasının sınırlı bir bölümünde yaşandığını ve sistemik risk oluşturmadığını özellikle vurgulamıştır. İYİ Parti olarak bizler, bu söylemin olayın ciddiyetini küçültme tehlikesi taşıdığı kanaatinde olduğumuzu belirtmekteyiz. Açıklanan verilere göre yüz binlerce doğrudan fon pay sahibi olduğu, bunun yanında fonlarla bağlantılı hisse senetlerinde işlem yapanların, portföy yönetim şirketleriyle çalışan kurumların, bankalar üzerinden bu ürünlere yönlendirilen müşterilerin ve sermaye piyasasına güvenerek tasarruflarını değerlendiren milyonlarca vatandaşın bulunduğu görülmektedir. Bu olay toplam fon sayısının veya portföy büyüklüğünün belirli bir yüzdesiyle sınırlı olabilir ancak güven üzerindeki etkisi, niceliksel payından çok daha büyük olmuştur. Finansal sistemin özü güvendir. Bir yatırımcı, doğrudan zarar görmese dahi düzenleyici kurumların büyük bir manipülasyonu zamanında önleyemediği kanaatine varırsa portföy tercihini, tasarruf davranışını ve ülke riskine bakışını değiştirebilecektir.

Bu nedenle sermaye piyasalarındaki güven kaybının maliyeti yalnız tasfiye edilen fonların bilançosuyla ölçülmemelidir. Risk primi, şirketlerin sermaye maliyeti, halka arzlara duyulan güven, yabancı yatırımcının piyasa algısı ve yerli tasarruf sahibinin finansal ürünlere yaklaşımı bu olaydan etkilenebilir. Hukuksuzluk ve kurumsal zafiyetlerin Türkiye ekonomisine doğrudan ekonomik maliyet ürettiği özellikle vurgulanmıştır. Bu tespit, fon meselesinin siyasi tartışmanın ötesinde makroekonomik bir boyutu olduğunu göstermektedir. Güçlü ekonomi söylemi ile kurumsal zaafların üzerini örtmek doğru değildir. Tam tersine büyük ve derin bir sermaye piyasası, daha güçlü gözetim, daha şeffaf karar alma ve daha yüksek hesap verme standardı gerektirir.

Komisyon görüşmelerinde dile getirilen kurumsal eleştiriler SPK ile sınırlı değildir. BDDK, MASAK, Takasbank, MKK ve Borsa İstanbul'un kendi görev alanları içinde hangi sinyalleri ne zaman gördüğü, hangi bilgileri diğer kurumlarla paylaştığı ve hangi işlemleri engelleyebileceği ayrıntılı biçimde sorgulanmıştır. Büyük tutarlı para çıkışlarının, olağan dışı yatırımcı hareketlerinin, fonların yatırımcı sayısındaki ani artışların veya belirli finansal gruplara verilen lisansların bir kurumun ekranında görünmemesi mümkün olabilir ancak devlet bir bütündür. Bir kurumun görmediğini diğer kurum görüyorsa bilgi paylaşım mekanizması işlemelidir. Kanun teklifi yalnız tasfiye görevlerini dağıtmakla kalmamalı, bu koordinasyon eksikliğinin nasıl giderileceğini de kurumsal olarak cevaplamalıdır.

Kamuoyuna yansıyan ve Komisyonda tartışılan büyük hacimli çıkışlar, belirli tarihlerde yüz milyonlarca lirayı aşan işlemler ve çok sayıda kurumun elinde bulunması gereken uyarı verileri karşısında devletin hiçbir biriminin sorumluluk almaması kabul edilemez. Bir olayın çok kurumlu olması, sorumluluğu ortadan kaldırmaz, tam tersine görev paylaşımının açık olmasını gerektirir. Eğer mevcut sistemde aynı işlemi izlemekle birden fazla kurum görevliyse koordinasyon protokolü, ortak alarm mekanizması ve nihai sorumlu makam belirlenmelidir. Eğer hiçbir kurumun görevi değilse bu açık mevzuatla kapatılmalıdır. Ancak 'herkesin biraz sorumlu olduğu' bir düzende fiilen kimsenin sorumlu olmadığı bir sonuç ortaya çıkması hukuk devletiyle bağdaşmamaktadır.

Kurumsal sorumluluk tartışmasının bir diğer boyutu, denetimi yapacak mercilerin geçmiş dönemde aynı sistemin içinde görev almış kişilerden oluşmasıdır. Denetim amacıyla Devlet Denetleme Kurulunun görevlendirilmesi ve bazı yöneticilerin daha önce sermaye piyasası kurumlarında görev yapmış olmaları nedeniyle çıkar çatışması algısı doğabileceği görülmektedir. Burada kişilerin niyetinden bağımsız bir kurumsal ilke söz konusudur. Denetimin yalnız tarafsız olması yetmez, tarafsız olduğuna dair makul güven de oluşturması gerekir. Kendisinin veya yakın çalışma çevresinin karar aldığı bir dönemi inceleyen bir denetim yapısı, en doğru raporu hazırlasa dahi kamuoyunda tereddüt yaratabilir. Bu nedenle böylesine ağır bir krizde bağımsız parlamento araştırması, Sayıştay denetimi ve farklı siyasi partilerin temsil edildiği mekanizmalar daha güçlü güvence sağlayacaktır.

Her partiden eşit üyeli bir Meclis araştırma komisyonu kurulması gerektiğinin ifade etmesi de bu ihtiyacın sonucudur. Fon krizinin yalnız teknik bir tasfiye meselesi olmadığı, siyasi karar alma, yargısal süreçler ve bürokratik denetim zinciriyle birlikte incelenmesi gerektiği ortadadır. Meclis araştırması, ceza soruşturmasının alternatifi değildir. Ceza yargısı

bireysel suç sorumluluğunu, Meclis ise kamu yönetiminin işleyişini, mevzuat boşluklarını ve siyasi sorumluluğu araştırır. Bu iki süreç birbirini tamamlar. İktidar çoğunluğunun da böyle bir araştırmadan kaçınmaması gerekir. Çünkü şeffaf araştırma, asılsız iddiaları ayıklamanın ve gerçek sorumluluğu somutlaştırmanın en sağlıklı yoludur. Her iddianın sosyal medya üzerinden dolaştığı, çeşitli listelerin yayıldığı ve herkesin zan altında kaldığı bir ortamda resmî, çoğulcu ve delile dayalı bir Meclis araştırması kurumları da dürüst kamu görevlilerini de korur.

Teklifin hazırlanış biçimi ise bu geniş kurumsal hesaplaşmayı dar bir tasfiye hukukuna sıkıştırmaktadır. İlk maddede açıkça, düzenlemenin yalnız 17 Eylül 2026 tarihli kararlarla tasfiyesine karar verilen ve Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış fonlara özgü olduğu, genel veya sürekli bir tasfiye ve sorumluluk rejimi oluşturmadığı belirtilmektedir. İstisnai bir olay için istisnai kanun yapılmasının pratik gerekçeleri olabilir. Ancak olayın temelinde genel denetim düzeninin aksaması varsa yalnız istisnai fonları kapsayan özel rejim, gelecekte aynı yapısal sorunun farklı fonlarda tekrarlanmasını engellemez.

Tasfiye kanunu ile denetim reformu birbirinden ayrılabilir fakat tasfiye kanunu çıkarılırken denetim reformunun takvimi, sorumlusu ve ana ilkeleri de kamuoyuna açıklanmalıdır. Aksi hâlde devlet zararı tasfiye eder, fakat zararı doğuran sistem aynı biçimde varlığını sürdürür.

İYİ Parti olarak yaklaşımımız, mağdur yatırımcının ödemesini geciktirmek veya bütün süreci bir siyasi hesaplaşmaya çevirmek değildir. Tam tersine, tasfiye için hızlı ve etkin araçlara ihtiyaç olduğu kabul edilmektedir. Fon varlıklarının gerçek ekonomik değerinin tespiti, hukuka aykırı işlemlerle dışarı çıkarılan değerlerin geri alınması, sorumluların malvarlıklarına ulaşılması ve geri kazanılan tutarların hak sahiplerine aktarılması desteklenmesi gereken hedeflerdir. Ancak sürat ile hukuk arasında tercih yapmak zorunda değiliz. Hızlı işlem yapmak adına yetkilerin sınırlarını belirsiz bırakmak, bugün mağduriyet giderirken yarın yeni davalar ve iptal kararları yaratabilir. Özellikle hangi varlığın hangi yöntemle ve hangi fiyattan satılacağı, fonlar arası dağıtımın hangi objektif sıraya göre yapılacağı ve kararların nasıl denetleneceği kanunda yeterli açıklıkta gösterilmelidir. Hukuki belirlilik tasfiyeyi yavaşlatan bir formalite değil, tasfiyenin mahkemelerde yıllarca sürünmesini engelleyen güvencedir.

Teklifin 3'üncü maddesinde Kurula verilen geniş satış ve tasfiye yetkileri bu bakımdan dikkat çekicidir. Borsa fiyatının gerçek değeri yansıtmadığı veya olağan satışın tasfiyeyi geciktireceği hâllerde geri alım, hâkim ortağa satma hakkı, toptan satış, özel işlem bildirimi,

farklı fiyat marjı ve Borsa dışı satış gibi yöntemlere izin verilebilmektedir. Bu araçların her biri belirli koşullarda yatırımcı zararını azaltabilir. Fakat 'gerçek ekonomik değer', 'gerekli özen' ve 'yatırımcı menfaati' gibi kavramlar tek başına yeterli ölçüt değildir. Krizin sebebi olarak denetim zafiyeti tartışılırken, yeni tasfiyede yeniden geniş takdir alanları yaratmak aynı hatayı başka bir aşamada tekrarlama riski taşır.

Fonun işlemi durdurulduğu hâlde portföydeki payların işlem görmeye devam ederek ciddi değer kaybetmesi üzerinden yöneltile eleştiriler de 'en yüksek ekonomik değer' hedefinin soyut bırakılmaması gerektiğini göstermektedir. Bir varlığı tasfiye anında mümkün olan en iyi fiyattan satmak ile kriz ortaya çıktığı andan itibaren değer kaybını önlemek farklı konulardır. Eğer düzenleyici kurumlar portföydeki belirli varlıklarda manipülasyon, yoğun satış veya olağan dışı fiyat hareketi ihtimali görüyorsa tasfiye kararından önce veya eş zamanlı olarak hangi piyasa tedbirlerinin alınacağı da önem taşır. Tasfiye, değerler eridikten sonra kalan kısmın dağıtımı şeklinde anlaşılmamalıdır. Yatırımcıyı koruma görevi, zararın büyümesini engelleyecek erken müdahaleyi de kapsar. Bu nedenle yeni rejimin başarı ölçütü yalnız ödeme yapılan kişi sayısı değil, varlıkların ne kadar değer kaybından korunduğu ve geri kazanım oranının ne kadar yüksek olduğudur.

Teklifin en çok tartışılan yönlerinden biri, olağan dışı veya gerçeğe aykırı değerlerden yararlanarak tasfiye öncesinde fondan çıkmış kişilere yönelik 'isteğe bağlı iade' mekanizmasıdır. Bu düzenleme, hukuken suç işlediği tespit edilmeyen fakat sistemdeki yapay fiyatlamadan olağanüstü kazanç sağlamış kişilerin emsal getiriye aşan tutarı gönüllü biçimde iade edebilmesini öngörmektedir. İYİ Parti olarak bu yaklaşım tarafımızca adalet duygusuyla bağdaşmayan ve pratikte işlemeyecek bir mekanizma olarak görülmektedir. Haksız veya hayali kazanç niteliğindeki bir tutarın geri dönmesi kişinin vicdanına bırakılmamalıdır. Devlet hesap hareketlerini, fon giriş-çıkışlarını ve yatırımcının elde ettiği getiriye kayıt sistemlerinden tespit edebiliyorsa, objektif bir yöntemle olağan getiriye belirlemeli ve bunun üzerindeki kısmın geri alınmasına yönelik hukuki bir mekanizma kurmalıdır. Aksi hâlde fonda kaldığı için zararı paylaşan yatırımcıdan şişirilmiş getiri fiilen kesilirken, bir gün önce çıkmış ve aynı şişirilmiş değeri nakde çevirmiş kişi yalnız gönüllü olursa iade yapacaktır. Bu adaletsizlik, tasfiye sisteminin meşruiyetini temelden zedeler.

Komisyonunda verdiğimiz örnekler, gönüllülük modelinin neden çalışmayacağını son derece açık göstermektedir. Suça karışmış kişiler bakımından zaten ceza soruşturması, elkoyma ve sorumluluk hükümleri uygulanacaktır. Asıl mesele, suç örgütüne dahil olduğu

ispatlanamayan fakat gerçeğe aykırı değerlerden olağan piyasa koşullarının çok üzerinde kazanç elde etmiş kişilerdir. Böyle bir kişi, isteğe bağlı iade yaptığında kendi işleminin tartışılmasına kapı açacağını düşünerek sisteme dönmekten kaçınabilir. Daha da önemlisi, gönüllülüğün idari pazarlık ve eşitsiz muamele şüphesi üretme riski vardır. Kimin ne kadar iade yaptığı, kimden daha fazla talep edildiği veya güçlü çevrelerin daha az katkıyla sistemden çıktığı yönündeki her iddia güveni yeniden sarsacaktır. Kural kişiye göre değil, objektif hesaplama göre işletilmelidir. Emsal getiri belirlenir, hukuken korunması gereken normal kazanç yatırımcıda bırakılır, gerçeğe aykırı fiyatlamadan kaynaklanan olağanüstü kısım yargısal güvenceyle geri alınır.

Bu yaklaşım, mülkiyet hakkının yok sayılması anlamına da gelmez. Tam tersine, mülkiyet hakkı bütün yatırımcılar için eşit biçimde korunmalıdır. Gerçeğe aykırı fiyat oluşumu nedeniyle fon payı hesabında görünen yüksek değerlerin tamamını tasfiye mağduruna ödemeyen devlet, aynı yapay değer üzerinden erken çıkış yapmış kişiye 'kazancın kesinleşti, geri vermek istersen ver' diyemez. Hukuk düzeni aynı ekonomik olguya iki zıt sonuç bağlamamalıdır. Elbette zorunlu geri alım mekanizması kanunilik, ölçülülük, geriye yürümezlik ve yargı yoluna erişim bakımından dikkatle kurulmalıdır. İYİ Parti olarak 4 üncü maddeye verdiğimiz önerge bu nedenle doğrudan idari tahsil yerine genel hükümlere göre dava açılması ve TMSF veya tasfiye ile görevli kuruluşlar eliyle yargısal geri alım süreci işletilmesini öngörmüştür. Amaç keyfi el koyma değil, olağan dışı kazancın objektif ölçütlerle belirlenerek hukuken geri kazanılmasıdır.

Teklifin geri kazanım mimarisinde olumlu olan taraf, suç veya hukuka aykırı işlemle bağlantılı malvarlığı değerlerinin fonlara geri döndürülmesini hedeflemesidir. Fon malvarlığından karşılıksız veya muvazaalı işlemlerle çıkarılan değerlerin, bunların yerine geçen mal ve hakların ve sorumluların şahsi malvarlığının takip edilebilmesi mağdurlar bakımından önemlidir. Ancak geri kazanımın gerçek başarısı, kanunda geniş yetki yazmakla değil, paranın izini ne kadar erken ve etkin takip edebildiğimizle ölçülecektir. Komisyon görüşmelerinde MASAK'ın, SPK'nin ve diğer kurumların geçmiş dönemde büyük hacimli para hareketlerini ne ölçüde izlediği sorgulanmıştır. Eğer malvarlığı yurt dışına çıkarılmış, el değiştirmiş veya farklı şirketler arasında dağıtılmışsa sonradan verilecek takip yetkisinin tahsil kabiliyeti sınırlı olacaktır. Bu nedenle geçmiş ihmallerin sorumluluğunu araştırmak, geri kazanım oranını artırmanın da bir parçasıdır.

Burada kamu görevlilerinin ve düzenleyici kurum yöneticilerinin mali ve idari sorumluluğu ayrı bir önem taşımaktadır. Teklifin 5'inci maddesi, fonun kurucusu ve yöneticisi olan portföy yönetim şirketini, ardından sorumluluğu Kurulca belirlenen gerçek ve tüzel kişileri hedef almaktadır. Ancak denetim ve gözetim görevini yerine getirmeyen kamu görevlilerinin sorumluluğu teklifin merkezinde aynı açıklıkta düzenlenmemiştir. Bu nedenle devletin düzenleyici ve denetleyici kurumlarının ihmali veya dahli varsa bunlara hangi yaptırımın uygulanacağını belirsiz kaldığı açıkça belirtilmiştir.

Öte yandan görüşmelerde bazı özel sektör şirketlerinin yönetim kurullarında veya üst yönetimlerinde görev yapan kişilerin yüksek ücret ve huzur hakları aldığı, aynı dönemde şirketlerin yatırımcı zararına yol açan süreçlerin parçası olduğu iddiaları da gündeme getirilmiştir. 5 inci madde için sunduğumuz önerimiz, bu süreçte görev alan ve yüksek gelir elde eden kişilerin, sorumlulukları tespit edildiği takdirde, elde ettikleri mali menfaatlerin de geri alınması gerektiğini vurgulamıştır. Bu yaklaşımın özel hukuk bakımından teknik sınırları ayrıca kurulmalıdır. Bir kişi hukuka aykırı sistemin yönetiminden gelir elde etmiş ve o sistemdeki sorumluluğu yargısal veya idari olarak tespit edilmişse, yalnız şirketin tüzel kişiliğinin malvarlığına başvurmak adalet için yeterli olmayabilir. Sorumluluk, karar veren ve menfaat sağlayan gerçek kişilere kadar uzanabilmelidir.

Teklifin bir başka sorunlu alanı, geri kazanılan bir tutarın birden fazla fonla bağlantılı olması hâlinde bu paranın fonlar arasında hangi ölçütle dağıtılacağıdır. Kanun; fon türü, likidite yeterlik oranı, fon katılma payı sahipliği yapısı, yatırımcının korunması, ilgili fonlardaki tasfiye oranı ve benzeri kıstasları saymaktadır. İlk bakışta geniş bir kriter seti esneklik sağlıyor görünse de bu ölçütlerin birbiriyle çatışması mümkündür. Küçük yatırımcı sayısının fazla olduğu bir fon ile likidite ihtiyacı daha yüksek başka bir fon arasında hangi kriterin öncelikli olacağı teklif meninden anlaşılamamaktadır. 'Ve benzeri kıstaslar' ibaresi, zaten geniş olan takdir alanını daha da büyötmektedir. Milyarlarca liralık geri kazanımın hangi fona aktarılacağı idarenin serbest değerlendirmesine bırakılırsa, her dağıtım kararı yeni bir eşitsizlik ve dava tartışması doğurabilir. Öncelik sırası, ağırlıklandırma veya asgari objektif kurallar kanunda gösterilmelidir.

Hukuki belirlilik ihtiyacı sadece fonlar arası dağıtımda değil, tasfiye ile görevli kuruluşların sorumluluğunda da kendisini göstermektedir. Teklif, bu kuruluşların yatırımcı menfaatini ve piyasa koşullarını gözeterek mümkün olan en yüksek ekonomik değeri elde etmek için 'gerekli özeni' göstermesini istemektedir. Ancak gerekli özenin somut standardı,

hangi durumda borsa dışı satışa geçileceği, varlıkların ne kadar süre tutulabileceği, değerlendirme kuruluşlarının nasıl seçileceği ve satış kararlarının sonradan nasıl denetleneyeceği yeterince belirgin değildir. Kriz ortamında her satış kararının bir kaybedeni olacaktır. Varlık daha sonra yükselirse erken satış yapan yönetici, düşerse bekleyen yönetici eleştirilecektir. Bu nedenle yöneticileri de yatırımcıları da koruyacak olan şey, kişisel takdir değil önceden bilinen kurallardır. Kanunda veya bağlayıcı ikincil düzenlemede açık süreçler kurulmadan 'en yüksek değer' hedefi, sonradan her sonuca göre farklı yorumlanabilecek soyut bir temenniye dönüşebilir.

Teklifin 7'nci maddesinde SPK ve YTM'nin dışarıdan avukatlık, muhasebe ve yazılım geliştirme hizmeti alabilmesine imkân tanınması da hem kapasite hem şeffaflık bakımından tartışılmalıdır. SPK'nin bu ölçekte bir süreci yürütmek için neden son derece sınırlı hukuk personeline sahip olduğunu sorgulanmış ve dışarıdan seçilecek avukatlık hizmetlerinde belirli kişi veya gruplara imtiyaz tanınacağı yönünde kamuoyunda oluşabilecek şüphelere dikkat çekilmiştir. Yüzlerce fon, binlerce işlem ve çok sayıda dava söz konusuysa dışarıdan uzman desteği teknik olarak gerekli olabilir. Ancak hangi usulle hizmet alınacağı, seçim kriterleri, ücretlendirme, çıkar çatışması kuralları, aynı kişi veya şirketlerin piyasa aktörleriyle geçmiş ilişkileri ve hizmet alımlarının kamuoyuna nasıl açıklanacağı açık olmalıdır. Krizden çıkış için kullanılan kaynakların yeni bir kayırma tartışması yaratmaması gerekmektedir.

Bu hizmet alımlarının 'kamu bütçesine yük yok' söylemiyle bağdaşmadığı da açıktır. Teklifin genel gerekçesi, fon pay sahiplerine yapılacak ödemelerde Hazine veya bütçe kaynağı kullanılmayacağını belirtmektedir. Bu dar anlamda doğru olabilir ancak kanunun uygulanması için kamu kurumlarının personel çalıştırması, dış hizmet satın alması, dava yürütmesi, yazılım altyapısı kurması ve denetim faaliyeti yapması kamusal maliyet yaratacaktır. Devletin ödediği her ücret nihayetinde kamu kaynağıdır. Üstelik fırsat maliyeti de vardır; kurumların aylarca bu krize ayırdığı personel ve mesai, başka denetim görevlerinden eksilir. Etki analizi, bu maliyetleri görünür kılmalı ve dış hizmet alımlarının yaklaşık bütçe etkisini göstermelidir. Kamuoyuna 'vatandaşın cebinden bir kuruş çıkmayacak' şeklinde mutlak bir ifade kullanmak, kanunun gerçek uygulama maliyetini örtmeye çalışmaktan ibarettir.

Teklifin yürürlüğünün 17 Eylül 2026 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde başlaması da hukuki güvenlik bakımından dikkat gerektiren bir tercihtir. Olağanüstü tasfiye rejiminin tasfiye kararının alındığı tarihe bağlanması pratik gerekçelere dayanabilir ancak kanunun yayımlanmasından önceki hukuki işlemlere yeni sonuçlar bağlanması mülkiyet hakkı

ve geriye yürümezlik ilkesi bakımından açık biçimde gerekçelendirilmelidir. Özellikle tasfiye kararı ile kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında yapılan ödemeler, satışlar, alacak devirleri veya yatırımcı işlemleri yeni rejimden nasıl etkilenecektir? Kanun koyucu istisnai bir tarih belirlerken bu dönemdeki kazanılmış hakları ve hukuki statüleri tek tek değerlendirmelidir. Belirsizlik, tasfiye sürecini hızlandırmak yerine çok sayıda bireysel davanın önünü açabilir. Bu konudaki genel yaklaşımımız, mağduriyetin hızla giderilmesi kadar yapılacak işlemlerin Anayasa'ya ve hukuk güvenliğine dayanıklı olmasını da gerekli görmektedir.

Teklifin hazırlanmasında Madoff örneği ve uluslararası benzer vakalardan yararlanıldığı Komisyon konuşmalarından anlaşılmaktadır. Uluslararası tecrübeye bakılması elbette doğrudur ancak başka ülkelerdeki geri alma mekanizmalarını yalnız sonuçları itibarıyla kopyalamak yeterli değildir. Her hukuk sisteminin mülkiyet hakkı, iflas ve tasfiye rejimi, haksız kazanç kuralları, düzenleyici kurum yapısı ve yargılama usulleri farklıdır. ABD'deki 'clawback' benzeri mekanizmaların temelinde mahkeme denetimi, eşit alacaklı muamelesi ve belirli sürelerle sınırlı geri alma kuralları bulunmaktadır. Türkiye'de de olağan dışı kazançların geri alınması gerektiğini savunurken, bunun kanuni dayanağı, zaman sınırı, emsal getiri hesabı, ispat yükü ve yargı yolu açıkça kurulmalıdır. Önerdiğimiz zorunlu iade yaklaşımı bu nedenle hukuk dışı bir müsadere değil, mahkemeye taşınabilen objektif bir geri kazanım mekanizması olarak düşünülmüştür.

Sayıştay denetimi de benzer biçimde değerlendirilmelidir. TMSF, YTM ve SPK gibi kurumların kanun kapsamında kullanacağı kamu yetkileri ve yürüteceği hizmetler, özel bir tasfiye fonunun varlığı gerekçe gösterilerek parlamenter mali denetimin dışında bırakılmamalıdır. Fon pay sahiplerine aktarılan ana para kamu kaynağı olmayabilir fakat kamu kurumlarının tasfiye kararları, hizmet alımları, tahsil süreçleri ve idari maliyetleri kamu hukuku alanındadır. Düzenli Sayıştay denetimi ve TBMM'ye raporlama, kurumları zayıflatmaz tam tersine verdikleri kararların meşruiyetini güçlendirir. Krizin temel sebeplerinden biri olarak denetim eksikliği tartışılırken yeni rejimin denetimsiz alanlar üretmesi büyük bir çelişki olur.

Teklif sahibi tarafından kullanılan, sorunu abartanların Türkiye ekonomisine zarar verdiği yönündeki söylem de bu nedenle doğru bir yaklaşım değildir. Bir muhalefet milletvekilinin denetim zafiyetini, yüksek tutarlı para hareketlerini veya kurumların gecikmiş müdahalelerini sorgulaması ekonomiye saldırı değil, parlamenter görevin gereğidir. Devletin gücü eleştiriden korunmakla değil, eleştiriye cevap verebilmekle ölçülür. Eğer kurumlar görevlerini doğru yaptıysa belgeleriyle anlatmalı, hatalı iddiaları çürütmeli ve kamuoyunu ikna

etmelidir. Eger hata yaptıysa da bunu kabul edip düzeltmelidir. Eleştiriyi 'manipülasyon' etiketiyle değersizleştirmek, gerekli kurumsal derslerin çıkarılmasını engeller.

Yürütme erkinin başarılar söz konusu olduğunda geniş yetki ve siyasi sahiplenme iddiasında bulunurken krizlerde sorumluluğu alt kurumlara bırakmaması gerekmektedir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, yürütme yetkisini merkezileştirmiştir. Ekonomi politikalarının, üst düzey atamaların ve düzenleyici kurum yönetimlerinin önemli bölümünde Cumhurbaşkanının belirleyici yetkileri vardır. Böyle bir sistemde büyük bir finansal skandal çıktığında siyasi sorumluluğun yalnız birkaç bürokratin veya özel şirket yöneticisinin üzerine bırakılması inandırıcı değildir. Bu cezai sorumluluk isnadı değildir, demokratik siyasi sorumluluk ilkesidir. Yetkiyi kullanan yürütme, atadığı kurumların performansından, koordinasyonundan ve zamanında tedbir alıp almamasından Meclise ve millete karşı açıklama yapmak zorundadır.

Aynı ilke Hazine ve Maliye Bakanlığı bakımından da geçerlidir. Komisyon görüşmelerinde Hazine ve Maliye Bakanının 2025 yılı içinde fon piyasalarındaki manipülasyon risklerine ilişkin açıklamalar yaptığı hatırlatılmıştır. Eger Bakanlık riskin farkındaysa, bu farkındalığın hangi idari işlem ve denetim tedbirine dönüştüğü açıklanmalıdır. Eger Bakanın açıklaması genel bir piyasa değerlendirmesiye bunun da sınırı ortaya konulmalıdır. Siyasi makamın risk uyarısında bulunup bağlı veya ilişkili kurumların aylarca aynı yoğunlukta müdahale etmemesi, koordinasyon sorununu daha da görünür hâle getirir. Bu nedenle Bakanın Komisyon toplantısına bizzat katılması yönündeki talep yalnız sembolik değildir. Doğrudan bu kronolojinin siyasi muhatabını belirlemeye yöneliktir.

Teklifte suç işlediği veya belirli piyasa suçlarına iştirak ettiği Kurulca tespit edilen kişi ve kurumlara tasfiye ve geri kazanım hesabından ödeme yapılmaması öngörülmektedir. Bu hedef anlaşılabilir olmakla birlikte, 'Kurulca tespit' kavramının hukuki sonucu dikkatle kurulmalıdır. Bir kişinin ceza mahkemesi kararı olmadan hangi ölçüde ödeme hakkından yoksun bırakılacağı, Kurul kararına karşı hangi yargı yolunun ne hızla işleyeceği ve sonradan kişinin suçsuz olduğunun anlaşılması hâlinde kaybının nasıl telafi edileceği açık olmalıdır. Finansal suçlarla etkin mücadele hukuk güvencelerinden vazgeçmeyi gerektirmez. Tam tersine, olağanüstü dönemlerde işlem tesis eden idareye açık usul kuralları konulması hem masum yatırımcıyı korur hem de gerçek failler hakkındaki kararların yargı önünde dayanıklılığını artırır.

Teklifin 6'ncı maddesinde ceza soruşturması kapsamında elkonulan varlıkların belirli şartlarda fona veya geri kazanım hesabına aktarılması, yargılama sonunda müsadere edilen değerlerin Hazineye gelir kaydedilmeyerek mağdur fonlara yönlendirilmesi ve TMSF'nin bazı malvarlıklarında kayyım olarak satış yapabilmesi öngörülmektedir. Mağdurun zararını suçtan elde edilen veya suçla bağlantılı malvarlığından karşılamak, adalet bakımından doğru bir yöndür. Bununla birlikte dava sonucu beklenmeksizin satış yetkisi kullanılırken üçüncü kişilerin hakları, değerlendirme yöntemleri ve sonradan verilebilecek beraat veya iade kararlarının sonuçları özenle düzenlenmelidir. Hızlı tasfiye adına malvarlığının gerçek değerinin altında satılması, mağdurun zararını azaltmak yerine büyütebilir. Bu nedenle değerlendirme ve satış süreçlerinin bağımsız, kayıtlı ve denetlenebilir olması zorunludur.

Komisyon görüşmeleri boyunca kurum temsilcilerinin çok sayıda temel veri için anında kesin cevap verilemediği de görülmüştür. Fonlarda bulunan toplam nakit ve varlık miktarı, yatırımcıların tutar bazında dağılımı, bir milyon liralık ara ödeme sınırının hangi istatistiksel temele göre belirlendiği ve belirli işlemlerin kurumlar arası sorumluluğu gibi soruların bir kısmında ek çalışma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Kanunda bir milyon lira gibi somut sınır koyarken bu rakamın kaç yatırımcıyı tamamen, kaç yatırımcıyı kısmen karşılayacağı toplam likidite ihtiyacının ne olduğu ve sınırın farklı seviyelerde belirlenmesi hâlinde dağılımın nasıl değişeceği etki analizinde gösterilmelidir. Sayısal modelleme olmadan belirlenen eşik, sosyal politika tercihi olmaktan çıkıp keyfi rakama dönüşür.

Aynı teknik titizlik, net yatırım tutarının hesaplanmasında kullanılan 'ilk giren ilk çıkar' yöntemi bakımından da gereklidir. Komisyon görüşmelerinde bu yöntemin neden gerekli olduğu, enflasyonla güncellenen giriş ve çıkışların hesaplamasında yatırımcıya ne tür bir avantaj veya dezavantaj doğurduğu uzun süre tartışılmıştır. Bir kanun hükmünün, düzenlemeyi hazırlayanlar ile uzman kurum temsilcilerinin dahi toplantı sırasında farklı açıklamalar yapmasına yol açacak ölçüde karmaşık olması, uygulamada daha büyük sorunların habercisidir. Yatırımcının alacağına doğrudan etki eden hesaplama yöntemi örneklerle açıkça anlatılmalıdır. Hesaplama aracının yalnız MKK sistemine bırakılması, yöntemin hukuki açıklığını sağlamaz. Vatandaş kendi işlem geçmişini kullanarak yaklaşık alacağını hesaplayabilmeli ve yanlışlık varsa hangi mercie nasıl itiraz edeceğini bilmelidir.

Sermaye piyasasının sağlıklı işlemesi için hukuki güven kadar etik yönetim de gereklidir. Komisyon görüşmelerinde bazı kurul ve yönetim organlarında görev yapan kişilerin piyasa aktörleriyle ilişkileri, geçmişte verilen lisanslar ve görevden alma iddiaları tartışılmıştır.

Bu tartışmalar, düzenleyici kurumlarda çıkar çatışması kurallarının, görev sonrası çalışma yasaklarının, kurul üyelerinin bağımsızlığının ve kararların gerekçeli biçimde kamuya açıklanmasının önemini göstermektedir. Piyasayı denetleyen kişi, denetlediği şirketle doğrudan veya dolaylı menfaat ilişkisi içinde olamayacağı gibi böyle bir şüpheyi doğuracak durumdan da kaçınmalıdır. Bu kriz, personel etik rejiminin ve üst düzey atama usullerinin ayrıca gözden geçirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Kurumsal bağımsızlık, soyut bir slogan değildir. Bağımsızlık, uzmanlık gerektiren kararların kısa vadeli siyasi veya ticari baskılardan uzak, kanun ve objektif piyasa verileri temelinde alınabilmesidir. SPK, BDDK, Borsa İstanbul ve benzeri kurumların yönetim organlarında görev yapan kişilerin mesleki yeterliliği, görev güvencesi, kararlarına yönelik siyasi müdahale kanalları ve hesap verme rejimi bu bakımdan önemlidir. Bir kurul üyesinin belirli bir işleme itiraz ettiği için görevden alındığına ilişkin iddiaların dahi piyasada dolaşabilmesi kurumsal güveni zedeler. Atama ve görevden alma süreçleri şeffaf değilse piyasa, teknik kararın arkasında siyasi irade aramaya başlar. İYİ Parti olarak biz, krizin yalnız para geri alma operasyonu değil, düzenleyici kurumları liyakat, bağımsızlık ve hesap verebilirlik temelinde güçlendiren yapısal reformla aşılabileceğini savunmaktayız.

Yapısal reformun bir parçası da Meclis denetiminin rutin hâle getirilmesidir. SPK ve BDDK'nin Plan ve Bütçe Komisyonuna bilgi verme yükümlülüğünün yıllarca işletilmediği yönündeki eleştiri, bu krizin ötesinde bir demokratik denetim sorunudur. Düzenleyici kurum başkanlarının belirli periyotlarla Komisyona gelmesi, faaliyet raporlarını sunması, risk göstergelerini paylaşması ve milletvekillerinin sorularını cevaplaması kişisel takdire bırakılmamalıdır. Meclis, kriz çıktıktan sonra kurum başkanlarını çağıran bir merci değil, risk birikirken uyarı üreten sürekli denetim organı olmalıdır. Aynı eksiklik devam ederse birkaç yıl sonra başka bir finansal olayda yine 'neden kimse görmedi?' sorusunu sormak zorunda kalabiliriz.

Bu olayın reel sektör boyutu da gözden kaçırılmamalıdır. Özellikle yüksek enflasyon ortamında işletme sermayesini kısa süreli değerlendirmek amacıyla fonlara giren sanayici ve ihracatçıların yüksek tutarlı kayıplarla karşılaştığı örnekler dikkate alınmalıdır. Bir şirketin yüz milyon liralık nakdinin tasfiye sürecinde uzun süre kilitli kalması, yalnız şirket sahibinin servetini değil çalışanların ücretini, tedarikçi ödemelerini, vergi borçlarını ve ihracat kapasitesini etkileyebilir. Bu nedenle büyük yatırımcılara yapılacak ödemeyi belirsiz süre ertelemek doğru bir tercih değildir. Bu tercih reel sektöre zincirleme likidite şoku doğurabilir.

Teklif, yatırım tutarına göre sosyal öncelik belirlerken işletme niteliğindeki yatırımcıların ekonomik faaliyetini sürdürebilmesi için ayrı bir avans veya teminat mekanizmasının gerekli olup olmadığını da değerlendirmelidir.

Öte yandan küçük yatırımcının korunması da sosyal devletin görevidir. Finansal bilgi asimetrisinin en ağır sonuçlarını çoğu zaman küçük tasarruf sahibi taşır. Banka şubesinin, finansal danışmanın veya piyasa kurumlarının yönlendirmesine daha fazla bağımlı olan bu kesim, karmaşık fon stratejilerini ve portföy risklerini profesyonel yatırımcı kadar analiz edemez. Bu nedenle ara ödeme mekanizması, günlük yaşamını veya temel birikimini kaybetme riski bulunan kişiler için hayati olabilir. İtirazımız küçük yatırımcıya öncelik verilmesine değil, bunun diğer masum yatırımcıların mülkiyet hakkını yok sayacak ve suça karışmayan büyük yatırımcıyı fiilen cezalandıracak biçimde kurulmasına yöneliktir. Sosyal adalet, bir mağdur grubunun zararını diğer mağdur gruba yükleyerek sağlanmamalıdır. Kaynak artırılmalı, objektif ödeme sırası kurulmalı ve bütün masum yatırımcıların nihai hakkı güvence altına alınmalıdır.

Tasfiye sürecinin iletişimi de en az hukuki tasarımı kadar önemlidir. Krizin ilk günlerinden itibaren farklı rakamlar, farklı mağdur sayıları ve farklı zarar tahminleri kamuoyunda dolaşmıştır. Kurumların geç ve parçalı açıklama yapması, bilgi kirliliğini büyümüştür. Teklif yasalaştığı takdirde bu andan itibaren de SPK, TMSF, YTM ve tasfiye ile görevli kuruluşların birbirinden farklı açıklamalar yapması yeni bir güven krizine yol açabilir. Tek bir resmî veri seti, düzenli güncellenen fon bazlı tasfiye tabloları, ödeme takvimi, geri kazanım miktarı ve dava süreçlerinin anonimleştirilmiş istatistikleri yayımlanmalıdır. Bu raporlar hem yatırımcının beklentisini yönetir hem siyasetçilerin doğrulanmamış rakamlarla tartışmasını azaltır. Şeffaflık, piyasayı paniğe sürükleyen unsur değil, belirsizliği azaltan güvenlik aracıdır.

Eleştirilerimiz teklifin tamamını reddeden kategorik bir yaklaşım değildir. Fon pay sahipliğinin MKK, Takasbank ve diğer kayıtların mutabakatıyla belirlenmesi, geri kazanılan tutarların fon bazında ayrı hesaplarda izlenmesi, geri kazanım hesabındaki değerlerin başka amaçlarla kullanılamaması, suçla doğrudan bağlantısı kurulan malvarlıklarının mağdur fonlara yönlendirilmesi ve nihai ödemede mükerrerliğin önlenmesi gibi düzenlemeler doğru amaçlara hizmet etmektedir. Ancak doğru amaç, her aracın doğru olduğu anlamına gelmemektedir. İyi niyetle hazırlanan bir düzenlemede dahi yetki sınırları, hesaplama yöntemleri veya sorumluluk rejimi hatalı kurulabilmektedir. Muhalefetin görevi, işe yarayan düzenlemeyi desteklerken

eksik olanı göstermek ve metni daha adil hâle getirecek önerileri sunmaktır. Komisyon boyunca yaptığımız teknik müdahaleler de bu anlayışımızın ürünüdür.

Siyasi iktidarın krizi 'birkaç kötü aktörün sisteme sızması' şeklinde açıklaması kolayla kaçmaktır. Ancak komisyon görüşmelerinde ortaya konulan bilgiler ile kurumlar arası kronolojik ihmaller durumun bu kadar basit bir anlatıyla geçiştirilmesine izin vermemektedir. Bir finansal yapı büyürken lisanslama, izahname, TEFAS erişimi, takas, saklama, piyasa gözetimi, şüpheli işlem bildirimi ve banka ilişkileri gibi çok sayıda kamu kontrollü eşiği geçmektedir. Her eşik tek başına suçu engellemeyebilir fakat bütün eşiklerin aynı anda etkisiz kalması, sistemik bir yönetim problemine işaret etmektedir. Bu nedenle soru yalnız 'kim dolandırdı?' değildir, 'hangi kamusal filtre neden çalışmadı?' sorusudur. Cezai soruşturma birinci sorunun cevabını, Meclis ve idari denetim ise ikinci sorunun cevabını vermelidir. Teklif ikinci soruyu cevapsız bırakmaktadır.

Yatırımcıların bilgilendirilmesi ve başvuru hakkı bakımından da Teklifin geliştirilmesi gerekir. Fon pay sahipliğinin farklı kayıtların mutabakatıyla tespit edileceği belirtilmekte, ancak yatırımcının bu tespitte hata olduğunu düşünmesi hâlinde izleyeceği ayrıntılı itiraz usulü kanunda açık biçimde yer almamaktadır. Yüz binlerce hesabın işlendiği bir süreçte veri hatası, kimlik eşleştirme problemi, miras, haciz, rehin, ortak hesap veya takas aşamasındaki işlemler gibi çok sayıda uyumsuzluk çıkabilir. İdarenin tek taraflı kaydını kesin kabul etmek yerine kısa süreli, elektronik ve ücretsiz bir itiraz yolu kurulmalı, karar gerekçeli biçimde bildirilmelidir. İtirazın nihai ödeme üzerindeki etkisi ve yargıya başvuru süresi de açık olmalıdır. Mağdurun hakkını aramak için yeni bir bürokratik labirente girmesi kabul edilemez.

Fon krizinin bir diğer öğretici yönü, finansal okuryazarlık ile kurumsal denetim arasındaki ilişkinin yanlış kurulmuş olmasıdır. İktidar çevrelerinden zaman zaman yatırımcıların yüksek getiri peşinde koştuğu ve riski kendilerinin aldığı yönünde açıklamalar yapılmaktadır. Finansal okuryazarlığın geliştirilmesi elbette gereklidir; vatandaş yatırım yaptığı ürünün riskini anlamalıdır. Ancak finansal okuryazarlık, devletin denetim yükümlülüğünün alternatifi değildir. En bilgili yatırımcı bile lisans belgesinin sahte olup olmadığını, Kurulun iç yazışmalarını, şüpheli işlem raporlarını veya piyasa gözetim algoritmasının ürettiği sinyalleri göremez. Bu bilgiler devlettedir. Vatandaşa 'daha dikkatli olmalıydın' demek, yalnız kamuya açık riskleri değerlendirme sorumluluğu bakımından anlamlıdır; gizli veya kamunun denetimindeki hukuka aykırılıkları önleme sorumluluğunu yatırımcıya devredemez.

Bu krizin ardından kurulacak yeni düzen, Türkiye'de tasarruf sahibine açık bir mesaj vermelidir: Devlet kâr garantisi vermez, ancak piyasanın kurallara göre işlemini garanti etmek için bütün denetim gücünü kullanır; suç işleyenlerin kazancını korumaz; görevini ihmal eden kamu görevlisini dokunulmaz kılmaz; mağdurun hakkını yatırım tutarına veya siyasi bağlantısına göre farklılaştırmaz; kararlarını açıklamak ve Meclise hesap vermek zorundadır. Teklif bu mesajın bazı unsurlarını taşımakta, fakat özellikle kurumsal sorumluluk, şeffaflık ve zorunlu geri kazanım bakımından eksik kalmaktadır. Eleştiri ve önerilerimiz, tasfiye rejimini işlemez hâle getirmek için değil, bu rejimi yatırımcının adalet duygusuna ve hukuk devletinin gereklerine daha uygun kılmak içindir.

Bu nedenle Kanun yürürlüğe girdikten sonra yalnız tasfiye performansı değil, reform performansı da ölçülmelidir. SPK ve BDDK'nin Meclise düzenli bilgi verme takvimi oluşturulmalı; Borsa İstanbul, Takasbank, MKK ve MASAK arasında yüksek riskli işlemlere ilişkin ortak alarm ve veri paylaşım protokolleri güçlendirilmeli; düzenleyici kurumların üst yönetim atamalarında mesleki yeterlilik ve çıkar çatışması kuralları sıkılaştırılmalı; büyük hacimli fonlarda yoğunlaşma ve yatırımcı sayısı artışı için ek gözetim eşikleri belirlenmeli; kamuoyuna yapılacak risk açıklamalarının standardı oluşturulmalı; lisans ve izahname süreçlerinde elektronik doğrulama eksiklikleri giderilmelidir. Bunlar yapılmadan çıkarılacak özel tasfiye kanunu, geçmiş zararı yönetir fakat geleceği korumaz.

Kriz yönetiminin yalnız geriye dönük tahsilata odaklanması, önleyici denetimin ikinci plana düşmesine yol açmamalıdır. Sermaye piyasalarında yatırımcı sayısının çok kısa sürede olağan dışı arttığı fonlar, fon büyüklüğüyle yatırım stratejisi arasında belirgin uyumsuzluk oluşan yapılar, dar hacimli hisselerde yoğunlaşan portföyler ve fon fiyatı ile dayanak varlıkların ekonomik değeri arasında açıklanması güç farklar otomatik alarm konusu olmalıdır. Bu alarm, tek bir kurumun masasındaki raporla sınırlı kalmamalı; SPK, Borsa İstanbul, Takasbank, MKK ve gerektiğinde MASAK arasında eş zamanlı değerlendirilmelidir. Komisyon görüşmelerinde tartışılan kronoloji, teknolojik gözetim imkânları bulunan bir piyasada insan takdirine aşırı bağımlı işleyişin ne kadar riskli olduğunu göstermiştir. Yeni dönemde yüksek riskli fonlar için yoğunlaştırılmış denetim, yatırımcı sayısı ve portföy büyümesi için erken uyarı eşikleri ve şüpheli fiyat hareketlerinde zorunlu ortak inceleme protokolü oluşturulmalıdır.

Bir başka önemli mesele, kamuoyunu ve düzenleyici kurumları zamanında uyararak kişilerin korunmasıdır. Finansal kurumlarda çalışan personel, bağımsız denetçiler, saklama kuruluşları, aracı kurum çalışanları veya yatırımcılar hukuka aykırı bir işlem gördüklerinde

bunu güvenli bir kanaldan bildirebilmelidir. İhbar mekanizmasının varlığı tek başına yeterli değildir; ihbarın kayda alınması, belirli süre içinde değerlendirilmesi, ihbarcıya süreç hakkında geri bildirim verilmesi ve iyi niyetli ihbarcılarının mesleki misillemeye karşı korunması gerekir. Komisyon görüşmelerinde yıllar öncesine dayanan şikâyet ve uyarıların yeterince dikkate alınmadığı yönündeki eleştiriler, denetim sisteminin yalnız üst yönetim raporlarına bağlı kalmaması gerektiğini göstermektedir. Şeffaf ve güvenli bir ihbar düzeni, hem düzenleyici kurumların erken bilgiye ulaşmasını sağlar hem de kurum içinde yanlış uygulamaya itiraz eden dürüst personelin yalnız bırakılmasını engeller.

Teklifin uygulanmasında bağımsız değerlendirme de kritik bir güvence olmalıdır. Fon portföyündeki varlıkların bir bölümü likit olmayabilir, piyasa fiyatı gerçeği yansıtmayabilir veya kriz koşullarındaki yoğun satış baskısı nedeniyle fiyat hızla bozulabilir. Bu durumda 'en yüksek ekonomik değer' kavramı, idarenin tek taraflı kanaatine bırakılamaz. Büyük tutarlı Borsa dışı satışlarda veya ilişkili taraflara yapılabilecek işlemlerde en az iki bağımsız değerlendirme, satış gerekçesinin yazılılaştırılması, işlemin sonradan denetime açık olması ve mümkün olan durumlarda rekabetçi teklif süreci aranmalıdır. Aksi hâlde iyi niyetle yapılan bir satış dahi yıllar sonra 'varlığın ucuza devredildiği' iddiasına konu olur. Tasfiye sürecinin başarısı sadece süratle değil, satılan varlığın emsallerine göre ne kadar değer koruduğuyla da ölçülmeli; bu performans kamuoyuna raporlanmalıdır.

Yatırımcıların kişisel verileri ve finansal mahremiyeti de şeffaflık talebiyle dengeli biçimde korunmalıdır. Suç isnadı bulunmayan yatırımcının kişisel finansal bilgileri siyasi teşhir aracına dönüştürülmemelidir; buna karşılık kamu kurumları, anonimleştirilmiş işlem verilerini, yoğunlaşma tablolarını, şüpheli hareketlerin büyüklüğünü ve soruşturma konusu işlemlerin toplam etkisini Meclisle ve kamuoyuyla paylaşabilmelidir. Kişisel veriyi korumak, sistemik bilgiyi gizlemek anlamına gelmez. Şeffaflık, isim listesi yayımlamakla değil, denetimin hangi veriye dayanarak çalıştığını ve hangi risklerin zamanında görülebildiğini göstermekle sağlanır.

Teklifin tasfiye ve geri kazanım işlemlerinde çok sayıda kuruma görev vermesi, sorumluluğun dağılması tehlikesini beraberinde getirmektedir. SPK kural koyacak ve tespit yapacak, TMSF takip ve tahsil yürütecek, YTM bazı ödemeleri gerçekleştirecek, MKK hak sahipliğini ve net yatırım tutarını hesaplayacak, tasfiye ile görevli kuruluşlar varlıkları yönetecek, Takasbank ve Borsa farklı piyasa verilerini sağlayacaktır. Bu kadar çok aktörlü bir yapıda tek bir operasyon sorumlusu ve bağlayıcı takvim bulunmazsa her gecikme başka kuruma havale edilebilir. Kanunun uygulanmasına ilişkin ortak çalışma takvimi, veri paylaşım süreleri,

uyuşmazlık çözüm usulü ve kurumların gecikmeden doğan sorumluluğu açıkça belirlenmelidir. Fon Koordinasyon Kurulu benzeri siyasi-idari yapılar koordinasyon sağlayabilir; fakat kanuni görev ve süreler yerine geçemez. Yatırımcı açısından muhatap tek ve erişilebilir olmalıdır.

Ayrıca tasfiye sürecinin zaman boyutu açık bir performans hedefiyle yönetilmelidir. Teklif, kurumlara geniş görevler vermekte fakat bütün fonların ne kadar sürede tasfiye edilmesinin hedeflendiğini, belirli sürelerde hangi raporların hazırlanacağını ve gecikmenin hangi gerekçelerle açıklanacağını ayrıntılı biçimde düzenlememektedir. Belirsiz süreli tasfiye, yatırımcının malvarlığının fiilen uzun yıllar donması anlamına gelebilir. Özellikle yaşlı, borçlu veya işletme sermayesine ihtiyaç duyan yatırımcılar için zaman, zararın ayrı bir unsurudur. Kurumlara gerçekçi ancak bağlayıcı ara hedefler verilmesi, fon bazında tasfiye takvimi yayımlanması ve gecikmelerin gerekçelendirilmesi gerekir. Hız uğruna düşük fiyattan satış yapılmamalı, fakat en iyi değerin beklenmesi gerekçesiyle de tasfiye süresiz uzatılamamalıdır. Bu dengeyi kuracak şeffaf zaman yönetimi, kanunun güvenilirliği açısından en az ödeme formülü kadar önemlidir.

İYİ Parti olarak bu teklife ilişkin temel itirazımız, krizin faturasını teknik tasfiye dili içinde görünmez hâle getiren yönetim anlayışınadır. Tasfiye elbette yapılacaktır, fakat bundan önce ve bununla birlikte hesap verilmelidir. Siyasi sorumluluk yalnız seçim dönemlerinde genel başarı söylemi kurmak değildir; yönetim altında ortaya çıkan büyük kurumsal başarısızlıklarda millete açıklama yapmak, hatayı kabul etmek ve sorumluluk üstlenmektir. Mağdurun parasını ödemek devletin lütfu değil, hukuk düzeninin görevidir. Devletin itibarı da hatayı saklamakla değil, hatayı tespit edip sorumlusuna kadar gidebilmekle korunur. Bu anlayış yerleşmeden sermaye piyasalarında kalıcı güven tesis etmek mümkün olmayacaktır.

Maddeler Üzerine Değerlendirmeler

Madde 4

Madde 4, net yatırım tutarının nasıl hesaplanacağını, ara ödeme sistemini ve nihai ödemeyi düzenlemektedir. Ayrıca maddenin dördüncü fıkrasında ise gerçeğe aykırı değerler üzerinden fondan tasfiye tarihine kadar çıkış yaparak olağan piyasa koşullarının üzerinde kazanç sağlamış kişiler bakımından iki ayrı 'isteğe bağlı iade' alanı oluşturulmaktadır. Buna göre, kişinin fiili yatırım tutarı ile emsal fon getirisi dikkate alınarak belirlenen olağan getiriyi aşan kısım ve fiyatı gerçeğe aykırı olduğu Kurulca tespit edilen paylardan elde edilen olağanüstü kazanç, Kurulun ilan ettiği hesaplara isteğe bağlı olarak yatırılacaktır. Teklifin

kendi genel gerekçesi dahi bu iadelerin hukuki yükümlülük, borç ikrarı veya sorumluluk kabulü anlamına gelmeyeceğini ve tamamen gönüllülük esasına dayanacağını açıkça ifade etmektedir. İtirazımız tam olarak bu tercihtir.

Tasfiye hukukunun adil olabilmesi için aynı yapay fiyatlama mekanizmasından doğan ekonomik sonuçların benzer biçimde ele alınması gerekir. Fonda tasfiye tarihinde kalan yatırımcı bakımından Teklif, hesabında görünen şişirilmiş değeri aynen kabul etmemekte; fiilî giriş ve çıkışları enflasyon göstergeleriyle güncelleyerek net yatırım tutarı hesaplamakta ve olağan dışı kazanç kısmını tasfiye hakkının dışında bırakmaktadır. Buna karşılık aynı fonun gerçeğe aykırı biçimde yükselmiş değerinden tasfiye öncesinde çıkış yapmış kişi açısından olağanüstü kazancın geri dönmesi yalnız kişinin isteğine bırakılmaktadır. Böyle bir ikili yapı hakkaniyetle bağdaşmaz. Sistemde kalıp zarara yakalanan kişinin yapay kazancı tanınmazken, sistemden erken çıkıp yapay kazancı nakde çevirmiş kişinin bu menfaati kural olarak korunmaktadır. Tasfiyeden bir gün önce çıkmış olmak, gerçeğe aykırı fiyat oluşumundan sağlanan haksız avantajı meşru hâle getirmemelidir.

Bu nedenle verdiğimiz önergeyle dördüncü fıkranın bütünüyle yeniden yazılmasını teklif ettik. Önergemizde, her bir fonun kurulduğu tarihten tasfiye kararına kadar geçen dönemde gerçeğe aykırı veya olağan dışı değerler üzerinden çıkış yaparak kazanç elde eden kişilerden, emsal getiriyi aşan haksız kazanç kısmının iadesinin zorunlu olması öngörülmüştür. Emsal getiri hesabında aynı yatırım stratejisi kategorisindeki fonların yıllık ortalama getirilerinin dikkate alınması, tasfiye kapsamındaki fonların olağan dışı getirilerinin emsal hesabından çıkarılması ve belirli paylardaki yapay fiyat kazançlarının objektif endeks veya piyasa ölçütleriyle ayrıştırılması teklif edilmiştir. Böylelikle normal piyasa getirisinin yatırımcıda kalması, yalnızca yapay fiyat oluşumundan kaynaklanan olağanüstü kısmın geri kazanılması amaçlanmıştır.

Önergemiz zorunlu geri alımı doğrudan idari bir müsadereye dönüştürmemekte, hukuki güvenceyi de korumaktadır. Tespit edilen haksız kazançların tahsili amacıyla tasfiye ile görevli kuruluşlar veya TMSF tarafından genel hükümlere göre dava açılması ve yargısal geri alım süreci işletilmesi öngörülmüştür. Böylece kişinin savunma hakkı, uyuşmazlığı mahkeme önüne taşıma imkânı ve kazancın gerçekten olağan dışı olup olmadığının denetlenmesi güvence altına alınmaktadır. İsteğe bağlı sistemde ise devlet gerçeğe aykırı kazancı tespit ettiği hâlde geri istememekte, kişinin vicdanına başvurmaktadır. Devlet yönetimi vicdani bağış mekanizmasına dayanamaz. MKK ve diğer kayıt sistemleri bütün giriş-çıkış hareketlerini gösteriyorsa, emsal

getiri objektif biçimde hesaplanabiliyorsa ve kazancın olağan dışı kısmı belirlenebiliyorsa, kamu otoritesi bu tutarın mağdur havuzuna dönmesi için hukuki süreci başlatmalıdır.

Gönüllülük esasının başka bir sakıncası da eşitlik ve şeffaflık sorunudur. Kimin ne kadar iade edeceği, kimlerin hiç iade yapmayacağı ve idarenin hangi kişileri iadeye davet edeceği kamuoyunda kaçınılmaz olarak tartışma yaratacaktır. Güçlü siyasi veya ekonomik bağlantıları bulunan kişilerin daha az ödeme yapabildiği, buna karşılık diğer kişilere baskı uygulandığı yönünde en küçük bir şüphe dahi tasfiye rejimini itibarsızlaştırır. Objektif ve zorunlu bir sistemde ise kural herkes için aynıdır: normal ve emsal getiri yatırımcıya aittir, yapay değer üzerinden elde edilen olağanüstü kısım geri kazanım havuzuna döner. Bu sistem suçlu ile suçsuz ayrımını da ortadan kaldırmaz; ceza sorumluluğu ayrı, haksız ekonomik avantajın denkleştirilmesi ayrı hukuki konudur. Bir kişinin dolandırıcılık suçuna iştirak etmemiş olması, gerçeğe aykırı fiyatlama sayesinde elde ettiği olağanüstü kazancın hiçbir koşulda geri istenemeyeceği anlamına gelmemelidir.

Komisyonunda önergemizi açıklarken, zorunlu geri kazanımın daha fazla yatırımcının mağduriyetini azaltacağı, isteğe bağlı mekanizmanın ise fiilen çalışmayacağı açıkça ifade edilmiştir. Önergemiz, Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan oylamada iktidar grubunun kabul edilmemiştir. Bu ret kararıyla Teklifteki gönüllülük esasının korunması, tasfiye havuzuna dönmesi mümkün olan önemli bir kaynağın kişilerin iradesine bırakılması sonucunu doğurmuştur. Tasfiye sürecinde kaynak yetersizliği gerekçe gösterilerek mağdur yatırımcının ödemesi sınırlanırken, olağan dışı kazanç elde etmiş kişilere zorunlu geri ödeme mekanizması getirilmemesi adalet duygusunu zedeleyecektir.

Madde 5

Madde 5, fon malvarlığından mevzuata aykırı veya görünüşte mevzuata uygun olmakla birlikte fonun gerçek ekonomik menfaatine hizmet etmeyen işlemlerle çıkarılan değerleri ve bu nedenle doğan zarar veya kayıptan sorumluluğu düzenlemektedir. Madde, öncelikle fonun kurucusu ve/veya yöneticisi olan portföy yönetim şirketini sorumlu tutmakta; buradan tahsil sağlanamaması veya tahsil imkânsızlığının açık olması hâlinde zarar veya kaybın oluşumunda sorumluluğu Kurulca belirlenen gerçek ve tüzel kişiler ile birlikte hareket edenlerin şahsi sorumluluğuna gidilmesini öngörmektedir. Bu yönüyle özel hukuk aktörlerinin sorumluluğunu genişletmekte ve TMSF aracılığıyla takip ve tahsil imkânı getirmektedir.

Bunlara ek olarak, fon ve portföy yönetim yapılarında görev alan bazı yöneticilerin elde ettikleri yüksek ücret ve huzur hakkı gibi gelirlerin, hukuka aykırı uygulamalara denk gelen bölümlerinin geri alınması gerekmektedir. Teklif özel sektör aktörlerinin şahsi malvarlığına kadar uzanan güçlü bir takip rejimi kurarken, görevini gereği gibi yapmayan bu kişilerin aldığı yüksek mali hakların da tazmini sağlamalıdır. Sorumluluk, karar yetkisi ve ekonomik menfaat arasında bağ kurulmalıdır. Kişi hukuka aykırı düzenin sürdürülmesine katkı sağlamış ve bundan ücret veya benzeri menfaat elde etmişse, kusuru tespit edildiğinde bu menfaatin korunması kamu vicdanını yaralar.

Bu tür bir mali sorumluluk mekanizmasının kanunilik ve ölçülülük ilkelerine uygun kurulması gerektiği açıktır. Ücretin geri alınması otomatik bir ceza şeklinde uygulanmamalı; görev tanımı, ihmalin niteliği, kusurun ağırlığı, zarar ile illiyet bağı ve kişinin karar alma yetkisi somutlaştırılmalıdır. Önerimiz tam da bu nedenle 'görev yapan herkesin' değil, görevini yerine getirmeme veya ihmali tespit edilenlerin mali haklarını hedeflemektedir. Ancak önergemiz AK Parti ve MHP Grubu milletvekilleri tarafından reddedilmiştir.

İYİ Parti olarak yukarıda detaylıca anlattığımız şekilde “hızlı bir şekilde tasfiye mekanizmasının işletilmesine yönelik düzenlemeleri makul görmekle birlikte fon krizinin faturasını teknik bir tasfiye diliyle gizleyen bu yönetim anlayışına karşı çıktığımız ve hesap verebilirlik, siyasi sorumluluk ile hukuki güven ilkelerinin göz ardı edildiği gerekçeleri” ile teklife karşı oy kullanıyoruz.

Ayyüce Türkes Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

MUHALEFET ŞERHİ

TASFİYESİNE KARAR VERİLEN BAZI YATIRIM FONLARI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen (2/3939) esas numaralı Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi, ülkemiz sermaye piyasalarının karşı karşıya kaldığı en ağır güven ve denetim sorunlarından birinin ardından hazırlanmıştır.

Sermaye piyasalarında yaşanan gelişmeler, yalnızca belirli yatırım fonlarının değer kaybetmesinden veya olağan yatırım risklerinin gerçekleşmesinden ibaret değildir. Yüzbinlerce vatandaşımızın birikimlerini etkileyen, finansal piyasalara duyulan güveni sarsan ve kamu otoritelerinin gözetim ve denetim sorumluluklarını tartışmaya açan çok boyutlu bir sorunla karşı karşıyayız.

Sermaye Piyasası Kurulunun 17 Eylül 2026 tarihinde aldığı kararlarla 131 yatırım fonunun tasfiyesine karar verilmiş, yaklaşık 455 bin yatırımcı doğrudan bu süreçten etkilenmiştir. Komisyon görüşmelerinde dile getirilen verilere göre söz konusu fonlarda yaklaşık 800 milyar TL büyüklüğünde bir kayıptan bahsedilmektedir. Ancak fonların gerçek ekonomik değerleri, uğranılan net zarar, hukuka aykırı işlemlerle elde edilen kazançlar ve geri kazanılabilecek varlıkların toplamı bakımından kamuoyuna sunulan bilgiler henüz bütünlüklü ve yeterli değildir.

Yaşananların büyüklüğü kadar, bu işlemlerin nasıl gerçekleştirilebildiği ve hangi mekanizmalarla yıllarca sürdürülebildiği de açıklığa kavuşturulmalıdır.

Sermaye piyasaları; devletin düzenleme ve denetimine tabi olan, yatırımcıların tasarruflarını değerlendirdiği ve ülke ekonomisinin finansmanında önemli rol oynayan kurumsal piyasalardır. Bu piyasalarda yatırımcıların güvenliğini sağlayan temel unsur yalnızca piyasa getirileri değil, işlemlerin hukuka uygun biçimde yürütüldüğüne ve kamu otoritelerinin gerekli gözetim ve denetimi gerçekleştirdiğine ilişkin inançtır.

Dolayısıyla yaşanan fon dolandırıcılığını yalnızca bazı fon yöneticilerinin, portföy yönetim şirketlerinin veya belirli piyasa aktörlerinin hukuka aykırı faaliyetleriyle açıklamak mümkün değildir. Bu işlemlerin gerçekleştirilmesine imkân sağlayan denetim eksiklikleri, zamanında alınmayan tedbirler ve kamu kurumlarının olası ihmalleri de aynı ciddiyetle değerlendirilmelidir.

Yatırımcıların mağduriyetlerinin giderilmesine yönelik yasal düzenleme yapılmasını gerekli görüyor ve bu amacı destekliyoruz. Ancak yaşananların nedenlerini, denetim mekanizmalarının sorumluluğunu ve finansal sistemin yapısal sorunlarını ele almayan bir düzenlemenin, ortaya çıkan krizi bütün boyutlarıyla çözmesi mümkün değildir.

Fon Dolandırıcılığının Ortaya Çıkışı ve Kamu Otoritesinin Denetim Sorumluluğu

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu; sermaye piyasalarının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişini sağlamayı ve yatırımcıların hak ve menfaatlerini korumayı amaçlamaktadır.

Bu amaç doğrultusunda Sermaye Piyasası Kuruluna geniş düzenleme, gözetim, denetim ve yaptırım yetkileri verilmiştir.

Bununla birlikte; son dönemde yaşanan gelişmeler, söz konusu yetkilerin ne ölçüde etkin kullanıldığı konusunda ciddi soru işaretleri doğurmuştur.

Fon varlıklarının gerçek ekonomik değerlerinden uzaklaşan fiyatlarla işlem görmesi, belirli menkul kıymetlerde olağan dışı değer artışlarının yaşanması, fonlar arasındaki işlemler ve yatırımcıların yüksek getirilerle sisteme yönlendirilmesi gibi faaliyetlerin, ilgili kamu otoritelerinin gözetimi altında uzun süre devam edebilmiş olması izaha muhtaçtır.

Ortaya çıkan tablonun münferit bazı usulsüzlüklerden ziyade, organize biçimde yürütüldüğüne ilişkin ciddi iddialar bulunmaktadır. Nitekim devam eden adli soruşturmaların kapsamı da olayın yalnızca bir fon yönetimi sorunu olarak değerlendirilemeyeceğini göstermektedir.

Bu çerçevede cevaplanması gereken temel sorular şunlardır:

- Olağan dışı fiyat ve fon hareketleri ilk olarak ne zaman tespit edilmiştir?
- SPK, Borsa İstanbul, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu ve diğer ilgili kurumlar tarafından hangi uyarılar yapılmış, hangi tedbirler alınmıştır?

- Şüpheli işlemlere ilişkin ihbar ve inceleme sonuçları hangi tarihlerde ilgili makamlara ulaşmıştır?
- Usulsüzlük şüphesi taşıyan faaliyetler tespit edildiği hâlde neden zamanında ve etkili biçimde durdurulamamıştır?
- Fonların faaliyetleri, portföy yönetim şirketlerinin işlemleri ve ilgili şirketlerin sermaye piyasalarındaki hareketleri arasında gerekli denetim ve koordinasyon sağlanmış mıdır?

14 Ekim 2026 tarihli Komisyon görüşmelerinde de bu soruların önemli bir bölümü gündeme getirilmiş, kamu kurumlarının denetim ve gözetim faaliyetleri hakkında yeterli açıklama yapılmadığı eleştirilmiştir.

Özellikle piyasalarda olağan dışı işlemler yaşanırken ilgili kurumların hangi tarihlerde bilgi sahibi olduklarının ve bu bilgiler karşısında hangi işlemleri gerçekleştirdiklerinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Sermaye piyasalarında gözetim ve denetim yetkisi, yalnızca hukuka aykırı işlemler gerçekleştikten sonra yaptırım uygulama yetkisi olarak değerlendirilemez. Bu yetkinin temel işlevlerinden biri, yatırımcıları zarara uğratabilecek işlemlerin erken aşamada tespit edilmesi ve gerekli önleyici tedbirlerin alınmasıdır.

Bu nedenle, yaşanan olayların ortaya çıkmasında veya büyümesinde kamu otoritelerinin ihmalinin bulunup bulunmadığının araştırılması zorunludur.

Ancak görüşülen kanun teklifi; sorumluluğu esas olarak fon kurucuları, portföy yönetim şirketleri, yöneticiler ve işlemlere katılan diğer gerçek ve tüzel kişiler üzerinden düzenlemekte; kamu otoritelerinin gözetim ve denetim faaliyetlerine ilişkin özel bir hesap verme mekanizması öngörmemektedir.

Daha da önemlisi; mevcut denetim faaliyetlerinin yeterliliği tartışma konusu olan SPK, yeni düzenlemeyle tasfiye, değerlendirme, satış, tahsilat ve ödeme süreçlerinde de temel karar verici kurum hâline getirilmektedir.

Denetim sorumluluğunun ne ölçüde yerine getirildiği henüz açıklığa kavuşturulmamış bir kuruma, krizin sonuçlarını yönetmek üzere yeni ve geniş yetkiler verilmesi; bağımsız denetim, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri bakımından ciddi bir eksikliktir.

Bu nedenle SPK'nın ve diğer ilgili kamu kurumlarının süreç içerisindeki faaliyetlerinin bağımsız biçimde incelenmesi, olası ihmallerin belirlenmesi ve sonuçların Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması gerektiği kanaatindeyiz.

Yatırımcı Mağduriyeti Yalnızca Bir Tasfiye ve Ödeme Meselesi Değildir

Yaşanan fon dolandırıcılığı, yüzbinlerce vatandaşımızın birikimlerini doğrudan etkilemiştir.

Söz konusu yatırımcılar arasında emekliler, ücretli çalışanlar, öğrenciler, küçük tasarruf sahipleri, esnaflar ve iş insanları bulunmaktadır. Vatandaşlarımızın önemli bir bölümü; konut edinmek, çocuklarının eğitim giderlerini karşılamak, sağlık harcamalarını finanse etmek veya uzun yıllar boyunca elde ettikleri tasarruflarını değerlendirmek amacıyla bu fonlara yatırım yapmıştır.

Bu nedenle ortaya çıkan mağduriyetin yalnızca finansal büyüklükler üzerinden değerlendirilmesi doğru değildir.

Komisyon görüşmelerinde de ifade edildiği üzere; yatırımcıların bir bölümünün günlük yaşamlarını ve temel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ayırdıkları kaynaklara erişememesi, olayın ciddi sosyal sonuçlar doğurduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan, yalnızca küçük yatırımcılar değil, işletmeler ve özellikle nakit yönetimi amacıyla yatırım fonlarını kullanan reel sektör kuruluşları da bu süreçten etkilenmiştir.

Bazı işletmelerin ve kişilerin bankaların yönlendirmesiyle, kısa vadeli nakitlerini değerlendirmek amacıyla söz konusu fonlara yatırım yaptıkları, ancak tasfiye süreci nedeniyle bu kaynaklara erişemedikleri Komisyon görüşmelerinde dile getirilmiştir.

Bu durum, fon dolandırıcılığının etkilerinin sermaye piyasalarıyla sınırlı kalmayabileceğini; işletmelerin nakit akışları, ticari ödemeleri, istihdam ve reel sektör faaliyetleri üzerinde de olumsuz sonuçlar doğurabileceğini göstermektedir.

Kanun teklifiyle yatırımcılara kişi başına 1 milyon TL'ye kadar ara ödeme yapılabilmesi öngörülmektedir. Ancak bu düzenleme; kamuoyunda oluşabilecek algının aksine, yatırımcılara devlet tarafından garanti edilen bir ödeme hakkı tanımamaktadır.

Ara ödemeler, fonların mevcut nakit imkânlarına ve tasfiye işlemlerinden elde edilecek kaynaklara bağlıdır. Ayrıca 1 milyon TL, yatırımcının zararının tamamına ilişkin bir güvence değil, ara ödeme için belirlenen azami tutardır.

Bu yaklaşımın küçük yatırımcıların kısa vadeli mağduriyetlerini hafifletme bakımından olumlu bir yönü bulunmaktadır. Bununla birlikte, yatırımcılar arasında adil bir dağıtım sağlanması bakımından bazı sorunlar ortaya çıkabilecektir.

Aynı fonda farklı tutarlarda yatırım yapan, ancak hukuka aykırı işlemlerle herhangi bir ilgisi bulunmayan kişilerin tasfiye kaynaklarından farklı oranlarda yararlandırılması, yatırımcılar arasında hakkaniyet tartışmalarına neden olabilecektir.

Bir yatırımcının sahip olduğu tasarrufun büyüklüğü, tek başına hukuki korumadan daha az yararlanmasını gerektiren bir neden olarak kabul edilmemelidir.

Elbette küçük yatırımcıların korunması sosyal açıdan önemlidir. Bununla birlikte, küçük yatırımcıları koruyan mekanizmalar oluşturulurken diğer yatırımcıların haklarının da gözlemlenmesi gerekmektedir.

Ayrıca yatırım fonlarının tasfiye kapsamına alınmasından önce satış emri vermiş, işlemleri takasa girmiş ancak henüz nakit tahsilatı gerçekleştirilmemiş yatırımcıların hukuki durumlarının ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu kişilerin fon pay sahipliği ile doğmuş alacak hakları arasındaki ayrımın açık biçimde belirlenmemesi, yeni uyuşmazlıkların ortaya çıkmasına neden olabilecektir.

Dolayısıyla yatırımcıların korunması bakımından yalnızca ara ödeme tutarlarının belirlenmesi yeterli değildir. Hak sahipliğinin, ödeme önceliklerinin, nihai zararların ve tasfiye takviminin açık ve objektif ölçütlerle düzenlenmesi zorunludur.

Haksız Kazançların Geri Alınması ve Etkili Tahsilat Mekanizmasının Oluşturulması

Kanun teklifinin en önemli amaçlarından biri, fon malvarlığından hukuka aykırı biçimde çıkarılan değerlerin geri kazanılması ve yatırımcıların zararlarının bu kaynaklardan karşılanmasıdır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için yalnızca fonların mevcut varlıklarının tasfiyesi yeterli değildir. Fonlar üzerinden gerçekleştirilen işlemlerle haksız kazanç sağlayan kişilerin, şirketlerin ve bu işlemlerle bağlantılı diğer tarafların malvarlıklarının etkin biçimde araştırılması gerekmektedir.

Bu kapsamda; malvarlığı hareketlerinin izlenmesi, doğrudan veya dolaylı biçimde aktarılan kaynakların tespit edilmesi, muvazaalı işlemlerin ortaya çıkarılması ve hukuka aykırı biçimde elde edilen değerlerin geri kazanılması hayati önem taşımaktadır.

Komisyon görüşmelerinde özellikle üzerinde durulan konulardan biri, olağan dışı kazanç elde ederek sistemden daha önce çıkmış kişilerin hukuki durumudur.

Kanun teklifinin 4'üncü maddesinde, belirlenen ölçütlerin üzerinde kazanç elde eden kişilerin bu kazançlarının belirli bölümünü isteğe bağlı olarak iade edebilmeleri öngörülmektedir.

Ancak olağan dışı kazançların geri kazanılmasının yalnızca kişilerin gönüllü iradesine bırakılması, mağduriyetlerin giderilmesi bakımından etkili bir yöntem değildir.

Bu kazançların bir bölümünün hukuka aykırı fiyat oluşumlarından kaynaklandığı tespit ediliyorsa, geri kazanımın hangi hukuki usulle gerçekleştirileceği açık biçimde düzenlenmelidir.

Adli suç teşkil eden fiillerden kaynaklanan kazançların geri alınması ile herhangi bir suça iştirak etmeksizin olağan dışı fiyat hareketlerinden yararlanmış yatırımcıların hukuki durumları birbirinden ayrılmalıdır. Bununla birlikte, suç teşkil etmeyen işlemlerle elde edilmiş olsa dahi hukuken iadesi gereken haksız zenginleşmelerin tespiti ve geri alınması için etkin bir mekanizma oluşturulmalıdır.

Bu mekanizma; objektif hesaplama yöntemlerine, açık yasal dayanaklara ve etkili yargısal denetime dayanmalıdır.

Komisyon görüşmelerinde dile getirilen, emsal getirinin üzerindeki olağan dışı kazançların zorunlu geri kazanım mekanizmasına dâhil edilmesi önerisi, bu açıdan önemlidir.

Nitekim bu yönde verilen değişiklik önergesinin kabul edilmemesi, düzenlemenin haksız kazançların geri alınması bakımından yetersiz kalacağı yönündeki endişeleri artırmaktadır.

Öte yandan, fon malvarlığından çıkarılan değerlerin geri kazanılması yalnızca ilk elden işlem yapan kişilerle sınırlı tutulmamalıdır. Hukuka aykırı işlemlerle bağlantılı malvarlığı transferlerinin, şirketler arasındaki ilişkilerin ve gerçek faydalanıcıların belirlenmesini sağlayacak etkili bir araştırma ve tahsilat sistemi kurulmalıdır.

Bu noktada şirketler arasındaki ortaklık ve kontrol ilişkileri, malvarlığı devirleri ve üçüncü kişiler üzerinden gerçekleştirilen işlemler özel önem taşımaktadır.

Kanunun 5'inci maddesinde düzenlenen şahsi sorumluluk hükümlerinin kapsamı, Komisyon görüşmelerinde de tartışılmıştır. Özellikle sorumluluğun portföy yönetim şirketlerinin ötesine geçerek ana şirketlere, hâkim ortaklara ve hukuka aykırı işlemlerle bağlantılı diğer kişilere hangi koşullarda yöneltilebileceğinin netleştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Sorumluluğun kapsamı dar tutulmamalı; ancak hiçbir kişi yalnızca akrabalık, ortaklık veya dolaylı bağlantı nedeniyle, hukuken gerekli sorumluluk koşulları ortaya konulmaksızın yükümlü hâle getirilmemelidir.

Bu nedenle gerçek faydalanıcıların tespiti, malvarlığı hareketlerinin izlenmesi ve tahsilat süreçlerinin koordinasyonu için uzmanlaşmış, güçlü ve hesap verebilir bir yapıya ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu çerçevede, ilgili kamu kurumlarının katılımıyla özel yetkilere sahip bir görev gücü oluşturulması ve geri kazanım faaliyetlerinin düzenli biçimde Türkiye Büyük Millet Meclisine raporlanması gerektiği düşünülmektedir.

Kanun Teklifinin Kapsamı, Eşitlik İlkesi ve Hukuki Güvenlik

Kanun teklifinin önemli eksikliklerinden biri, uygulanacak özel tasfiye mekanizmasının kapsamının belirli bir tarihte alınan idari kararlara bağlanmış olmasıdır.

Teklif, SPK'nın 17 Eylül 2026 tarihli kararlarıyla tasfiyesine karar verilen ve kanunun yürürlüğe girdiği tarihte tasfiyesi henüz tamamlanmamış yatırım fonlarını kapsamaktadır.

Bu düzenleme, aynı nitelikteki hukuka aykırı işlemlerden zarar gören yatırımcılar arasında farklı hukuki sonuçlar doğurabilecektir.

Öncelikle, 17 Eylül 2026 tarihli kararlara konu olmayan ancak benzer nitelikteki işlemler nedeniyle zarara uğramış fon yatırımcıları özel tasfiye mekanizmasının dışında kalacaktır.

Diğer taraftan, aynı tarihte tasfiyesine karar verilen fonlardan kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tasfiyesi tamamlananlarla tasfiyesi devam edenler arasında da farklı uygulamalar ortaya çıkabilecektir.

Dahası, 17 Eylül 2026 tarihinden sonra benzer nedenlerle tasfiyesine karar verilecek başka yatırım fonlarının aynı hukuki mekanizmadan yararlanabilmesi için yeniden kanuni düzenleme yapılması gerekecektir.

Bu durum, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde güvence altına alınan eşitlik ilkesi ile Anayasa'nın 2'nci maddesinde düzenlenen hukuk devleti ilkesinin gereği olan hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik bakımından değerlendirilmelidir.

Aynı veya benzer hukuki durumda bulunan yatırımcıların yalnızca idari karar tarihi ya da tasfiye işlemlerinin tamamlanma zamanına göre farklı hukuki rejimlere tabi tutulması, nesnel ve makul gerekçelerle açıklanmalıdır.

Kanunun kişiye veya belirli bir olaya özgü sonuçlar doğurmasının zorunlu olduğu istisnai durumlarda dahi, kapsamın açık, objektif ve hakkaniyetli biçimde belirlenmesi gerekir.

Ayrıca teklifin 17 Eylül 2026 tarihinden geçerli olacak şekilde yürürlüğe girmesi, geçmişe etkili uygulamaların hukuki sonuçları bakımından ayrı bir sorun oluşturmaktadır.

Geçmişe etkili düzenlemelerin hukuk düzeninde her durumda yasak olduğu söylenememekle birlikte, kazanılmış hakların korunması, hukuki güvenlik, öngörülebilirlik ve ölçülülük ilkeleri çerçevesinde değerlendirilmesi zorunludur.

Bu nedenle düzenlemenin geçmişe etkisinin sınırları, hangi işlemlere uygulanacağı ve üçüncü kişilerin hukuki durumunu ne ölçüde değiştireceği kanun metninde açıkça gösterilmelidir.

SPK'ya Tanınan Geniş Yetkiler ve Anayasal Sakıncalar

Kanun teklifinin 3, 4, 5, 6 ve 7'nci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, SPK'ya tasfiye ve geri kazanım sürecinin birçok aşamasında geniş yetkiler tanındığı görülmektedir.

Fon malvarlığının değerlendirilmesi, satış yöntemlerinin belirlenmesi, hak sahipliğinin tespiti, ödeme önceliklerinin oluşturulması, sorumluların belirlenmesi ve uygulamaya ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi gibi önemli konularda SPK'nın kararları belirleyici olacaktır.

Elbette olağanüstü nitelikteki bir tasfiye sürecinde idari kurumlara teknik karar alma yetkisi tanınması gerekli olabilir.

Ancak bu yetkilerin kullanımında kanunilik, belirlilik, ölçülülük ve yargısal denetim ilkelerine uygun hareket edilmesi zorunludur.

Anayasa'nın 7'nci maddesi yasama yetkisinin devredilemezliğini; 13'üncü maddesi temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla ve belirli güvenceler çerçevesinde sınırlandırılabilceğini düzenlemektedir.

Bu nedenle; yatırımcıların mülkiyet hakkını, alacaklarını ve ödeme önceliklerini doğrudan etkileyen asli konuların idari düzenlemelere bırakılması yerine, temel esaslarının kanunla belirlenmesi gerekmektedir.

Özellikle fon varlıklarının borsa dışındaki yöntemlerle satılabilmesi, değerlendirme ölçütlerinin belirlenmesi ve bazı kişilerin ödeme kapsamı dışında bırakılması bakımından idari takdir yetkisinin sınırları açık biçimde düzenlenmelidir.

Fon malvarlığının piyasa koşullarının dışında gerçekleştirilecek işlemlerle elden çıkarılması, satış fiyatlarının objektifliği ve yatırımcıların ekonomik menfaatlerinin korunması bakımından riskler doğurabilir.

Bu sebeple değerlendirme yöntemlerinin bağımsız uzmanlık, şeffaflık ve denetlenebilirlik ilkelerine dayanması önemlidir.

Diğer taraftan, hukuka aykırı faaliyetlerden sorumlu olduğu idari makamlar tarafından tespit edilen kişilerin ödeme mekanizmasının dışında bırakılması da ayrıca değerlendirilmelidir.

Haksız kazanç sağlayanların korunmaması ve suç teşkil eden işlemlerden yararlanan kişilerin yatırımcıların zararlarının giderilmesine yönelik kaynaklara haksız biçimde ortak olmalarının önlenmesi gereklidir.

Ancak bu amaca ulaşılırken idari tespitlerin doğrudan ve geri dönülmesi güç hak kayıplarına yol açmaması, kişilere etkili itiraz ve yargısal başvuru imkânları tanınması zorunludur.

Anayasa'nın 35'inci maddesiyle güvence altına alınan mülkiyet hakkı, 36'nı maddesinde düzenlenen hak arama özgürlüğü ve 38'inci maddesinde yer alan masumiyet karinesi bu süreçte gözetilmelidir.

Benzer şekilde; ceza soruşturmaları kapsamında el konulan malvarlığı değerlerinin yargılama tamamlanmadan satılabilmesi veya tasfiye edilebilmesi, mülkiyet hakkı ve ölçülülük ilkesi bakımından dikkatle ele alınmalıdır.

Malvarlığı değerlerinin ekonomik nitelikleri nedeniyle hızlı işlem yapılmasının zorunlu olduğu durumlar bulunabilir. Ancak böyle bir durumda dahi satışın gerekliliği, değerlendirme ölçütleri, yargısal denetim ve sonradan ortaya çıkabilecek hak kayıplarının giderilmesine ilişkin güvenceler açıkça belirlenmelidir.

Aksi hâlde yatırımcıların mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla yapılan düzenlemeler, yeni hukuki uyumsuzluklar ve hak kayıpları doğurabilecektir.

Ödeme Mekanizmasının Yetersizlikleri ve Yatırımcıların Reel Kayıpları

Kanun teklifi, yatırımcıların net yatırım tutarlarının belirlenmesinde enflasyon karşısında güncelleme yapılmasını öngörmektedir.

Bu amaçla tüketici fiyat endeksi ve yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalamasının kullanılması benimsenmiştir.

Ancak söz konusu güncellenmenin ara ödemelere uygulanmaması, yatırımcıların reel kayıplarının devam etmesine yol açacaktır.

Türkiye'de yüksek enflasyonun tasarrufların satın alma gücü üzerindeki olumsuz etkisi dikkate alındığında, yatırımcıların uzun süre kaynaklarına erişememesi önemli bir ekonomik kayıp doğurmaktadır.

Bir yatırımcının geçmişte fona yatırdığı nominal tutarın aylar sonra kendisine ödenmesi, gerçek ekonomik zararının giderildiği anlamına gelmemektedir.

Özellikle tasfiye sürecinin ne zaman tamamlanacağını öngörülememesi, yatırımcıların karşı karşıya bulunduğu belirsizliği artırmaktadır.

Teklifte nihai ödemelerin tamamlanması bakımından kesin bir takvim bulunmamakta, zararların tamamının karşılanacağına ilişkin bir güvence de verilmemektedir.

Ayrıca net yatırım tutarının hesaplanmasında kullanılan yöntemlerin yatırımcılar tarafından denetlenebilmesi, olası hesaplama hatalarına itiraz edilebilmesi ve uyuşmazlıkların süratle çözülebilmesi için açık usullerin belirlenmesi gerekmektedir.

Tasfiye ve tahsilat işlemleri sonucunda elde edilen kaynakların yetersiz kalması hâlinde, ortaya çıkacak zararların nasıl karşılanacağı sorusu ise cevapsız bırakılmaktadır.

Teklifin gerekçesinde kamu bütçesine yük getirilmeyeceği özellikle vurgulanmaktadır. Ancak kamu bütçesine doğrudan yük getirilmemesi, yatırımcıların zararlarının etkili biçimde giderileceğini tek başına göstermemektedir.

Kamu otoritelerinin denetim ve gözetim yükümlülüklerini yerine getirmemelerinden kaynaklanan olası zararların, hukuki sorumluluk ilkeleri çerçevesinde ayrıca değerlendirilmesi gerekir.

Burada amaç, sermaye piyasalarındaki bütün yatırım risklerinin devlet tarafından üstlenilmesi değildir.

Olağan yatırım riskinden doğan zararlarla, hukuka aykırı işlemler ve olası kamu denetim ihmalleri sonucunda meydana gelen zararların birbirinden ayrılması gerekmektedir.

Bu ayırım yapılmadığı takdirde, yatırımcının korunması ilkesi ile kamu otoritelerinin hesap verme sorumluluğu arasındaki ilişki göz ardı edilmiş olacaktır.

Tasfiye Sürecinde Şeffaflık, Denetim ve Hesap Verebilirlik Eksikliği

Sermaye piyasalarında yaşanan fon dolandırıcılığının en önemli sonuçlarından biri, yatırımcıların finansal sisteme ve kamu kurumlarına duyduğu güvenin zedelenmesidir.

Bu güvenin yeniden tesis edilebilmesi; yalnızca mağduriyetlerin mümkün olan en kısa sürede giderilmesine değil, sürecin bütün aşamalarının şeffaf ve denetlenebilir biçimde yürütülmesine bağlıdır.

Ancak kanun teklifinde tasfiye işlemleri, geri kazanılan malvarlığı değerleri, tahsilatlar, ödeme süreçleri ve idari harcamalar hakkında kamuoyunun düzenli olarak bilgilendirilmesini sağlayacak yeterli ve açık hükümler bulunmamaktadır.

Özellikle TMSF nezdinde oluşturulacak geri kazanım hesaplarının yönetimi, bu hesaplara aktarılan kaynakların fonlar arasında dağıtılması ve tasfiye giderlerinin karşılanması süreçlerinde objektif ölçütlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Geri kazanılan kaynakların farklı fonlar arasında hangi esaslara göre paylaştırılacağı, yatırımcıların doğrudan ekonomik haklarını ilgilendirmektedir. Bu nedenle dağıtım ölçütlerinin idarenin geniş takdir yetkisine bırakılması yerine, mümkün olduğunca kanunla belirlenmesi ve kamuoyuna açık hâle getirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca kanunun 7'nci maddesiyle SPK ve Yatırımcı Tazmin Merkezine dışarıdan hizmet alımı konusunda tanınan yetkilerin kullanımında, rekabet, şeffaflık, çıkar çatışmalarının önlenmesi ve mali denetim ilkeleri gözetilmelidir.

Tasfiye ve hukuki takip süreçlerinde ortaya çıkacak giderlerin hangi kaynaklardan karşılanacağı ve yatırımcılara dağıtılabilecek tutarları ne ölçüde azaltacağı da açık biçimde ortaya konulmalıdır.

Bütün bunların yanında, sermaye piyasalarının düzenlenmesi ve denetlenmesinden sorumlu kamu kurumlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı bilgi verme ve hesap verebilirlik yükümlülüklerinin etkin biçimde yerine getirilmesi gerekmektedir.

14 Ekim 2026 tarihli Komisyon toplantısında, başta SPK ve BDDK olmak üzere ilgili kurumların yasama organını düzenli biçimde bilgilendirmediği yönünde ciddi eleştiriler dile getirilmiştir.

Yüzbinlerce yatırımcının mağdur olduğu ve milyarlarca liralık kaynakların tartışma konusu hâline geldiği bir süreçte, ilgili kamu kurumlarının yalnızca kendi bünyelerinde inceleme yürütmeleri yeterli değildir.

Bu nedenle tasfiye işlemlerinin, geri kazanılan kaynakların, yapılan ödemelerin, devam eden tahsilat süreçlerinin ve kamu otoritelerinin denetim faaliyetlerine ilişkin değerlendirmelerin düzenli olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması gerektiği kanaatindeyiz.

Krizin Tekrarlanmasını Önleyecek Yapısal Tedbirlerin Bulunmaması

Kanun teklifinin en temel eksikliklerinden biri de sermaye piyasalarında benzer olayların tekrar yaşanmasını önleyecek yapısal düzenlemelere yer vermemesidir.

Oysa yaşanan gelişmeler, yalnızca belirli fonların tasfiyesine ilişkin bir sorun olmayıp, sermaye piyasalarının gözetim ve denetim mekanizmalarının etkinliğinin yeniden değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Özellikle fon portföylerinde bulunan varlıkların değerlendirilmesi, ilişkili taraf işlemleri, olağan dışı fiyat hareketlerinin izlenmesi, portföy yönetim şirketlerinin faaliyetlerinin denetlenmesi ve ilgili kurumlar arasındaki bilgi paylaşımı mekanizmalarının gözden geçirilmesi zorunludur.

Aynı şekilde, sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlara verilen izinlerin ve lisansların değerlendirilmesinde, gerçek faydalanıcıların, ortaklık yapılarının, mali yeterliliklerin ve geçmiş faaliyetlerin ne ölçüde dikkate alındığının araştırılması gerekmektedir.

Fon dolandırıcılığına ilişkin soruşturmalar yalnızca gerçekleşmiş hukuka aykırı fiilleri ve bu fiillerden sorumlu kişileri ortaya çıkarmakla sınırlı kalmamalıdır.

Bu işlemlerin gerçekleştirilmesine imkân sağlayan düzenleyici eksikliklerin, uygulama hatalarının ve kurumlar arasındaki koordinasyon sorunlarının da belirlenmesi gerekir.

Aksi hâlde bugün belirli fonların tasfiyesi için oluşturulan olağanüstü hukuki mekanizmaların, gelecekte başka fonlar ve başka yatırımcı grupları için yeniden düzenlenmesi ihtiyacı ortaya çıkabilecektir.

Sermaye piyasalarının sağlıklı işleyişi bakımından esas olan, her büyük mağduriyetin ardından özel kanunlar çıkarmak değil; yatırımcıların haklarını koruyacak, usulsüzlükleri erken aşamada tespit edecek ve etkili biçimde önleyecek kalıcı bir denetim sisteminin oluşturulmasıdır.

Sonuç ve Değerlendirme

Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun Teklifi, sermaye piyasalarında yaşanan ağır mağduriyetlerin giderilmesine yönelik bir hukuki mekanizma oluşturmayı amaçlamaktadır.

Yüzbinlerce vatandaşımızın tasarruflarını etkileyen bu olay karşısında yatırımcıların zararlarının giderilmesi, hukuka aykırı işlemlerle elde edilen değerlerin geri kazanılması ve sorumluların hesap vermesi yönünde gerekli düzenlemelerin yapılmasını destekliyoruz.

Ancak teklifin mevcut hâliyle sorunun yalnızca sonuçlarına odaklandığı, krizin ortaya çıkmasına neden olan koşulları ve kamu otoritelerinin sorumluluklarını yeterince ele almadığı görülmektedir.

Sermaye piyasalarında meydana gelen bu ölçekte bir dolandırıcılık olayının, yalnızca bazı şirketlerin ve kişilerin hukuka aykırı faaliyetleri üzerinden değerlendirilmesi mümkün değildir.

Söz konusu işlemlerin ne zaman başladığı, hangi denetim mekanizmalarının devreye girdiği, ilgili kamu kurumlarının hangi bilgilere ne zaman ulaştığı, hangi önlemlerin alındığı ve neden daha erken müdahale edilmediği açıklığa kavuşturulmalıdır.

Bu sorular yanıtlanmadan, yalnızca tasfiye ve geri kazanım mekanizmaları oluşturularak sermaye piyasalarına duyulan güvenin yeniden tesis edilmesi mümkün olmayacaktır.

Ayrıca yatırımcıların zararlarının karşılanmasına ilişkin getirilen düzenlemeler, ödeme tutarları, ödeme takvimi, enflasyon karşısında uğranılan kayıplar ve yatırımcılar arasında hakkaniyetli bir dağıtım sağlanması bakımından yeterli güvenceleri içermemektedir.

Fon malvarlıklarının yetersiz kalması hâlinde zararların nasıl karşılanacağı belirsizliğini korumakta; olağan dışı kazançların geri alınmasına yönelik isteğe bağlı iade mekanizması ise etkili bir tahsilat sistemi oluşturmaktan uzak kalmaktadır.

Bunların yanında, SPK'ya geniş idari yetkiler tanınırken bu yetkilerin kullanımına ilişkin bağımsız denetim, şeffaflık, hesap verebilirlik ve yargısal güvenceler yeterince açık biçimde düzenlenmemektedir.

Kanunun yalnızca belirli tarihte tasfiyesine karar verilen fonlarla sınırlandırılması, benzer durumda bulunan yatırımcılar arasında farklı uygulamalar ortaya çıkarabilecek; geçmişe etkili hükümler ve bazı idari kararların doğrudan hak kaybı yaratabilecek nitelikte olması da anayasal tartışmaları beraberinde getirebilecektir.

Yaşanan fon dolandırıcılığı, yalnızca yatırımcıların parasının geri ödenmesi meselesi değildir. Bu olay, devletin sermaye piyasalarını düzenleme ve denetleme sorumluluğunun, kamu yönetiminde hesap verebilirliğin ve hukuk devletinin işleyişinin de ciddi biçimde sorgulanmasını gerektirmektedir.

Bu nedenle öncelikli olarak;

- Kamu kurumlarının gözetim ve denetim faaliyetlerinin bağımsız biçimde incelenmesi, olası ihmallerin ve sorumlulukların ortaya çıkarılması,
- Fon malvarlıklarından çıkarılan değerlerin ve hukuken geri alınması gereken olağan dışı kazançların tahsili için güçlü, uzmanlaşmış ve denetlenebilir bir mekanizma kurulması,
- Yatırımcıların hak sahipliği, ödeme öncelikleri, ara ve nihai ödemeleri konusunda eşitlik ve hakkaniyet ilkelerine uygun, açık ve öngörülebilir güvenceler oluşturulması,
- Tasfiye, değerlendirme ve geri kazanım işlemlerinde SPK'ya tanınan yetkilerin sınırlarının açık biçimde belirlenmesi ve etkili yargısal denetimin sağlanması,
- Benzer mağduriyetlerin tekrar yaşanmaması amacıyla sermaye piyasalarının düzenleme, gözetim ve denetim yapısında kalıcı iyileştirmeler yapılması

gerektiğini düşünüyoruz.

Vatandaşlarımızın tasarruflarının korunması, yalnızca dolandırıcılık fiillerinden sorumlu kişilerin cezalandırılmasına değil, bu fiillerin gerçekleşmesine imkân tanıyan koşulların ortadan kaldırılmasına da bağlıdır.

Devletin görevi yalnızca dolandırıcılık gerçekleştikten sonra zararların tahsili için harekete geçmek değil, bu tür işlemlerin gerçekleşmesini önlemek ve yatırımcıların haklarını zamanında korumaktır.

Sonuç olarak; yatırımcı mağduriyetlerinin giderilmesi yönündeki düzenlemeleri gerekli görmekle birlikte, yukarıda açıkladığımız ekonomik, mali, kurumsal ve hukuki eksiklikler nedeniyle (2/3939) esas numaralı Kanun Teklifi'nin mevcut hâliyle yeterli olmadığı kanaatindeyiz.

Bu gerekçelerle, teklifin belirtilen eksiklikler giderilmeden kabul edilmesine ilişkin muhalefet şerhimizi sunuyoruz.

Sadullah Kısacık
Adana

SAMSUN MİLLETVEKİLİ ERSAN AKSU VE
İSTANBUL MİLLETVEKİLİ NURETTİN ALAN
İLE 87 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**TASFİYESİNE KARAR VERİLEN BAZI
YATIRIM FONLARI HAKKINDA KANUN
TEKLİFİ**

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - (1) Bu Kanunun amacı; 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 128 inci maddesi uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen yatırım fonlarından bu Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış olanların adil, şeffaf ve etkin şekilde tasfiyesine, bu fonların malvarlığından hukuka aykırı olarak çıkarılan değerlerin geri kazanılmasına, fon kayıp ve zararının sorumlulardan tahsiline ve geri kazanılan değerlerin fon pay sahibine ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanun hükümleri birinci fıkrada belirtilenler dışındaki diğer yatırım fonları bakımından genel veya sürekli bir tasfiye ve sorumluluk rejimi oluşturmaz.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Borsa: Borsa İstanbul Anonim Şirketini,

b) Fon: Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen ve bu Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış yatırım fonlarından her birini,

c) Fon pay sahibi: Kanunun 3 üncü maddesinin altıncı fıkrası saklı kalmak kaydıyla, MKK, Takasbank, TEFAS, portföy saklama kuruluşları, dağıtım kuruluşları ve tasfiye ile görevli kuruluş kayıtlarının mutabakatı sonucunda ilgili fonun tasfiye bakiyesinden ödeme alma hakkı bulunduğu tespit edilen fon katılma payı sahibini,

ç) Geri kazanım hesabı: Bu Kanun kapsamında tahsil ve/veya iade edilen veya Kurulca açılan isteğe bağlı iade hesapları ile genel hisse iade hesaplarına aktarılan tutarların TMSF

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TASFİYESİNE KARAR VERİLEN BAZI
YATIRIM FONLARI HAKKINDA KANUN
TEKLİFİ**

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - (1) Bu Kanunun amacı; 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 128 inci maddesi uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen yatırım fonlarından bu Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış olanların adil, şeffaf ve etkin şekilde tasfiyesine, bu fonların malvarlığından hukuka aykırı olarak çıkarılan değerlerin geri kazanılmasına, fon kayıp ve zararının sorumlulardan tahsiline ve geri kazanılan değerlerin fon pay sahibine ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanun hükümleri birinci fıkrada belirtilenler dışındaki diğer yatırım fonları bakımından genel veya sürekli bir tasfiye ve sorumluluk rejimi oluşturmaz.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Borsa: Borsa İstanbul Anonim Şirketini,

b) Fon: Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen ve bu Kanunun yayımı tarihinde tasfiyesi tamamlanmamış yatırım fonlarından her birini,

c) Fon pay sahibi: 3 üncü maddenin altıncı fıkrası saklı kalmak kaydıyla, MKK ve tasfiye ile görevli kuruluş kayıtlarının mutabakatı sonucunda ilgili fonun tasfiye bakiyesinden ödeme alma hakkı bulunduğu tespit edilen fon katılma payı sahibini,

ç) Geri kazanım hesabı: Bu Kanun kapsamında tahsil ve/veya iade edilen veya Kurulca açılan isteğe bağlı iade hesapları ile genel hisse iade hesaplarına aktarılan tutarların TMSF

(Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve
İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ile
87 Milletvekilinin Teklifi)

nezdinde, TMSF'nin kendi malvarlığından ayrı ve her bir fon için ayrı alt hesaplarda izlendiği özel hesabı,

d) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,

e) MKK: Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketini,

f) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,

g) Tasfiye ile görevli kuruluş: Kurulca ilgili fonun tasfiye iş ve işlemlerini yürütmekle görevlendirilen kuruluşu,

ğ) TEFAŞ: Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformunu,

h) TMSF: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu,

ı) YTM: Yatırımcı Tazmin Merkezini, ifade eder.

Tasfiyenin yürütülmesine ilişkin genel esaslar ve fon pay sahipliğinin belirlenmesi

MADDE 3- (1) Fonların tasfiyesi Kurulun gözetim ve denetiminde, tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından yürütülür. Kurul; tasfiye sürecinin aşamalarını, fon varlıklarının tespitini ve nakde çevrilmesini, değerlendirme esaslarını, fon pay sahipliğinin belirlenme şeklini, ara ve nihai ödemeyi, dağıtım sırasını ve tasfiyeye ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

(2) Tasfiye ile görevli kuruluşlar, yatırımcı menfaatini, ilgili varlığın piyasa koşullarını ve fon portföy yapılarını, fon varlıklarının korunmasını ve fon pay sahiplerinin ortak menfaatini gözeterek mümkün olan en yüksek ekonomik değerin elde edilmesi amacıyla gerekli özeni gösterir. Borsada oluşan fiyatın ilgili varlığın gerçek değerini yansıtmadığının veya tasfiyeyi geciktireceğinin Kurulca belirlendiği hallerde, tasfiye işlemlerinde geri alım, hâkim ortağa satma hakkı, toptan satış ve özel işlem bildirimi yöntemleri ile geçici farklı fiyat marjına ve sermaye piyasası mevzuatı ile Borsa mevzuatında yer alan diğer yöntemlere Kurulca karar verilebilir. Kurul, tasfiye ile görevli kuruluşların talebi üzerine

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

nezdinde, TMSF'nin kendi malvarlığından ayrı ve her bir fon için ayrı alt hesaplarda izlendiği özel hesabı,

d) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,

e) MKK: Merkezî Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketini,

f) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,

g) Tasfiye ile görevli kuruluş: Kurulca ilgili fonun tasfiye iş ve işlemlerini yürütmekle görevlendirilen kuruluşu,

ğ) TEFAŞ: Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformunu,

h) TMSF: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu,

ı) YTM: Yatırımcı Tazmin Merkezini, ifade eder.

Tasfiyenin yürütülmesine ilişkin genel esaslar ve fon pay sahipliğinin belirlenmesi

MADDE 3- (1) Fonların tasfiyesi Kurulun gözetim ve denetiminde, tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından yürütülür. Kurul; tasfiye sürecinin aşamalarını, fon varlıklarının tespitini ve nakde çevrilmesini, değerlendirme esaslarını, fon pay sahipliğinin belirlenme şeklini, ara ve nihai ödemeyi, dağıtım sırasını ve tasfiyeye ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

(2) Tasfiye ile görevli kuruluşlar, yatırımcı menfaatini, ilgili varlığın piyasa koşullarını ve fon portföy yapılarını, fon varlıklarının korunmasını ve fon pay sahiplerinin ortak menfaatini gözeterek mümkün olan en yüksek ekonomik değerin elde edilmesi amacıyla gerekli özeni gösterir. Borsada oluşan fiyatın ilgili varlığın gerçek değerini yansıtmadığının veya tasfiyeyi geciktireceğinin Kurulca belirlendiği hallerde, tasfiye işlemlerinde geri alım, hâkim ortağa satma hakkı, toptan satış ve özel işlem bildirimi yöntemleri ile geçici farklı fiyat marjına ve sermaye piyasası mevzuatı ile Borsa mevzuatında yer alan diğer yöntemlere Kurulca karar verilebilir. Kurul, tasfiye ile görevli kuruluşların talebi üzerine

(Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve
İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ile
87 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ilgili varlıkların Borsa dışında satışına onay verebilir. Bu fıkra kapsamında yapılacak satış işlemleri bakımından, Kurulun yatırım fonlarına ilişkin düzenlemelerinde yer alan kısıtlamalar uygulanmaz. Borsada veya Borsa dışında yapılacak satış yoluyla varlıkları satın alacak yatırımcıların bu işleme konu olan varlıkları belirli bir süre Borsada satamayacağına ve bu varlıkların Borsada satılması sonucunu doğuracak şekilde herhangi bir işlemde bulunamayacağına Kurulca karar verilebilir.

(3) Tasfiye sürecinde tahsil edilen tutarlar, fonun yönetim ve tasfiyesi için yapılan zorunlu giderler düşüldükten sonra tasfiye malvarlığına dâhil edilir. Tasfiyenin tamamlanmasından sonra tahsil edilen tutarlar ise mükerrer ödemeye yol açmayacak şekilde geri kazanım hesabına aktarılır.

(4) MKK, Takasbank, Borsa, Türkiye Bankalar Birliği, tasfiye ile görevli kuruluşlar, portföy yönetim şirketleri, portföy saklama kuruluşları ile diğer sermaye piyasası kurumları ve kamu kurum ve kuruluşları, bu Kanunun uygulanması için gerekli bilgi ve belgeleri Kurula, YTM'ye ve/veya TMSF'ye talepleri üzerine gecikmeksizin vermekle yükümlüdür. Bu kurum ve kuruluşlar özel mevzuatlarında yer alan gizlilik ve sır saklamaya ilişkin hükümlere dayanarak bilgi vermekten imtina edemezler.

(5) Fon pay sahipliği; tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından MKK, Takasbank, TEFAS, portföy saklama kuruluşları ve dağıtım kuruluşlarının kayıtları mutabık hâle getirilerek fon ve hesap bazında tespit edilir.

(6) 6362 sayılı Kanunun 104, 106 veya 107 nci maddelerinde düzenlenen fiillerin Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlar tarafından ya da bu fonlar ile birlikte hareket edilmesi veya fonların iştirakiyle işlenmesi halinde bu fiilleri işlediği veya bunlarla birlikte hareket ettiği Kurulca tespit edilen kişi ve kurumlara, Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları uyarınca tasfiyesine karar verilen fonların tasfiye ve geri kazanım hesabından ödeme yapılmaz.

ilgili varlıkların Borsa dışında satışına onay verebilir. Bu fıkra kapsamında yapılacak satış işlemleri bakımından, Kurulun yatırım fonlarına ilişkin düzenlemelerinde yer alan kısıtlamalar uygulanmaz. Borsada veya Borsa dışında yapılacak satış yoluyla varlıkları satın alacak yatırımcıların bu işleme konu olan varlıkları belirli bir süre Borsada satamayacağına ve bu varlıkların Borsada satılması sonucunu doğuracak şekilde herhangi bir işlemde bulunamayacağına Kurulca karar verilebilir.

(3) Tasfiye sürecinde tahsil edilen tutarlar, fonun yönetim ve tasfiyesi için yapılan zorunlu giderler düşüldükten sonra tasfiye malvarlığına dâhil edilir. Tasfiyenin tamamlanmasından sonra tahsil edilen tutarlar ise mükerrer ödemeye yol açmayacak şekilde geri kazanım hesabına aktarılır.

(4) MKK, Takasbank, Borsa, Türkiye Bankalar Birliği, tasfiye ile görevli kuruluşlar, portföy yönetim şirketleri, portföy saklama kuruluşları ile diğer sermaye piyasası kurumları ve kamu kurum ve kuruluşları, bu Kanunun uygulanması için gerekli bilgi ve belgeleri Kurula, YTM'ye ve/veya TMSF'ye talepleri üzerine gecikmeksizin vermekle yükümlüdür. Bu kurum ve kuruluşlar özel mevzuatlarında yer alan gizlilik ve sır saklamaya ilişkin hükümlere dayanarak bilgi vermekten imtina edemezler.

(5) Fon pay sahipliği; tasfiye ile görevli kuruluşlar tarafından MKK kayıtları ile mutabakat sağlanmak suretiyle fon ve hesap bazında tespit edilir.

(6) 6362 sayılı Kanunun 104, 106 veya 107 nci maddelerinde düzenlenen fiillerin Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlar tarafından ya da bu fonlar ile birlikte hareket edilmesi veya fonların iştirakiyle işlenmesi halinde bu fiilleri işlediği veya bunlarla birlikte hareket ettiği Kurulca tespit edilen kişi ve kurumlara, Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları uyarınca tasfiyesine karar verilen fonların tasfiye ve geri kazanım hesabından ödeme yapılmaz.

(Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve
İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ile
87 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Net yatırım tutarı, ara ödeme ve nihai ödeme

MADDE 4- (1) Fon malvarlığının nakde çevrilmesi sonucunda elde edilen dağıtılabilir nakdin, tasfiye kararından bir önceki gün sonu itibarıyla geçerli fon birim pay fiyatı ile ödemeye esas katılma payı adetleri üzerinden hesaplanan toplam tutarı karşılamaya yeterli olmaması halinde, 3 üncü maddenin altıncı fıkrası saklı kalmak kaydıyla, tasfiye bakiyesinden yapılacak ödemelerde dikkate alınacak fon pay sahibinin net yatırım tutarı; fona fon pay sahibi tarafından fiilen yapılan her bir nakit girişinin ve çıkışının tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kistelyevm usulü uygulanarak bulunacak giriş ve çıkış tutarlarından, giriş tutarının çıkış tutarından fazla olması durumunda, fondan fon pay sahibine yapılan her bir nakit çıkışının tutarının ilk giren ilk çıkar esası ile düşülmesi suretiyle MKK tarafından hesaplanır.

(2) Fon pay sahiplerinin tasfiye bakiyesinden alacakları ödemelerden mahsup edilmek üzere, ilgili fonun tasfiye malvarlığından, birinci fıkra uyarınca hesaplanan net yatırım tutarının endeksleme uygulanmaksızın bulunan kısmını geçmemek kaydıyla, Kurulca belirlenen fonlarda, ilgili fonun tasfiye malvarlığından, net yatırım tutarı 1.000.000 Türk lirasının altında olan yatırımcılar için bu tutarda, 1.000.000 Türk lirası ve üzerinde olan yatırımcılar için ise en fazla 1.000.000 Türk lirası ara ödeme yapılabilir. Fon pay sahiplerine yapılacak ara ödeme tutarı, para piyasası niteliğindeki fonlar hariç olmak üzere, ara ödeme tutarının hesaplandığı tarihten bir önceki gün sonu itibarıyla hesaplanan, ilgili fon pay sahibinin hesabında bulunan fon katılma paylarının toplam değerini aşamaz. Fonun önceki gün sonu fiyatı; ihtiyaç duyulan bilgiler tasfiye ile görevli kuruluşlardan temin edilerek, ilgili güne dair yapılan değerlendirme ile Takasbank tarafından hesaplanan fiyatır.

Net yatırım tutarı, ara ödeme ve nihai ödeme

MADDE 4- (1) Fon malvarlığının nakde çevrilmesi sonucunda elde edilen dağıtılabilir nakdin, tasfiye kararından bir önceki gün sonu itibarıyla geçerli fon birim pay fiyatı ile ödemeye esas katılma payı adetleri üzerinden hesaplanan toplam tutarı karşılamaya yeterli olmaması halinde, 3 üncü maddenin altıncı fıkrası saklı kalmak kaydıyla, tasfiye bakiyesinden yapılacak ödemelerde dikkate alınacak fon pay sahibinin net yatırım tutarı; fona fon pay sahibi tarafından fiilen yapılan her bir nakit girişinin ve çıkışının tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kistelyevm usulü uygulanarak bulunacak giriş ve çıkış tutarlarından, giriş tutarının çıkış tutarından fazla olması durumunda, fondan fon pay sahibine yapılan her bir nakit çıkışının tutarının ilk giren ilk çıkar esası ile düşülmesi suretiyle MKK tarafından hesaplanır.

(2) Fon pay sahiplerinin tasfiye bakiyesinden alacakları ödemelerden mahsup edilmek üzere, ilgili fonun tasfiye malvarlığından, birinci fıkra uyarınca hesaplanan net yatırım tutarının endeksleme uygulanmaksızın bulunan kısmını geçmemek kaydıyla, Kurulca belirlenen fonlarda, ilgili fonun tasfiye malvarlığından, net yatırım tutarı 1.000.000 Türk lirasının altında olan yatırımcılar için bu tutarda, 1.000.000 Türk lirası ve üzerinde olan yatırımcılar için ise en fazla 1.000.000 Türk lirası ara ödeme yapılabilir. Fon pay sahiplerine yapılacak ara ödeme tutarı, para piyasası niteliğindeki fonlar hariç olmak üzere, ara ödeme tutarının hesaplandığı tarihten bir önceki gün sonu itibarıyla hesaplanan, ilgili fon pay sahibinin hesabında bulunan fon katılma paylarının toplam değerini aşamaz. Fonun önceki gün sonu fiyatı; ihtiyaç duyulan bilgiler tasfiye ile görevli kuruluşlardan temin edilerek, ilgili güne dair yapılan değerlendirme ile Takasbank tarafından hesaplanan fiyatır.

(Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve
İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ile
87 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(3) Dağıtılabilir nakdin birinci fıkraya göre hesaplanan net yatırım tutarlarının ve/veya ikinci fıkraya göre hesaplanan ara ödeme tutarlarının tamamını karşılamaya yetmemesi hâlinde Kurul; mevcut nakitten mümkün olan en fazla sayıda fon pay sahibinin tam yararlanması amacıyla, net yatırım tutarı en düşük olan fon pay sahibinden başlamak suretiyle ödeme yapılmasına ve/veya tüm fon pay sahipleri bakımından uygulanacak asgari bir ara ödeme tutarı belirlenerek bu tutara kadar ödeme yapılmasına karar vermeye yetkilidir. Bu kapsamda yapılacak ödemelerde hiçbir fon pay sahibine net yatırım tutarını, ödeme tutarının hesaplandığı tarihten ve/veya tasfiye tarihinden bir gün önceki gün sonu itibarıyla hesaplanmış hak ve alacak tutarlarını veya ikinci fıkra da öngörülen 1.000.000 Türk lirası tutarındaki ara ödeme tavanını aşan ödeme yapılamaz. Ara ödeme karşılığı herhangi bir katılma payı iade işlemi yapılmaz; söz konusu katılma payları nihai tasfiye ödemeleri sırasında iade edilir.

(4) Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlarda, gerçeğe aykırı olarak oluşan değerler üzerinden katılma paylarını fona tasfiye tarihine kadar iade etmek suretiyle ödeme almış olan kişilerin, fona fiilen yaptıkları yatırım tutarı ile fonda kalınan süre dikkate alınarak, fon unvanı esasıyla aynı yatırım stratejisi kategorisinde olduğu kabul edilen yatırım fonlarının yıllık ortalama getirisi baz alınmak suretiyle Kurulca belirlenecek yöntemle hesaplanan emsal getiri tutarının toplamını aşan kısmı, Kurulca ilan edilen hesaplara isteğe bağlı olarak iade edilebilir. Emsal getirinin belirlenmesinde, Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonların getirileri hesaplama ya dâhil edilmez. Bu fonların malvarlığında yer alan ve fiyatlarının gerçeğe aykırı olarak oluştuğu Kurulca tespit edilen paylardan kazanç elde eden kişilerce, söz konusu paylardan elde edilen getirinin, payın

(3) Dağıtılabilir nakdin birinci fıkraya göre hesaplanan net yatırım tutarlarının ve/veya ikinci fıkraya göre hesaplanan ara ödeme tutarlarının tamamını karşılamaya yetmemesi hâlinde Kurul; mevcut nakitten mümkün olan en fazla sayıda fon pay sahibinin tam yararlanması amacıyla, net yatırım tutarı en düşük olan fon pay sahibinden başlamak suretiyle ödeme yapılmasına ve/veya tüm fon pay sahipleri bakımından uygulanacak asgari bir ara ödeme tutarı belirlenerek bu tutara kadar ödeme yapılmasına karar vermeye yetkilidir. Bu kapsamda yapılacak ödemelerde hiçbir fon pay sahibine net yatırım tutarını, ödeme tutarının hesaplandığı tarihten ve/veya tasfiye tarihinden bir gün önceki gün sonu itibarıyla hesaplanmış hak ve alacak tutarlarını veya ikinci fıkra da öngörülen 1.000.000 Türk lirası tutarındaki ara ödeme tavanını aşan ödeme yapılamaz. Ara ödeme karşılığı herhangi bir katılma payı iade işlemi yapılmaz; söz konusu katılma payları nihai tasfiye ödemeleri sırasında iade edilir.

(4) Kurulun 17/9/2026 tarihli kararları ile tasfiyesine karar verilen fonlarda, tasfiye tarihine kadar katılma paylarını fona iade etmek suretiyle ödeme almış olan kişilerin, girişlerinin tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kistelyevm usulü uygulanarak bulunacak miktarı aşan tutarda elde ettikleri getiri, Kurulca ilan edilen hesaplara isteğe bağlı olarak iade edilebilir. Bu fonların malvarlığında yer alan ve Kurulca 6362 sayılı Kanunun 104, 106 ve 107 nci maddelerine konu edilen paylardan kazanç elde eden kişilerce, söz konusu paylardan elde edilen getirinin, payın elde tutulduğu dönemde alım maliyetinin tasfiye tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi ile yurt içi üretici fiyat endeksindeki değişim oranlarının aritmetik ortalaması kistelyevm

(Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve
İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ile
87 Milletvekilinin Teklifi)

elde tutulduğu dönemde ilgili payın dâhil olduğu endeksin ve/veya Kurulca belirlenecek diğer objektif piyasa ölçütlerinin getirisi esas alınarak hesaplanan olağan getiriyi aşan kısmı, Kurulca ilan edilen genel hisse iade hesabına isteğe bağlı olarak iade edilebilir. Emsal fon grubunun, hesaplama döneminin, yıllık ortalama getirinin hesaplama yönteminin, payın olağan getirisinin ve iade edilecek tutarın belirlenmesinde kullanılacak endeks, emsal, dönem ve hesaplama yöntemi ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasların belirlenmesine Kurul yetkilidir.

(5) Nihai ödemede, fon pay sahibine tasfiye malvarlığından, geri kazanım hesabından veya diğer hukuki yollardan daha önce yapılan ödemeler mahsup edilir.

Fon malvarlığından mevzuata aykırı çıkarılan değerler ve şahsi sorumluluk

MADDE 5- (1) Fon malvarlığından mevzuata aykırı olarak veya mevzuata şeklen uygun olsa dahi fonun menfaatine uygun gerçek bir ekonomik amacı bulunmaksızın; karşılıksız veya muvazaalı işlemlerle kredi, borç, avans, teminat, devir, temlik, alım, satım, repo, ters repo veya benzeri işlem ve sözleşmeler yoluyla ilişkili taraflar, hâkim ortaklar, yöneticiler, bunların doğrudan veya dolaylı kontrol ettikleri kişiler yahut diğer üçüncü kişiler lehine çıkarılan veya aktarılan para, sermaye piyasası aracı, mal, hak ve alacaklar ile bunların yerine geçen veya değerlendirilmesi suretiyle elde edilen değerler fon malvarlığından hukuka aykırı çıkarılmış değer addedilerek fon zarara veya kayba uğratılmış sayılır.

(2) Zarar veya kayıptan öncelikle fonun kurucusu ve/veya yöneticisi olan portföy yönetim şirketi sorumludur. Bu tutarın portföy yönetim şirketinden tamamen veya kısmen tahsil edilememesi veya edilemeyeceğinin açıkça belli olması hâlinde, fonun zarara veya kayba uğratılmasında sorumluluğu Kurulca belirlenen

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

usulü uygulanarak bulunacak tutarı aşan kısmı, Kurulca ilan edilen genel hisse iade hesabına isteğe bağlı olarak iade edilebilir. Bu fıkra kapsamında hesaplama döneminin, iade edilecek tutarın belirlenmesinde kullanılacak yöntem ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasların belirlenmesine Kurul yetkilidir.

(5) Nihai ödemede, fon pay sahibine tasfiye malvarlığından, geri kazanım hesabından veya diğer hukuki yollardan daha önce yapılan ödemeler mahsup edilir.

Fon malvarlığından mevzuata aykırı çıkarılan değerler ve şahsi sorumluluk

MADDE 5- (1) Fon malvarlığından mevzuata aykırı olarak veya mevzuata şeklen uygun olsa dahi fonun menfaatine uygun gerçek bir ekonomik amacı bulunmaksızın; karşılıksız veya muvazaalı işlemlerle kredi, borç, avans, teminat, devir, temlik, alım, satım, repo, ters repo veya benzeri işlem ve sözleşmeler yoluyla ilişkili taraflar, hâkim ortaklar, yöneticiler, bunların doğrudan veya dolaylı kontrol ettikleri kişiler yahut diğer üçüncü kişiler lehine çıkarılan veya aktarılan para, sermaye piyasası aracı, mal, hak ve alacaklar ile bunların yerine geçen veya değerlendirilmesi suretiyle elde edilen değerler fon malvarlığından hukuka aykırı çıkarılmış değer addedilerek fon zarara veya kayba uğratılmış sayılır.

(2) Zarar veya kayıptan öncelikle fonun kurucusu ve/veya yöneticisi olan portföy yönetim şirketi sorumludur. Bu tutarın portföy yönetim şirketinden tamamen veya kısmen tahsil edilememesi veya edilemeyeceğinin açıkça belli olması hâlinde, fonun zarara veya kayba uğratılmasında sorumluluğu Kurulca belirlenen

(Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve
İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ile
87 Milletvekilinin Teklifi)

gerçek ve tüzel kişiler ile bu kişilerle birlikte hareket ettiği tespit edilenler, şahsen sorumludur. Bu fıkra kapsamındaki kişilerin görevlerinden ayrılmış olmaları, görev yaptıkları veya yönetim ya da kontrolü ellerinde bulundurdıkları dönemde gerçekleştirilen işlem ve kararlardan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(3) Kanunun 6 ncı maddesi kapsamında bulunmayan durumlar bakımından Kurul, tasfiye işlemleri ile denetim ve inceleme sonuçlarını dikkate alarak her bir fon bakımından zarar veya kayıp tutarını, zarar veya kayıpta sorumluluğu bulunan gerçek ve tüzel kişileri ve sorumlu oldukları tutarları belirleyerek TMSF'ye bildirir.

(4) Kurulun bildirimi üzerine sorumluların malvarlığından geri kazanım sağlanması amacıyla, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında TMSF tarafından tahsil ve takip işlemleri başlatılır. TMSF takip işlemlerinde, 6183 sayılı Kanun hükümlerini ve 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 132,134, 136, 138, 140 ve geçici 27 nci maddeleri hükümlerini uygulama yetkisini haizdir. Bu fıkra kapsamında açılacak davalarla ilgili olarak İstanbul idare mahkemeleri yetkilidir.

Elkonulan ve müsadere edilen malvarlığı değerleri ve geri kazanım hesabı

MADDE 6- (1) Bu Kanun kapsamındaki fonlarla bağlantılı fiiller nedeniyle yürütülen soruşturmalar kapsamında 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 128 inci maddesi uyarınca elkoyma kararı verilebilir. Elkonulan malvarlığı değerleri arasında, fona doğrudan iadesi hukuken mümkün olan para ve sermaye piyasası araçları bulunması halinde bunlar, 5271 sayılı Kanunun 131 inci maddesi uyarınca ilgili fona veya geri kazanım hesabına Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkemece iade edilir. Bu fıkra kapsamında Kurulca yapılan suç duyurularına dayanak raporlar, 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinde düzenlenen suçtan elde edilen değere ilişkin rapor sayılır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

gerçek ve tüzel kişiler ile bu kişilerle birlikte hareket ettiği tespit edilenler şahsen sorumludur. Bu fıkra kapsamındaki kişilerin görevlerinden ayrılmış olmaları, görev yaptıkları veya yönetim ya da kontrolü ellerinde bulundurdıkları dönemde gerçekleştirilen işlem ve kararlardan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(3) 6 ncı madde kapsamında bulunmayan durumlar bakımından Kurul, tasfiye işlemleri ile denetim ve inceleme sonuçlarını dikkate alarak her bir fon bakımından zarar veya kayıp tutarını, zarar veya kayıpta sorumluluğu bulunan gerçek ve tüzel kişileri ve sorumlu oldukları tutarları belirleyerek TMSF'ye bildirir.

(4) Kurulun bildirimi üzerine sorumluların malvarlığından geri kazanım sağlanması amacıyla, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında TMSF tarafından tahsil ve takip işlemleri başlatılır. TMSF takip işlemlerinde, 6183 sayılı Kanun hükümlerini ve 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 132,134, 136, 138, 140 ve geçici 27 nci maddeleri hükümlerini uygulama yetkisini haizdir. Bu fıkra kapsamında açılacak davalarla ilgili olarak İstanbul idare mahkemeleri yetkilidir.

Elkonulan ve müsadere edilen malvarlığı değerleri ve geri kazanım hesabı

MADDE 6- (1) Bu Kanun kapsamındaki fonlarla bağlantılı fiiller nedeniyle yürütülen soruşturmalar kapsamında 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 128 inci maddesi uyarınca elkoyma kararı verilebilir. Elkonulan malvarlığı değerleri arasında, fona doğrudan iadesi hukuken mümkün olan para ve sermaye piyasası araçları bulunması halinde bunlar, 5271 sayılı Kanunun 131 inci maddesi uyarınca ilgili fona veya geri kazanım hesabına Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkemece iade edilir. Bu fıkra kapsamında Kurulca yapılan suç duyurularına dayanak raporlar, 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinde düzenlenen suçtan elde edilen değere ilişkin rapor sayılır.

(Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve
İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ile
87 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(2) Birinci fıkra kapsamında fona devredilemeyen malvarlığı bakımından TMSF kayyım olarak atanabilir. Kayyım atanması halinde TMSF, 5411 sayılı Kanunda tanınan yetkileri kullanır. Dava sonucu beklenmeksizin derhal malvarlıklarını satar veya tasfiye eder. Tasfiye ve satıştan elde edilecek tutarları, her bir fon için ayrı ayrı olmak üzere açılan geri kazanım hesaplarında izler.

(3) Yargılama sonucunda müsaderesine karar verilen ve suçtan zarar gören fonun malvarlığından çıktığı veya fon zararının karşılığı olduğu mahkemece belirlenen değerlerin, Hazineye gelir kaydedilmeksizin ilgili yatırım fonuna; tasfiyenin tamamlanmış olması hâlinde ise geri kazanım hesabına aktarılmasına mahkemece karar verilir.

(4) Bu Kanun kapsamında tahsil ve/veya iade edilen tutarlar ile suçla bağlantılı malvarlığı değerlerinden ilgili fona veya fon pay sahiplerine aktarılmasına karar verilen tutarlar, TMSF nezdinde her bir fon için ayrı alt hesaplarda geri kazanım hesabı olarak izlenir. Bu tutarlar TMSF'nin kendi malvarlığından ayrıdır.

(5) Geri kazanım hesabında bulunan tutarlar yalnızca ilgili fonun tasfiyesi ve fon pay sahiplerine yapılacak ödemeler için kullanılabilir; başka bir amaçla kullanılamaz, teminat gösterilemez ve kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, üzerlerine ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz konulamaz.

(6) Geri kazanım hesabında biriken tutarlar, yapılan zorunlu masraflar düşüldükten sonra TMSF tarafından tasfiye ile görevli kuruluşa; tasfiyenin tamamlanmış olması hâlinde ise Kurulca bildirilen fon pay sahiplerine ödenmek üzere YTM'ye aktarılır. Ödemeler YTM tarafından katılma payı sahipliği oranında yapılır. Şu kadar ki, nihai dağıtım hariç olmak üzere, dağıtım sonucunda bir fon pay sahibine yapılacak ödemenin, ödeme yöntemine ilişkin işlem ve aktarım maliyetleri dikkate alınarak Kurulca belirlenecek asgari ödeme

(2) Birinci fıkra kapsamında fona devredilemeyen malvarlığı bakımından TMSF kayyım olarak atanabilir. Kayyım atanması halinde TMSF, 5411 sayılı Kanunda tanınan yetkileri kullanır. Dava sonucu beklenmeksizin derhal malvarlıklarını satar veya tasfiye eder. Tasfiye ve satıştan elde edilecek tutarları, her bir fon için ayrı ayrı olmak üzere açılan geri kazanım hesaplarında izler.

(3) Yargılama sonucunda müsaderesine karar verilen ve suçtan zarar gören fonun malvarlığından çıktığı veya fon zararının karşılığı olduğu mahkemece belirlenen değerlerin, Hazineye gelir kaydedilmeksizin ilgili yatırım fonuna; tasfiyenin tamamlanmış olması hâlinde ise geri kazanım hesabına aktarılmasına mahkemece karar verilir.

(4) Bu Kanun kapsamında tahsil ve/veya iade edilen tutarlar ile suçla bağlantılı malvarlığı değerlerinden ilgili fona veya fon pay sahiplerine aktarılmasına karar verilen tutarlar, TMSF nezdinde her bir fon için ayrı alt hesaplarda geri kazanım hesabı olarak izlenir. Bu tutarlar TMSF'nin kendi malvarlığından ayrıdır.

(5) Geri kazanım hesabında bulunan tutarlar yalnızca ilgili fonun tasfiyesi ve fon pay sahiplerine yapılacak ödemeler için kullanılabilir; başka bir amaçla kullanılamaz, teminat gösterilemez ve kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, üzerlerine ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz konulamaz.

(6) Geri kazanım hesabında biriken tutarlar, yapılan zorunlu masraflar düşüldükten sonra TMSF tarafından tasfiye ile görevli kuruluşa; tasfiyenin tamamlanmış olması hâlinde ise Kurulca bildirilen fon pay sahiplerine ödenmek üzere YTM'ye aktarılır. Ödemeler YTM tarafından katılma payı sahipliği oranında yapılır. Şu kadar ki, nihai dağıtım hariç olmak üzere, dağıtım sonucunda bir fon pay sahibine yapılacak ödemenin, ödeme yöntemine ilişkin işlem ve aktarım maliyetleri dikkate alınarak Kurulca

(Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve
İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ile
87 Milletvekilinin Teklifi)

tutarının altında kalması hâlinde, bu tutar fon pay sahibi adına izlenir ve sonraki dağıtımlarda hak kazanılan tutarlara eklenir, birikmiş tutarın asgari ödeme tutarına ulaşması hâlinde fon pay sahibine ödeme yapılır.

(7) Geri kazanım hesabına gelen veya aktarılan bir tutarın birden fazla fon ile bağlantılı olması durumunda fonlar arasında dağıtımına ilişkin usul ve esaslar fon türleri, likidite yeterlik oranı, fon katılma payı sahipliği yapısı, yatırımcının korunması, ilgili fonlardaki tasfiye oranı ve benzeri kıstaslar dikkate alınarak Kurulca belirlenir.

Dışarıdan hizmet alımı ve uygulanacak hükümler

MADDE 7-(1) Bu Kanunun uygulanmasında gerekli görülen durumlarda, koşulları Kurul Karar Organı tarafından belirlenmek üzere, bu Kanunun uygulanmasından doğan işler, açılacak dava ve takipler için Kurul ve YTM tarafından dışarıdan avukatlık hizmeti ile muhasebe ve yazılım geliştirme hizmetleri temin edilebilir.

(2) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından; TMSF'nin görev alanına giren hususlarda TMSF'nin görüşü alınarak belirlenir.

(3) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 6362 sayılı Kanun, 5271 sayılı Kanun, 5411 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Kanun 17/9/2026 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

belirlenecek asgari ödeme tutarının altında kalması hâlinde, bu tutar fon pay sahibi adına izlenir ve sonraki dağıtımlarda hak kazanılan tutarlara eklenir, birikmiş tutarın asgari ödeme tutarına ulaşması hâlinde fon pay sahibine ödeme yapılır.

(7) Geri kazanım hesabına gelen veya aktarılan bir tutarın birden fazla fon ile bağlantılı olması durumunda fonlar arasında dağıtımına ilişkin usul ve esaslar fon türleri, likidite yeterlik oranı, fon katılma payı sahipliği yapısı, yatırımcının korunması, ilgili fonlardaki tasfiye oranı ve benzeri kıstaslar dikkate alınarak Kurulca belirlenir.

Dışarıdan hizmet alımı ve uygulanacak hükümler

MADDE 7-(1) Bu Kanunun uygulanmasında gerekli görülen durumlarda, koşulları Kurul Karar Organı tarafından belirlenmek üzere, bu Kanunun uygulanmasından doğan işler, açılacak dava ve takipler için Kurul ve YTM tarafından dışarıdan avukatlık hizmeti ile muhasebe ve yazılım geliştirme hizmetleri temin edilebilir.

(2) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından; TMSF'nin görev alanına giren hususlarda TMSF'nin görüşü alınarak belirlenir.

(3) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 6362 sayılı Kanun, 5271 sayılı Kanun, 5411 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuatın bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Kanun 17/9/2026 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.